

د سهامی او محدود المسئولیت شرکتونو د کلي مالیاتي اظهارلیک په اړه

منل | خدمت | ډاډ
اطاعت | پذیري | خدمت | اطمینان
Compliance | Service | Making Sure

فهرست

۱. د سهامی او محدود المسولیت شرکتونو لپاره د مالیاتو لارښود پیژندنه..... ۲
۱. ۱. ۱. عمومي معلومات..... ۲
۱. ۱. ۱. ۱. سریزه ۲
۱. ۱. ۲. پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې نوي تعديلات..... ۷
۱. ۱. ۳. اداري موضوعات..... ۷
۱. ۱. ۳. ۱. د مالیه ورکوونکي د پیژندنې نمبر..... ۷
۱. ۱. ۳. ۲. مالي کال..... ۸
۱. ۱. ۳. ۳. محرمیت..... ۸
۱. ۱. ۴. مالیاتو معافیتونه..... ۹
۱. ۲. د اسنادو ساتنه..... ۹
۱. ۲. ۱. اسناد، دفترونه او سرچینه اي (منابع) اسناد..... ۹
۱. ۲. ۲. د اسنادو د ساتنې شرطونه..... ۱۰
۱. ۲. ۳. اضافي اسناد..... ۱۰
۱. ۲. ۴. اسنادو ته د مالیې وزارت د کارکوونکو لاس رسي..... ۱۱
۱. ۲. ۵. د محاسبې میتود..... ۱۱
۳. ۱. د سهامی او محدود المسولیت شرکتونو پر عایداتو باندې مالیات..... ۱۲
۱. ۳. ۱. د مالیې وړ (تابع) عوایدو تشخیصول..... ۱۲
۱. ۳. ۲. له اړوندو شخص سره معاملي انتقالی بیه ټاکنه (انتقالی قیمت گذاري)..... ۱۳
۱. ۳. ۳. د مالیاتو اظهار لیک وړاندې کول او پر عایداتو باندې د کلنۍ مالیې ورکړه..... ۱۳
۱. ۳. ۳. ۱. کومه فورمه باید وکارول شي؟..... ۱۳
۱. ۳. ۳. ۲. د مالیاتو اظهار لیک وړاندې کولو او د مالیاتو د ورکړې لپاره ټاکل موعده..... ۱۶
۱. ۳. ۳. ۳. د زیاتي مالیې ورکړه..... ۱۷
۱. ۴. ۳. ۱. د مالیاتو اظهار لیک تعدیل، اعتراض (نیوکه) او عریضې..... ۱۷
۴. ۱. د سهامی او محدود المسولیت شرکتونو پر انتفاعي معاملو باندې مالیه..... ۲۰
۱. ۴. ۱. پر خدمتونو باندې د انتفاعي معاملو ماله..... ۲۰
۱. ۴. ۲. پر انتفاعي معاملو باندې % ۱۰ مالیه باید څوک ورکړي؟..... ۲۱
۱. ۴. ۳. پر عایداتو باندې د مالیاتو په وړاندې د انتفاعي معاملو مالیې مجرایي..... ۲۲
۱. ۴. ۴. د انتفاعي معاملو % ۲ او % ۵ مالیه..... ۲۲

- ۱.۴.۴.۱ د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې تابع ناخالص عوايد ۲۲
- ۱.۴.۴.۱ له انتفاعي معاملو څخه معاف عوايد ۲۳
- ۱.۵.۱ تطبيقي احکم ۲۴
- ۱.۵.۱ عمومي معلومات ۲۴
- ۲.۵.۱ د مالياتي ادارې تطبيقي صلاحيتونه ۲۴
- ۳.۵.۱ پيروي نه کول ۲۶
- ۴.۵.۱ له ټاکلي وخت نه وروسته د ماليې د ورکړې له لڼه جریمه ۲۶
- ۵.۵.۱ په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو له امله جریمه ۲۶
- ۲ د ماليه ورکوونکي په اړه معلومات او د بانک تحويلي فورمه (د مالياتي اظهارليک ۱ مخ) ۲۷
- ۱.۲ سريزه ۲۷
- ۲.۲ لومړۍ برخه: د ماليه ورکوونکي په اړه معلومات ۲۷
- ۳.۲ د ماليه ورکوونکي لپاره مهم معلومات ۲۹
- ۴.۲ دريمه برخه: د بانک تحويلي فورمه ۲۹
- ۱.۴.۲ د ماليې د ورکړې او د مالياتي اظهارليک د وړاندې کولو څرنگوالي ۳۰
- ۳ د ورکړې وړ ماليه او د بيان/اظهار معلومات (د مالياتي اظهارليک ۲ مخ) ۳۴
- ۱.۳ سريزه ۳۴
- ۲.۳ لومړۍ برخه: د ماليه ورکوونکي په اړه معلومات ۳۴
- ۳.۳ دويمه برخه: د ورکړې وړ ماليې محاسبه ۳۵
- ۴ د ماليې وړ عوايدو محاسبه (د مالياتي اظهارليک دريم مخ) ۴۷
- ۱.۴ سريزه ۴۷
- ۲.۴ د ماليه ورکوونکي په اړه معلومات ۴۷
- ۳.۴ دريمه برخه: د ماليې وړ عوايدو محاسبه ۴۷
- ۱.۳.۴ د ماليې تابع عوايدو ډولونه ۴۷
- ۲.۳.۴ له ماليې څخه معاف عوايد ۵۹
- ۴.۴ د ماليه ورکوونکي څرگندونې ۶۱
- ۵ د مالياتي اظهارليک بشپړول - د مجاز مجرايي محاسبه (د مالياتي اظهارليک ۴ مخ) ۶۳

- سريزه..... ۲۳
- ۲.۵ د ماليه ورکونکي په اړه معلومات..... ۲۳
- ۳.۵ څلورمه برخه : د مجاز مجرايي محاسبه..... ۲۳
- لومړۍ ضميمه: د استهلاك او لومړي جدول په اړه عمومي معلومات (معمولي استهلاك)..... ۸۴
- ۱.۱ سريزه..... ۸۴
- ۱.۱.۱ الف د استهلاك له كوم جدول څخه بايد کار واخيستل شي؟..... ۸۴
- ۲.۱.۱ الف د شتمنۍ استهلاك..... ۸۵
- ۲.۱ الف د لومړي جدول د بشپړولو طريقه - معمولي استهلاك..... ۹۰
- ۱.۲.۱ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات..... ۹۰
- ۲.۲.۱ الف معمولي استهلاك..... ۹۰
- دويمه ضميمه : دويم جدو - چټک استهلاك..... ۹۵
- ۱.۲ الف سريزه..... ۹۵
- ۲.۲ الف د دويم جدول بشپړول - چټک استهلاك..... ۹۵
- ۱.۲.۲ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات..... ۹۵
- ۲.۲.۲ الف چټک استهلاك..... ۹۵
- درېمه ضميمه: دريم جدول - د انتفاعي معاملو د ۲% او ۵% ماليې پلي کول..... ۹۷
- ۲.۳ الف د دريم جدول بشپړول - د انتفاعي معاملو د ۲% او ۵% ماليې پلي کول او محاسبه..... ۹۸
- ۱.۲.۳ د ماليه ورکونکي په اړه معلومات..... ۹۸
- ۲.۲.۳ الف د انتفاعي معاملو ۲% ماليه..... ۹۸
- ۲.۳.۳ د انتفاعي معاملو ۵% ماليه..... ۱۰۲
- څلورمه ضميمه : څلورم جدول - د ۱۰% انتفاعي معاملو ماليې محاسبه او پلي کول..... ۱۰۶
- ۱.۴ الف سريزه..... ۱۰۶
- ۲.۴ الف د څلورم جدول بشپړول - د ۱۰% انتفاعي معاملو ماليې پلي کول..... ۱۰۸
- ۱.۲.۴ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات..... ۱۰۸
- ۲.۲.۴ الف د انتفاعي معاملو ۱۰% ماليه..... ۱۰۸

پنځمه ضميمه : پنځم جدول- د اړوندو اشخاصو عوايد يا ورکړې

- ۱۱۲ (انتقالي بيه ټاکنه)
- ۱۱۲ ۱.۵ الف سرريزه
- ۲.۵ الف د پنځم جدول بشپړول - د اړوندو اشخاصو عوايد او ورکړې
- ۱۱۳ (انتقالي بيه ټاکنه)
- ۱۱۳ ۱.۲ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات
- ۱۱۳ ۲.۲.۵ ورکړې (تاديات) او عوايد
- شپږمه ضميمه : هغه ورکړې يا ارقام چې بهرنۍ نمايندگۍ يا بهرني مرکزي دفتر ته د ونډې د فرضي گټې په توگه ورکول کيږي
- ۱۱۸ ۱.۲ الف سرريزه
- ۱۱۹ ۲.۲.۲ الف په شپږم جدول کې ورکړې يا پورونه
- اوومه ضميمه : اووم جدول - په بهرکې د ورکړل شوو مالياتو د کسراتو
- ۱۲۵ محاسبه
- ۱۲۵ ۱.۷ الف سرريزه
- ۲.۷ الف په بهرکې د ورکړل شوو مالياتو د مجرايي لپاره د مجاسبې جدول
- ۱۲۷ بشپړول
- ۱۲۷ ۱.۲.۷ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات
- ۲.۲.۷ الف د اووم جدول بشپړول - په بهرکې د ورکړل شوې ماليې
- ۱۲۷ مجرايي محاسبه
- ۱۳۳ اتمه ضميمه : اتم جدول - بيلانس
- ۱۳۳ ۱.۸ الف سرريزه
- ۱۳۳ ۲.۸ الف د اتم جدول بشپړول - بيلانس
- ۱۳۳ ۱.۲.۸ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات
- ۱۳۴ ۲.۲.۸ الف پانگه
- ۱۳۴ ۱.۲.۲.۸ الف موجوده پانگه
- ۱۳۲ ۲.۲.۲.۸ ثابته شتمنۍ
- ۱۳۷ ۳.۲.۸ الف مکلفيتونه او پانگه
- ۱۳۷ ۱.۳.۲.۸ الف موجوده مکلفيتونه
- ۱۳۸ ۲.۳.۲.۸ الف ثابت مکلفيتونه

- ۱۳۹ ۳.۳.۲ الف د شرکت پانگه
- ۱۴۲ نهمه ضمیمه : نهم جدول پانگه ایزې خسارې او گتې
- ۱۴۲ ۱.۹ الف سریزه
- ۱۴۳ ۲.۹ الف نهم جدول - پانگه ایزه گتیه
- ۱۴۳ ۱.۲.۹ الف د مالیه ورکونکي په اړه معلومات
- ۱۴۳ ۲.۲.۹ د نهمې ضمیمې بشپړول
- لسمه ضمیمه : د تلفاتو او آفاتو له درکه د منځته راغلو تاوانونو د محاسبې سند
- ۱۵۲ /پاڼه
- ۱۵۲ ۱.۱۰ الف سریزه
- ۱۵۲ ۲.۱۰ د تلفاتو او آفاتو له درکه د منځته راغلو تاوانونو د محاسبې سند
- ۱۵۲ تشریح
- ۱۵۷ یوولسمه ضمیمه : د استهلاک د محاسبې سند
- ۱۵۷ ۱.۱۱ الف د جایداد د استهلاک سند
- ۱۶۲ دولسمه ضمیمه : د لیرد وړ ضرر د محاسبې سند
- ۱۶۲ ۱.۱۲ الف د محاسبې د سند لیرد وړ خالص عملیاتي ضرر پیژندنه
- ۱۶۹ ۲.۱۲ د لیرد وړ ضرر د محاسبې د سند په اړه توضیحات
- ۱۷۴ دیارلسمه ضمیمه : د جریمې د محاسبې جدول
- ۱۷۴ ۱.۱۳ سریزه
- ۱۷۵ ۲.۱۳ د جریمې د محاسبې جدول تشریح
- ۱۷۵ ۱.۲.۱۳ د جریمې محاسبه - د مالیاتي اظهارلیک نه وړاندې کول
- ۱۷۵ (۱۰۲ ماده)
- ۱۷۹ ۲.۳.۱۳ د جریمې محاسبه - په ټاکلي وخت د ورکړې وړ مالیې ورکړه
- ۱۷۹ (۱۰۰ ماده)
- ۱۸۲ څوارلسمه ضمیمه : جدولونه او د سنجونې (محاسبې) اسناد

۱. د سهامی او محدود المسولیت شرکتونو لپاره د مالیاتو لارښود پیژندنه

۱.۱. عمومی معلومات

۱.۱.۱. سریزه:

د لارښوود د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ عمومي معلومات وړاندې کوي او د سهامی او محدود المسولیت شرکتونو له مالیاتو مسایلو سره تړاو لري. د لارښوود د دغو شرکتونو د بشپړ حقوقي او تخنیکي معلوماتو یواځنې سرچینه نه ده او د یو حقوقي (قانوني) ماخذ په توګه ورڅخه کار نشي اخستل کېدای.

د سهامی شرکت تعریف:

الف - سهامی شرکت یو حقوقي نهاد دي چې لاندې ځانګړتیاوې لري:

- i. د یو شرکت په نوم ثبت او راجسټر شوي وي،
- ii. داسې فعالیت و نه لري چې د قانون له مخې منع وي ،
- iii. داسې لومړنۍ پانګه ولري چې د ونډې د اسنادو له مخې ثابته شي ،
- iv. د شرکت مالیاتو مکلفیتونه یواځې د شرکت د شتمنۍ له لپارې رفع کړل شي ،
- v. د ونډه لرونکو مکلفیت د هغوی له هغو ونډو محدود وي چې په شرکت کې کارولي دي

د محدود المسولیت شرکت تعریف:

الف- محدود المسولیت شرکت یو حقوقي نهاد دي چې لاندې ځانګړتیاوې لري :

- i. د یو شرکت په نوم ثبت او راجسټر شوي وي،
- ii. داسې لومړنۍ پانګه ولري چې د ونډې د اسنادو له مخې ثابته شي ،
- iii. د شرکت مالیاتو مکلفیتونه یواځې د شرکت د شتمنۍ له لپارې رفع کړل شي ،
- iv. د ونډه لرونکو مکلفیت د هغوی له هغو ونډو پورې محدود وي چې په شرکت کې یې کارولي دي، مګر دا چې د شرکت اساسنامه او یا د هیواد کوم قانون یې په اړه کول ځانګړي حکم ولري.

۱.۱.۲. پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې نوي تعديلات

د ۱۳۸۷ لمریز کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د ۱۳۸۷ کال د کب (حوت) په ۲۸ نیټه په (۹۷۲) شمیره رسمي جریده کې خپور شو. په دې قانون یو شمیر نوي تعديلات منځ ته راغلي دي اما ډیر شمیر احکام یې د ۱۳۸۷ کال له قانون څخه چې د وخت په تیریدو سره تعدیل او تبدیل شوي دي، اخستل شوي دي. ځینې دغه تعديلات په لاندې ډول دي:

- i. پرمعاشونو باندې د موضوعي مالیې نوي نورم
- ii. د قراردادې له ورکړو څخه د مالیې د وضع کولو مکلفیت
- iii. له مالیاتي قوانینو څخه د نه پیروي (اطاعت) له امله د جرمې او اضافي مالیې رقم
- iv. پروارداتو باندې د انتفاعي معاملو ۲٪ مالیه
- v. د صکوک او نورو جنجالي مالیو په اړه د احکامو له منځه وړل

۱.۱.۳. اداري موضوعات

۱.۱.۳.۱. د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر

ټول هغه انفرادي اشخاص، شرکتونه او مؤسسات چې د مالیاتو او یا گمرکي محصول تابع دي، مکلف دي چې د مالیه ورکونکو د پیژندنې نمبر ترلاسه کړي. د خیر بنسټګنې (خبریه) او غیر انتفاعي هغه مؤسسې چې د خپلو کارکونکو له معاشونو څخه مالیه وضع کوي او هغه انفرادي اشخاص چې بانکي حاسب لري د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر په لرلو او یا ترلاسه کولو مکلف دي. هغه مالیه ورکونکي هم باید د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر ترلاسه کړي چې له ضرر سره مخ دي. نوموړي اشخاص ځکه د دغه نمبر په لرلو مکلف دي چې دوي باید کلني مالیاتي اظهارلیک وړاندې کړي او کیدای شي د کال په اوږدو کې نور مالیاتي مکلفیتونه (لکه پراتفاعي معاملو باندې مالیه، پرمعاشونو باندې موضوعي مالیه، پرکرایې باندې مالیه د ونډو پرگټې موضوعي مالیه او داسې نور) ولري.

که چیرې یو کس (له کوم ځانګړي عذر نه پرته) د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر ترلاسه نه کړي، نوموړي پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ د جرمې او اضافي مالیې تابع دي.

۱.۳.۲. مالي کال

مالي کال له هجري لمريز کال څخه عبارت دې چې د وري (حمل) له لومړۍ نيتې (مارچ ۲۱) څخه پيل او د کب (حوت) په وروستۍ ورځ (مارچ ۲۰) پاي ته رسېږي.

هغه حکمي اشخاص (له حقيقي اشخاصو نه پرته) چې غواړي له هجري لمريز مالياتي کال څخه پرته له کوم بل مالياتي کال څخه استفاده وکړي، د غوښتل شوي بدلون په اړه بايد خپل دلايل په ليکلې توگه د ماليې وزارت ته وړاندې کړي. د ماليې وزارت به نوموړې غوښتنه يواځې د لاندې شرايطو په پام کې نيولو سره منظوره او په اړه به يې پريکړه وکړي:

- که چيرې حکمي شخص په افغانستان کې مېشت وي ولې مورني (اصلي) شرکت يې له هيواد نه بهر په داسې يو هيواد کې شتون لري چې له هجري لمريز کال نه پرته بل کال کاروي.
- که چيرې مورني نهاد له افغانستان نه بهر په بل هيواد کې د مالياتي موخو پر بنسټ خپل مالياتي صورت حساب ترتيب کړي،
- په افغانستان کې د حکمي شخص مکلف کول (چې خپل مالي صورت حساب د افغانستان د مالي کال له مخې ترتيب کړي) کيداي شي ددې سبب شي چې په ماليه ورکونکي باندې اضافي ماليه وضع شي.

درخواست کوونکي شرکت به له ماليې وزارت نه يو مکتوب ترلاسه کړي. په دې ليک به د مالياتي کال د پلي کولو نيټه او د ماليې د ورکړې نيټه چې د ماليې وزارت له خوا ټاکل شوي دي، ليکل شوي وي. د ماليې وزارت به داسې پريکړه وکړي چې ماليه ورکونکي او د افغانستان دولت د نورو ماليه ورکونکو د ورکړو په پرتله طرف واقع نه شي.

۱.۳.۳. محرميت

په مالياتي اظهارليک کې شامل ټول معلومات او هغه معلومات چې د عوايدو لوي رياست لخوا د ماليه ورکونکي او يا دريم شخص د اسنادو له برسي څخه لاسته راغلي دي، محرم گڼل کېږي. دغه معلومات بايد له ماليې وزارت څخه بهر هېچا ته افشا نه شي مگر د اچې قانون يې اجازه ورکړې وي او يا ماليه ورکونکي اجازه ورکړي.

که چیرې یو مالیاتي کارکوونکي د شخصي گټو د ترلاسه کولو لپاره په مستقیم یا غیرمستقیم ډول محرم معلومات افشا کړي او هغه څوک چې له نوموړي کارکوونکي سره د اسنادو په افشاء کې مرسته کوي ، پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون له مخې نوموړي کارکوونکي او ورسره مرسته کوونکي به لویه څارنوالی ته ور وپېژندل شي .

۱.۱.۴. مالیاتي معافیتونه

د ۱۳۸۳ لمريز کال د چنگاښ له لومړۍ (۲۰۰۴ زیږدیز کال د جون ۲۱) نېټې نه وروسته مالیه ورکوونکي نشي کولای مالیاتي معافیت ترلاسه کړي مگر دا چې د عوایدو لوي ریاست څخه په لیکلي ډول منظوري ترلاسه کړي البته د یو لړ شرایطو د لرلو وپه صورت کې.

که چیرې مالیه ورکوونکي د عوایدو ریاست لخوا مالیاتي معافیت هم ترلاسه کړي ، هغوي مکلف دي چې پر عایداتو باندې د مالیاتو کلني اظهارلیک وړاندې کړي .

۱.۲.۱. د اسنادو ساتنه

۱.۲.۱. اسناد ، دفترونه او سرچینه اي (منابع) اسناد

پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د اسنادو پر ساتلو حکم کوي . ټول حکمي او حقيقي اشخاص چې د مالیه وړ عواید لري ، هغوي مکلف دي چې د خپلو ټولو معاملو ، منقولو او غیرمنقولو شتمنیو او خپلو ټولو عوایدو په اړه اسناد وساتي . د دغو اسنادو ساتل له مالیه ورکوونکي سره د مالیاتي اظهارلیک په ترتیب او برابرولو کې مرسته کوي . دا اسناد معمولا د هغو معلوماتو خلاصه ده چې په سرچینه اي (منبع) اسنادو کې شامل دي . سرچینه اي اسناد په لاندې ډول دي - د پېرودلو (خریداري) رسیدونه ، د پلور رسیدونه ، قراردادونه ، تضمین لیکونه ، د چک کونډه ، د پیسو د ثبت سند ، د کریدیت کارت د ترلاسه کولو رسید ، د پېرودلو لپاره غوښتنلیکونه ، د کار موندلو لپاره غوښتنلیکونه ، د وارداتو او صادراتو اسناد ، پستی رسیدونه ، الیکټرونیکي پستی او د معاملو د تائید او ملاتړ لپاره نور ډول اسناد .

۱.۲.۲. د اسنادو د ساتنې شرطونه :

په عام ډول، هغه اسناد او دفترونه چې باید وساتل شي د عوايدو لوي رياست لخوا نه ټاکل کيږي. ماليه ورکونکي کولاي شي له هغه سيستم څخه کار واخلي چې دده د تشبث له اهدافو او ماهيت سره برابر وي، اما عوايد او لگښتونه بايد په ساتل شوو اسنادو کې په سمه او څرگنده توگه ونښودل شي.

د ماليه ورکونکي اسناد بايد:

- باوري او بشپړ وي،
- هغه سم معلومات ولري چې د مالياتو او امتيازونو د محاسبې لپاره اړين دي،
- په اسنادو کې ليکل شوي معلومات د مآخذ اسنادو په ذريعه تصديق کړي،
- په اسنادو کې شامل معلومات بايد د سرچينه اي اسنادو له مخې تائيد کړل شي.
- لاندې نور اسناد ولري- د مجالسو/ملاقات د ثبت يادابنتونه، حسابونه، پر عايداتو باندې د مالياتو اظهارليکونه، انتفاعي معاملو ماليې مالياتي اظهارليکونه، پر کرائي باندې د موضوعي ماليې اظهارليکونه، ځانگړي محاسبوي اسناد چې د مالياتي مکلفيتونو او امتيازونو په ټاکلو / معلومولو کې مرسته کوي.

يادونه: هغه کسان چې له يو تشبث څخه زيات د څو تشبثونو فعاليتونه پرمخ وړي، هغوي مکلف دي چې د هر تشبث لپاره په جلا ډول اسناد وساتي.

۲.۳. اضافي اسناد :

د اسنادو د ساتنې په اړه له پورتنيو يادو شوو شرطونو برسيره، د سهامي او محدودالمسئوليت شرکتونه مکلف دي چې لاندې اسناد وساتي :

- د امرينو د مجالسو يادابنت (مينوټ)
- د ونډه لرونکو د مجالسو يادابنت (مينوټ)
- هغه اسناد چې د لاندې موضوعاتو په اړه پوره معلومات او يا جزئيات ولري:
 - د پانگې د ونډې مالکيت

○ ددغو ونه و هر ډول ليردونه

۱. د حسابونو د ثبت عمومي دفتر او د ثبت نور هغه وروستي دفترونه چې کليي معلومات په کې شامل وي.

• هر ډول ځانگړي قراردادونه او موافقې او يا نور هغه اسناد چې د حسابونو د عمومي دفتر او په نورو وروستيو اسنادو کې يې ثبتول اړين دي.

تشبثونه بايد هغه اسناد هم وساتي چې ددوي د اسنادو د تائيد لپاره اړين دي. دا امر په ځانگړې توگه د هغو شرکتونو په اړه د پلي کيدو وړ دي چې په نړيواله کچه معاملې (د اخته اړخونو ترمنځ معاملې) لري او په اصلي نرخ يې نه ترسره کيږي. دغه تشبثونه بايد د انتقالې بېبې د نرخ معلومولو (قيمت گذاري) اسناد او يا نور هغه اسناد چې د نا مستقلو او مستقلو نماينده گيو د گټو له ویش پورې اړه لري، وساتي.

۱.۲.۴. اسنادو ته د ماليې وزارت د کارکوونکو لاس رسې

د ماليې وزارت کارکوونکي واک لري چې د مالياتي مکلفيتونو، بيرته ورکړو يا د اشخاصو د عوايدو د اټکل په موخه اسناد او دفترونه وگوري، برسي يې کړي، محاسبوي اسناد، مکتوبونه، دفترونه او داسې نور چې له اړوندو اشخاصو يا دريمې ډلې سره شتون لري، وارزوي او نقل يې ترلاسه کړي. په دريمه ډله کې شريکان، پيريدونکي، برابرونکي، مالي نهادونه، دولتي ادارې او داسې نور شامل دي.

۱.۲.۵. د محاسبې ميتود

سهامي او محدود المسؤليت شرکتونه بايد خپل عوايد د «وروستی محاسبې» د ميتود له مخې محاسبه کړي. ددې ميتود له مخې عوايد او لگښت له ټاکل کيدو يا معلومولو وروسته ثبتيږي.

د «وروستی محاسبې ميتود» د محاسبې له هغه پيژندل شوي سيستم څخه عبارت دي چې په يوه ټاکلي وخت کې عوايد په جلا ډول او مالي حالت په دقيق ډول بيانوي. سهامي او محدود المسؤليت شرکتونه بايد د دوه ځلې ثبت د محاسبې له ميتود څخه کار واخلي چې د محاسبې د منل شوو اساساتو پر بنسټ کارول کيږي. په عام ډول، د اسنادو د دوه گوني ثبت هر ډول سيستم چې د محاسبينو د مسلکي ټولني لخوا پيژندل شوي وي، د سهامي او محدود المسؤليت شرکتونو لپاره بايد و منل شي.

۱.۳. د سهامی او محدود المسؤلیت شرکتونو پر عایداتو باندې مالیات

د سهامی او محدود المسؤلیت شرکتونو پر عایداتو باندې مالیات د مالیې وړ خالص عوایدو لپاره یو ثابت نورم لري چې % ۲۰ دي (ماده ۴). د مالیې وړ خالص عواید له ناخالصو عوایدو څخه د عادي او اړینو لگښتونو له کسر نه وروسته معلومیدای شي (دویم فصل). د سهامی شرکتونو نورم پر ټولو حقوقي نهادونو لکه سهامی شرکتونو، محدود المسؤلیت شرکتونو او ټولو حقوقي نهادونو باندې تطبیقېږي.

۱.۳.۱. د مالیې وړ (تابع) عوایدو تشخیصول

د یوه شرکت د مالیې وړ (تابع) عواید د شرکت له مجموعي عوایدو (نغدې پیسې، شتمنۍ یا خدمتونو - منفي هرډول معافیتونه او کسرونه) څخه عبارت دي. په عام ډول، د یو شرکت ټول عواید چې له سوداگریزو او نورو اړوندو فعالیتونو (فیس، کمیشن، د تشبث له فعالیت څخه لاسته راغلي عواید، صنعت، ساختمانی چارې، د شتمنۍ له پلور څخه لاسته راغلي گټه، ټکټانه او د ونډې گټه، کرایه، حق الامتیاز، او نور ټول عواید چې له فزیکي، پانگه ایز او اقتصادي فعالیتونو - البته په دغو پورې محدود نه دي) څخه ترلاسه کېږي باید د مالیې وړ عوایدو په محاسبه کې شامل کړل شي. د مالیې وړ عوایدو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره ۱۵ لارښوود (مالیې تابع عواید او هغه عواید چې د مالیې تابع نه دي) ته مراجعه وکړي.

معافیت له هغه رقم څخه عبارت دي چې د مالیې تابع نه وي لکه هغه رقم چې له مالیې وړ رقم څخه لږ وي او هغه رقمونه چې په قانون کې په گوته شوي دي او د مالیې وړ نه دي.

کسرات له هغه رقم څخه عبارت دي چې د عوایدو له مجموعي څخه د تفریق وړ وي لکه د تشبث مجاز لگښتونه (د تشبث د پرمخ وړلو په موخه عادي او اړین لگښتونه) او نور هغه لگښتونه چې د عوایدو د تولید په موخه ترسره کېږي. د مجاز کسراتو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه ۱۶ لارښوود (د تشبث مجاز او غیر مجاز لگښتونه) ته مراجعه وکړي.

۱.۳.۲. له اړوند شخص سره معاملې - انتقالی بیه ټاکنه (انتقالی قیمت گذاري)

انتقالی بیه ټاکنه له هغې عملې څخه عبارت ده چې له مخې یې هغه نهاد چې په افغانستان کې فعالیت لري د پېرودل شوو اجناسو یا خدمتونو بیه د اړوندو اشخاصو او نهادونو لپاره (په ځانګړې توګه د بهرني نهادونو لپاره) په مصنوعي ډول لوړوي، یا د نوموړو اشخاصو لپاره د اجناسو او خدمتونو بیه په مصنوعي ډول را ټیټوي ترڅو له دې لپارې په افغانستان د مالېې وړ عوایدو او د ورکړې وړ مالېې کچه را ټیټه کړي.

بازاري ارزښت - که چیرې د اړوندو اشخاصو او نا اړوندو اشخاصو د ورکړل شوي رقم او یا د ورکړې وړ رقم له یو بل سره توپیر ولري، مالېې وزارت ته د نا اړوندو اشخاصو لخوا ورکړل شوي او یا د ورکړې وړ رقم د منلو وړ دي.

په عام ډول، د بازار ارزښت له هغه رقم څخه عبارت دي چې د نا اړوندو اشخاصو ترمنځ تبادله کېږي.

که چیرې د اړوندو اشخاصو ترمنځ تبادله شوي رقم د بازار له ارزښت سره سمون ولري، عواید او کسرات د خپلواکو او نا اړوندو نهادونو ترمنځ د معاملو پېښې په خپل حال پاتې کېږي.

مالیه ورکوونکي باید وکولای شي چې د عوایدو ریاست دا غوښتنه ثابته کړي چې له اړوند شخص سره معاملات باید (لاسته راوړنې او تادیات) د بازار له ارزښت سره سم صورت مومي.

که چیرې تاسو له یو اړوند شخص سره معامله ولری، تاسو نشی کولای چې پر عایداتو باندې د مالیاتو له مختصر کلني اظهار لیک نه استفاده وکړی، ولې پر ځای یې تاسو کولای شي چې ۵ جدول بشپړ او د سهامې او محدودال مسؤلیت شرکتونو له عامه اظهار لیک سره یې ضمیمه کړی (لاندې مواردو ته مراجعه وکړی).

۱.۳.۳. د مالیاتې اظهار لیک وړاندې کول او پر عایداتو باندې د کلني مالېې ورکړه

۱.۳.۳.۱. کومه فورمه باید وکارول شي؟

د سهامې او محدودال مسؤلیت شرکتونو لپاره د عوایدو لوي ریاست درې ډوله مالیاتې فورمې ترتیب کړې دي. دا شرکتونه کولای شي لومړۍ فورمه (غټه فورمه) وکاروي. دویمه فورمه (چې لږه اندازه آسانه ده) دهغو شرکتونو لپاره ترتیب شوې ده چې ساده

مالياتي وضعيت لري. دريمه فورمه د هغو شرکتونو لپاره ترتيب شوې ده چې دکال په اوږدو کې يې هېڅ فعاليت نه درلود. له لاندې جدول څخه په کار اخستنې سره مناسبه فورمه په ګوته کړي.

۱	آیا د مالیاتی کال په اوږدو کې مو کوم سوداگریز فعالیت درلود؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، راتلونکې پوښتنې ته ولاړ شئ او که چیرې موځواب "هو" وي، نو دریمې پوښتنې ته ولاړ شئ.
۲	آیا د تشبث د لگښت لپاره به غوښتنه وکړئ؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو مالیاتي اظهارلیک په مالیاتي دوره کې د نه فعالیت له معلوماتو سره بشپړ کړئ. که چیرې موځواب "هو" وي، نو راتلونکې پوښتنې ته مراجعه وکړئ.
۳	آیا له بهرنیو سرچینو څخه مو عواید درلودل؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، راتلونکې پوښتنې ته مراجعه وکړئ او که چیرې موځواب "هو" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو عامه مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ.
۴	آیا د پانګې له پلور څخه مو عواید ترلاسه کړي دي؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، راتلونکې پوښتنې ته مراجعه وکړئ او که چیرې موځواب "هو" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو عامه مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ.
۵	آیا داسې عواید لري چې مستقیماً ستاسو له تشبث سره تړاو نه لري؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، راتلونکې پوښتنې ته مراجعه وکړئ او که چیرې موځواب "هو" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو عامه مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ.
۶	آیا له اړوندو اشخاصو سره مو کومه معامله لرله؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، راتلونکې پوښتنې ته مراجعه وکړئ او که چیرې موځواب "هو" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو عامه مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ.
۷	آیا ضرر لري؟	☐	☐	که چیرې موځواب "نه" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ. او که چیرې موځواب "هو" وي، د سهامې او محدود المسؤلیت شرکتونو عامه مالیاتي اظهارلیک بشپړ کړئ.

ضررونه (خسارات) دهغې شتمنۍ له منځه تلو څخه عبارت دي چې د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې او ساتنې په موخه کارول کېږي. یعنې هغه ضررونه چې د اور لګیدو، طوفان، زلزلې او نورو له امله رامنځته کېږي.

۲.۳.۳. د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو او د مالیاتو د ورکړې لپاره ټاکلي موعده (وخت/نېټه)

مالیه ورکوونکي مکلف دي چې خپل مالیاتي اظهارلیک د راتلونکي کال د غبرگولي تر ۳۱ نېټې پورې وړاندې کړي. مالیه ورکوونکي کولای شي دکب (حوت) له ۳۱ نېټې نه د غبرگولي ا تر ۳۱ نېټې پورې په هره نېټه چې وغواړي خپل مالیاتي اظهارلیک وړاندې او مالیات ورکړي. مالیات باید د افغانستان بانک کې تسلیم کړل شي. دکابل ولایت اړوند مالیه ورکوونکي کولای شي خپل مالیاتي اظهارلیکونه د افغانستان په ځانگړي صندوق او یا هم د عوایدو لوي ریاست ته تسلیم کړي. د نورو ولایتونو اړوند مالیه ورکوونکي کولای شي خپل مالیاتي اظهارلیکونه محلي مستوفیت او یا محلي بانک کې تسلیم کړي.

که چیرې مالیه ورکوونکي اجازه ولري چې له لمریز مالیاتي کال نه پرته کوم بل مالیاتي کال وکاروي، د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو او د مالیې دورکړې ټاکلي موعده (وخت/نېټه) دهمغه مالیاتي کال ددریمې میاشتې وروستې ورځ ده.

د بانک تحویلي فورمه د مالیاتي اظهارلیک په څلورو برخو کې شتون لري. ډاډ باید ترلاسه شي چې د بانک تحویلي فورمه په سمه توگه بشپړه شوې او د اظهارلیک د وړاندې کولو او د مالیې دورکړې پرمهال نوموړي فورمه هم بانک ته تسلیم شوې ده. نوموړې فورمه د بانک لخوا په رسمي توگه مهر کيږي او یوه کاپي یې مالیه ورکوونکي ته ورکوي.

اشخاص کولای شي خپل مالیاتي مکلفیتونه د نورو بانکونو له لپارې هم ادا کړي او پیسې په الیکټرونیکي ډول د افغانستان بانک کې د عوایدو حساب ته لېږدول کيږي (د بریښنا له لپارې د پیسو د لېږد په اړه ۶ لارښوود ته مراجعه وکړي). په دې ډول حالاتو کې دا د مالیه ورکوونکي مسؤلیت دي چې د عوایدو لوي ریاست او یا محلي مستوفیت ته د مالیاتي اظهارلیک د رسیدو او تسلیمیدو په اړه ډاډ ترلاسه کړي. د اظهارلیک د وړاندې کولو نېټه له هغې نېټې څخه حسابيږي کله چې مسؤل کارکوونکي اظهارلیک ترلاسه کړي.

هغه مالیه ورکوونکي چې دورکړې وړ مالیې نه لري (یا فعالیت نه لري او یا متضرر شوي دي)، هغوي باید خپل اظهارلیکونه په مستقیمه توگه د عوایدو لوي ریاست او یا محلي مستوفیت ته وړاندې کړي.

۱.۳.۳.۳. د زیاتې مالېې ورکړې

که چیرې د زیاتې مالېې د ورکړې د عوا یا د محکمې فیصله د مالېې وزارت لخوا تائید شي، د عوایدو لوي ریاست هغه کارکوونکي چې د اړوندې دوسېې مسؤلیت په غاړه لري د گمرکونو له لوي ریاست سره په تماس کې کيږي او د مالیه ورکوونکي د گمرکي پورونو په اړه ورڅخه معلومات غواړي. په لومړي قدم کې د مالیاتو او گمرکي محصول پورونه له زیاتو ورکړل شوو پیسو څخه کسرکيږي او پاتې رقم د مالي اعتبار په توگه د مالیه ورکوونکي د راتلوونکي مالیاتي مکلفیتونو په بدل کې ساتل کيږي.

۱.۳.۴. د مالیاتي اظهارلیک تعدیل، اعتراض (نیوکه) او عریضې

که چیرې مالیه ورکوونکي خپل مالیاتي اظهارلیک وړاندې کړي، په اظهارلیک کې ترسره شوې محاسبه د ابتدایي مالېې د ټاکنې په توگه منل کيږي. د مالیاتي اظهارلیک فورمه هم د ابتدایي مالېې د دټاکلو د یادداښت په توگه گڼل کيږي.

د مالېې د ټاکلو یادښت کیدای شي چې د مالېې وزارت لخوا په هر حالت کې صادر شي. د بیلگې په توگه په لاندې حالاتو کې: که چیرې ډاډمن شي چې په اظهارلیک کې دقیق او سم مالیات نه دي ښودل شوي، که چیرې مالیه ورکوونکي مالیاتي اظهارلیک بشپړ او وړاندې نه کړي، کله چې د مالېې وزارت په دې ډاډمن شي چې د ورکړې وړ مالیاتو لاسته راوړل له خطر سره مخ دي او داسې نور.

که چیرې مالیه ورکوونکي په دې ډاډمن شي چې د مالیاتو محاسبه شوي رقم سم نه دي، نوموړي کولای شي د اظهارلیک د بیاکنټې په اړه خپل غوښتنلیک وړاندې کړي. که چیرې مالیه ورکوونکي د عوایدو لوي ریاست له پریکړې سره موافق نه وي، نوموړي باید خپل اعتراض لیک د مالېې وزارت ته وړاندې کړي.

د مالیه ورکوونکي اعتراض (نیوکه) د اعتراضونو د بررسی د هیئت لخوا بررسی کيږي. کیدای شي نوموړي هیئت اعتراض تائید کړي، یا یې په بشپړه توگه او یا یې ځینې برخې تعدیل کړي.

که چیرې مالیه ورکوونکي د بررسی د هیئت له پریکړې سره موافق نه وي، نوموړي کولای شي خپل اعتراض محکمې ته وړاندې کړي او په دې اړه د محکمې پریکړه به وروستی پریکړه وي.

د بشپړ شوي اظهارليک په اړه د بياکتنې د غوښتنې د وخت، د اعتراضونو، د اعتراضونو د ځوابونو او محکمې ته د درخواست کولو په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون او ددې قانون د تعليماتنامې ۸۹ مادې ته مراجعه وکړي.

۲.۳.۳. د مالياتي اظهارليک د وړاندې کولو او د مالياتو د ورکړې لپاره ټاکلي موعده (وخت/نېټه)

ماليه ورکوونکي مکلف دي چې خپل مالياتي اظهارليک د راتلونکي کال د غبرگولي تر ۳۱ نېټې پورې وړاندې کړي. ماليه ورکوونکي کولاي شي د کب (حوت) له ۳۱ نېټې نه د غبرگولي تر ۳۱ نېټې پورې په هره نېټه چې وغواړي خپل مالياتي اظهارليک وړاندې او ماليات ورکړي. ماليات بايد د افغانستان بانک کې تسليم کړل شي. د کابل ولايت اړوند ماليه ورکوونکي کولاي شي خپل مالياتي اظهارليکونه د افغانستان په ځانگړي صندوق او ياهم د عوايدو لوي رياست ته تسليم کړي. د نورو ولايتونو اړوند ماليه ورکوونکي کولاي شي خپل مالياتي اظهارليکونه محلي مستوفيت او يا محلي بانک کې تسليم کړي.

که چيرې ماليه ورکوونکي اجازه ولري چې له لمریز مالياتي کال نه پرته کوم بل مالياتي کال وکاروي، د مالياتي اظهارليک د وړاندې کولو او د ماليې دورکړې ټاکلي موعده (وخت/نېټه) دهمغه مالياتي کال ددریمې مياشتې وروستې ورځ ده.

د بانک تحويلي فورمه د مالياتي اظهارليک په څلورو برخو کې شتون لري. دا بايد ترلاسه شي چې د بانک تحويلي فورمه په سمه توگه بشپړه شوې او د اظهارليک د وړاندې کولو او د ماليې دورکړې پرمهال نوموړي فورمه هم بانک ته تسليم شوې ده. نوموړې فورمه د بانک لخوا په رسمي توگه مهرکېږي او يوه کاپي يې ماليه ورکوونکي ته ورکوي.

اشخاص کولاي شي خپل مالياتي مکلفيتونه د نورو بانکونو له ليارې هم ادا کړي او پيسې په اليکترونيکي ډول د افغانستان بانک کې د عوايدو حساب ته لېږدول کيږي (د برېښنا له ليارې د پيسو د لېږد په اړه ۶ لارښوود ته مراجعه وکړي). په دې ډول حالاتو کې دا د ماليه ورکوونکي مسؤليت دي چې د عوايدو لوي رياست او يا محلي مستوفيت ته د مالياتي اظهارليک د رسيدو او تسليميدو په اړه دا ترلاسه

کړي. د اظهارلیک د وړاندې کولو نېټه له هغې نېټې څخه حسابېږي کله چې مسؤل کارکوونکي اظهارلیک ترلاسه کړي.

هغه مالیه ورکوونکي چې دورکړې وړ مالیه نه لري (یا فعالیت نه لري او یا متضرر شوي دي)، هغوي باید خپل اظهارلیکونه په مستقیمه توګه د عوایدو لوي ریاست او یا محلي مستوفیت ته وړاندې کړي.

۱.۳.۳. د زیاتې مالیه ورکړې

که چیرې د زیاتې مالیه د ورکړې د عوایدو یا د محکمې فیصله د مالیه وزارت لخوا تائید شي، د عوایدو لوي ریاست هغه کارکوونکي چې د اړوندې دوسې مسؤلیت په څارې لري د ګمرکونو له لوي ریاست سره په تماس کې کیږي او د مالیه ورکوونکي د ګمرکي پورونو په اړه ورڅخه معلومات غواړي. په لومړي قدم کې د مالیاتو او ګمرکي محصول پورونه له زیاتو ورکړل شوو پیسو څخه کسر کیږي او پاتې رقم د مالي اعتبار په توګه د مالیه ورکوونکي د راتلوونکي مالیاتي مکلفیتونو په بدل کې ساتل کیږي.

۱.۳.۴. د مالیاتي اظهارلیک تعدیل، اعتراض (نیوکه) او عریضي

که چیرې مالیه ورکوونکي خپل مالیاتي اظهارلیک وړاندې کړي، په اظهارلیک کې ترسره شوې محاسبه د ابتدایي مالیه د ټاکنې په توګه منل کیږي. د مالیاتي اظهارلیک فورمه هم د ابتدایي مالیه د ټاکنو د یاددښت په توګه ګڼل کیږي.

د مالیه د ټاکنو یادښت کیدای شي چې د مالیه وزارت لخوا په هر حالت کې صادر شي. د بیلګې په توګه په لاندې حالاتو کې: که چیرې ډاډمن شي چې په اظهارلیک کې دقیق او سم مالیات نه دي ښودل شوي، که چیرې مالیه ورکوونکي مالیاتي اظهارلیک بشپړ او وړاندې نه کړي، کله چې د مالیه وزارت په دې ډاډمن شي چې د ورکړې وړ مالیاتو لاسته راوړل له خطر سره مخ دي او داسې نور.

که چیرې مالیه ورکوونکي په دې ډاډمن شي چې د مالیاتو محاسبه شوي رقم سم نه دي، نوموړي کولای شي د اظهارلیک د بیاکنټې په اړه خپل غوښتنلیک وړاندې کړي. که چیرې مالیه ورکوونکي د عوایدو لوي ریاست له پریکړې سره موافق نه وي، نوموړي باید خپل اعتراض لیک د مالیه وزارت ته وړاندې کړي.

د مالیه ورکونکي اعتراض (نیوکه) د اعتراضونو د بررسی د هیئت لخوا بررسی کیږي. کیدای شي نوموړي هیئت اعتراض تائید کړي، یا بې په بشپړه توګه او یا بې ځینې برخې تعدیل کړي.

که چیرې مالیه ورکونکي د بررسی د هیئت له پریکړې سره موافق نه وي، نوموړي کولای شي خپل اعتراض محکمې ته وړاندې کړي او په دې اړه د محکمې پریکړه به وروستی پریکړه وي.

د بشپړ شوي اظهارلیک په اړه د بیاکتنې د غوښتنې د وخت، د اعتراضونو، د اعتراضونو د ځوابونو او محکمې ته د درخواست کولو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون او ددې قانون د تعلیماتنامې ۸۹ مادې ته مراجعه وکړی.

۱. ۴. د سهامی او محدود المسؤلیت شرکتونو پر انتفاعی معاملو باندې مالیه.

۱. ۴. ۱. پر خدمتونو باندې د انتفاعی معاملو مالیه

پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پرنسټ، تشبثونه د % ۱۰ انتفاعی معاملو مالیې تابع دي (پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون ۲۲ ماده).

۱. هغه هوټلونه چې غوره (عالي) خدمتونه وړاندې کوي

۲. هغه رستورانټونه چې غوره (عالي) خدمتونه وړاندې کوي

۳. مخابراتي خدمتونه

۴. د هوايي چلند خدمتونه

تعریفونه (۲۲ ماده):

د هوټل خدمتونه - د مؤقت وخت لپاره په هوټل کې او سیدونکو اشخاصو ته د خوب ځای برابرول، د ډوډی، څښاک، جامو وینځلو، او مخابراتي خدمتونو یا اسانتیاو برابرول د هوټل له خدمتونو څخه عبارت دي.

د رستورانټ خدمتونه- د خوراک او څښاک برابرول د هغو بنسټونو لخوا چې په عاجله توګه په کې مراجعینو ته خوراک برابرېږي، د پاخه شوي خوراکونو رسول لپاره، یاد رستورانټ په احاطه کې د پاخه شوو خوراکونو پلورل د رستورانټ له خدمتونو څخه عبارت دي.

مخابراتي خدمتونه- د مخابراتي خدمتونو يا د انټرنټي خدمتونو د برابر وړونکو شرکتونو لخوا د ټيلفون (ډيجيټل يا انالوگ) فکس يا د معلوماتو ليرېد او له مختلفو ليارو څخه انټرنټ ته د لاس رسېد او اسانتياوو برابرول له مخابراتي خدمتونو څخه عبارت دي.

د هوايي کرښو خدمتونه- له هغو مسافرو وړونکو خدمتونو څخه عبارت دي چې د پرواز پيل/مېدا يې افغانستان وي.

۱. ۲. ۴. پرانتفاعي معاملو باندې % ۱۰ فيصده ماليه بايد څوک ورکړي؟

هغه ساهمي او محدود المسؤليت شرکتونه (او ټول حکمي اشخاص) چې تشبث يې له څلورو کتگوريو څخه له يوې کتگورۍ پورې تړاو لري ، هغوي مکلف دي چې د % ۱۰ نورم پر بنسټ د انتفاعي معاملو ماليې اظهاريک په هرو درې مياشتو کې بشپړ او وړاندې کړي.

مالياتي نورمونه

مخابراتي او د هوايي کرښو خدمتونه

د مخابراتي او هوايي کرښو خدمتونو د ماليې نورم % ۱۰ دي (له دغو خدمتونو څخه د حقيقي او حکمي اشخاصو پر لاسته راغلو مجموعي عوايدو باندې وضع کېږي). که ماليه ورکوونکي پرمراجعينو باندې ماليه وضع کړي وي او کنه، دغه نورم د پلي کېدو وړ دي.

رستورانټونه، هوټلونه او ميلمستونونه

د هغو رستورانټونو، هوټلونو او ميلمستونونو (چې مياشتني عوايد يې له ۷۵۰۰۰۰۰ افغانيو څخه لږ وي) د مجموعي عوايدو پرسر مالياتي نورم % ۲ دي. که چېرې دغه عوايد ۷۵۰۰۰۰۰ افغانيو ته ورسېږي او له دې څخه زيات شي، نو مالياتي نورم ۵ فيصده ته لوړېږي. هغه ستر رستورانټونه او هوټلونه چې غوره او لوړ خدمتونه وړاندې کوي، هغوي د انتفاعي معاملو ماليې د % ۱۰ فيصد نورم تابع دي.

ياد د انبټ: کلپونه او تالارونه (لکه د ودونو تالارونه)، د دوي د مجموعي عوايدو له درکه د انتفاعي معاملو ماليې د % ۵ فيصده نورم تابع دي.

۱.۴.۳. پرعایداتو باندې د مالیاتو په وړاندې د انتفاعي معاملو مالیې مجرایي

دا چې د تشبث د چارو پرمخ وړلو په موخه د انتفاعي معاملو ورکړل شوې او یا د ورکړې وړ مالیه د عادي او اړین لگښت په توګه ګڼل کیږي، پرعایداتو باندې د مالیاتو د محاسبې پرمهال د عوایدو له مجموعې څخه د کسر وړ دي (۲۷ ماده).

د دې مالیاتو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره دریم لارښوود (پرخدمتونو باندې د انتفاعي معاملو مالیه) ته مراجعه وکړی.

۱.۴.۴. د انتفاعي معاملو % ۲ او % ۵ مالیه

د انتفاعي معاملو مالیه پرلاندې ناخالصو عوایدو باندې د پلي کیدو وړ ده:

۱. کمیشن، فیس، د ونډې ګټه، کرایه، حق الامتیاز او نور ورته عواید.
۲. مواد، تجهیزات، خدمتونه، ترانسپورت او ساختماني چارې چې د یو قرارداد پر بنسټ برابرېږي
۳. د بیمې له حق څخه لاسته راغلي عواید
۴. د عامه تفریح ځایونو د ټکټ پلور (سینما، نندارتونونه، کنسرتونه، سپورت او داسې نور)
۵. اجناسو، محصولاتو، پانګې او نورو خدمتونو پلور
۶. واردات

۱.۴.۴.۱. د انتفاعي معاملو د ۲ فیصده مالیې تابع ناخالص عواید

هغه اجناس او خدمتونه چې د حکمي اشخاصو لخوا برابرېږي او د انتفاعي معاملو د % ۵ او % ۱۰ نورم تابع نه دي، د ناخالصو سرجمع عوایدو پسر د ۲ فیصده انتفاعي معاملو مالیې تابع ګرځي. ځانګړي عواید د انتفاعي معاملو له مالیې څخه جلا کیږي (د ددې لارښوود ۱.۴.۵. برخې ته مراجعه وکړی).

یادداښت: ناخالص عواید د یوه کال په جریان کې (د هرډول کسراتونه وړاندې) له مجموعي عوایدو څخه عبارت دي.

د اجناسو وارد کوونکي د وارد شوو اجناسو د تماشوې بيې (د گمرکي محصول په شمول) له درکه د ۲ فیصده انتفاعي معاملو ماليې تابع دي. د وارداتو له درکه چې د انتفاعي معاملو کومه ماليه ورکول کيږي داسې گڼل کيږي چې گویا د انتفاعي معاملو ماليه دمخه ورکړ شوې ده.

هغه رستورانټونه، هوتلونه او میلستونونه چې په میاشت کې ۷۵۰۰۰۰ افغانۍ عواید لري، د ناخالصو عوایدو د مجموعي له درکه د ۵ فیصده انتفاعي معاملو ماليې تابع ګرځي.

د کلپونو، د محافلو د تالارونو عواید (د ناخالصو عوایدو مجموعه) هم د ۵ فیصده انتفاعي معاملو ماليې تابع دي.

۱.۴.۵ له انتفاعي معاملو څخه معاف عواید

۱. د ټکټانې له درکه لاسته راغلي عواید
۲. د اسعارو د تبادلې، د بانکي حساب د فعالیت او د اماناتو د معاملو له درکه سیما، د چک یا ضمانت لیک صادرو، د پور برابرول، د تدریجي کریډټ ورکړه
۳. په راتلونکې کې او په ټاکلي نیټه د موکل نغدي قرارداد
۴. راتلونکي ته د موکل د قرارداد ځنډول یا په قرارداد کې د شاملو اجناسو فزیکي لیردونه. د هر ډول بیمې او یا نوې بیمې د برابرولو له درکه د بیمې حق
۵. د ونډې هغه ګټه چې د سهمي، محدود المسؤلیت او تضامني شرکت د ونډه لرونکو لخوا د ونډې یا د شراکت له ټکټانې څخه اخستل کيږي.
۶. د اجناسو او خدمتونو له صادرو له څخه لاسته راغلي عواید
۷. د دې قانون په ۱۷ یا ۴۲ ماده کې د شاملو خدمتونو له وړاندې کولو څخه لاسته راغلي عواید
۸. حقيقي شخص ته د میشت ځاي د کرایې یا اجارې له درکه لاسته راغلي عواید په دې شرط چې په مالیاتي کال کې مستاجر له دې ځاي څخه له ۶ شپږو میاشتو څخه د زیات وخت لپاره د خپل استوګنځي په توګه کار اخستي وي.
۹. له خپل عادي سوداګريز فعالیت څخه بهر حقيقي شخص باندې د جايداد له پلور څخه لاسته راغلي عواید. د حقيقي شخص پلور هغه وخت له سوداګريز فعالیت څخه بهر ګڼل کيږي چې دا ډول پلور په منظمه او دوام داره توګه صورت ونه مومي.

۱.۵. تطبيقي احكام

۱.۵.۱. عمومي معلومات

ماليات ددې لپاره جمع كېږي ترڅو دولت په دې وتوانېږي چې د افغانستان وگړو ته د پوهني، روغتيا، زيربنا او امينت په چارو كې اړين خدمات وړاندې كړي. كه چېرې ټول وگړي/هركس خپله ماليه ورکړي، په بدل کې به ورته ښه او مناسب خدمات وړاندې كړل شي. هغه ماليه ورکوونکي چې دخپلو مالياتي مکلفیتونو په ادا کولو کې بې پروايي کوي (لکه دخپل ځان او تشبث نه راجستركول، د مالياتي اظهار ليک نه ترتيبول او د ماليې نه ورکول) په حقيقت کې دغه کسان له خپل هيواد او هيوادوالو سره جفا کوي.

د عوايدو لوي رياست قانوني مکلفيت لري چې د ماليې سم رقم معلوم/وټاکي اوله ماليه ورکوونکو څخه يې ترلاسه کړي. د عوايدو لوي رياست کارکوونکي چې د ماليې وزارت استازيتوب کوي، مکلف دي چې له خپل واک سره سم مالياتي قوانين پلي کړي ترڅو د هيڅ ځانگړي ماليه ورکوونکي ملاتړ ونشي او د هېچا په وړاندې تبعیضي چلند ونشي.

د ۱۳۸۷ لمريز کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون په دې موخه تعديل شو دي چې د ماليې وزارت ته ټول هغه اجرايوي اختيارات چې د مالياتو د راټولولو لپاره اړين دي، ورکړل شي.

۱.۵.۲. د مالياتي ادارې تطبيقي صلاحيتونه

د ۱۳۸۷ لمريز کال پر عايداتو باندې د مالياتو په قانون کې د مالياتي ادارې د تطبيقي واک په اړه احكام شته دي. ځيني دغه بدلونونه په لاندې ډول دي:

- د ماليې ټاکل-ماليې وزارت د قصدي او غير قصدي اشتباهاتو د تصحيح په موخه د ماليې د ټاکلو يادداښت تعديل کولای شي. که چېرې مالياتي اظهار ليک وړاندې نه شي، نو په دې صورت کې د ماليې وزارت د تخميني عوايدو پر بنسټ پر عايداتو باندې د مالياتو د ټاکنې په اړه يوسند صادروي (دزياتو معلوماتو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون ۸۷ مادې ته مراجعه وکړی).
- شتمنی ته پر لاس رسي باندي د محدوديت وضع کول- د ماليې وزارت حق لري چې د پلور په موخه د منقولو او غير منقولو شتمنيو پر کارونې محدوديت وضع کړي، شتمني په خپل واک کې راولي او يا شتمنی ضبط

کړي. البته د ماليې وزارت دا اجراء هغه وخت کولای شي چې د محکمې لخوا منظوري ترلاسه کړي. د زیاتو معلوماتو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون ۹۷ مادې ته مراجعه وکړی.

د یو تشبث د ونډه لرونکو او ادارې چارواکو مکلفیتونه - په ځینو ځانگړو شرایطو کې د ماليې وزارت د تشبث هغه مالیات چې نه یې دي ورکړي د نوموړي تشبث له چارواکو، ونډه لرونکو او له هغې دریمې ډلې څخه ترلاسه کوي چې له نوموړي تشبث څخه یې شتمنی لاسته راوړي ده،

له دریمې ډلې څخه د ماليې لاسته راوړل - د ماليې وزارت اختیار لري چې له دریمې ډلې څخه د ماليې د لاسته راوړلو په موخه حکم صادر کړي. له دریمې ډلې څخه لاندې اشخاص مطلوب دي: پیروونکي (مشتریان یا مراجعین، مالي نهادونه، استخدام کوونکي، مستأجرین او داسې نور) د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون ۹۲ مادې ته مراجعه وکړی.

له هیواد څخه د تولود مخنیوي حکم - د ماليې وزارت کولای شو دهغو کسانو د هیواد نه د نه وتلو په اړوند له اړوندو واک لرونکو ادارو څخه وغواړي. له هیواد څخه د وتو په مخنیوي کې لاندې کسان شاملیدای شي (د شرکت رئیس، د شرکت ونډه لرونکي او دریم شخص) البته په هغه صورت کې چې ۲۰۰۰۰ افغانیو څخه زیات مالیاتي پور ولري او غواړي چې له هیواد څخه بهر ووزي. په موقتي ډول د تشبث بندول - که چیرې یو شخص مالیاتي اظهارلیک وړاندې نه کړي، په ټاکلي وخت خپلې مالیې ور نه کړي او یا یې مالیاتي مکلفیتونه (پرکرائې باندې مالیه، پرمعاشونو باندې مالیه، د ونډو گټ، حق الامتیاز د قراردادونو موضوعي مالیه او داسې نور) له نورو اشخاصو څخه ترلاسه نه شي، د نوموړي د تشبث د بندولو حکم صادرېږي او دا حکم به ترهغه وخته پورې نافذ وي ترڅو چې دا شخص خپل مالیاتي مکلفیتونه نه وي ادا کړي (د زیاتو معلوماتو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون ۹۵ مادې ته مراجعه وکړی).

د جواز نه ورکول/نه صادرول - که چیرې یو مالیه ورکوونکي د ذمت خپل مالیه ته ټاکلې نېټې پورې ور نه کړي او له مالیاتي قوانینو څخه پیروي ونه کړي، د ماليې وزارت د یوه لیک له لپارې له ټولو هغو وزارتونو او دولتي ادارو څخه چې د جواز په ورکولو او نوي کولو کې کار کوي غواړي چې د سرغړونکو مالیه ورکوونکو ته ترهغه پورې جواز ور نه کړي او نه یې جواز نوي کړي ترڅو یې چې خپل مالیاتي مکلفیتونه نه وي ادا کړي.

۱. ۴. ۳. پیروي (اطاعت پذيري) نه کول

- د ۱۳۸۷ لمريز کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون له قوانينو څخه د ماليه ورکوونکي د نه پيروي په اړه د اضافي ماليو، جريمو او يا د حبس د سزاگانو د پلي کولو په اړه حکم کوي. دا سزاگانې په لاندې حالاتو کې د پلي کيدو وړ دي:
۱. د اسنادو او دفترونو نه ساتل او په اختيار کې د هغوي نه ورکول،
 ۲. د مالياتي اظهارليک او بيلانس نه وړاندې کول،
 ۳. له قانون سره سم د ماليې نه وضع کول (لکه کرايي، د ونډې له گټې، ټکټي، حق الامتياز، اجورو، معاشونو، قراردادونو او داسې نورو څخه د ماليې نه وضع کول).
 ۴. د ماليې نه ورکول
 ۵. د ماليه ورکوونکي د پيژندنې نمبر نه ترلاسه کول
 ۶. له ماليې څخه تينسته
 ۷. د مالياتي کارکوونکو ناوړه کړنې - د محرمو اسنادو افشاء کول او له خپل وظيفوي موقف څخه ناوړه گټه پورته کول

۱. ۴. ۴. له ټاکلي وخت نه وروسته د ماليې د ورکړې له امله جریمه

که چيرې يو ماليه ورکوونکي خپله ماليه په ټاکلي وخت ورنه کړي، د يوې ورځې پرسر د ۱۰، ۰ فيصده اضافي ماليې تابع گرځي (د زياتو معلوماتو لپاره ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون ۱۰۰ مادې ته مراجعه وکړي).

۱. ۴. ۵. په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو له امله جریمه

که چيرې يو حکمي شخص له کوم سم او قناعت کوونکي دليل نه پرته ددې قانون د احکامو له مخې مالياتي اظهارليک په خپل ټاکلي وخت او زمان کې وړاندې نه کړي، نوموړي مکلف دي چې دهرې ورځې په تيريدو سره ۵۰۰ افغانۍ د اضافي ماليې په توگه ورکړي. د رخصتۍ ورځې له دې امر څخه مستثني دي (د ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون ۱۰۲ مادې ته مراجعه وکړي).

۲. د مالیه ورکونکي په اړه معلومات او د بانک تحویلي فورمه (د مالیاتي اظهار لیگ لومړي مخ)

۱.۲. سریزه

د فورمې دغه برخه د مالیه ورکونکي او د بانک د تحویلي فورمې په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه کارول کیږي. د مالیه ورکونکي معلومات په بانک کې د مالیې دورکړي د وخت د معلومولو او د مالیه ورکونکي د پیژندنې لپاره کارول کیږي.

د مالیاتي اظهار لیک د ټولو برخوله بشپړولو نه وروسته، د ټولو پانوی آسماني رنگه پاڼه (له دې پاڼې نه پرته) له ځان سره وساتي. د مالیې د ورکولو پرمهال، د بانک مسؤل شخص د هرې فورمې لومړۍ مخ (پاڼه) مهر کوي او له مهر کولو نه وروسته د فورمې آسماني رنگه پاڼه د لیکلي سند په توګه مالیه ورکونکي ته ورکوي. مالیه ورکونکي باید دغه سند د مالیاتي اظهار لیک له نورو پانوی سره یو ځای کړي او په خپلو مالي سندونو کې یې وساتي.

د مالیاتي اظهار لیک د لومړي مخ د بشپړولو لپاره لاندې لارښوونې تطبیق کړي. نا بشپړ او یا ناسم معلومات د مالیاتي اظهار لیک ټي مراحل ځنډوي.

۲.۲. لومړۍ برخه: د مالیه ورکونکي په اړه معلومات

په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې په اړه معلومات شتون لري.

۱- کرښه - د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر
په مالیاتي اظهار لیک کې د سهامی او یا محدود المسئلیت شرکت د پیژندنې نمبر ولیکئ. د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر لس عدده لري چې مالیه ورکونکي یې د غوښتنې په بدل کې د عوایدو له لوي ریاست څخه ترلاسه کوي.

۲- کرښه - د مالیه ورکونکي نوم
په دې کرښه کې خپل هغه نوم ولیکئ چې د مالیه ورکونکي د پیژندنې د نمبر د ثبت په فورمه کې لیکل شوي دي.

۳- کرښه - د مالیه ورکونکي پته

په دغه کرښه کې د هغه سوداگریز فعالیت د ځای پته درج کړئ چې دننه په افغانستان کې موقعیت لري او اقتصادي فعالیتونه په کې ترسره کیږي. د سرک نوم او نمبر، کل یا ناحیه، ولایت او ولسوالۍ هم درج کړی.

۴- کرښه- ارتباطي کس

په دې کرښه کې د هغه کس نوم ولیکی. چې ستاسو لخوا را پیژندل شوي دي.

۵- کرښه - د ټلیفون شمیره

په دې کرښه کې د مالیه ورکوونکي یا د ارتباطي کس د ټلیفون رسمي شمیره ولیکی.

۶- کرښه - د بریښنالیک پته

په دې کرښه کې د مالیه ورکوونکي یا د ارتباطي شخص د بریښنالیک رسمي پته ولیکی.

۷ کرښه - عمده فعالیت او اتمه کرښه - د عمده فعالیت کوډ

دا هغه عمده اقتصادي فعالیت دي چې له درکه یې تاسې په زیاته پیمانه عواید لاسته راوړی. له لاندې یاد شوو فعالیتونو څخه له یوه څخه کار واخلی.

په اوومه کرښه کې باید ستاسې د عمده فعالیتونو توضیحات ولیکل شي.

په اتمه کرښه کې باید اړوند درې عددې کوډ ولیکل شي.

کوډ	توضیحات
۰۰۱	کرښه (کرڼه ، د ځنگل روزنه، کب نیونه)
۰۰۲	د هوائی ټرانسپورټ شرکتونه
۰۰۳	د گړندي موټرو او موټرو سایکل پلورل، ترمیم، د پرزو او سونگ موادو پلورل
۰۰۴	د تعمیراتی موادو (لکه تختې، برقي سامان آلات، نلدوانی، د نصب کولو لوازم او داسې نورو د موادو) د پلور په گډون ساختمان / ساختماني فعالیتونه.
۰۰۵	د گمرک کمیشن کاران
۰۰۶	د بهرنیو هیوادونو سفارتونه
۰۰۷	د طبیعي گازو او خامو نفتو استخراج، د کشف او نور اړوند خدماتي فعالیتونه
۰۰۸	د بانکداري، بیمې، سپما، پوراو داسې نورو په گډون د مالي سکتور فعالیتونه
۰۰۹	عمومي صنایع / صنایع چې په بل ځای کې نه دي مشخص شوي

۰۱۰	د اجناسو هغه پرچون پلورنه او عمده پلورنه چې په بل ځای کې نه دي مشخص شوي
۰۱۱	هوټلونه، اوسپنونه
۰۱۲	سیمه ایز او دولتي ادارې
۰۱۳	استخراجي فعالیتونه، تفحصي فعالیتونه
۰۱۴	د منرالونو، د جواهرو کانیو او د کشفولو فعالیتونو اوداسې نورو په ګډون د معدن د استخراج فعالیتونه (د تیلو او ګاز له خدمتونو څخه پرته)
۰۱۵	صرافان، د اسعارو تبادله
۰۱۶	نا دولتي موسسې
۰۱۷	رستورانونه، سموارونه
۰۱۸	د اتیرنټي خدمتونو د وړاندې کوونکو په ګډون د مخابراتي خدمتونو وړاندې کوونکي
۰۱۹	د اوبدلو صنایع (غالی، اوبدل، د تکی اوبدل، د ټوکر جوړول)
۰۲۰	د عراده جاتو کرایه (د ګړندي موټر، موټر سایکل، چورلکو او الوتکو کرایه)
۰۲۱	نور هغه اقتصادي فعالیتونه چې په بل ځای کې نه دي تشریح شوي.

۳. د مالیه ورکونکو لپاره مهم معلومات

هغه مهم معلومات چې تاسو باید ورڅخه خبر اوسئ د مالیاتي اظهارلیک په لومړي مخ کې لیکل شوي دي او تاسو باید دا معلومات په څیرسره ولولئ.

۲.۴. دریمه برخه: د بانک تحویلي فورمه

په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د ذمت مالیه رقم لیکل کېږي. دا رقم له هغه رقم سره معادل دي چې د اظهارلیک د ۲۰۰ کرښې د دویم مخ په دویمه برخه کې لیکل شوي دي. که چیرې مالیه له مجموعي رقم لږ تادیه کړل شي او د مالیه مجموعي رقم تر ټاکلي وخت پورې تایده نه کړل شي، په دغه صورت کې جریمه د پلي کیدو وړده.

ددې لارښوود د عمومي معلوماتو ۳.۱ برخه د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې او د مالیه د ورکړې په اړه معلومات لري.

د مالیاتي اظهارلیک ټولې برخې باید بشپړې شي او د فورمې د هرې پاڼې آسماني رنگه پاڼه (له لومړې پاڼې او د بانک له تحویلي فورمې نه پرته) له ځان سره وساتئ. د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر

د پیژندنې خپل نمبر درج کړي. دغه نمبر هغه ۱۰ عددی نمبر ته ورته دې ددې مخ په لومړۍ برخه کې مو درج کړي دئ.

افغانی مبلغ په اعدادو او حروفو

د مالیې هغه رقم چې په دې مرحله کې ورکول کیږي، باید درج کړل شي. نوموړي رقم باید په مروجو افغانیو په اعدادو او حروفو سره درج کړل شي.

د نغدو پیسو مجموعه

د ورکړې وړ د نغدو پیسو هغه رقم باید درج کړل شي. نوموړي رقم باید په اعدادو سره درج کړل شي.

۱.۴.۲. د مالیې د ورکړې او د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو خرنگوالي

ورکړې (تادیات) د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې

که چیرې داسې وي چې مالیه باید د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې ورکول شي، نولاندې ټکي باید په پام کې ونیول شي:

۱. مالیاتي اظهارلیک (ټولې پانې) په یو مناسب پاکټ کې او د ورکړې وړ رقم سره یې له ځان سره ولري
۲. مالیه باید د بانک مؤظف صراف ته ورکړل شي
۳. د بانک صراف د بانک تحویلی، څلورواړه فورمې لاسلیک او ټاپه کوي
۴. صراف د بانک ستاسود مالیاتي اظهارلیک سپین او شین رنگه پانې (د بانکې حساب د سپینو او شنو فورمو په ګډون، لومړۍ پانې) د بانک د سند په توګه او د عوایدو لوي رسات د د استولو په موخه له ځان سره ساتي.
۵. د بانکي حساب آسماني رنگه مهر شوي فورمه له ځان سره د سند په توګه وساتي.
۶. د مالیاتي اظهارلیک ټولې ژیر رنگه پانې له اظهارلیک سره پانې کیږي
۷. مالیه ورکونکي باید بشپړ شوي اظهارلیک (ژیر رنگه پانې ۱-۴،

جدولونه او مرستندويه اسناد) په يوه پاڪټ كې ځاي په ځاي كړي. پاڪټ بند كړي او مالياتي اظهارليك اړوند هغه قفل شوي (بند) بكس كې يې واچوي چې د افغانستان بانک په مركزي دفتر (له دولتي صراف سره په خوا كې) كې موقعيت لري.

۸. د عوايدو لوي رياست مالياتي كاركونكي دغه اظهارليكونه د افغانستان بانک له مركزي دفتر څخه لاسته راوړي.

كه چيرې ماليه وركونكي وغواړي كولاي شي چې خپل بشپړ شوي مالياتي اظهارليك د افغانستان بانک پرځاي د عوايدو لوي رياست ته واستوي. سربيره پردې، عوايدو اړوندې څانگې ته به ټاكلې وخت د مالياتي اظهارليك وړاندې كول ضروري دي. په ټاكلې وخت د مالياتي اظهارليك وړاندې كول د ماليه وركونكي له مسؤليتونو څخه دي.

د افغانستان بانک د څانگو او يا د كوم بل بانک له ليارې د مالياتو بريښناليكې وركړه

كه چيرې ماليه وركونكي وغواړي چې خپل ماليات د نورو بانكونو او يا د افغانستان بانک د كومي نمايندگي له ليارې په اليكترونيكې ډول وركړي، نوموړي بايد لاندې مراتب په پام كې ونيسي:

۱. دوركړې وركم بانک ته يوړل كيږي (د افغانستان دننه او هم په بهر كې)
۲. خپل ماليات د بانک صراف ته د «د بريښنا له ليارې د پيسو د انتقال» د سيستم له ليارې وركول كيږي. له اسعارو نه د استفادې په صورت كې، له ليردولو نه وړاندې بايد نوموړي رقم په افغانيو تسعير كړل شي.

۳. د ماليه وركونكو لپاره مهم معلومات

هغه مهم معلومات چې تاسو بايد ورڅخه خبر اوسئ. د مالياتي اظهارليك په لومړي مخ كې ليكل شوي دي او تاسو بايد دا معلومات په ځيرسره ولولئ.

۴. ۲. دريمه برخه: د بانک تحويلي فورمه

په دې برخه كې د ماليه وركونكي د ذمت ماليې رقم ليكل كيږي. دا رقم له هغه رقم سره معادل دي چې د اظهارليك د ۲۰۰ كرښې د دويم مخ په دويمه برخه كې ليكل شوي دي. كه چيرې ماليه له مجموعي رقم لږ تاديه كړل شي او د ماليې مجموعي رقم

تر ټاکلي وخت پورې تایده نه کړل شي، په دغه صورت کې جریمه د پلي کیدو ورده .

ددې لارښوود د عمومي معلوماتو ۱.۳ برخه د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې او د مالیې د ورکړې په اړه معلومات لري.

د مالیاتي اظهارلیک ټولې برخې باید بشپړې شي او د فورمې د هرې پانې آسماني رنگه پانه (له لومړې پانې او د بانک له تحویلي فورمې نه پرته) له ځان سره وساتئ.

د مالیه ورکوونکي د پیژندنې نمبر

د پیژندنې خپل نمبر درج کړي. دغه نمبر هغه ۱۰ عددي نمبر ته ورته دې ددې مخ په لومړۍ برخه کې مو درج کړي دئ. افغاني مبلغ په اعدادو او حروفو

د مالیې هغه رقم چې په دې مرحله کې ورکول کیږي، باید درج کړل شي. نوموړي رقم باید په مروجو افغانیو په اعدادو او حروفوسره درج کړل شي.

د نغدو پیسو مجموعه

د ورکړې وړ د نغدو پیسو هغه رقم باید درج کړل شي. نوموړي رقم باید په اعدادو سره درج کړل شي.

۲.۴.۱ د مالیې د ورکړې او د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو

څرنگوالي

ورکړې (تادیات) د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې که چیرې داسې وي چې مالیه باید د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې ورکول شي، نولاندې ټکي باید په پام کې ونیول شي:

۱. مالیاتي اظهارلیک (ټولې پانې) په یو مناسب پاکټ کې او د ورکړې وړ رقم سره یې له ځان سره ولري

۲. مالیه باید د بانک مؤظف صراف ته ورکړل شي

۳. د بانک صراف د بانک تحویلي څلورواړه فورمې لاسلیک او ټاپه کوي

۴. صراف د بانک ستاسود مالیاتي اظهارلیک سپین او شین رنگه پانې د

بانکې حساب د سپينو او شنو فورمو په گډون ، لومړۍ پاڼه) د بانک د سند په توگه او د عوايدو لوي رسات د د استولو په موخه له ځان سره ساتي.

۵. د بانکې حساب آسماني رنگه مهر شوي فورمه له ځان سره د سند په توگه وساتي.
۶. د مالياتي اظهارليک ټولې ژير رنگه پاڼې له اظهارليک سره پاتې کيږي
۷. ماليه ورکوونکي بايد بشپړ شوي اظهارليک (ژير رنگه پاڼې ۱- ۴ ، جدولونه او مرستندويه اسناد) په يوه پاکټ کې ځاي په ځاي کړي. پاکټ بند کړي. او مالياتي اظهارليک اړوند هغه قفل شوي (بند) بکس کې يې واچوي چې د افغانستان بانک په مرکزي دفتر (له دولتي صراف سره په خوا کې) کې موقعيت لري.
۸. د عوايدو لوي رياست مالياتي کارکوونکي دغه اظهارليکونه د افغانستان بانک له مرکزي دفتر څخه لاسته راوړي.

که چيرې ماليه ورکوونکي وغواړي کولاي شي چې خپل بشپړ شوي مالياتي اظهارليک د افغانستان بانک پرځاي د عوايدو لوي رياست ته واستوي. سربيره پردې، عوايدو اړوندې څانگې ته په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک وړاندې کول ضروري دي. په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک وړاندې کول د ماليه ورکوونکي له مسؤليتونو څخه دي.

د افغانستان بانک د څانگو او يا د کوم بل بانک له ليارې د مالياتو بريښناليکي ورکړه

که چيرې ماليه ورکوونکي وغواړي چې خپل ماليات د نورو بانکونو او يا د افغانستان بانک د کومې نمايندگۍ له ليارې په اليکترونيکي ډول ورکړي، نوموړي بايد لاندې مراتب په پام کې ونيسي:

۱. دورکړې وړ رقم بانک ته يوړل کيږي (د افغانستان دننه او هم په بهر کې)
۲. خپل ماليات د بانک صراف ته د « د بريښنا له ليارې د پيسو د انتقال » د سيستم له ليارې ورکول کيږي. له اسعارو نه د استفادې په صورت کې، له ليردولو نه وړاندې بايد نوموړي رقم په افغانينو تسعير کړل شي.
۳. د بريښنا له ليارې د د پيسو د ليرد د مرحلو په اړه د زياتو معلوماتو لپاره شپږم مالياتي لارښود ته مراجعه وکړي. په شپږم لارښود کې د پيسو د اليکترونيکي ليرد په اړه اړينه چې د ماليې وزارت د عوايدو لوي رياست وکولاي شي ماليه ورکوونکي وپيژني او په اړه يې معلومات ولري.
۴. د بانک صراف د بانک د تحويلي فورمې ټاپه شوي آسماني رنگه پاڼه ماليه

ورکونکي ته ورکوي او د ورکړو معلومات د افغانستان بانک مرکزي دفتر ته د برېښنا له ليارې استوي او د افغانستان بانک بيا دا معلومات د عوايدو لوي رياست ته استوي.

۵. صراف د بانک هغه تحويلي فورمه نه مهرکوي (لومړي مخ/پاڼه) چې له مالياتي اظهار ليک سره ضميمه ده ځکه چې د برېښنا يي ليرېدونې لپاره دا فورمه اړينه نه ده. د برېښنا له ليارې د ليرېد په صورت کې، د برېښنا ليک له ليارې د ليرېد سند د بانک د تحويلي فورمې ځاي نيسي.

۶. ماليه ورکونکي بايد د برېښنا له ليارې د پيسو د ليرېد سند لاسته راوړي او د مالياتي اظهار ليک له آسماني رنگه پاڼې (۲، ۳ او ۴ مخونه) سره يې ضميمه او وساتي.

۷. د برېښنا له ليارې د پيسو د ليرېد بل سند د اظهار ليک له ژير رنگه فورمې سره ضميمه کيږي (۲، ۳ او ۴ مخونه)

۸. خپل بشپړ شوی اظهار ليک (د برېښنا له ليارې د پيسو د ليرېد سند، د جدولونو ژير رنگه ۲، ۳ او ۴ مخونه او نور مرستندويه اسناد) د ډاډ وړ ليرېدوونکي ميکانيزم له ليارې وليږدوي.

د عوايدو لوي رياست ته په ټاکلي وخت د مالياتي اظهار ليک وړاندې کول اړين دي. په ټاکلي وخت د مالياتي اظهار ليک وړاندې کول د ماليه ورکونکي له مسؤليتونو څخه شميرل کيږي.

۳. د ورکړې وړ ماليه او د بيان/اظهار معلومات (د مالياتي اظهار ليک دويم مخ)

۳.۱. سرريزه

د فورمې دا برخه د ماليه ورکونکي په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو، د ورکړې وړ ماليې د محاسبې او د ماليه ورکونکي د بيان/اظهار په موخه کارول کيږي.

۳.۲. لومړۍ برخه: د ماليه ورکونکي په اړه معلومات

د فورمې په دې برخه کې د ماليه ورکونکي د پېژندنې نمبر او نوم په تکراري ډول ليکل کيږي ځکه چې تر دې دمخه دا معلومات د دې سند په ۲.۲ برخه کې ليکل شوي وه. دا برخه بايد د ماليه ورکونکي لخوا بشپړ او هغه معلومات بايد په کې شامل شي چې د مالياتي اظهار ليک په لومړۍ برخه کې ليکل شوي دي.

۹ کرښه - کلني مالياتي دوره

کلني مالياتي دوره (د هجري لمريز کال د وري (حمل) له لومړۍ نيتې نه د کب (حوت) ترپايه پورې) بايد په دې ستون کې وليکل شي. دا فورمه په دې موخه ترتيب شوې ده چې په ۱۳۸۹ کال او وروستي کالونو کې وکارول شي. د نورو کالونو لپاره بايد له دې فورمې څخه کار وانه اخستل شي.

۳۳ دويمه برخه: د ورکړې وړ ماليې محاسبه

ماليه ورکونکي د ماليې د هغې محاسبې له مخې چې په خپله يې ترسره کوي د ذمت خپله مجموعي ماليه محاسبه کوي او دا معلوموي چې آيا د ورکړې وړ د ذمت ماليه پاتې کيږي او که زياته ورکړې شوې ماليه.

۲۰ کرښه - د ماليې وړ مجموعي عوايد

د کلني مالياتي اظهارليک فورمې د دريمې برخې له ۵۰۰ کرښې څخه د ماليې وړ مجموعي عوايد بايد نقل او په دې کرښه کې وليکل شي. دا د ماليې وړ عوايدو هغه مجموعي رقم دې چې په دريمه برخه کې محاسبه شوي دي. د دې مالياتي لارښود په څلورمه برخه کې د ماليې وړ مجموعي عوايدو د محاسبې د څرنگوالي په اړه معلومات شته دي.

۳۰ کرښه - د مجاز مجرائي مجموعه

د کلني مالياتي اظهارليک فورمې د څلورمې برخې له ۹۰۰ کرښې څخه د مجاز مجرائي مجموعه بايد نقل او په دې کرښه کې وليکل شي. دا د هغه مجاز مجرائي مجموعي رقم دي چې په څلورمه برخه کې محاسبه شوي دي. د دې مالياتي لارښود په پنځمه برخه کې د مجاز مجرائي مجموعې محاسبې د څرنگوالي په اړه معلومات ورکړل شوي دي.

۴۰ کرښه - خالص عوايد

۳۰ کرښه (د مجاز کسراتو مجموعه) بايد د ۲۰ کرښې له رقم (د ماليې وړ مجموعي عوايد) څخه منفي کړل شي او حاصل (لاسته راغلي رقم) يې له خالصو عوايدو څخه

عبارت دي چې بايد په ۴۰ کربنه (خالص عوايد) کې وليکل شي. که چيرې دا رقم منفي وي (يعنې د مجرائي وړ کسرات له ماليې وړ رقم څخه زيات وي) ، دا عدد بايد په دوه قوسونو کې وليکل شي.

لومړۍ بيلگه

د (الف) شرکت د ماليې وړ خپل مجموعي عوايد او د مجاز مجرائي مجموعه په لاندې ډول محاسبه کړې ده:

- ۲۰ کربنه ، د ماليې وړ مجموعي عوايد ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.
 - ۳۰ کربنه ، د مجاز مجرائي مجموعه ۷۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.
 - ۴۰ کربنه ، خالص عوايد ۳۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.
- د (الف) شرکت د ۳۰۰۰۰۰۰ افغانيو رقم په ۴۰ کربنه کې ليکلي دي.

دويمه بيلگه

د (الف) شرکت د ماليې وړ خپل مجموعي عوايد او د مجاز مجرائي مجموعه په لاندې ډول محاسبه کړې:

- ۲۰ کربنه ، د ماليې وړ مجموعي عوايد ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.
 - ۳۰ کربنه ، د مجاز مجرائي مجموعه ۱۰۱۲۰۰۰۰ افغانۍ.
 - ۴۰ کربنه ، خالص عوايد ۱۲۰۰۰۰ افغانۍ.
- د (الف) شرکت په ۴۰ کربنه کې د (۱۲۰۰۰۰۰) افغانيو رقم ليکلي دي. پورتنې عدد ځکه په دوه قوسونو کې ليکل شوي دي چې دا په ډاگه شي چې د مجرائي رقم له عوايدو څخه زيات دي نوځکه د منفي عدد په توگه گڼل کېږي.

۵۰ کربنه - د ثابتې شتمنۍ د ليرېد، تبادلې او يا پلور له درکه ضرر

د ۹ جدول د ۷ کربنې رقم په دې کربنه کې ليکل کېږي. يواځې ضرر بايد په دې کربنه وليکل شي او د گڼې په صورت کې ، دا کربنه تشه پريښودل کېږي.

یاد د اښت: په ۵۰ کرنښه کې یواځې هغه ضرر لیکل کېږي چې د پانگې له پلور څخه منځ ته راغلي دي. که چیرې د پانگې له پلور څخه گټه لاسته راغلي وي، د مالیاتي اظهار لیک د دویمې برخې په ۴۶۰ کرنښه کې لیکل کېږي.

د پانگې د ضرر او گټې په اړه د زیاتو معلوماتو د ترسره کولو لپاره، د ۹ جدول ۹ ضمیمې (د پانگې گټه یا ضرر) ته مراجعه وکړی.

۶۰ کرنښه - د لېږد وړ ضرر

که چیرې د تیرو شو کونو د اسی عملیاتي ضرر موجود وي چې د مالي کال په جریان کې د مجرایي وړ وي، د لېږد وړ عملیاتي ضرر د محاسبې له پانې څخه باید کار واخیستل شي او نوموړې ورځه باید له خپلو مالیاتو اسنادو سره وساتي. د لېږد وړ عملیاتي ضرر د محاسبې د ورقي د بشپړولو په اړه معلومات/توضیحات د دې لارښوود په ۱۲ ضمیمه کې ورکړل شي. د محاسبې د دې سند یوه کاپي د دې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شته.

د لېږد وړ عملیاتي ضرر د لېږد وړ عملیاتي ضرر د محاسبې پانې له ۳۵۰ کرنښې څخه په ۶۰ کرنښه کې ولیکي.

۷۰ کرنښه - د مالیې وړ عواید

د ۵۰ کرنښې (د ثابتې شتمنۍ د لېږد، تبادلې او یا پلور له درکه ضرر) رقم او د ۶۰ کرنښې (د لېږد وړ ضرر د ۴۰ کرنښې (خالص عواید) له رقم څخه منفي کړئ. پاتې رقم ستاسو د مالیې وړ عواید دي او باید په ۷۰ کرنښه (د مالیې وړ عواید) کې ولیکل شي. کیدای شي د یو رقم نتیجه منفي یا مثبت وي ځکه چې د ضرر د کوم رقم چې تاسو د عواید کوي باید ستاسو له خالصو عوایدو څخه زیات نشي. بناء، د نتیجه منفي کیدای نشي. که چیرې د ۴۰ کرنښې رقم منفي وي، د ۵۰ او ۶۰ کرنښو له رقمونو سره نه جمع کېږي او ۷۰ کرنښه په اتوماتیک ډول صفر کېږي.

لومړۍ بیلگه

د الف شرکت خالص عواید (۴۰ کرنښه) ۵۰۰۰۰۰۰ افغانۍ دي او د ثابتې شتمنۍ د

ليږد، تبادلې او پلور له امله بې ضرر (۵۰ كرنښه) ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ او د ليرد وړ ضرر بې (۲۰ كرنښه) ۳۰۰۰۰۰ افغانۍ دي. بناء، د نوموړي شركت د ماليې وړ عوايد (۷۰ كرنښه) ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ دي. (له ۴۰، ۵۰ او ۲۰ كرنښې څخه بايد منفي كړل شي).

دويمه بيلگه

د «ب» شركت ورته خالص عوايد لري او د ثابتې شتمنې د ليرد، تبادلې او پلور له امله بې ضرر (۵۰ كرنښه) ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ او د ليرد وړ ضرر بې (۲۰ كرنښه) ۴۰۰۰۰۰ افغانۍ دي. نو موږي شركت نشي كولاي د خپلو خالصو عوايدو (۴۰ كرنښه) له مجموعي څخه د زيات ضرر (د ۵۰ او ۲۰ كرنښې مجموعه) ادعا وكړي. بناء، په دې بيلگه كې د (ب) شركت د ماليې وړ عوايد له صفر سره مساوي دي.

۸۰ كرنښه - پر ماليې وړ عوايدو باندې ماليه

د ماليې وړ عوايدو د محاسبې په موخه په ۷۰ كرنښه كې ليكل شوي عوايد په (۲۰٪) مالياتي نورم كې ضربيريږي.

لومړۍ بيلگه

د الف شركت د ماليې وړ ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ عوايد (۷۰ كرنښه) لري. دا رقم په ۲۰٪ مالياتي نورم كې ضربيريږي او په پايله كې بې ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ لاسته راځي چې پر ماليې وړ عوايدو باندې د ماليې رقم دي. د الف شركت بايد په ۷۰ كرنښه كې ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ وليكي.

۹۰ كرنښه - په بهر كې د وركړل شوي ماليې مجرائي

د عوايدو د وركړل شوي ماليې مجرائي بايد د هر بهرني هيواد لپاره (چې ماليه په كې وركړل شوې ده) په جلا توگه محاسبه شي. د هر هغه بهرني هيواد د مالياتي مجرائي د محاسبې لپاره بايد له اووم جدول (په بهر كې د وركړل شوو ماليې د مجرائي محاسبه) كار واخستل شي چې ماليات په كې وركړل شوي دي. د اووم جدول د بشپړولو په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه كولو لپاره ۷ ضميمې ته مراجعه وكړئ، چې د دې لارښوود په ۱۴ ضميمه كې موجود دي.

د هر هیواد د ټولو مجرایي مجموعه په ۹۰ کربنه (په بهرکې د ورکړل شوو مالیو له درکه مجرایي) کې لیکل کیږي.

په بهرکې د ورکړل شوو مالیاتو لپاره د مجرایي غوښتنلو په موخه د ۷ جدول یوه کاپي باید له مالیاتي اظهار لیک سره ضمیمه شي.

۱۰۰ کربنه - د مالیه ورکوونکي په استازیتوب د نورو کسانو لخوا ورکړل شوې او وضع شوې مالیې

د هغو مالیاتو مجموعه باید په دې کربنه کې ولیکل شي چې د مالیه ورکوونکي په استازیتوب وضع شوي دي.

د موضوع د تائید او ثابتولو په موخه په ۱۰۰ کربنه کې لیکل شوي مالیاتي صورت حساب باید له مالیاتي اظهار لیک سره ضمیمه شي.

هغه مالیات چې کیدای شي د مالیه ورکوونکي په استازیتوب ورکړل شوي وي، په لاندې ډول دي: د ونډې پرگټې، ټکټانې، حق الامتياز او پر قراردادونو باندې مالیه.

۱۱۰ کربنه - پر عایداتو باندې د مالیاتو له درکه هغه نور مالیات چې له وړاندې څخه ورکول شوي دي (پیش پرداخت)

په دې برخه کې له وړاندې څخه د ورکړل شوو مالیو مجموعه (په هر دلیل چې ورکړل شوي وي) لیکل کیږي البته په هغه صورت کې چې په ۹۰ او ۱۰۰ کربنو کې نه وي شامل شوي.

په ۱۱۰ کربنه کې د لیکل شوي رقم په اړه مرستندویه معلومات باید له مالیاتي اظهار لیک سره ضمیمه شي.

هغه مالیات چې کیدای شي له وړاندې څخه ورکړل شوي وي په لاندې ډول دي - پروار داتو باندې %۲ مالیه چې د عوایدو او گمرکونو د لویو ریاستونو په استازیتوب را جمع کیږي.

۱۲۰ کربنه - د مجرائي مجموعه

د ۹۰ کربنې (په بهرکې د ورکړل شوي مالیې مجرائي)، ۱۰۰ کربنې (د مالیه

ورکونکي په استازیتوب د نورو کسانو لخوا ورکړل شوي ماليات) او ۱۱۰ کرنې (پر عایداتو باندې د مالیاتو هغه نور مالیات چې له وړاندې څخه ورکړل شوي دي) ارقام سره جمع کيږي او حاصل یې له هغه مبلغ څخه عبارت دي چې د مالیې وړ عوایدو څخه منفي کيږي. د جمعې حاصل (عدد) په ۱۲۰ کرنه (د مجرائي مجموعي رقم) کې لیکل کيږي.

۱۳۰ کرنه - پر عایداتو باندې د ورکړې وړ مالیه

د ۱۲۰ کرنې (د مجرائي مجموعه) رقم د ۷۰ کرنې (پر مالیې وړ عوایدو باندې مالیه) له رقم څخه منفي کيږي. د منفي حاصل د ذمت (د ورکړې وړ) له مالیې څخه عبارت دي چې باید په ۱۳۰ کرنه (پر عایداتو باندې ورکړې وړ مالیه) کې ولیکل شي. که چیرې نوموړي رقم منفي وي، نو څرگندیږي چې د مجرائي مجموعه له مالیې وړ عوایدو څخه زیاته ده او منفي عدد باید په قوس کې ولیکل شي.

لومړۍ بیلگه

د (الف) شرکت خپله مالیه د مالیې وړ عوایدو او د مجرائي د مجموعي رقم په پام کې نیولو سره په لاندې ډول محاسبه کوي:

۸۰ کرنه، پر مالیې وړ عوایدو باندې مالیه

۲۰۰۰۰ افغانۍ

۱۲۰ کرنه، د مجرائي وړ مجموعي رقم

۵۰۰۰ افغانۍ

۱۵۰۰۰

۱۳۰ کرنه، پر عایداتو باندې د ورکړې وړ مالیه

افغانۍ

د (الف) شرکت د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۱۳۰ کرنه کې ۱۵۰۰۰ افغانۍ لیکي.

دویمه بیلگه

د (ب) شرکت پر مالیې وړ عوایدو باندې خپله مالیه او د مجرائي مجموعه په لاندې

دول محاسبه کوي چې په پایله کې یې زیاته مالیه ورکول کیږي :

۲۰۰۰۰ ۸۰ کرښه، پر مالیې وړ عوایدو باندې مالیه

افغانۍ

۱۲۰ کرښه، د مجرائي وړ مجموعي رقم ۲۵۰۰۰ افغانۍ

۱۳۰ کرښه، پر عایداتو باندې دورکړې وړ مالیه ۵۰۰۰ افغانۍ اضافي

ورکړه

د (ب) شرکت د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۱۳۰ کرښه کې ۵۰۰۰ افغانۍ لیکي.

د قوسونو له استعمال څخه داسې څرگندیږي چې د مجرائي وړ مجموعي مبلغ له مالیې وړ عوایدو څخه زیات دي او یو منفي عدد بلل کیږي.

۱۴۰ کرښه - پر انتفاعي معاملو باندې ۲٪ مالیه (چې نه ده ورکړل شو)

د کلني مالیاتي اظهارلیک د دریم جدول له ۱۱۰ کرښې څخه د انتفاعي معاملو ۲٪ مالیه په دې کرښه کې لیکل کیږي. پر انتفاعي معاملو باندې د ورکړې وړ ۲٪ مالیې د محاسبې د څرنگوالي په اړه لارښوونه ددې مالیاتي لارښود په دریمه ضمیمه کې وجود لري. د دریم جدول یوه کاپي ددې لارښود په ۱۴ ضمیمه کې شته.

که چیرې عدد منفي وي یعنې چې پر انتفاعي معاملو باندې ورکړل شوي ۲٪ مالیه پر انتفاعي معاملو باندې د ذمت مالیې څخه زیات وي، نو عدد باید په قوس کې ولیکل شي.

۱۵۰ کرښه - پر انتفاعي معاملو باندې ۵٪ مالیه (چې نه ده ورکړل شوې)

د مالیاتي اظهارلیک د دریم جدول له ۲۸۰ کرښې نه د انتفاعي معاملو ۵٪ مالیه په دې کرښه کې لیکل کیږي. ددې مالیې د محاسبې په اړه لارښوونې ددې لارښود په ۳ ضمیمه شتون لري.

که چیرې رقم (عدد) منفي وي یعنی که چیرې پر انتفاعي معاملو باندې ورکړل شوي ۵٪ مالیه د ذمت مالیه له رقم څخه زیات وي، نوموړي عدد باید په قوس کې ولیکل شي.

۱۲۰ کرنه - پر انتفاعي معاملو باندې ۱۰٪ مالیه (چې نه ده ورکړل شوي)

د مالیاتي اظهارلیک د څلورم جدول له ۱۰۰ کرنې نه د انتفاعي معاملو ۱۰٪ مالیه په دې کرنه کې لیکل کیږي. د دې محاسبې په اړه لارښوونې د دې لارښوود په ۴ ضمیمه کې شتون لري.

که چیرې دا رقم (عدد) منفي وي یعنی که چیرې پر انتفاعي معاملو باندې ورکړل شوي ۱۰٪ مالیه د ذمت له مالیه څخه زیاته وي، نوموړي عدد باید په قوس کې ولیکل شي.

۱۷۰ کرنه- د ذمت مجموعي مالیه

د ۱۳۰ کرنې (د ورکړې وړ مالیه) ، ۱۴۰ کرنې (پر انتفاعي معاملو باندې ۲٪ مالیه) ، ۱۵۰ کرنې (پر انتفاعي معاملو باندې ۵٪ مالیه) او د ۱۶۰ کرنې (پر انتفاعي معاملو باندې ۱۰٪ مالیه) ارقام سره جمع کیږي او د جمعې حاصل یې په ۱۷۰ کرنه (د ذمت مجموعي مالیه) کې لیکل کیږي.

دا رقم د ورکړې وړ ذمت مالیه له مجموعي څخه عبارت دي.

که چیرې د ذمت مالیه رقم منفي وي یعنی که چیرې پر عایداتو باندې د مالیاتو رقم او پر انتفاعي معاملو باندې د مالیه رقم د ذمت مالیه له رقم څخه زیات وي، لاسته راغلي عدد باید په دوه قوسونو کې ولیکل شي.

لومړۍ بیلگه

د (الف) شرکت د ذمت خپله مجموعي مالیه په لاندې ډول محاسبه کوي:

۱۳۰ کرنه ، پر عایداتو باندې د ورکړې وړ مالیه ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ

۱۴۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۲٪ نا ورکړل شوي ماليه ۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۵۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۵٪ نا ورکړل شوي ماليه ۱۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۶۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۱۰٪ نا ورکړل شوي ماليه ۲۰۰۰۰ افغانۍ
 نوموړي شرکت د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۷۰ کرنښه کې ۱۴۰۰۰۰ افغانۍ ليکي.

دا رقم د (الف) شرکت د ذمت مجموعي ماليه ده. په دې حالت کې د هر ډول ماليې مجموعه يو مثبت رقم دي يعنې د (الف) شرکت بايد ياد شوي رقم د ۱۳۸۹ لمريز کال لپاره ورکړي.

دويمه بيلگه

د (ب) شرکت د ذمت خپله مجموعي ماليه په لاندې ډول محاسبه کوي :
 ۱۳۰ کرنښه ، پر عايداتو باندې دورکړي وړ ماليه
 ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ

۱۴۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۲٪ نا ورکړل شوي ماليه ۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۵۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۵٪ نا ورکړل شوي ماليه ۱۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۶۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو ۱۰٪ نا ورکړل شوي ماليه (۲۰۰۰۰) افغانۍ

نوموړي شرکت د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۷۰ کرنښه کې ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ ليکي. دا رقم د (ب) شرکت د ذمت ماليې له مجموعي څخه عبارت دي.

په دې حالت کې، له ۱۰٪ انتفاعي ماليې نه پرته د هر ډول ماليې مجموعه يو مثبت عدد دي. دا چې د (ب) شرکت د ۱۰٪ انتفاعي ماليې له درکه په ۱۳۸۹ لمريز کال کې زياته ماليه ورکړې ده، دا رقم د نوموړي شرکت د ۱۳۸۹ کال د مالياتو مجموعه را کموي.

دريمه بيلگه

د (ج) شرکت د ذمت خپله مجموعي ماليه په لاندې ډول محاسبه کوي :

۱۳۰ کرنښه، پر عايداتو باندې دورکړې وړ مالیه
 ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
 ۱۴۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو % ۲ نا ورکړل شوې مالیه
 ۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۵۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو % ۵ نا ورکړل شوې مالیه
 ۱۵۰۰۰ افغانۍ
 ۱۶۰ کرنښه، د انتفاعي معاملو % ۱۰ نا ورکړل شوې مالیه
 ۲۰۰۰۰ افغانۍ
 د (ج) شرکت د مالياتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۱۷۰ کرنښه کې (۲۰۰۰۰) افغانۍ لیکي.

دا چې نوموړي رقم یو منفي عدد دي باید په قوس کې ولیکل شي.

سره ددې چې په دې بیلگه کې د (ج) شرکت باید د انتفاعي مالیه له درکه یو رقم ورکړي، ولې دا چې نوموړي شرکت پر عايداتو باندې د مالیاتو له کبله زیات رقم (۱۳۰ کرنښه) ورکړي وه، د نوموړي شرکت د انتفاعي معاملو د مالیه مکلفیت جبرانوي. د زیاتو معلوماتو او بیلگو لپاره د مالیاتي لارښوود ۱۳۰ کرنښې ته مراجعه وکړي.

څلورمه بیلگه

د "د" شرکت د رستورانټ له خدمتونو څخه عواید لاسته راوړي. ددې شرکت عواید، پرته له دې چې آیا د انتفاعي معاملو د ۱۰ فیصده مالیه پکې شامله ده او کنه، د هغه رقم له مجموعې څخه عبارت دي چې پیرو د ونکې یې په ورکړه مکلف دي.

دا عواید د ۳۱۰ کرنښې په دریمه برخه (ناخالص عواید یا پلور) کې لیکل کېږي. همدارنگه دا عواید د ۲۰ کرنښې په ۲ برخه کې د محاسبې وړ مجموعي عوایدو د محاسبې یوه برخه جوړوي.

د مالیاتي اظهارلیک د ۴ برخې له بشپړولو نه وروسته د "د" شرکت کولای شي د ۲۵۰ کرنښې په څلورمه برخه کې د ورکړل شوې او یا د ورکړې وړ ۱۰ فیصده انتفاعي معاملو مالیه لپاره د کسر غوښتنه وکړي.

د ۳۱۰ کرنښې ۳ برخه، ناخالص عواید یا پلور ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
 د ۲۵۰ کرنښې ۴ برخه، ورکړل شوې یا د ورکړې وړ د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده مالیه

۱۰۰۰۰ افغانی

د ۷۰ کرنې ۲ برخه، د ماليې وړ عواید افغانی ۹۰۰۰۰

د ۸۰ کرنې ۲ برخه، د ماليې وړ عوایدو مالیه افغانی ۱۸۰۰۰

د ۱۲۰ کرنې ۲ برخه، د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده نا ورکړل شوي مالیه ۰ افغانی

د ۱۷۰ کرنې ۲ برخه، د ذمت ماليو مجموعه افغانی ۱۸۰۰۰

د "د" شرکت لا دمخه د انتفاعي معاملو ماليې له کبله ۱۰۰۰۰۰ افغانی ورکړي دي.

بناء، د ۱۰۰۰۰۰ افغانی عوایدو له درکه ورکړل شوي مجموعي ماليات ۲۸۰۰۰

افغانی کيږي چې ۱۸۰۰۰ افغانی يې پر عايداتو باندې د مالياتو له درکه او ۱۰۰۰۰

افغانی يې پر انتفاعي معاملو باندې د ماليې له درکه دي.

پنځمه بیلگه

هماغه څلورمه بیلگه، له دې پرته چې د "د" شرکت خپله د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده

ربعواره مالیه نه ده ورکړې، په پام کې نیسو. په دې حالت کې محاسبه په لاندې ډول

ترسره کيږي:

د ۳۱۰ کرنې ۳ برخه، ناخالص عواید او یا پلور افغانی ۱۰۰۰۰۰

د ۲۵۰ کرنې ۴ برخه، ورکړل شوي او یاد ورکړي وړ د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده مالیه ۱۰۰۰۰۰ افغانی

د ۷۰ کرنې ۲ برخه، د ماليې وړ عواید افغانی ۹۰۰۰۰۰

د ۸۰ کرنې ۲ برخه، د ماليې وړ عوایدو مالیه افغانی ۱۸۰۰۰

د ۱۲۰ کرنې ۲ برخه، د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده نا ورکړل شوي مالیه ۱۰۰۰۰۰ افغانی

د ۱۷۰ کرنې ۲ برخه، د ذمت ماليو مجموعه افغانی ۲۸۰۰۰۰

د ۱۰۰۰۰۰ افغانیو عوایدو له درکه د ورکړل شوو ماليو مجموعه ۲۸۰۰۰۰ افغانی ده چې

۱۸۰۰۰ افغانی يې پر عايداتو باندې ماليات او ۱۰۰۰۰ افغانی يې د انتفاعي معاملو مالیه

ده. اما، په دې بیلگه کې ټول ماليات د کلني مالياتي اظهار لیک د وړاندې کولو پر مهال ورکړل

شوي دي. دا بیلگه پرتاکلي وخت د انتفاعي معاملو ماليې د نه ورکړې له امله د کومې جرمې

وړاندوینه نه کوي.

۱۸۰ کرښه- د مالیاتي اظهارلیک نه وړاندې کول- د مالیه ورکوونکي لخوا د جریمې
سنجونه/محاسبه

په ټاکلي وخت د ذمت مالیه د نه ورکړې له امله د مالیه ورکوونکي لخوا د جریمې
محاسبه شوي رقم (د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د ۱۰۲ مې
پرېنست) د جریمې د محاسبې پانې له ۱۱۰ کرښې څخه په دې ځای کې لیکل کیږي. د
جریمې د محاسبې د پانې یوه کاپي ددې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

۱۹۰ کرښه - په ټاکلي وخت د ذمت مالیه نه ورکول - د مالیه ورکوونکي
لخوا د جریمې ټاکل/محاسبه

په ټاکلي وخت د ذمت مالیه د نه ورکولو له درکه د مالیه ورکوونکي لخوا د محاسبه
شوي جریمې رقم (د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د ۱۰۰ مې
پرېنست) د جریمې د محاسبې پانې له ۱۲۰ کرښې څخه په دې ځای کې لیکل کیږي. د
جریمې د محاسبې د پانې یوه کاپي ددې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

۲۰۰ کرښه - د ورکړې وړ ذمت رقم مجموعه

۱۷۰ کرښه (د ورکړې وړ مالیه مجموعه)، ۱۸۰ کرښه (په ټاکلي وخت د مالیاتي
اظهارلیک نه وړاندې کول - د مالیه ورکوونکي لخوا د جریمې ټاکل) او ۱۹۰ کرښه
(په ټاکلي وخت د ذمت مالیه نه ورکول) سره جمع کیږي او لاسته راغلي رقم په ۲۰۰
کرښه کې لیکل کیږي.
دا د ورکړې مجموعي رقم دي چې مالیه ورکوونکي یې باید په بانک کې تحویل کړي.

۲۱۰ کرښه - د ورکړې وړ ذمت / د بیرته ورکړې وړ رقم

که چیرې په ۱۹۰ کرښه کې لیکل شوي رقم مثبت وي یعنې که چیرې د مالیه داسې
رقم پاتې وي چې په دې مالیاتي کال کې باید ورکړل شي ، نو په فورمه کې د «د ورکړې
وړ ذمت؟ هو/نه» لپاره باید د «هو» (مثبت) ځواب په نښه کړي.

که چیرې په ۱۹۰ کرښه کې لیکل شوي رقم صفر وي یعنې که چیرې د مالیه داسې رقم
نه وي پاتې چې په مالیاتي کال کې باید ورکړل شي او که چیرې اضافي ورکړې هم نه وي،
نو په فورمه کې د «د ورکړې ذمت؟ هو/نه» لپاره د «نه» (منفي) ځواب په نښه کړي.

که چیرې په ۱۹۰ کرښه کې لیکل شوي رقم منفي وي یعنی که چیرې د ورکړل شوي ماليې رقم د ورکړې وړ ماليې له رقم څخه زیات وي، نو په فورمه کې د «د بیرته ورکړې وړ رقم؟ هوانه» تر څنګ د «هو» (مثبت) ځواب په نښه کړي. د پيسو د بیرته ورکړې رقم په اړه د زیاتو معلوماتو لپاره ددې لارښوود د عمومي معلوماتو/مرور برخې ته مراجعه وکړي.

۴. د ماليې وړ عوایدو محاسبه (د مالیاتي اظهار لیک دریم مخ)

۱.۴. سرریزه

د مالیاتي اظهار لیک له دې برخې څخه د ماليې وړ عوایدو په محاسبه کې کار واخلي.

۲.۴. د مالیه ورکوونکي په اړه معلومات

په دې برخه کې د مالیه ورکوونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم ولیکي چې د مالیاتي اظهار لیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي.

۳.۴. دریمه برخه: د ماليې وړ عوایدو محاسبه

په دې کې درې برخې وجود لري:

- د ماليې تابع عوایدو ډولونه
- له ماليې څخه د معافو عوایدو په اړه پوښتنې، او
- د اړوندو اشخاصو (د انتقالی د بیې ټاکل) د عوایدو په اړه پوښتنې

۱.۳.۴. د ماليې تابع عوایدو ډولونه

د ماليې وړ عواید له هغو مجموعي عوایدو څخه عبارت دي چې د ماليې تابع دي. دغه عواید د ۱۳۸۴ لمریز کال د مالیاتو په قانون کې یاد شوي دي. دا موضوع د ۱۳۸۴ لمریز کال د مالیاتو قانون په تعلیماتنامه کې په بشپړه توګه روښانه شوي ده. ستاسې په مالیاتي اظهار لیک کې باید د ماليې وړ ټول عواید څرګند کړل شي.

۳۱۰ کرنه - ناخالص عوايد يا پلور

په دې کرنه کې د هغو عوايدو او پلورنو مجموعي رقم وليکي چې دکال په اوږدو کې مو له اقتصادي يا صنعتي فعاليتونو څخه لاسته راوړي دي. دا رقم له هر ډول مجرائي څخه دمخه د عوايدو يا پلورنو مجموعي رقم گڼل کيږي.

د هغو ماليه ورکوونکو لپاره چې محاسبه يې د وروستۍ محاسبې د سيستم پر بنسټ ترسره کيږي، لاسته راوړنې او پلور د متراکمو لاسته راوړنو او پلورونو په معني دي. د عوايدو تابع کيدل په دې معني نه دي چې عوايد يواځې اسعار، سيکې او نغدې پيسې وي بلکه په هره بڼه چې ارزښت لرونکې شتمنۍ لاسته راځي د ماليې وړ عوايدو په توگه گڼل کيږي.

لومړۍ بيلگه

د (الف) شرکت يو افغاني سهامی شرکت دې او کابل ښار کې د اقتصادي فعالیت له ليارې په يوه پلورنځي کې د بريننا سامان الات پلوري. په نوموړي پلورنځي کې برقي جنراتورونه او نور برقي سامان الات د نغدو پيسو په بدل کې پلورل کيږي. يو ځل دې شرکت د برقي جنراتور د يو مستعمل موتور د پلور په بدل کې په ۲۰۰۰۰ افغانۍ ترلاسه کړې. سره له دې چې د سامان الاتو د پلور په بدل کې د (الف) شرکت نغدې پيسې لاسته نه دي راوړي، ولي بيا هم له نوموړي شرکت سره داسې مالياتي معامله کيږي چې گوياد ۲۰۰۰۰ افغانيو معادل عوايد يې لاسته راوړي دي او دا رقم د (الف) شرکت د ماليې وړ عوايدو په توگه گڼل کيږي.

۳۲۰ کرنه - د کال په پيل کې موجودي

د هغې موجودي ارزښت (د پيردلو پرمهال د موجودي بيه) بايد په دې کرنه کې وليکل شي چې ستاسې د تشبث لخوا دکال په پيل کې پيردل شوي دي. کوم وخت چې د ۱۳۸۹ کال مالياتي اظهارليک وړاندې کوي، د موجودي هغه بيه په دې کرنه کې وليکي چې د وړې په لومړۍ نيټه کې موجوده وه.

۳۳۰ کرنه - د پيرودل شوو اجناسو ارزښت منفي د هغو اقلامو ارزښت چې د شخصي گټې اخيستنې لپاره کارول کيږي

په دې کرښه کې د هغو پیرودل شوو اجناسو بیه لیکل کېږي چې د کال په جریان کې د پلور او یا تولید په موخه د تشبث لخوا ورڅخه کار اخستل کېږي ، د لاسته راوړنو له لپارې حمایه کېږي او د کال د پای موجودي په توګه ګڼل کېږي . هغه جنسونه چې د شخصي ګټې اخیستنې په موخه له شرکت څخه اخیستل شوي دي د هغو پیرودنو له بېې څخه منفي کېږي چې په مالیاتي اظهارلیک کې لیکل شوي دي.

لومړۍ بیلګه

د (الف) شرکت یو افغان سهامی شرکت دې چې کابل ښار کې د غالبو یو پلورنځي لري او هغه غالی. په کې پلوري چې په افغانستان کې تولیدیږي. د غالبو دغه پلورنځي د ۱۳۸۹ لمريز کال په دوران کې د ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانیو په ارزښت غالی رانیسي. د کال په دوران کې عزیز د (الف) شرکت خاوند) د خپلې شخصي ګټې اخیستنې په موخه د ۱۰۰۰ افغانیو په ارزښت غالی اخستي دي.

د (الف) شرکت باید د ۱۳۸۹ کال په مالیاتي اظهارلیک کې ۹۹۹۰۰۰ افغانۍ د پیرودلو د ارزښت په توګه ونښي.

۳۴۰ کرښه - ۳۲۰ او ۳۳۰ کرښې سره جمع کېږي

د ۳۲۰ کرښې رقم (د کال د پیل موجودي) د ۳۳۰ کرښې له رقم (د پیرودل شوو اجناسو ارزښت منفي د هغو اجناسو ارزښت چې د شخصي ګټې اخیستنې لپاره ترلاسه شوي دي) سره جمع کېږي او دا د کال په اوږدو کې د شته اجناسو د پلور په موخه د موجودي د بېې په توګه ګڼل کېږي. د دې عملې پایله /نتیجه په ۳۴۰ کرښه کې ولیکي. د جمع حاصل د هغو شته اجناسو له ارزښت څخه عبارت دې چې د کال په اوږدو کې پلورل کېږي.

۳۵۰ کرښه - د کال د پای موجودي

په دې کرښه د موجودي هغه بیه/ارزښت (د بازار ارزښت یا ترټولو ټیټه بیه یا ارزښت) لیکل کېږي چې د کال په پای کې یې لري. کله چې د ۱۳۸۹ کال اظهارلیک وړاندې کېږي، د ۱۳۸۹ لمريز کال د کب میاشتې د وروستۍ ورځې ارزښت باید ولیکل شي.

۳۲۰ کرنښه - د پلورل شوو اجناسو تمام شوي ارزښت

۳۵۰ کرنښه (د کال د پاي موجودي) له ۳۴۰ کرنښې (د کال د پيل مجموعي موجودي او پيرودنې منفي دهغو اجناسو ارزښت چې د شخصي گټې لپاره کارول کيږي) څخه منفي کيږي. د منفي عمليې حاصل د هغو اجناسو له ارزښت څخه عبارت دي چې د کال په اوږدو کې پلورل شوي دي.

لومړۍ بيلگه

د (الف) شرکت يو افغاني سهامی شرکت دی چې کابل ښار کې د غاليو يو پلورنځي لري او هغه غالی پکې پلوري چې په افغانستان کې توليد يږي.

د ۱۳۸۹ کال د حمل میاشتې د لومړۍ نېټې موجودي ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ.

(۳۲۰ کرنښه) ۱۳۸۹ کال کې د غاليو د پيرود ارزښت ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.

دهغو غاليو ارزښت چې د شخصي گټې لپاره په کارول کيږي (۱۳۸۹) ۱۰۰۰ افغانۍ.

مساوي ۹۹۰۰۰ افغانۍ.

(۳۳۰ کرنښه) د پلور لپاره شته اجناس ۱۰۹۹۰۰۰ افغانۍ.

(۳۴۰ کرنښه) د ۱۳۸۹ کال د کب په ۲۹ نېټه د اجناسو ارزښت ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ.

(۳۵۰ کرنښه) بيه ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ، د بازار ارزښت/بيه ۲۲۰۰۰۰ افغانۍ، د بازار

له نرخ/ارزښت څخه د تپت نرخ انتخابول يعنې ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ، د پلورل شوو اجناسو

بيه (۳۴۰ کرنښه منفي ۳۵۰ کرنښه) ۸۹۹۰۰۰ افغانۍ (۳۲۰ کرنښه) ۴۰۰ کرنښه

- ناخالصه گټه د ۳۲۰ کرنښې رقم (د پلورل شوو اجناسو ارزښت) د ۳۱۰ کرنښې

(ناخالص عوايد يا پلور) له رقم څخه منفي کيږي. د منفي عمليې حاصل له عوايدو او يا

پلور څخه د لاسته راغلو عوايدو څخه عبارت دي.

لومړۍ بيلگه

که چيرې د (الف) شرکت د ۱۳۸۹ کال په اوږدو کې لاندې ارقام ولري، نو د ۳۲۰

کرنښې د لومړۍ بيلگې له معلوماتو څخه کار واخلي:

مجموعي ناخالص عوايد يا پلورنې ۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ.

(۳۱۰ کرنښه) د پلور شوو اجناسو ارزښت ۸۹۹۰۰۰ افغانۍ.

(۳۲۰ کرنښه)

ناخالصه گټه (۱۰ کرښه منفي ۲۰ کرښه) ۱۱۰۱۰۰۰ افغانۍ (۴۰۰۰ کرښه)

۴۱۰ کرښه - د ونډې گټه

د ونډې گټې ناخالص رقم (هر ډول وضع شوی مال یو په گډون) چې مالیه ورکونکیو لاسته راوړي په مالیاتي اظهارلیک کې لیکل کیږي. د ونډې گټه له نغدو پیسو، خدمتونو او له هغو اجناسو څخه عبارت ده چې د شرکت لخوا ونډه لرونکي ته ورکول کیږي چې په لاندې ډول دي:

- هر ډول ملموس او غیر ملموس شتمنی.
- په شرکت کې ونډې
- په پیرودنه کې د شرکت تخفیف
- ونډه لرونکو ته پورونه
- د شرکت له هر ډول شتمنی څخه گټه اخستل

سره له دې چې دا موضوع په رسمي توگه څرگنده شوې نه ده خو د ونډه لرونکو د ونډې گټې د مالیه وړ دي. د ونډې گټه له هرې هغې گټې څخه عبارت ده چې ونډه لرونکي ته ورکول کیږي، په دې شرط چې تادیه کوونکي شرکت باید په کافي اندازه عواید ولري.

لومړۍ بیلگه

(الف) شرکت د (ب) شرکت (چې یو افغاني سهامی شرکت دي) ټولې ونډې په واک لري. د کال په اوږدو کې د (ب) شرکت ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ عواید ترلاسه کړي دي. نوموړي شرکت د کرایې موټرو دوه مرکزونه لري چې یو مرکز یې په کابل ښار او بل یې د مزار شریف په ښار کې موقعیت لري. د مزار شریف مرکز د (الف) شرکت ته اجازه ورکوي چې د کرایې د ورکړې نه پرته دهغوې له کرایې موټرو څخه کار واخلي. د مزار شریف مرکز د تخمین له مخې د نا ورکړل شوي کرایې له درکه کلني ضرر ۱۰۰۰۰۰۰ افغانیو ته رسیږي. داسې گڼل کیږي چې د (الف) شرکت د ونډه لرونکي شرکت (ب) په توگه د ۱۰۰۰۰۰۰ افغانیو فرضي گټه (د ونډې گټه) ترلاسه کوي.

۴۲۰ کرښه - له بهرنیو سرچینو څخه عواید

په دې کرښه کې هغه عواید لیکل کیږي چې له غیر افغاني (په بهر کې د هر ډول مالیه له ورکړې نه دمخه) سرچینو څخه لاسته راځي. پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر برېښت په افغانستان کې میشت مالیه ورکونکي د مالیه تابع دي ولو که د نوموړي

عوايد له هغو خدمتونو څخه لاسته راغلي وي چې له افغانستان څخه بهر ترسره شوي دي. نوموړي رقم بايد د افغانيو په معادل رقم سره په مالياتي اظهارليک کې وليکل شي. په ۴۲۰ کربنه کې رپوټ شوي بهرني عوايد د بهرنيو عوايدو د محاسبې د رقم په توگه کارول کيږي (پرعايداتو باندې د مالياتو اظهارليک ۹۰ کربنه).

که چيرې ماليه ورکوونکي د بهرنيو عوايدو لرلو دعوا وکړي، د بهرنيو ماليو د رقم اړونده جدول بايد بشپړ او له مالياتي اظهارليک سره ضميمه شي.

لومړۍ بيلگه

د (الف) شرکت په افغانستان کې ميشت يو سهامی شرکت دې چې په افغانستان او پاکستان کې خپلو پيښونکو ته مشاورتي خدمتونه برابروي. هغه عوايد چې په پاکستان کې د ترسره شوو مشورتي خدمتونو له کبله لاسته راغلي، په افغانستان کې پرعايداتو باندې د ماليې تابع دي سره له دې چې د عوايدو توليد کوونکي فعاليتونه له افغانستان څخه بهر ترسره شوي دي.

له ۱۳۸۵ مالياتي کال څخه وروسته بهرني زيانونه په راتلونکي کې له هغو گټو څخه د مجرايي وړ دي چې له افغانستان نه بهر سرچينو څخه لاسته راځي.

د لزياتو معلوماتو لپاره د ۷ ضميمې، ۷ جدول (د بهرنيو مالياتو د رقم محاسبه) ته مراجعه وکړي. ۷ جدول ددې لارښوود په ۱۲ ضميمه کې موجود دي.

۴۳۰ کربنه - ټيکتانه

د پور، امانتونو، پانگه اچونې او ورته عوايد له درکه ټيکتانه (د هر ډول وضع شوو ماليو په گډون) په دې کربنه کې ليکل کيږي. د ورکوونکي لخوا وضع شوې ماليه د مالياتي اظهارليک د ۱۰۰ کربنې په ۲ برخه کې ليکل کيږي.

۴۴۰ کربنه - د کرايي له درکه لاسته راغلي عوايد

د کرايي له درکه لاسته راغلي مجموعي عوايد چې د هر ډول جايداد او شتمنۍ د کرايي له درکه لاسته راغلي، په دې کربنه کې ليکل کيږي. د کرايي له درکه لاسته راغلي عوايد پرته له دې چې آيا ماليه ورڅخه وضع او تحويل شوې ده او کته، په

مالیاتي اظهارلیک کې باید ونډول شي. د کرایې له درکه مجموعي لاسته راغلي عواید یو مجموعي رقم دي او هغه رقم په کې شامل دي چې د جايداد څښتن ته ورکړل شو او بل هغه رقم چې له کرایې څخه وضع شوي او دولت ته ورکړل شوي دي. ستاسو په استازیتوب د مستاجر لخوا وضع شوي مالیه د مالیاتي اظهارلیک د ۱۰۰ کربنې (هغه موضوعي مالیات چې ستاسو په استازیتوب ورکول کېږي) په ۲ برخه (د ورکړې وړ مالیه محاسبه) کې لیکل کېږي.

۴۵۰ کربنه - حق الامتياز

له هر ډول جايداد (منقول او غیر منقول) لکه تعمیرونه او ماشین آلات چې په افغانستان کې ورڅخه کار اخستل کېږي، او له حق الامتياز (د هر ډول وضع شوو مالیو په ګډون) څخه لاسته راغلي عواید په دې کربنه کې لیکل کېږي. پورتنی ټول عواید داسې ګڼل کېږي چې له افغاني سرچینو څخه لاسته راغلي دي. د ورکونکي لخوا وضع شوي مالیه د مالیاتي اظهارلیک د ۱۰۰ کربنې په ۲ برخه کې لیکل کېږي.

۴۲۰ کربنه- د شتمنی پلور، تبادلې او لېږد (انتقال)

د ۹ جدول د ۷ کربنې رقم په دې کربنه کې ولیکی. یواځې ګټه په دې ځای کې لیکل کېږي او د ضرر په صورت کې، ۴۲۰ کربنه تشه پریږدی.

یادداښت: یواځې د شتمنی له پلور څخه د لاسته راغلي ګټې مجموعي رقم په ۴۲۰ کربنه کې لیکل کېږي. که چېرې د شتمنی په پلور کې ضرر (تاوان) منځته راغلي وي، دا موضوع باید د مالیاتي اظهارلیک د ۵۰ کربنې په ۲ برخه کې رپوټ کړل شي. د پانګې د ګټې او ضرر د محاسبې په اړوند ۹ ضمیمې او ۹ جدول (د مالیاتي لارښوود د پانګې د ګټې او ضرر برخه) ته مراجعه وکړی.

د ۱۲۰ کربنې سره د اړوندو معاملو په اړه باید مالیه ورکونکي پوره اسناد له ځان سره ولري. یادې شوي معاملې باید د استهلاک د محاسبې د جدولونو او اسنادو او یا د شتمنی د ثبت د اسنادو پربنسټ صورت ومومي.

داستهلاک د محاسبې د جدولونو او اسنادو په اړه د لاریاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د دې لارښوود ۱ او ۲ ضمیمې ته مراجعه وکړی.

د یو سهامی او محدود المسئولیت شرکت د هر ډول شتمنی له لېږد څخه لاسته راغلي

گټه (د لېږد له بڼې نه پرته) د لاندې حالاتو په ګډون عواید یې د ماليې تابع دي :

- د پیسو په بدل کې پلورنې
- د نورو مالونو په بدل کې لېږدونه؛
- د نورو مالونو او پیسو په بدل کې لېږدونه؛
- د اړیکو او دوستۍ د ټینګښت د ډالې په موخه لېږدونه؛
- د پخوانیو خدمتونو په پام کې نیول سره لېږدونه یا په راتلونکي دهغه کس متوقعه خدمتونه چې ډالۍ ورته په پام کې نیول شوي ده .

عواید څه وخت تشخیصیږي؟ گټه هغه وخت تشخیصیږي چې مالونه وپلورل شي، بدل شي او یا ولېږدول شي، او که عواید په څو کلونو کې لاسته راغلي هم وي، د ماليې تابع دي.

لومړۍ بیلګه:

د ب شرکت یو محدودالمسؤولیت شرکت دي چې د ۱۰ کلونو لپاره د یو اپارتمان خاوند وه. په دې موده کې د اپارتمان ارزښت پرله پسې لوړ شو. نوموړي شرکت خپل دغه ملکیت په ۱۳۸۲ کال کې د ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانیو په گټه و پلوره. دغه گټه د ۱۰ کلونو په موده کې مجموعي زیاتوالي څرګنده وي. په ۱۳۸۲ مالي کال (د ملکیت د پلور کال) کې ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ د ماليې تابع ګرځي.

د گټې د محاسبې بنسټ / اساس څه شی دي؟ د یو جنس د لېږد یا تبادلې پر مهال په آزاد بازار کې د هغه ارزښت د گټې د محاسبې لپاره بنسټ دی. تبادلې، چې د اجناسو ارزښت ته ورته دي یا ددې معاملې د پیسو یوه برخه تشکیلوي، کیدای شي د ماليې وړ گټې د تشخیص سبب وګرځي.

دویمه بیلګه

د (ج) شرکت د ونډې ۱۰۰۰ اسناد له یو بل سهامی شرکت سره د یوه استوګنځي په بدل کې چې د یوه انفرادي شخص ملکیت دي، تبادلې کوي. سره له دې چې د ونډو گټه په منظمه توګه ورکول کېږي، ولې د ونډو منظم سوداګریز فعالیت او د بازار ثابت نرخ شتون نه لري. دغه ونډې لس کاله وړاندې پیرودل شوې وې چې د یوې ونډې بیه یې

۲۰۰ افغانۍ وه. که چیرې د استوګنځي ارزښت له ۲۰۰۰۰۰ افغانیو څخه زیات وي، نو څرګنده چې د نوموړې دارائې د تبادلې پر مهال د یوې ونډې ارزښت له ۲۰۰ افغانیو څخه زیات وه. که چیرې دهغې ارزښت له مخې چې د مالیې وزارت لخوا ترسره شوي څرګنده شي چې د دغه ملکیت ارزښت ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ دي، د بازار د نرخ په توګه منل کیږي او دګټې د محاسبې لپاره ورڅخه کار اخستل کیږي.

د مالونو پلور کوم وخت افغانی سرچینه لري؟ د هغو منقولو او نا منقولو مالونو پلور چې په افغانستان کې فزیکي شتون لري، د افغانی سرچینو په توګه ګڼل کیږي او عواید یې د مالیې تابع دي.

دریمه بیلګه:

«د» شرکت یو بهرني پانګه اچونکي شرکت دي او په یو انګلیسي تضامني محدود المسؤلیت شرکت کې ۱۰ فیصده ونډه لري. نوموړي شرکت داسې ملکیتونه لري چې په افغانستان کې د کانونو په را ایستلو کې کارول کیږي. که چیرې د «د» شرکت په انګلیسي شرکت کې خپله ونډه وپلوري، ګټه (که چیرې وي) یې داسې ګڼل کیږي چې له افغانی سرچینې څخه لاسته راغلي ده او د مالیې وړ عوایدو په توګه باید ۱۲۰ کربښه (د مالونو پلور) کې ولیکل شي.

په افغانی سهامی یا محدود المسؤلیت شرکت کې د ونډې له پلور لاسته راغلي ګټه هغه وخت عواید ګڼل کیږي چې د نوموړي شرکت د شتمنۍ ارزښت عمدتاً د نورو اشخاصو له ملکیت څخه (په مستقیمه یا غیر مستقیمه توګه) لاسته راغلي وي. دغه نور اشخاص په افغانستان کې د نامنقولو شتمنیو خاوندان دي او یا هم په دې شتمنیو کې ونډه لري. په دغه ډول ملکیت کې د هایډروکاربن قراردادونه (لکه طبعي ګاز، د کانونو را ایستل او دکانونو د را ایستلو اختیار/واک) لکه څنګه چې پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې تشریح شوي.

د ارزښت پربنسټ، «د» عمدتاً "اصطلاح/کلمه په دې معنی ده چې دملکیت ارزښت له ۵۰٪ څخه زیات دي.

یو سهامی یا محدود المسؤلیت شرکت داسې ګڼل کیږي چې په غیر مستقیم ډول د هغې شتمنۍ خاوند دې چې د بنسټه ردیف نهادونو په ملکیت کې قرار لري چې د مفاد د ارزښت پربنسټ د لوړ ردیف نهاد لخوا هغو نهادونو ته ورکول شوي دي چې په بنسټه ردیف کې قرار لري. لوړ ردیف هغو نهادونو ته ویل کیږي چې د بل نهاد (بنسټه ردیف) مالکیت په اختیار کې ولري. د بیلګې په ډول، که چیرې د (الف) شرکت په (ب) شرکت

کې ونډه ولري، د (الف) شرکت د لوړ ردیف نهاد او د (ب) شرکت د بنسخته ردیف نهاد په توګه ګڼل کېږي.

خلورمه بېلګه:

د (ه) شرکت یو بهرني پانګه اچوونکي شرکت دې چې په یو افغاني سهامی شرکت (و) شرکت کې ونډه لري. د (و) شرکت د دویم افغاني سهامی شرکت (ز) شرکت ټولې پلورل شوې ونډې په اختیار کې لري. د (و) شرکت یواځنې شتمنۍ له هغې ونډې څخه عبارت ده چې په (ز) شرکت کې یې لري او د (ز) شرکت شتمنۍ له هغې ثابتې شتمنۍ څخه عبارت دي چې د بامیانو په ولایت کې موقعیت لري. که چېرې د (ه) شرکت د (و) شرکت ونډه وپلوري، نو لاسته راغلې ګټه داسې ګڼل کېږي چې له افغاني سرچینې څخه لاسته راغلې څکه د (و) شرکت شتمنۍ (په غیر مستقیم ډول ددې شرکت په ملکیت کې ده) عمدتاً په افغانستان کې په ثابتې شتمنۍ کې شاملېږي.

ثابته شتمنۍ څه ډول شتمنۍ ده؟

د «ثابتې شتمنۍ» اصطلاح د مالیه ورکوونکي د ملکیت په معنی ده (پرته له دې چې د مالیه ورکوونکي له سوداګریز فعالیت یا تشبث سره تړاو لري او کنه). په دې اصطلاح کې شته ونډې او یا نور ورته هغه ملکیتونه نه دي شامل چې د کال تر پای پورې په موجودي کې شاملېږي (د لاس رسۍ په صورت کې). همدارنګه په دې اصطلاح کې هغه ملکیتونه نه دي شامل د پلور څخه شتون لري.

د ملکیت د پلور ګټه یا ضرر څرنگه محاسبه کېږي.

د شتمنۍ د پلور، تبادلې او یا لیرېد (انتقال) له درکه د لاسته راغلې ګټې او ضرر په لاندې ډول معلومېږي:

- د عوایدو بیه یا ارزښت چې د شتمنۍ له پلور، تبادلې او یا لیرېد څخه لاسته راغلې
- کم/لږ: استهلاک له کسر سره اصلي بیه
- مساوي: د د بیلانس د رقم پلي کول (د ۱۰ ضمیمې د استهلاک کاري پانوته مراجعه وکړئ)
- کم/لږ: ټول هغه لګښتونه چې په قانوني توګه کسر کېدونکي دي.

• مساوي: معلومه شوي گټه يا ضرر

د د ماليې وړگټې د محاسبې پرمهال ځانگړې كشرات جواز لري چې په لاندې ډول دي:

- د ملكيت لرونكي ماليه وركوونكي لگښت او هغه پانگه اچونه چې پلورل شويده، او همداراز د لوړوالي يا بهبودۍ دايمي لگښت، منفي هغه مجموعي رقم چې د لاسته راتلوله وخته استهلاك وړ دي.
- د پلور لگښتونه - د پلور د كميشن، د اعلانونو د لگښتونو، حقوقي لگښتونو، د اسنادو او معاملاتو ماليې په گډون هر ډول پلورنې او د مالونو ليرېد.

پنځمه بيلگه

د يو افغان سهامې شركت ۱۰ ونډې «الف» شركت د ډالۍ په توگه وركوي او دغې ونډې «الف» شركت ته د صفر په بيه تماميږي. كه چيرې د الف شركت دغه ونډې په ۵۰۰۰۰ افغانۍ وپلوري، ۵۰۰۰۰ افغانۍ بايد د پلور د فيس په ډول وركړي. په دغه صورت كې به د الف شركت ۴۵۰۰۰ افغانۍ گټه ولري.

د الف شركت بايد ۴۵۰۰۰ افغانۍ گټه د دريمې برخې په ۱۲۰ كرنه كې وليكي.

شپږمه بيلگه:

د ۱۳۸۲ كال د كب په ۲۹ نيټه، د «ب» شركت د خپل دفتر ودانۍ په ۱۳۰۰۰۰۰۰ افغانۍ پلوري. ياده شوې ودانۍ د ۱۳۸۲ كال د وري (حمل) په لومړي نيټه په ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ پيرودل شوې وه. د نوموړې ودانۍ كلنۍ استهلاك ۲۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ او د پنځو كلونو وضع شوې مجموعه ئې ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ كيږي. پس د پلور لگښت ئې ۵۰۰۰۰۰۰ افغانۍ دي او لاسته راغلي گټه يې په لاندې ډول محاسبه كيږي:

د پلور بيه ۱۳،۰۰۰،۰۰۰ افغانۍ

اصلي بيه ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ افغانۍ

منفي: استهلاك ۱۰،۰۰۰،۰۰۰
 ۹،۰۰۰،۰۰۰
 د لگښت له وضع كولو نه وروسته پاتې رقم ۴،۰۰۰،۰۰۰
 منفي: د پلور لگښت ۵۰،۰۰۰
 د پلور له دركه پانگه ايزه گټه ۳،۹۵۰،۰۰۰ افغانۍ

د «ب» شركت دريمې برخې په ۱۲۰ كرنښه كې ۳۹۵،۰۰۰۰ افغانۍ ليكي.

كه چيرې ياد شوي شركت د ۱۳۸۲ كال په اوږدو كې له يوې څخه زياته شتمنۍ وپلوري، په ۱۲۰ كرنښه كې د گټې او ضرر مجموعه چې د ټولو شتمنيو د پلور له دركه لاسته راغلي ده، ليكل كيږي. د «ب» شركت بايد ټول هغه اسناد چې په ۱۲۰ كرنښه كې د شته عدد څخه لاسته راغلي دي، له ځان سره وساتي.

اوومه بيلگه:

ددې بيلگې معلومات او حقايق د دريمې بيلگې معلوماتو او حقايقو ته ورته دي يواځې په دې توپير چې دا شركت د دفتر خپله ودانۍ د ۸۰۰۰۰۰۰ افغانيو په بدل كې پلوري. پانگه ايز ضرر په لاندې ډول محاسبه كيږي:

د پلور بيه ۸۰۰۰۰۰۰
 افغانۍ
 اصلي بيه ۱۰۰۰۰۰۰۰
 افغانۍ

منفي: استهلاك ۱۰۰۰۰۰۰
 ۹۰۰۰۰۰۰
 د لگښت له وضع كولو نه وروسته پاتې رقم (۱۰۰۰۰۰۰)
 منفي: د پلور لگښت ۵۰۰۰۰
 له پلور څخه لاسته راغلي پانگه ايز ضرر (۱۰۵۰۰۰۰) افغانۍ
 د ب شركت دريمې برخې په ۱۲۰ كرنښه كې ۱۰۵۰۰۰۰ افغانۍ ليكي.

۴۷۰ كرنښه - متفرقه عوايد

پر عايداتو باندي د مالياتو قانون پر بنسټ دغه كرنښه له هغو متفرقه عوايدو او ماليې

وړ عوايدو له محاسبې پورې تړاوري چې د دريمې برخې په هېڅ كومه كرنښه كې نه دي ليدل شوي.

پر عايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ په ماليې وړ عوايدو كې لاندې موارد شامل دي :

- معاش، اجورې، فېس او كمېشن
- له سوداگريزو او صنعتي فعاليتونو څخه ټول لاسته راغلي عوايد،
- د منقولې او نا منقولې شتمنۍ له پلور څخه لاسته راغلي عوايد،
- ټكڼانه، د ونډې گټه، كرايه، حق الامتياز، جايزې، مكافات، بخششي (اضافي يا تشويقي معاش)
- د شراكت د ناخالصو عوايدو له دركه ويشل شوې ونډې،
- له كار، پانگې او اقتصادي فعاليت څخه لاسته راغلي عوايد،
- له نورو هغو مواردو څخه لاسته راغلي عوايد چې پر عايداتو باندې د مالياتو په قانون كې توضيح شوي دي
- نورهغه عوايد چې په اړه يې پر عايداتو باندې د مالياتو په قانون كې كوم حكم وجود نه لري.

هغه عوايد چې د دريمې برخې په هېڅ كرنښه كې نه وي ليكل شوي په ۴۷۰ كرنښه كې ليكل كيږي. د مالياتي اظهارليك د نورو برخو په څېر په دغه كرنښه كې د ليكل شوي رقم او نورو اړوندو معلوماتو په اړه بايد حمايوي اسناد او معلومات بايد برابر كړل شي (كه چيرې د عوايدو لوی رياست يې غوښتنه وكړي).

۵۰۰ كرنښه - د ماليې وړ عوايدو مجموعه

د ماليې وړ عوايدو د مجموعې رقم د لاسته راوړلو په موخه بايد هغه رقمونه سره جمع كړل شي چې له ۴۰۰ كرنښې نه تر ۴۷۰ كرنښې كې شتون لري او د جمع حاصل يې بايد په ۵۰۰ كرنښه كې وليكل شي.

۲.۳.۴. له ماليې څخه معاف عوايد

له ماليې څخه معاف عوايد له هغو عوايدو څخه عبارت دي چې پر عايداتو باندې د مالياتو قانون او يا د يوې اعتبار لرونكې نړيوالې معاهدې پر بنسټ د ماليې تابع نه گرځي چې لاندې موارد په كې شامل دي:

- د دولت لخوا ورکړل شوي انعامونه، ډالۍ، جايزې او مکافات
- د بهرنيو هيوادونو، نړيوالو موسسو او يا غير انتفاعي موسسو لخوا د پوهنې، هنري، ادبي، ټولنيز پرمختگ او نړيوالو پروگرامونو د تقدير له امله ورکړل شوي بخششي، انعامونه، ډالۍ او جايزې.
- د مسلکي او تخنيکي روزنې او زده کړو لپاره کارکوونکو ته ورکړل شوي بورسونه (د زده کړو لگښت)، فيلوشپونه (د څيړنو لپاره لگښت) او د زده کړو، د کيفيت د لوړوالي، د مسلکي او فني زده کړو او اصلاح، دکاري وړتيا د لوړوالي په موخه هر ډول ورکړل شوي مرستې.
- له روغتيايي، تصادم او د بيبکاري له امله له بيمې څخه ترلاسه شوي گټي
- د ژوند له بيمې څخه لاسته راغلي عوايد چې له مرگ څخه وروسته ورکول کيږي،
- د تاوانونو ورکړه، د ټپونو، ناروغي او اعتبار د جبران او دحيثيت د اعاده کولو لپاره ورکړي
- د پورونو ترلاسه کول
- د شرکتونو لخوا د ونډو او ضمانت سندونو د صادرولو له ليارې لاسته راغلي عوايد،
- د کورنيو سهامي شرکتونو او نورو حکمي نهادونو له ادغام څخه د شتمني لاسته راوړل،
- د پور ورکوونکي لخوا له پوراخستونکي څخه دده د شتمني د ملکيت د سلېولو له ليارې د منقولو او نامنقولو شتمنيو لاسته راوړل،
- په خپله له پوراخستونکي د پور لاسته راوړل،
- د دولت او ښارواليو لخوا د پور د سند د صادرولو په بدل کې لاسته راغلي گټه،
- پر عايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ له ماليې څخه معاف نور هر ډول رقم

له ماليې څخه د معافو عوايدو په اړه د لازياتو او بشپړو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پر عايداتو باندې د مالياتو قانون تعليماتنامې ته مراجعه وکړي.

۵۵۰ کرنه - دهغو عوايدو په اړه پوښتنې چې د ماليې تابع نه دي

که چيرې تاسو په مالياتي موده کې له عوايدو څخه معاف عوايدولري، د معافو عوايدو مجموعي رقم د دريمې کرنې په ۵۵۰ کرنه کې وليکي. د برسي په وخت کې بايد د عوايدو لوي رياست ته له ماليې څخه د معافو عوايدو په اړه معلومات او جزئيات برابر کړل شي.

که چیرې په مالیاتي دوره کې له مالیه څخه معاف عواید ونه لری، ددریمې برخې په ۵۵۰ کرنه کې صفر ولیکی.

۲۰۰ کرنه- د اړوندو اشخاصو په اړه معلومات (انتقالی قیمت گذاري)

که چیرې مو په مالیاتي دوره کې له اړوندو اشخاصو څخه کوم ډول ورکړې ترلاسه کړې وي، له نوموړي شخص څخه ترلاسه شوي رقم باید ۲۰۰ کرنه کې ولیکل شي.

د اړوندو اشخاصو (انتقالی قیمت گذاري) په اړه د لازياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پنځمې ضمیمې (له اړوند شخص څخه د عوایدو لاسته راوړل) ته مراجعه وکړی.

که چیرې مو د مالیاتي اظهارلیک په ۲۰۰ کرنه کې کوم رقم لیکلي وي، پنځمه جدول باید بشپړ او له خپل مالیاتي اظهارلیک سره یې یو ځای کړی. د ۵ جدول یوه کاپي د مالیاتي لارښوود په ۱۲ ضمیمه کې شتون لري.

که چیرې مو په مالیاتي دوره کې له اړوند شخص څخه ورکړې ترلاسه کړي نه وي، نو په ۲۰۰ کرنه کې صفر ولیکی.

۴.۴ د مالیه ورکونکي څرگندونې

د فورمې په دې برخه کې د مالیه ورکونکي واک لرونکي استازي څرگندونې موجودې وې چې په سمه او دقیقه توګه لیکل شوي او سرچینه ایز اسناد او دفترونه هم ساتل شوي دي. د مالیه ورکونکي استازي (د بیلګې په توګه محاسب یې) دده په استازیتوب لاسلیک کوي. سره له دې چې مالیاتي اظهارلیک د مالیه ورکونکي د استازي لخوا لاسلیک کیږي، ولي بیا هم په خپله مالیه ورکونکي په مالیاتي اظهارلیک کې د شته معلوماتو په اړه مسؤلیت لري.

د واک لرونکي (باصلاحیته) استازي لاسلیک

واک لرونکی استازي باید په دې ځای کې خپل نوم ولیکي.

په دې ځای کې هغه نیټه لیکل کېږي چې د مالیه ورکونکي استازي په کې پر عایداتو باندي د مالیاتو کلني اظهارلیک لاسلیک کړي دي.

د واك لرونكي استازي نوم
د واك لرونكي كاركوونكي نوم بايد په څرگنده توگه په دې ځاي كې وليكل شي.

د واك لرونكي استازي دنده يا موقف د سهامې او يا محدودالمسؤوليت شركت د واك لرونكي استازي دنده/ موقف په دغه ځاي كې ليكل كيږي. دغه واك لرونكي شخص معمولاً د شركت رئيس، معاون او يا مالي مسؤل وي. كه چيرې شركت يو بهرني نهاد وي، كيداى شي د نوموړي شركت استازي محلي (كورني) كاروكونكي وي.

ستاسې حسابونه ستاسو له ادارې نه بهر د نورو نهادونو لخوا په څه ډول تفتيش شوي دي؟
د «هو» او «نه» كلمو په كارولو سره ځواب ووايست چې آيا حسابونه مو د يوې تئب او راجستر شوي ادارې لخوا تفتيش شوي دي او كنه.

له لمريز كال نه پرته د محاسبوي كال په توگه كوم بل كال منظور شوي دي؟
په څرنگي ځاي كې په ليكلي ډول د هو (مثبت) يا نه (منفي) ځواب وليكي او څرگنده كړي. چې آيا ستاسې شركت لپاره د لمريز كال نه پرته كوم بل محاسبوي كال د عوايدو رياست لخوا منظور شوي دي او كه نه. وړاندې تر دې چې له لمريز كال نه پرته له كوم بل محاسبوي كال و كاروي، د عوايدو رياست لخوا بايد په دې اړه ليكلي منظوري ترلاسه كړئ.

موده يا وخت

كه چيرې موپورتنې پوښتنې ته مثبت ځواب وي، نو څرگنده كړي چې تعويض شوي محاسبوي مقدار څومره دي، او موده يې له تر پورې وليكي.

۵. د مالیاتی اظهارلیک بشپړول-د مجاز مجرائي محاسبه (د مالیاتي اظهارلیک څلورم مخ)

۱.۵. سریزه

د مالیاتي اظهارلیک له دغې برخې څخه د مجاز مجرائي د محاسبې لپاره کار اخیستل کیږي.

۲.۵. د مالیه ورکونکي په اړه معلومات

د مالیاتي اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم چې د مالیاتي اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي، لیکل کیږي.

۳.۵. څلورمه برخه: د مجاز مجرائي محاسبه

مجاز مجرائي د مالیه ورکونکي د هغو عوایدو له تولید، لاسته راوړنې، ساتنې او له عادي او ضروري لگښت څخه عبارت دي چې پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ د مالیه ورکونکي د عوایدو او پلورلپاره مجرائي ورکول کیږي. په پورتنیو عادي او ضروري لگښتونو کې هغه عادي لگښتونه هم شامل دي چې د عوایدو د لاسته راوړلې پرمهال کارول کیده.

دغه لگښت باید د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د احکامو پر بنسټ باید د مالي کال په جریان کې او یا هم له تیرو درې کلونو څخه په یوه کال کې ترسره شوي وي. مجاز مجرائي پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون په تعلیماتنه کې په بشپړه توګه تشریح شوي ده.

مجرائي وړ لگښتونه په لاندې ډول دي

- هغه لگښت چې له تولید، سوداګرۍ او د فعالیت د پرمخ وړولو پورې تړاو لري (د بیلګې په توګه د بیمې او اجناسو دلیرد محصول)،
- هغه وسایل، مواد، روغنیات، بریښنا، اوبه او نور عادي او ضروري لگښتونه چې د عوایدو په تولید او یا سوداګریزو فعالیتونو کې کارول کیږي.
 - هغه اجورې، معاشونه، کمیشن او فیس چې کارکونکو ته په سوداګریز

- وفعالیتونوکې د خدمتونو د وړاندې کولو په بدل کې ورکول کېږي، هغه ټکپانه چې د پور په بدل کې ورکول کېږي،
- د هغې ودانۍ کرایه چې د سوداگریزو فعالیتونو لپاره ضروري ده او په سوداگریزو فعالیتونو کې ورڅخه اخیستل کېږي (که چېرې د شتمنۍ له یوې برخې څخه د سوداگریز فعالیت او له بلې برخې څخه د شخصي گټې اخیستنې لپاره کار اخیستل کېږي، نو د کرائې ورکړې باید په دغې حالت کې د جلاشي ځکه چې یواځې د شتمنۍ د هغې برخې د کرائې لگښت د مجرائي وړ دې چې د سوداگریز فعالیت لپاره ورڅخه کار اخستل کېږي. کرایې یواځې هغه برخه کارول کېدای شي چې د مجرایي وړ ده.
- د هغې شتمنۍ او تجهیزاتو د ترمیم او ساتنې لگښت چې د سوداگریزو فعالیتونو لپاره ضروري دي او په همدغو فعالیتونو کې ورڅخه استفاده کېږي،
- د هغې منقولې او نامنقولې شتمنۍ استهلاك (له کرهڼیزو ځمکو نه پرته) چې په سوداگریزو او یا اقتصادي فعالیتونو کې ورڅخه کار اخیستل کېږي او یا هم پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د تعلیماتنامې مطابق د عوایدو د لاسته راوړونکي لخوا ساتل کېږي. د مالیه ورکوونکي لپاره د شتمنۍ د هر قلم استهلاك مجموعه باید په څو کلونو کې د شتمنۍ له اصلي قیمت څخه زیات نه شي. یو حقیقي او حکمي اشخاص د شتمنۍ د هغې برخې لپاره د استهلاك دعوا نشي کولای چې د ۱۳۸۷ کال د مالیاتو قانون د ۷۲ مادې پر بنسټ یې ورڅخه مالیه نه ده وضع کړي.
- مالیه یا اجرت هغه وخت د اقتصادي فعالیت د ترسره کولو، د شتمنۍ د ساتلو او د عوایدو د تولید لپاره د ضروري لگښت په توگه گڼل کېږي چې په مالي کال کې ورکړل شوي او یا متقبل شوي وي. هغه مالیات چې د پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ وضع شوي او هغه مالیات چې د اقتصادي فعالیتونو د ترسره کولو لپاره د اړین لگښت په توگه نه گڼل کېږي، د مجرائي وړ نه دي مگر دا چې د مالیاتو په قانون کې یې په اړه په کوم بل ډول وړاندیز شوي وي (لکه د انتفاعي معاملو مالیه).
- د اور، زلزلې یا د هر ډول افت له کبله د درې کلونو په موده کې منقول او غیر منقول شتمنۍ ته رسیدلي ضررونه په هماغه اندازه د مجرائي وړ دي چې د تخریب شوي شتمنۍ بیه د اسنادو له مخې ټاکل شوي یا ثابت شوي وي او دا ضرر د بیمې لخوا ورکړل شوي نه وي (دا مجرایي باید د ۴ برخې په ۷۰ کرښه کې ولیکل شي).
- پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د تعلیماتنامې له مخې په سوداگریزو او

اقتصادي فعالیتونو کې د نه ترلاسه کیدونکو پوړونو له کبله منځته راغلي ضررونه،

- د هغه حکمي نهاد لخوا په نغدې توگه د ونډې گټې ورکړه چې د افغانستان د نافذو قوانینو پر بنسټ تاسیس شوي دي.
- د اړوندو قانوني اسنادو پر بنسټ د اقتصادي فعالیتونو د پرمخ وړلو او د عوایدو د تولید لپاره د منقول او غیر منقول شتمنی د ساتنې لگښت. ځینې هغه لگښت چې مصرفیږي او په عادي او ضروري لگښت کې نه شاملیږي ، پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د پلي کولو په موخه د مجرائي وړ نه دي. ښائي چې د یو تشبث گټه او خالص عواید د تشبث د خاوند د اسنادو پر بنسټ دهغو خالصو عوایدو څخه لږ وي چې د مالیاتو د قانون له مخې ټاکل شوي دي.

د غیر مجاز لگښتونو مثالونه په لاندې ډول دي:

- تحفي/الی
- غیر قانوني لگښت (لکه بډې)
- مرستې
- پر عایداتو باندې مالیې
- په هغو زیرمو کې زیاتوالي چې په قانوني ډول اړینې نه دي او یا د تیرو تجربو له مخې د پام وړ نه وي.
- په زیرمو کې هغه زیاتوالي چې قانوني جواز لري او د تجارو له مخې هم د توجه وړ دي.
- د هغو پیرودل شوو اجناسو بیه چې د تشبث د خاوند او یا کارکوونکو لخوا د ځاني او یا کورني گټو په موخه ورڅخه کار اخستل شوي دي او پلورل شوي نه دي.
- د هغو اجناسو بیه چې یو ځل پیرودل شوي او بیا څه وخت وروسته د پیسو د بیرته ترلاسه کولو په موخه عرضه کوونکي یا تولیدوونکي ته بیرته ورکړل شوي وي.
- هغه لگښت او بیه چې د تشبث د خاوند ، کارکوونکو او اداري پرسونل لپاره د گټې د ترلاسه کولو سبب گرځي او د اقتصادي فعالیت د پرمخ وړلو لپاره ضروري نه دي.

- د ځمکو، ودانیو او زیاتې مودې لپاره د استفادې وړ اقلامو (ماشین آلاتو، تجهیزاتو، وسایلو او فرنیچر) لگښت یا د نوموړو اقلامو د بهبود په موخه د هغو په لگښت کې اضافه والي. د مجاز مجرایي لگښت له دې حکم څخه څخه مستثنی دي.
- د ناڅاپي پېښو لگښت، ناوړو پوړونو او نورو ورته موخو لپاره په زیرمو کې زیات والي.
- د غیر افغان مقیم شخص لخوا بهرنیو هیوادونو ته د هغو عوایدو له کبله ورکړل شوي مالیات چې له افغاني سرچینې څخه لاس ته راغلي. البته له مواردو نه پرته چې په اړوند یې کومه معاهده شتون ولري.
- هغه مالیات چې د مالیاتو قانون له مخې وضع شوي او هغه مالیات د مجرائي وړ نه دي چې د اقتصادي فعالیتونو د پرمخ وړلو لپاره د ضروري لگښت تابع نه دي، مگر دا چې د مالیاتو قانون په دې اړه کوم بل ډول حکم ولري.

لومړۍ بیلگه

یو سهامی شرکت په یوه مالي کال کې ۸۰۰۰۰۰ افغانۍ خالص عواید لاس ته راوړي. دا شرکت په یوه مالي کال کې د هغو عوایدو له کبله چې د تیر کال په جریان کې یې تر لاسه کړي دي ۱۲۰۰۰۰ افغانۍ مالیات ورکوي. دا چې پر عایداتو باندې د مالیاتو کسر مجاز نه دي، د الف شرکت نشي کولای د ورکړل شوو ۱۲۰۰۰۰ افغانیو لپاره د مجرایي غوښتنه وکړي.

دویمه بیلگه

د الف شرکت چې موټرو سوداگریز فعالیت لري په بشپړه توګه د یو ونډه لرونکي لخوا په اختیار (ملکیت) کې قرار لري. د پلور په موخه نوموړي شرکت ۱۰ ګړندي موټر چې د یوه موټر بیه یې ۱۲۰۰۰۰ افغانۍ ده، خریداري کوي. د شرکت خاوند له دوه موټرو څخه د خپلې کورنې لپاره کار اخلي او پاتې ۸ موټر پلوري (یو موټر ۲۰۰۰۰۰ افغانیو په بدل کې پلوري).

که چیرې ټولې پیروونې د مجاز مجرائي په توګه ومنل شي، د الف شرکت د مجاز

مجرایي گټه په لاندې ډول محاسبه کېږي:

- الف - له پلور څخه لاسته راغلي عواید (۲۰۰۰۰۰ × ۸ افغانۍ) ۱۶۰۰۰۰۰ افغانۍ
ب - د پیریدلو ارزښت (۱۶۰۰۰۰ × ۱۰ افغانۍ) ۱۶۰۰۰۰۰ افغانۍ
ج - ناخالصه گټه
اظهار لیک باید سم او په لاندې ډول وي:
- الف - له پلور څخه لاسته راغلي عواید (۲۰۰۰۰۰ × ۸ افغانۍ) ۱۶۰۰۰۰۰ افغانۍ
ب - د پیریدلو بیه منفي هغه دوه عرادي چې ۱۲۸۰۰۰۰ افغانۍ
د شخصي موخو لپاره کارول کېږي (۱۶۰۰۰۰ × ۸ افغانۍ)
ج - ناخالصه گټه ۳۲۰۰۰۰۰ افغانۍ
- د پورتنی غیر مجاز لست نه پرته د لاندې لگښتونو لپاره هم هیڅ ډول مجرائي نه ورکول کېږي:

- د سرگرمي او اعلانونو د ترتیبولو په موخه هغه لگښت چې له اقتصادي یا سوداگریزو فعالیتونو سره هیڅ تړاو نه لري،
 - د ونډې گټې، ټکټانې، حق الامتیاز، کرایې، کمیشن، اجورې، معاشونو لگښتونه او نور هغه ورته لگښتونه چې حکمي اشخاص یې باید د مالیاتو قانون د احکامو پر بنسټ له هغونه مالیه وضع کړي او ونشي کړای چې دغه مالیې وضع کړي،
 - په افغانستان کې د غیر میشت شخص نا مستقله نماینده گي، هر هغه لگښت چې غرمقیم شخص ته ورکول کېږي او یایې په خپله مصرفوي یا هر هغه شخص ته ورکړې چې له ده سره اړیکې لري.
- شخصي لگښت د مجرائي وړ نه دي چې لاندې موارد په کې شامل دي:
- هغه لگښت چې اشخاصو ته د هغوې او یاد هغوې د کورنۍ د گټو او خوښې لپاره ورکول کېږي.
 - د مالیه ورکوونکي او دده د کورنې د استوگنځي د ساتنې، بیارغاونې،

بهبودي ، ساختمان او تجهيزاتو لگښت ، يا د هغه استوگنځي او کور لگښت چې ماليه ورکونکي د خان د استوگنځي او يا هم د کورنۍ د استوگنځي لپاره غوره کړي دي

- د شخصي پورونو له درکه ټکټانه،
- د کار ځاي ته د تگ او راتگ لگښت او يا د شخصي موخو لپاره د سفر لگښت،
- د ماليه ورکونکي او د ده د کورنۍ د ساتنې لپاره د ژوند، د حادثاتو او روغتيا بيمې لگښت،
- د هغې شتمنۍ د ساتنې لپاره د هر ډول بيمې لگښت چې د شخصي موخو لپاره ورڅخه کار اخستل کيږي.

۲۱۰ کرښه - اعلانونه او سرگرمي

د کال په اوږدو کې د اعلانونو او سرگرميو د لگښت مجموعي رقم بايد د مالياتي اظهار ليک (د هغو اعلانونو او سرگرميو د لگښت نه پرته چې په نيغ ډول له اقتصادي يا سوداگريز فعاليت سره تړاو نه لري) په ۲۱۰ کرښه کې ليکل کيږي.

۲۲۰ کرښه - نه ترلاسه کيدونکي پورونه

د هغو پورونو مجموعي رقم (له هغو رقمونو نه پرته چې نور اشخاص ستاسې پوره وړي دي) چې د نه ترلاسه کيدونکو پورونو په توگه گڼل کيږي په ۲۲۰ کرښه کې ليکل کيږي.

يو ماليه ورکونکي په لاندې حالاتو کې کولای شي په يوه مالياتي کال کې د نه ترلاسه کيدونکو پورونو لپاره مجرايي ترلاسه کړي:

- د پور هغه رقم چې لا دمخه د ماليه ورکونکي په ماليې وړ عوايدو کې شامل شوي وي
- د کال په اوږدو کې د ماليه ورکونکي له حساب نه حذف شوي پورونه
- ماليه ورکونکي بايد د دې لپاره مناسب شواهد ولري چې پور بيرته نشي ترلاسه کيدای

بیلگه:

احمد اعلاناتي شرکت د ورځپاڼو او راډیو بیو شبکو لپاره اعلاناتي خدمتونه وړاندې کوي. د یوه تړون له مخې نوموړي شرکت په هره میاشت کې د شیراز رستورانټ اعلانونه د ورځپاڼې او راډیو له لپارې خپروي او شیراز رستورانټ ته د دې خدمت په بدل کې ۵۰۰۰ افغانیو بل استوي. شیراز رستورانټ په یوه میاشت کې دغه پیسې نه ورکوي او د احمد شرکت دا تړون فسخ کوي. دا چې د احمد شرکت د محاسبې له وروستي سیستم څخه کار اخلي او دا چې اعلاناتي خدمتونه یې لاله وړاندې نه وړاندې کړي او ۵۰۰۰ افغانی یې لا پخوا په خپلو عوایدو کې شاملې کړي دي. شرکت کونښن کوي چې پیسې لاسته راوړي او په پایله کې رستورانټ خپل فعالیت ځنډوي. د احمد شرکت د دې لپاره چې پور بیرته نشي ترلاسه کیدای مناسب شواهد لري او کولای دغه رقم د نه ترلاسه کیدونکي پور په توګه وګڼي او دهغه رقم لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو د کسر غوښتنه وکړي چې نشي ترلاسه کیدای.

یاد د اښت: که چیرې یو رقم د نه ترلاسه کیدونکي پور په توګه ولیکل شي ولې پوره وړي بیا وروسته دغه رقم په بشپړه توګه او یایې یوه برخه ورکړي، دا رقم د عوایدو په توګه ګڼل کیږي.

۲۳۰ کرنه - د انتفاعي معاملو % ۲ ورکړل شوي یا د ورکړې وړ مالیه

په مالي کال کې د انتفاعي معاملو د % ۲ د ورکړل شوي یا د ورکړې وړ مالیه رقم باید په دې کرنه کې ولیکل شي. د دریم جدول ۲۰ کرنې (چې د مالیاتي لارښوود په دریمه ضمیمه کې شتون لري) رقم باید په ۲۳۰ کرنه کې ولیکل شي.

د انتفاعي معاملو ورکړل شوي یا د ورکړې وړ مالیه په عین مالیاتي کال کې د مالیه وړ عوایدو د محاسبې پر مهال د مجرائي وړ لګښت په توګه ګڼل کیږي.

د انتفاعي معاملو د % ۲ مالیه په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه د دې مالیاتي لارښوود دریمې ضمیمې او یا هم دریم مالیاتي لارښوود (د انتفاعي معاملو % ۲ او % ۵ مالیه، ته مراجعه وکړی.

۲۴۰ کربنه - د انتفاعي معاملو %۵ ورکړل شوي يا د ورکړې وړ ماليه

په مالي کال کې د انتفاعي معاملو %۵ ورکړل شوي يا د ورکړې وړ ماليې رقم بايد په دې کربنه کې وليکل شي. د دريم جدول ۲۱۰ کربنې (چې د مالياتي لارښوود په دريمه ضميمه کې شتون لري) رقم بايد په ۲۴۰ کربنه کې وليکل شي. د انتفاعي معاملو ورکړل شوي يا د ورکړې وړ ماليه په عين مالياتي کال کې د ماليې وړ عوايدو د محاسبې پر مهال د مجرائي وړ لگښت په توگه گڼل کېږي.

د انتفاعي معاملو د %۵ ماليې په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه د دې مالياتي لارښوود دريمې ضميمې او يا هم دريم مالياتي لارښوود (د انتفاعي معاملو %۲ او %۵ ماليه) ته مراجعه وکړي.

۲۵۰ کربنه - د انتفاعي معاملو %۱۰ ورکړل شوي يا دورکړې وړ ماليه

په مالي کال کې د انتفاعي معاملو د %۱۰ ورکړل شوي يا د ورکړې وړ ماليې رقم بايد په ۲۵۰ کربنه کې وليکل شي. د دريم جدول ۲۰ کربنې (چې د مالياتي لارښوود په دريمه ضميمه کې شتون لري) رقم بايد په ۲۵۰ کربنه کې وليکل شي.

د انتفاعي معاملو ورکړل شوي يا د ورکړې وړ ماليه په عين مالياتي کال کې د ماليې وړ عوايدو د محاسبې پر مهال د مجرائي وړ لگښت په توگه گڼل کېږي.

د انتفاعي معاملو د %۱۰ ماليې په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه د دې مالياتي لارښوود څلورمې ضميمې او يا هم دريم مالياتي لارښوود (د انتفاعي معاملو ماليه) ته مراجعه وکړي.

۲۶۰ کربنه - د مسافر وړونکو او بار وړونکو نقلیه وسايطو لگښت

د مسافر وړونکو او بار وړونکو نقلیه وسايطو د لگښت هغه رقم بايد محاسبه کړل شي چې د عوايدو له توليد، لاسته راوړلو او زيرمه کولو سره تړاو لري او د مالي کال په اوږدو کې لاسته راغلي دي. د دې ډول لگښتونو ښې بيلگې د واسطو (موټرو) عادي کارونه لکه د موټرو ترميم، د ټايرونو بدلولو او د ماشين (انجن) ساتنه او څارنه په کوچنيو کارونو کې شاملېږي اما په هغو لگښتونو کې نه شاملېږي چې د شتمنۍ په پانگه ايز ارزښت کې زياتوالي راولي.

۲۷۰ کرنه - د ناڅاپي پېښو او آفتونو له امله تاوانونه

دغه تاوانونه له هغه ضرر يا تخريب څخه عبارت دي چې د اور، زلزلې او يا د کوم بل ډول آفت له کبله منقول او غير منقول شتمني ورڅخه زيان منه کيږي او د بيبي لخوا هم نه جبران کيږي. د دغو تاوانونو لپاره د درې کلونو په موده کې مجرايي ورکول کيږي (په يوه کال کې ورته د دريمې برخې لپاره ورکول کيږي).

ددغه مالياتي لارښود په ۱۰ ضميمه کې د دغه ډول زيانونو له فورمې څخه بايد د زيان د هغه رقم په محاسبه کې وکارول شي چې د مجرائي لپاره ئې غوښتنه کيداي شي. ددغې فورمې يوه کاپي ددې لارښود په ۱۴ ضميمه کې شتون لري. ددغې فورمې يوه کاپي بايد د ماليه ورکونکي په دوسيه (اسنادو) کې وساتل شي. پر عايداتو باندې د مالياتو له کلني اظهارليک سره د دغه سند ضميمه کولو ته اړتيا نشته.

۲۸۰ کرنه - کمیشن او فیس

د هغه کمیشن او فیس رقم چې د خدمتونو په بدل کې ورکړل شوي او د عادي او ضروري لگښتونو له جملې څخه شميرل کيږي په دې کرنه کې ليکل کيږي.

۲۹۰ کرنه - عادي استهلاك

د لومړي جدول په ۲۰۰ کرنه کې د عادي استهلاك لگښت (چې ددې مالياتي لارښود په ۱۴ ضميمه کې شتون لري) بايد په دې کرنه کې وليکل شي.

د استهلاك په اړه د لا زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د دغه مالياتي لارښود د لومړۍ ضميمې، لومړي جدول (عادي استهلاك) او ۱۱ ضميمې (د استهلاك کمپيوټري پاڼ) ته مراجعه وکړي.

۷۰۰ کرنه - چټک استهلاك

د چټک استهلاك لگښت (چې د مالياتي لارښود په ضميمه کې شتون لري) د ۲ جدول له ۱۰۰ کرنې څخه په دې کرنه کې ليکل کيږي.

د چټک استهلاك په اړه د لا زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د دغه مالياتي

لارښود ۲ د ضميمې ، ۲ جدول (چټک استهلاك) او د کمپيوټري پاڼو ۱۱ ضميمې ته مراجعه وکړی.

۷۱۰ کرښه - د ونډې ورکړل شوي گټه

د هغې ونډې گټې رقم په دې کرښه کې ليکل کيږي د شرکت لخوا ورکول شو دي. ماليه ورکونکي بايد په دې حالت کې د افغانستان د قوانينو پر بنسټ رامنځته شوي حقوقي شخصيت وي.

د ونډې گټه د پيسو او شتمنۍ له هغه ویش څخه عبارت دي چې له لاسته راغلو عوايدو څخه د شرکت لخوا ونډه لرونکو او شريکانو ته ورکول کيږي. د ونډې گټه د لاندې حکمونو تابع ده:

- د ونډې هغه گټه چې د نغدو پيسو په شکل د ماليه ورکونکي له عوايدو څخه ورکړل شوي ده ، د مجرايي وړ ده. په دې اړوند استثنايي حالات هغه دي چې ورکړې د مجرايي وړ نه وي ، په دې معني چې پر ورکړه باندې ماليه نه ده وضع شوي او د عوايدو لوي رياست ته نه ده ورکړل شوي.
- د ونډې ورکړل شوي گټه چې په هر ډول ضمانت سره وي ، د ماليه ورکونکي له عوايدو څخه د مجرايي وړ نه ده
- د ونډې هغه گټه چې د پيسو په بڼه ورکول کيږي ، د ورکړې پرمهال د لاسته راوړونکي کس د ماليې وړ عوايدو په توگه گڼل کيږي. ولې د ونډې هغه گټه چې د هر ډول ضمانت په بڼه ورکول کيږي ، د ورکړې پرمهال د لاسته راوړونکي کس د ماليې وړ عوايدو په توگه نه گڼل کيږي. له پلور ، تبادلې ، بيرته ورکړې او د ضمانت له ليرد څخه لاسته راغلي عوايد د ماليې تابع/ وړ عوايد گڼل کيږي.

لومړۍ بيلگه

اديب او وحيد په جلا توگه په (الف) افغاني سهامی شرکت کې ۵۰ ونډې لري. يعنې د (الف) په شرکت کې ۱۰۰ نا پلورل شوي ونډې پاتې دي. د دې شرکت په حساب کې ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه جمع شوي ده. شرکت اديب او وحيد ته زياته ونډه صادروي چې هره ونډه يې ۹۰۰۰ افغانۍ ارزښت لري. د الف شرکت نشي کولای د زياتو ونډو د ویش له امله کوم رقم وضع کړي.

دویمه بیلگه

ادیب او وحید په جلا توگه په (ب) افغاني سهامی شرکت کې ۵۰ ونډې لري. یعنې د (ب) په شرکت کې ۱۰۰ نا پلورل شوې ونډې پاتې دي. د ب شرکت ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ مجموعي گټه لري. نوموړي شرکت ادیب او وحید ته د پور ونډې ورکوي چې هریوه ونډه ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ ارزښت لري. د ب شرکت نشي کولای د پورتنیو ونډو ارزښت له خپلو مالیه وړ عوایدو څخه وضع کړي.

دریمه بیلگه

او وحید په جلا توگه په (ج) افغاني سهامی شرکت کې ۵۰ ونډې لري. یعنې د (ج) په شرکت کې ۱۰۰ نا پلورل شوې ونډې پاتې دي. د دې شرکت په حساب کې ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه جمع شوې ده. نوموړي شرکت د «د» ۲۰۰ ونډې په واک کې لري او دغه ونډې ادیب او وحید ته ورکوي. د «د» شرکت هره ونډه ۱۰ افغانۍ ارزښت لري. د ج شرکت نشي کولای د «د» شرکت د ونډو ارزښت (چې ویشي بی) ته له خپلو مالیه وړ عوایدو څخه مجرایي ورکړي. د «د» شرکت له ونډو سره د نورو شتمنیو د اقلامو په څیر معامله کيږي.

څلورمه بیلگه :

ادیب او وحید په جلا توگه په (ډ) افغاني سهامی شرکت کې ۵۰ ونډې لري. د (ډ) په شرکت کې ۱۰۰ نا پلورل شوې ونډې پاتې دي. د دې شرکت په حساب کې ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه جمع شوې ده. د (ډ) شرکت د (ر) شرکت لخوا صادر شوي د ونډې پورونه په واک کې لري چې ۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ ارزښت لري. د (ډ) شرکت ادیب او وحید ته د ۲۰۰۰۰۰۰ افغانیو په ارزښت ونډې ورکوي. د (ډ) شرکت کولای د (ر) شرکت د پور ونډې د ارزښت لپاره له خپلو مالیه وړ عوایدو څخه مجرایي ورکړي. د «ر» شرکت له ونډو سره د نورو شتمنیو د اقلامو په څیر معامله کيږي. د ونډو ورکړل شوې گټې په لاندې ډول دي:

- هغه گټه په نغدي بڼه شریکانو ته ورکول کيږي،
- وضع شوې او دولت ته ورکړل شوې مالیه

هغه گټه چې د بیسو په بڼه ورکول کيږي، ۸۰ فیصده یې ونډه لرونکي او ۲۰ فیصده یې دولت ته ورکول کيږي.

کیدای شي بهرني شرکتونه خپل فعالیتونه د نامستقلو نمایندگیو (چې په افغانستان کې ثبت او راجسټر نه دي) او یا مستقلو نمایندګه ګیو (چې په افغانستان کې ثبت او راجسټر دي) له ليارې ترسره کړي. پرنامستقلو نمایندګیو باندې د ماليې فیصدي ۲ % ده. دا فیصدي له هغې فیصدي سره مساوي ده چې د ونډې پرګټې باندې تطبیقېږي. په افغانستان کې له یوې نمایندګي څخه بلې نمایندګي او یا یو غیرمیشټ شرکت ته د ګټې ویش د ونډې ګټې په توګه ګڼل کېږي او د موضوعي ماليې (% ۲۰ نورم) تابع ګرځي.

د ونډې هغه فرضي ګټه چې د نمایندګیو لخوا ورکول کېږي یو کسر کیدونکي لګښت دي ځکه د یوې نمایندګي د ونډې پرفرضي ګټې باندې د ماليې موخه داده چې د افغاني نمایندګیو او سهامی شرکتونو د کړنې چارې سره ورته/مشابه کړل شي.

دهغو ورکړو په اړه چې د غیرمستقلې نمایندګي لخوا د شرکت نورو برخوته ورکړل شوي دي، د نمایندګي دفترونه او اسناد باید بررسی شي او کنه، که چیرې شرکت په مالي کال کې ګټه ترلاسه کړې وي او د کال د پای په بیلانس کې د ګټې په توګه نه وي شامله کړې، نوموړې ګټه د ویشل شوې ونډې ګټې په توګه ګڼل کېږي. د ونډې دغه فرضي ګټه د موضوعي ماليې تابع ده. د ونډې ګټې په اړه د رپوټ ورکولو په اړوند پرعایداتو باندې د مالیاتو قانون تعلیماتنامې ته مراجعه وکړي.

۷۱۰ (الف) کرنه - له ورکړل شوې ونډې ګټې څخه وضع شوې مالیه

آیا له ورکړل شوې ونډې ګټې څخه مالیه وضع شوې ده؟ په ۷۱۰ (الف) کرنه کې د «هو» او یا «نه» ځواب ولیکي.

وضع شوې مالیه باید له هغې میاشتي له پای نه وروسته چې مالیه په کې ورکړل شوې ده د راتلونکې میاشتي تر ۱۰ ورځې پورې د ماليې وزارت په بانکي حساب کې ورکړل شي. البته دا کار د لاندې فورمو نه د کار اخیستنې په صورت کې ترسره کیدای شي: د موضوعي ماليې فورمه، د ټکټانې، د ونډې ګټې او حق الامتياز په موخه د بانکي اماناتو فورمه. دا فورمې د عوایدوله لوي ریاست څخه ترلاسه کیدای شي.

د ونډې پر ګټې، ټکټانې او حق الامتياز باندې د موضوعي ماليې په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پرعایداتو باندې د مالیاتو تعلیماتنامې او یا ۱۰ لارښوود (پرټکټانې، د ونډې پر ګټې او حق الامتياز باندې موضوعي مالیه) ته مراجعه وکړي.

۷۲۰ (الف) کرښه - له هیواد څخه بهر ضرر/تاوان

آیا له هیواد څخه بهر ضرر شته؟ د دغې پوښتنې مثبت (هو) او منفي ځواب (نه) باید په ۷۲۰ (الف) کرښه کې ولیکي.

په دې کرښه د ضرر مجموعه نه لیکل کیږي، یواځې پکې «هو» او «نه» ځواب لیکل کیږي.

د بهرنیو تاوانونو لپاره له هغو عوایدو نه مجرایي نشي ورکول کیدای چې په افغانستان کې له سوداگریز فعالیت څخه لاسته راغلي دي. بهرني تاوانونه باید له بهرنیو عوایدو سره تړاو ولري. بهرنیو تاوانونو ته یواځې له هغې گټې نه مجرایي ورکول کیږي چې له بهرنیو فعالیتونو څخه لاسته راغلي دي. دغه ډول تاوانونو ته له کورنیو فعالیتونو څخه د لاسته راغلي گټې څخه مجرایي نه ورکول کیږي.

د ۱۳۸۵ مالي کال له پیل نه بهرني تاوانونه یواځې د مالیې وړ بهرنیو عوایدو څخه د مجرایي وړ دي. کیدای شي هغه میشت شرکتونه چې له هیواد څخه بهر اقتصادي فعالیتونه لري، په بهرني هیواد کې له تاوان سره مخ شي. په تیرو وختونو کې دغه ډول تاوانونه له کورنیو عوایدو څخه هم د مجرایي وړ وه. د ۱۳۸۴ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې د نویو بدلونو پر بنسټ (چې د ۱۳۸۵ کال د وري له لومړۍ نیتې څخه د پلي کیدو وړ دي)، دغه ډول تاوانونه یواځې په بهر کې د دغه نهاد د راتلونکو عوایدو څخه د مجرایي وړ دي. د هیواد دننه د نوموړي نهاد له اوسنیو عوایدو دغه تاوانونه د مجرایي وړ نه دي.

که چېرې تاسو بهرني تاوانونه ولری، ۷ جدول (په بهر کې د ورکړل شوو مالیو د مجرایي محاسبه) باید پشپړ او کاپي یې باید له مالیاتي اظهارلیک سره ضمیمه کړی. په دې اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ۷ جدول ۷ ضمیمې (د بهرنۍ مالیې د مجرایي محاسبه) ته مراجعه وکړي. ۷ جدول په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

د بهرني تاوانونو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترسره کولو لپاره د ۷ جدول ۷ ضمیمې (په بهر کې د ورکړل شوې مالیې د مجرایي محاسبه) ته مراجعه وکړي. ۷ جدول په ۱۱ ضمیمه کې موجود دي.

۷۳۰ کرنه - بیمه

د هغې بیمې رقم باید په دې کرنه کې ولیکل شي چې د شتمنی د بیمې په موخه ورکړل شوي دي. حق البیمه د اقتصادي فعالیتونو د ترسره کولو لپاره عادي او قانوني لگښت بلل کېږي او په بشپړه توګه د مجرائي وړ ده.

۷۴۰ کرنه - ټکټانه

په دې کرنه کې د ټکټانې هغه رقم لیکل کېږي چې د کاري پور لپاره ورکړل شوي دي. هغه ټکټانه چې د سوداګریزو فعالیتونو د ترسره کولو لپاره د پور په توګه ورکړل شوي ده د مجرائي وړ ده، ولې هغه ټکټانه چې د شخصي پور په توګه ورکړل شوي ده، د مجرابي وړ نه ده. شخصي پور هغه پور دي چې د شخصي ګټې اخستنې په موخه د اجناسو، خدمتونه او یا شتمنی د پیرودلو لپاره اخیستل شوي وي. د سوداګریز فعالیت پور له هغه پور څخه عبارت دي چې د اجارې، دوباره پلور، د اجناسو تولید، خدمتونو او نورو اقتصادي موخو په خاطر د ځمکې، تعمیرونو، تجهیزاتو، اجناسو او داسې نورو د پیریدلو لپاره ترلاسه شوي وي.

ورکړل شوي ټکټانه د لاندې ارقامو مجموعه ده:

- پور ورکونې ته ورکړل شوي ټکټانه: جمع
- د هغې مالېې وضع چې د دولت حساب ته ورکول کېږي

کله چې ټکټانه ورکول کېږي ۸۰٪ یې بیمه ورکونکي او ۲۰٪ یې دولت ته ورکول کېږي. د ټکټانې د شرطونو په اړه د رپوټ ورکولو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون لارښود ته مراجعه وکړی.

وضع شوي مالیه باید له هغې میاشتي له پای نه وروسته چې مالیه په کې ورکړل شوي ده د راتلونکې میاشتي تر ۱۰ ورځې پورې د مالېې وزارت په بانکي حساب کې ورکړل شي. البته دا کار د لاندې فورمو نه د کار اخیستنې په صورت کې ترسره کېدای شي: د موضوعي مالېې فورمه، د ټکټانې، د ونډې ګټې او حق الامتیاز په موخه د بانکي اماناتو فورمه. دا فورمي د عوایدوله لوي ریاست څخه ترلاسه کېدای شي.

۷۴۰ الف) کرښه - له ورکړل شوي ټکټانې څخه وضع شوي ماليه

آيا له ورکړل شوي ټکټانې څخه ماليه وضع شوي ده؟ په ۷۴۰ کرښه کې د «هو» يا «نه» ځواب وليکي.

د ونډې گټې ، ټکټانې او حق الامتياز د موضوعي ماليې په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پر عايداتو باندې د مالياتو قانون تعليماتنامې او يا ۱۰ لارښوود د ټکټانې ، ونډې گټې او حق لامتياز موضوعي ماليه تر سرليک لاندې ته مراجعه وکړي.

۷۵۰ کرښه - حقوقي او مسلکي خدمتونه

د هغو حقوقي او مسلکي خدمتونو رقم بايد په دې کرښه کې وليکل شي له کوم څخه چې د ماليه ورکوونکي د عوايدو په توليد ، لاسته راوړلو او ذخيره کولو کې کار اخستل شوي دي . محاسبوي ، تفتيشي او حقوقي خدمتونه هم په دې رقم کې شامل دي.

۷۶۰ کرښه - د دفتر لگښت

د دفتر هغه لگښت چې د ماليه ورکوونکي د عوايدو په توليد ، لاسته راوړلو او ذخيره کولو کې مصرف شوي دي ، په دې کرښه کې ليکل کيږي . د قرطاسسيه ، کمپيوټر ، د چاپ ماشين او د دفتر د پاکولو وسايل او داسې نور شيانو لگښت د دفتر په دې لگښت کې شامل دي .

۷۷۰ کرښه - ترميم ، ساتنه او څارنه (حفظ و مراقبت)

د ترميم او ساتنې هغه رقم په دې کرښه ليکل کيږي چې د ماليه ورکوونکي د عوايدو په توليد ، لاسته راوړلو او ذخيره کولو کې مصرف شوي دي . د لگښت ډول د ماليه ورکوونکي د تشبث د ډول په پام کې نيولوسره توپير لري . ترميم او ساتنه له اساسي لگښت څخه نه گڼل کيږي ، يعنې دغه کار نه د پانگې د زياتوالي سبب گرځي او نه هم د شتمني د ثابت ارزښت د زياتوالي سبب گرځي .

د ودانې رنگول د ترميم ، ساتنې او مراقبت بڼه بيلگه ده ، اما په تعمير کې اساسي ترميمات د يوې نوې کوتيې له جوړولو څخه عبارت دي .

۷۸۰ کړنښه - د کرائي يا اجارې لگښت

د هغې کرائي يا اجارې د ورکړې مبلغ په دې کړنښه کې ليکل کيږي چې د ماليه ورکونکي د عوايدو په توليد، لاسته راوړلو او ذخيره کولو کې مصرف شوي دي. ددغه ډول ورکړو يوه بيلگه د هغې کرایه شوې فابريکې لپاره د کرایې ورکړه ده چې د اجناسو د توليد لپاره ورڅخه کار اخستل کيږي او ماليه ورکونکي بيا توليد شوي اجناس پلوري.

د ورکړل شوي کرایې مجموعه په لاندې ډول ده:

- هغه کرایه چې مؤجر ته ورکول کيږي، او
- وضع شوي او دولت ته ورکړل شوي ماليې

په ځينو حالاتو کې دا څرگنده نه وي چې آیا دغه معامله د شتمني له کرائي پورې اړه لري او يا دا چې نغدي پور د جايداد د تضمين لپاره برابر شوي دي.

ددې موضوع د څرگند والي په موخه د عوايدو لوي رياست حقايق او حالات په پام کې نيسي. د موضوع په څرگند والي کې عمده فکتور د جايداد قانوني مالکيت دي.

که چيرې په يوه معامله کې د يوې شتمني (يا ديوې برخې) حقوقي مالک له شتمني څخه د گټې اخستني په بدل کې بل کس پيسې ترلاسه کړي، دغې معاملې ته د «اجارې» معامله ويل کيږي.

که چيرې په يوه معامله کې د پيسو په بدل کې بل کس د حقوقي مالکيت انتقال ومومي، دغې معاملې ته د «پلور» معامله ويل کيږي سره له دې چې د «تصور» کلمه مهمه ده.

که چيرې د اجارې وخت يا موده له ۱۲ مياشتو څخه زياته شي اوله پورتنيو لاملونو څخه يو يا زيات لاملونه شتون ولري، د مالياتي موخو پر بنسټ دې معاملې ته «د کرایې له ليارې د شتمني» د پيرودلو معامله ويل کيږي.

دغه ډول ټاکنه پر يو شمير مالياتي موضوع گانو (د عوايدو د مجرايي د مختلفو ډولونو په گډون، باندې اغيزه لري. د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پرعايداتو وباندې د مالياتو تعليماتنامې ته مراجعه وکړي.

پورتني موضوعات پر مالياتي موضوعاتو (لکه دعوايدو ټاکل/معلومات او د کسراتو مختلف ډولونه، باندي اغيزه لري.

۷۸۰ الف) کرښه - د کرائي او اجارې پر ورکړو وضع شوې ماليه

آيا له ورکړل شوي کرائي يا اجارې څخه ماليه وضع شوې ده؟ په ۷۸۰ الف) کرښه کې د (هو) يا (نه) ځواب وليکي.

۷۹۰ کرښه - حق الامتياز او اړوند لگښتونه

په دې کرښه کې د حق الامتياز او نورو هغو اړوندو لگښتونو هغه رقم وليکي چې د تشبث د فعاليت لپاره، د عوايدو په موخه د جايداد ترلاسه کولو لپاره، د عوايدو د توليد لپاره ورکول کيږي.

ورکړل شوي حق الامتياز د لاندې اقلامو مجموعه ده:

- مالک ته ورکړل شوي حق الامتيازونه: او
- وضع شوې ماليه چې دولت ته ورکول کيږي

د حق الامتياز د ورکړې پرمهال، % ۸۰ نې مالک (امتياز لرونکي) او % ۲۰ نې دولت ته ورکول کيږي.

د حق الامتياز د ورکړې د مکلفيتونو په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د مالياتو قانون تعليماتنامې ته مراجعه وکړي.

۷۹۰ الف) کرښه - د حق الامتياز پر ورکړه وضع شوې ماليه

آيا له ورکړل شوي حق الامتياز څخه ماليه وضع شوې ده؟ په ۷۹۰ الف) کرښه کې د (هو) يا (نه) ځواب وليکي.

۸۰۰ کرښه - تدارکات او اجناس

د تدارکاتو له درکه ورکړل شوي رقم (د عوايدو د توليد يا د تشبث د او سوداگري لپاره عادي او اړين لگښت دي) په دې کرښه کې ليکل کيږي.

۸۱۰ کرښه - د جواز فیس او دکسر وړ نورې ورکړل شوي ماليې

هره هغه مالیه او یا محصول د مجرایي وړ ده چې د اقتصادي فعالیت د ترسره کولو لپاره، د عوایدو د تولید لپاره او یا د عوایدو د تولید په موخه د شتمنۍ د ساتنې لپاره د اړین لگښت په توګه ګڼل کیږي البته که چیرې د مالي کال په اوږدو کې ورکړل شوي وي. په دې مالیو کې هغه ۲ فیصده ماليې هم شاملې دي چې پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ پرتوریږي اجناسو باندې تطبیقېږي. هغه ماليې چې پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ تطبیقېږي او هغه ماليې چې د تشبث د اړینو لگښتونو په توګه نه ګڼل کیږي، په دې کې نه دي شاملې. دا ډول ماليې د مجرایي وړ نه دي مګر دا چې په اړه یې د مالیاتو په قانون کې کوم بل ډول حکم موجود وي. د مالیو او جواز مرقم په ۸۱۰ کرښه کې ولیکۍ.

لومړۍ بیلګه

د (الف) شرکت ښاروالۍ ته د هغه سوداګریز جايداد له درکه چې یو مستاجر ته یې دیوه کال کرایې (۱۲۰۰۰۰ افغانیو) په بدل کې په کرایه ورکړي دي ، ۲۰۰۰۰ افغانۍ مالیه ورکوي. دا مالیه له کرایوي عوایدو څخه د مجرایي وړ ده. که چیرې استهلاک او د ترمیم لگښت په څرګند ډول صورت ونه مومومي او د مجرایي وړ نور لگښت هم شتون ونه لري، له نوموړي جايداد څخه لاسته راغلي خالص عواید به په لاندې ډول وي :

(الف) د کرایې مجموعه

۱۲۰۰۰۰ افغانۍ

(ب) د ښاروالۍ مالیه

۲۰۰۰۰ - افغانۍ

(ج) خالص عواید

۱۰۰۰۰۰ افغانۍ

د (الف) شرکت باید د ۲۰۰۰۰ افغانیو رقم په ۸۱۰ کرښه کې ولیکي .

۸۲۰ کرښه - سفر او خواړه

په دې کرښه کې دهغه سفر او خوړو هغه رقم لیکل کیږي چې د تشبث د سوداګریز فعالیت د ترسره کولو لپاره، د جايداد د ساتنې ، د عوایدو د تولید او لاسته راوړلو په موخه ورکړل شوي دي.

بیلگه

یو ساختماني شرکت چې له ښار څخه په لیرې واټن کې د اوبو یو بند جوړوي تصمیم نیسي چې هغوی باید هر ه ورځ له یوه نږدې ښار څخه د کاري ترڅایه پورې د سفر اسانتیاوې برابرې کړي ترڅو کارکوونکي د کار په ساحه کې کار کولو ته وهڅول شي. دا د اقتصادي فعالیت د ترسره کولو لپاره یو قانوني او مشروع لگښت دي او نوموړي شرکت کولای شي چې د سفر د اسانتیاو د برابرولو لگښت وضع کړي.

یاد دا نښت: که چیرې ځینې کارکوونکي د پروژې ساحې ته د تگ او راتگ لپاره له خپلو شخصي موټرو څخه استفاده وکړي، هغوی نشي کولای چې د انفرادي مالیاتي اظهار لیک د وړاندې کولو په وخت کې له خپلو عوایدو څخه دغه لگښت وضع کړي.

۸۳۰ کرنه - د هوساینې د وسایلو لگښت

د هوساینې وسایلو د ورکړل شوي لگښت رقم (چې د تشبث د فعالیت ، د عوایدو د تولید او لاسته راوړلو لپاره د شتمنۍ د ساتلو د اړینو لگښتونو په توگه گڼل کیږي) په دې کرنه کې لیکل کیږي. د هوساینې وسایل عبارت دي له بریښنا، اوبو، گاز او داسې نورو څخه.

۸۴۰ کرنه - معاشونه او اجورې

د تشبث د فعالیت ، د عوایدو د تولید او لاسته راوړلو لپاره د شتمنۍ د ساتلو د اړینو لگښتونو په توگه د ورکړل شوو معاشونو لگښت په دې کرنه کې لیکل کیږي. په معاش یا اجورې کې لاندې موارد شامل دي: اجورې ، معاشونه، منظمې ورکړې، (امتیازونه) بخششي، د اضافه کاري لپاره ورکړې ، اضافي امتیازونه او د ارزښت وړ نور هغه شیان چې د استخدام کوونکي لخوا نغدي توگه او یا هم په کوم بل ډول ورکول کیږي.

لومړۍ بیلگه

یو کارکوونکي د ۴۰۰۰ افغانیو میاشتني معاش په بدل کې د (الف) شرکت لپاره کار کوي. نوموړي کارکوونکي د لیندۍ (قوس) په میاشت کې ترفیع کوي او میاشتني معاش یې ۴۲۰۰ افغانیو ته لوړیږي چې دغه بدلون د تلې (میزان) میاشتي له لومړۍ نیټې څخه عملي کیږي. د (الف) شرکت د همدې کال په وروستیو کې هر کارکوونکي

ته د هغه د معاش له مخې ۵ فیصده امتیاز (بخششي) ورکوي. د (الف) شرکت باید دغه ټول ارقام چې کارکوونکي ته ورکړل شوي دي، د معاش په ریوټ کې وښيي کړي او کارکوونکي هم مکلف دي چې پر عایداتو باندې د مالیاتو په خپل اظهارلیک کې دغه ارقام شامل کړي. د (الف) شرکت کولای شي د هغو ارقامو لپاره د مجرائي غوښتنه وکړي چې په خپل کلني مالیاتي اظهارلیک کې یې شامل کړي دي:

- الف- معاش (لومړۍ ۲ میاشتې) (۲ × ۴۰۰۰ افغانۍ) ۲۴۰۰۰ افغانۍ
- ب- معاش (وروستۍ ۲ میاشتې) (۲ × ۴۲۰۰ افغانۍ) ۲۵۲۰۰ افغانۍ
- ج- د ۱۲ میاشتو مجموعي معاش ۴۹۲۰۰ افغانۍ
- د- د کال په وروستیو کې د کلني معاش (د ۴۹۲۰۰٪ ۵) ۲۴۲۰ افغانۍ
- ه- د (الف) شرکت مجموعي مجرائي ۵۱۲۲۰ افغانۍ

که چیرې نهاد یا تشبث د کارکوونکي پر عایداتو باندې مالیات ورکړي، دا ورکړه د اضافي معاشونو د ورکړې په توګه کېل کېږي او لکه څنګه چې په ۸۴۰ کرښه کې یې یادونه شوې ده د معاشانو د مجرائي وړ لګښت په توګه د مجرائي وړ دي. د معاش ورکړې په لاندې ډول دي:

- کارکوونکي ته ورکړل شوي معاش، جمع
- هغه وضع شوي مالیه چې د دولت حساب ته ورکړل شوي ده

له معاش څخه د وضع شوو مالیو رقم د هر کارکوونکي د میاشتنی معاش (یا د هغه معادل) پر بنسټ په انفرادي ډول محاسبه کېږي. کیدای شي پر یوه انفرادي کارکوونکي باندې د وضع شوي مالیې رقم یو صفر فیصده، ۲ فیصده، ۱۰ فیصده او یا ۲۰ فیصده وي.

د معاشانو او اجورو د ورکړو په اړه د ریوټ ورکولو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون تعلیماتنامې ته مراجعه وکړي.

۸۴۰ (الف) کرښه - له ورکړل شوو معاشونو څخه وضع شوي مالیه

آیا له ورکړل شوو معاشونو څخه مالیه وضع شوې ده؟ په ۸۴۰ (الف) کرښه کې د «هو» یا «نه» ځواب ولیکي.

۸۵۰ کرنه - متفرقه مجاز لگنبت

په دې کرنه کې پر عايداتو باندې د مالیاتو د قانون پر بنسټ ټولې هغه مجاز مجرائي شتون لري چې د څلورمې برخې (د مجاز مجرايي محاسبه) په هېڅ کرنه کې نه دي لیکل شوي. مالیه ورکوونکي باید د خپلو ټولو هغو کسراتو په اړه سم او دقیق اسناد ولري چې په دې کرنه کې یې غوښتنه کوي.

۹۰۰ کرنه - د مجاز کسراتو مجموعه

د مجاز مجموعي کسراتو د لاسته راوړلو لپاره باید له ۲۱۰ کرنې نه تر ۸۵۰ کرنې پورې ټول ارقام باید سره جمع شي او جمع حاصل یې باید په ۹۰۰ کرنه کې ولیکل شي.

۹۵۰ کرنه - د اړوندو اشخاصو په اړه پوښتنه (انتقالي بیه ایښودنه)

که چیرې مو په مالیاتي دوره له اړوند شخص سره قرارداد لرلي وي، نو مجموعي رقم په ۹۵۰ کرنه کې «صفر» ولیکي.

د اړوندو اشخاصو (انتقالي بیه ایښودنه) په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره ۵ ضمیمې اړوندو اشخاصو ورکړي او له هغوی څخه لاسته راوړنې - انتقالي بیه ایښودنه) ته مراجعه وکړي.

که چیرې مو په ۹۵۰ کرنه کې کوم رقم لیکلي وي، ۵ جدول باید بشپړ او له مالیاتي اظهارلیک سره یې ضمیمه کړي. د ۵ جدول یوه کاپي ددې لارښود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

که چیرې مو په مالیاتي دوره کې له اړوند شخص سره کوم قرارداد نه وي لرلي، نو په ۹۵۰ کرنه «صفر» ولیکي.

۹۲۰ کرنه - د بهرنۍ نمایندګۍ یا مرکزي دفتر په اړه پوښتنې

که چیرې په مالیاتي دوره کې تاسو له بهرنۍ نمایندګۍ یا مرکزي دفتر سره معامله ولری، د نوموړې معاملې مجموعي رقم باید په ۹۲۰ کرنه کې ولیکي.

د فرضي ونډې گټې په اړه د زیاتو معلوماتو د ترسره کولو لپاره ۶ ضمیمې (بهرنۍ نمایندګۍ یا مرکزي دفتر - د ونډې فرضي گټه، مراجعه وکړی.

که چیرې مو ۹۲۰ کرنه کې کوم رقم لیکلي وي، ۶ جدول بشپړ او له مالياتي اظهارلیک سره یې ضمیمه کړی. د ۶ جدول یو نقل د دې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

که چیرې مو په مالياتي دوره کې له اړوند شخص سره کوم قرارداد نه وي لرلی، نو په ۹۲۰ کرنه کې « صفر » ولیکۍ.

لومړۍ ضمیمه - د استهلاك اولومړۍ جدول په اړه عمومي معلومات (عادي استهلاك)

۱.۱ الف سریزه

لومړي جدول (معمولي استهلاك) د معمولي استهلاك د لگښت د محاسبې په موخه کارول کېږي. د لومړي جدول مجموعه چې په ۲۰۰ کرنه کې ښودل شوي دي، د مالياتي اظهارلیک د ۴ برخې (د مجاز کسراتو محاسبه) په ۹۲۰ کرنه (معمولي استهلاك) کې لیکل کېږي.

که چیرې تاسې د معمولي استهلاك د کسر لپاره غوښتنه لري، لومړي جدول (معمولي استهلاك) باید بشپړ او له خپل مالياتي اظهارلیک سره یې ضمیمه کړی. د لومړي جدول یو نقل له ځان سره وساتۍ.

لومړي جدول (معمولي استهلاك) په ۱۴ ضمیمه (جدولونه او کاري پاڼې) کې شته دي.

۱.۱.۱ الف د استهلاك له کوم جدول څخه باید کار واخیستل شي؟

لومړۍ جدول (معمولي استهلاك) یا دویم جدول (چټک استهلاك) لومړۍ جدول (معمولي استهلاك) د استهلاك د معلوماتو هغه خلاصه ده چې دهغې شتمنۍ په اسنادو او دفترونو کې شتون لري چې د معمولي استهلاك د فیصدي د نورم پر بنسټ ورته استهلاك ورکول کېږي. چټک استهلاك په لومړي جدول (معمولي/عادي استهلاك) کې نه شاملېږي.

دویم جدول (چټک استهلاك) د استهلاك د معلوماتو هغه خلاصه ده چې دهغې شتمنۍ په اسنادو او دفترونو کې شتون لري چې د چټک استهلاك د فیصدي د نورم پر بنسټ ورته استهلاك ورکول کېږي. معمولي استهلاك په دویم جدول کې نه شاملېږي.

له راجسټر شویو نهادونو څخه پرته نور ټول ماليه ورکونکي د عادي استهلاك د فیصدي او معیارونو پر بنسټ استهلاك محاسبه کوي (لومړي جدول).

راجسټر شوي نهادونه د ځانگړو شتمنیو استهلاك د چټک استهلاك د فیصدي او معیارونو پر بنسټ محاسبه کوي (دویم جدول). راجسټر شوي نهاد له هغه نهاد څخه عبارت دي چې په افغانستان کې د کورني او بهرني خصوصي پانگه اچونې د قانون پر بنسټ ثبت شوي وي. د چټک استهلاك مجرائي یواځې هغو شتمنیو ته ورکول کېږي چې د ثبت شوي نهاد په توگه په لومړي کال یا دوه وروستیو کلونو کې (هر یو چې لومړي واقع شي) پیرودل او یا هم کارول شوي وي.

د معمولي او چټک استهلاك په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو په اړه د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون او پر عایداتو باندې د مالیاتو لارښوود ته مراجعه وکړي.

تاسو کولای شئ د شتمني د ثبت د اسنادو پر بنسټ د خپلي شتمنۍ په اړه معلومات ترلاسه کړئ. یا تاسې کولای شئ دغه معلومات د محاسبې له هغو اسنادو څخه ترلاسه کړئ چې له دې لارښوود سره ضمیمه دي. د شتمنۍ په اړه د معلوماتو د ساتلو لپاره دا ښه او آسانه لاره ده.

د استهلاك د محاسبې پاڼه په ۱۴ ضمیمه کې، جدولونه او کاري پاڼې، د کاري پاڼې د بشپړولو لارښوونې په ۱۱ ضمیمه کې شتون لري. که چیرې د استهلاك پاڼه وکارول شي، د شتمنۍ هرې کتگورۍ او پانگې په اړه باید یوه جلا پاڼه بشپړه شي.

۲.۱.۱ الف د شتمنۍ استهلاك

د هغو منقولو او غیر منقولو شتمنیو استهلاك (له کرهڼیزې ځمکې نه پرته) چې په سوداگریز فعالیت کې ورڅخه کار اخستل کېږي او یا د تولیدونکي لخوا د عوایدو د تولید په موخه ساتل کېږي، د مجرابي وړ لگښت په توگه ګڼل کېږي. د وخت په تیریدو سره د هر ډول شتمنۍ د استهلاك مجرائي باید د شتمنۍ له بیې څخه زیاته نشي.

ترڅو چې تاسې د خپلې شتمنۍ بشپړه بيه معلومه نه کړي، د استهلاك د مجرائي وړ نه بلل کيږي. هره هغه بيه چې د استهلاك د لگښت د ټاکلو په موخه بنودل کيږي، د شتمنۍ د پلور د بيې معلومولو پرمهال له پلور څخه د لاسته راغلي گټې د معلومولو په موخه کارول کيږي.

کله چې د استهلاك وړ شتمنۍ بيه د سوداگريز فعاليت د ترسره کولو ولپاره کارول کيږي، د اسنادو د شتون په رڼا کې بايد ثابته شي چې کلني مجاز استهلاك د لاندې حکمونو تابع دي:

- ټول نهادونه او نماينده گانې مکلف دي چې د خپلو جايدادونو، ماشين آلاتو او نورو شتمنيو د استهلاك په اړه هغه فيصدي او معيارونه په پام کې ونيسي چې د مالياتو قانون په تعليماتنامه کې موجود دي،
- فيصدي د شتمنۍ د ارزښت پر بنسټ ټاکل کيږي،
- د استخراجي او صنعتي فعاليتونو هغه فيصدي او معيارونه چې د مالياتو قانون په تعليماتنامه کې وجود نه لري، د کانو او صنايعو وزارت لخوا په يو مناسب وخت کې برابرېږي او د خبرتيا په موخه نهادونو او نماينده گيو ته استول کيږي.
- استهلاك له کلنۍ مجرائي وړ کسراتو څخه عبارت دی. که چيرې تاسو استهلاك نه وي وضع کړي او يا مو په يوه مالي کال کې د استهلاك سم رقم نه وي وضع کړي، تاسو نشي کولای چې له پام نه غورځول شوي (پټ شوي) رقم لپاره په بل مالي کال کې مجرايي ترلاسه کړئ.

پر عايداتو باندې د مالياتو قانون په تعليماتنامه کې شته فيصدي گانې په لومړي جدول (عادي استهلاك) او دويم جدول (چټک استهلاك) کې يادې شوي دي چې په لاندې ډول دي:

کچه	د شتمنۍ ډول	په هر کال کې مجرائي وړ فيصدي (د کلونو په حساب)	د شتمنۍ اغيزناک عمر
۱	له څښتو او کانو څخه جوړې شوې ودانۍ	۵۰	۲
۲	له خټو/خامو څښتو څخه جوړه شوې ودانۍ	۲۰	۵
۳	له لرگيو څخه جوړه شوې ودانۍ	۱۰	۱۰

۴	هغه ماشین آلات او تجهیزات چې لاندې نه دي واضح شوي	۱۰	۱۰
۵	د کانونو تجهیزات	۶,۵	۱۵
۶	ابزار	۴	۲۵
۷	د چاپ ماشینونه	۲	۵۰
۸	د لاسي صنایعو ماشینونه	۳	۳۳
۹	د اوسپنې د ویلې کولو ماشینونه	۱۰	۱۰
۱۰	غالی	۱۰	۱۰
۱۱	فرشونه او ورې غالی	۴	۲۵
۱۲	څوکی، کوچ	۴	۲۵
۱۳	دفتری میز، میز او الماری	۱۰	۱۰
۱۴	د دفتر وسایل (د حساب ماشین، تایپ ماشین)	۶,۵	۱۵
۱۵	بایسکل	۵	۲۰
۱۶	بار وړونکي موټر	۲	۵۰
۱۷	مسافر وړونکي موټر	۴	۲۵
۱۸	تایرونه او توپونه	۲	۵۰
۱۹	بکس	۲	۵۰
۲۰	د ناخالصې اوسپنې بخاری او پایپونه	۱۰	۱۰
۲۱	اوسپنیزې بخاری	۲	۵۰
۲۲	گاډی، حیواني او لاسي کراچی	۳	۳۳
۲۳	تعمیراتي ماشینونه، رولر او میکسر	۵	۲۰
۲۴	کمپیوټرونه او د کمپیوټر اړوند وسایل	۳	۳۳
۲۵	تلویزیون، رادیو او ګرځنده تلیفون	۳	۳۳
۲۶	مخابراتي وسایل/ستنې	۷	۱۴

که چیرې تاسې د خپل ځاني ارزونې له مخې وپېی چې د استهلاک موجوده نورمونه او کتگوري گانې ستاسو د شتمنی لپاره مناسب نه دي، تاسو کولای شې چې د خپلو

شتمنیو په اړوند د استهلاك له نورو داسې مناسب نورمونو او معیارونو څخه کار واخلي چې د محاسبې له منل شوو نورمونو او اساساتو سره سمونل ولري. تاسو کولای شې د عوایدو لوي ریاست خپل غوښتنلیک وړاندې کړې او دخپلې دې غوښتنې د ثبوت لپاره باید تاسو پوره اسناد او شواهد ولری.

د عادي او چټک استهلاك (د نیم کال لپاره د استهلاك محاسبه او داسې نور) د ویش په اړه ځانگړي مقررات شتون لري.

که چیرې په بشپړ مالي کال کې شتمنی ونه لری او یا مو ورڅخه کار نه وي اخستي ، استهلاك یواځې د هغې مودې لپاره په په پام کې نیول کیږي چې مالیه ورکونکي شتمنی مو په اختیار کې لرلي ده او یا مو ورڅخه گټه پورته کړې ده. که چیرې یوه شتمنی له ۱۵ ورځونه د لږ وخت لپاره په واک لرل شوې وي او یا ورڅخه د ۱۵ ورځو نه لږ وخت لپاره کار اخستل شوي وي، نوموړې میاشت په محاسبه کې نه شاملیږي.

له عادي استهلاك څخه د گټې اخستنې په صورت کې د استهلاك رقم د هغو میاشتنو د شمیر له مخې ټاکل کیږي چې مالیه ورکونکي په کې شتمنی. په اختیار کې لرلي ده او یا یې ورڅخه د عوایدو په تولید کې کار اخستي دي. که چیرې یوه شتمنی له ۱۵ ورځونه د لږ وخت لپاره په واک لرل شوې وي او یا ورڅخه د ۱۵ ورځو نه لږ وخت لپاره کار اخستل شوي وي، نوموړې میاشت په محاسبه کې نه شاملیږي.

لومړۍ بیلگه:

د ۱۳۸۹ لمریز کال د وري (حمل) میاشتې په ۲۰ نیټه د (الف) شرکت یوه شتمنی پیري چې په عایداتي کال کې د عوایدو د لاسته راوړلو په موخه کارول کیږي. د شتمنی استهلاك په معمولي ډول محاسبه کیږي. دا چې د (الف) شرکت د حمل په میاشت کې نوموړې شتمنی له ۱۵ ورځو څخه د لږ وخت لپاره په واک لرلي ده، نوموړي شرکت نشي کولای د دې میاشتې لپاره د استهلاك د مجرایي غوښتنه وکړي او د شرکت د کلني استهلاك غوښتنه باید وویشل شي. د نوموړي شرکت د یادې شوې شتمنی د استهلاك لگښت د کلني استهلاك د لگښت (۱۱/۱۲) برخه جوړوي.

دویمه بیلگه

د دې بیلگې جزئیات د لومړۍ بیلگې جزئیاتو ته ورته دي خو یواځې په دې توپیر چې په دې بیلگه کې د (الف) شرکت شتمنی د ۱۳۸۹ کال د وري (حمل) په ۵ نیټه

شتمنی پیریدلې ده. دا چې د (الف) شرکت شرکت نوموړې شتمنی تر ۱۵ ورځو نه د زیات وخت لپاره ه واک لرلې ده، شرکت کولای شي د ټول کال استهلاک لپاره مجرایي وغواړي.

د چټک استهلاک له روند څخه د کاراخیستنې په صورت کې، د استهلاک رقم د شتمنی د خریداري (یا له هغې څخه د کاراخیستنې) دکال په لومړۍ یا دویمه نیمایي کې ویشل کېږي.

که چیرې یوه شتمنی د کال په لومړۍ نیمایي کې خریداري او یا کارول شوې وي، د ټول کال استهلاک (د چټک استهلاک د نورم پریښت) د مجرایي وړ دي.

که چیرې یوه شتمنی د کال په دویمه نیمایي کې خریداري او یا کارول شوې وي، په دغه صورت کې مالیه ورکونکي کولای شي د نیمایي کال لپاره د استهلاک (چټک استهلاک) مجرایي وغواړي.

که چیرې مالیه ورکونوي، ددې مقرري پریښت، د ۲ یا ۴ مالیه کلونو په موده کې د خپلې شتمنی استهلاک په بشپړه توګه محاسبه نه کړي، نوموړي کولای شي د پاتې استهلاک لپاره په وروستیو کلونو کې غوښتنه وکړي.

دریمه بیلګه:

د ۱۳۸۹ کال د وري (حمل) په ۲۰ نیټه د (ب) شرکت یوه شتمنی پیري. استهلاک د چټک استهلاک د فیصدي پریښت محاسبه کېږي. دا چې نوموړی شرکت خپله شتمنی د مالي کال په لومړۍ نیمایي کې پیریدلې، د ټول کال لپاره د استهلاک د مجرایي وړ دي.
خلورمه بیلګه:

ددې بیلګې جزئیات د دریمې بیلګې جزئیاتو ته ورته دي خو یواځې په توپیر چې په دې بیلګه کې د (ب) شرکت د ۱۳۸۹ کال د لړم (عقرب) په لومړۍ نیټه شتمنی پیریدلې او کارولې ده. دا چې شتمنی د کال په دویمه نیمایي کې پیریدل او کارول شوې ده، یواځې د نیم کال استهلاک د مجرایي وړ دي.

۲.۱ الف د لومړي جدول د بشپړولو طريقه - عادي استهلاك
۱.۲.۱ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات

د جدول په دې برخه کې د ماليه ورکونکي د پيژندنې هغه شيمره او نوم د دويم ځل لپاره ليکل کيږي چې د مالياتي اظهارليک په لومړۍ برخه کې ليکل شوي دي.

۲.۲.۱ الف معمولي استهلاك

۱۰ کربنه - هغه شتمنۍ چې دوه کال عمر لري (د استهلاك، % ۵۰ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کربنه کې ليکل کيږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلرئ، دا کربنه تشه (سپينه) پريږدئ. که چيرې تاسې دغه ډول شتمنۍ ونه لرئ، دا کربنه تشه پريږدئ.

هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې دي د گټې اخستنې دوه کاله عمر لري او په لاندې ډول دي:

- چاپي مکتوبونه
- بار وړونکي موټر
- ټايرونه او ټوپونه
- جوالونه
- د اوسپنې بخارۍ

۲۰ کربنه - درې کال عمر لرونکې شتمنۍ (د استهلاك، % ۳۳ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کربنه کې ليکل کيږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلرئ، دا کربنه تشه (سپينه) پريږدئ. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلرئ، دا کربنه تشه (سپينه) پريږدئ.

هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او درې کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- د لاسي صنايعو ماشينونه (کارگاه)
- گاډۍ او لاسي کراچۍ
- کمپيوټرونه، د کمپيوټر اړوند وسايل
- تلویزیون، راديو او ګرځنده ټلېفون

۳۰ کرښه - څلور کال عمر لرونکې شتمنۍ (د استهلاك % ۲۵ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې ليکل کېږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپينه) پرېږدی. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپينه) پرېږدی.

هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او څلور کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- ابزار
- غالی او نور فرشونه
- څوکی، کوچونه او
- موټرونه

۴۰ کرښه - پنځه کاله عمر لرونکې شتمنۍ (د استهلاك % ۲۰ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې ليکل کېږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپينه) پرېږدی. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپينه) پرېږدی.

هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او پنځه کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- بايسکل
- ساختماني ماشين الات، رولر او مکسر

۵۰ کربنه - شپږ نیم کاله عمر لرونکي شتمنی (داستهلاک % ۱۵ نورم)

داستهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنی د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنی ونلری، دا کربنه تشه (سپینه) پریږدی.

هغه شتمنی چې په دې کتگوری کې شاملې او شپږ نیم کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- د کانونو وسایل
- د فترتي تجهیزات (د حساب ماشین، د ټایپ ماشین)

۶۰ کربنه - اووه کاله عمر لرونکي شتمنی (داستهلاک % ۱۴ نورم)

داستهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنی د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنی ونلری، دا کربنه تشه (سپینه) پریږدی.

هغه شتمنی چې په دې کتگوری کې شاملې او اووه کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- مخابراتي تجهیزات/ د ټیلیفوني برجونه

۷۰ کربنه - لس کاله عمر لرونکي شتمنی (داستهلاک % ۱۰ نورم)

داستهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنی د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنی ونلری، دا کربنه تشه (سپینه) پریږدی.

هغه شتمنی چې په دې کتگوری کې شاملې او لس کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- له لرگو څخه جوړ شوي وسایل
- هغه تجهیزات او ماشینونه چې په بل ځای یې یادونه نه ده شوې
- د فلزاتو د استخراج ماشینونه

- غالی
- میز او الماری او
- ناخالص او سپینیزې بخاری او پایپونه

۸۰ کرښه - شپاړلس نیم (۱۲.۵) کاله عمر لرونکې شتمنۍ
(داستهلاک %۲ نورم)

د استهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپینه) پریږدی.

هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او لس کاله عمر لري په لاندې ډول دي:

- هغه ماشین آلات او وسایل چې د ۱۳۸۲ لمریز کال د وري (حمل) له لومړۍ نیټې څخه دمخه پیرودل شوي دي.

۹۰ کرښه - شل کاله عمر لرونکۍ شتمنۍ (داستهلاک %۵ نورم)

د استهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپینه) پریږدی.

- هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او لس کاله عمر لري په لاندې ډول دي:
د اوبدلو کارگاه

۱۰۰ کرښه - پنځوس کاله عمر لرونکۍ شتمنۍ (داستهلاک %۲ نورم)

د استهلاک د محاسبې له پانې یا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلری، دا کرښه تشه (سپینه) پریږدی.

- هغه شتمنۍ چې په دې کتگورۍ کې شاملې او لس کاله عمر لري په لاندې ډول دي:
• له خښتو او کابو څخه جوړ شوي ساختمانونه (ودانۍ)

له ۱۱۰ کرښې نه تر ۱۲۰ کرښې - د خپل ځاني ارزونې له مخې د شتمنۍ نورم او کتگوري د خپل ځاني ارزونې د سیسټم پر بنسټ، که چیرې تاسو ومومي چې په قانون کې د موجود د استهلاک نورمونه یا کتگوري ستاسو د شتمنۍ لپاره مناسب نه دي، تاسو کولای شې چې د د استهلاک له نورو داسې مناسبو نورمونو او کتگوریو څخه کار واخلي. چې د محاسبې له منل شوو نورمونو او بنسټونو سره سمون ولري. که چیرې غواړئ له نورو نورمونو او کتگوریو څخه کار واخلي، تاسو کولای شې خپله غوښتنلیک (له اسنادو سره) د عوایدو لوی ریاست ته وړاندې کړئ. د بیلگې په توګه ، یواځې په دې دلیل چې بهرنۍ نمایندګي یا مرکزي دفتر متفاوته فیصدي یا کتگوري کاروي، د بلې فیصدي او کتگوري کارول مجاز نه دي.

د شتمنۍ د ارزښت د کموالي په موخه د استهلاک مجموعه د شتمنۍ د محاسبې یا ثبت له کتاب نه نه اخستل کیږي (چې استهلاک یې پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون کې د شته نورم نه د بل نورم پر بنسټ محاسبه کیږي) او په دې کرښه کې لیکل کیږي. استهلاک د کموالي مجموعي کسرات په دې کرښه کې لیکل کیږي.

۲۰۰ کرښه - د ټولو شتمنیو د معمولي استهلاک مجموعه

د شتمنیو د مجموعي استهلاک د محاسبې په موخه ، له ۱۰ کرښې نه تر ۱۲۰ کرښې پورې کرښې سره جمع کړئ او لاسته راغلي رقم (د جمع حاصل) یې په دې کرښه کې ولیکئ:

- د دې جدول ۲۰۰ کرښه، او
- ۴ د برخې (د مجاز کسراتو محاسبه) ۲۹۰ کرښه (معمولي استهلاک)

دويمه ضميمه : دويم جدول - چټک استهلاک

۱.۲ الف سريزه

له دويم جدول (چټک استهلاک) څخه د چټک استهلاک درقم د محاسبې په موخه کاراخیستل کېږي، او بيا ددې مجموعي رقم (لکه څنگه چې ۱۰۰ کرنښه کېښودل شوي دي) په ۷۰۰ کرنښه (چټک استهلاک) کې ليکل کېږي.

که چيرې تاسې غواړئ چې له چټک استهلاک څخه کار واخلي، د دويم جدول (چټک استهلاک) يو نقل بايد له مالياتي اظهارليک سره ضميمه کړئ او يو نقل يې بايد له ځان سره وساتئ.

دويم جدول (چټک استهلاک) په ۱۴ ضميمه (جدولونه او کاري پاڼې) کې موجود دي.

د دغو موضوعاتو (يعنې د معمولي استهلاک، چټک استهلاک او داچي کوم جدول بايد وکارول شي - لومړي جدول او که دويم جدول) په اړه زيات معلومات په لومړۍ ضميمه کې شتون لري. د دويم جدول (چټک استهلاک) له بشپړولو نه وړاندې لومړۍ ضميمه ولولئ.

د چټک استهلاک په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پرعايداتو باندې د مالياتو لارښوود ته مراجعه وکړئ.

۲.۲ الف د دويم جدول بشپړول - چټک استهلاک

۱.۲.۲ الف د ماليه ورکونکي په اړه معلومات

د مالياتي اظهارليک په دې برخه کې د ماليه ورکونکي د پېژندنې هغه نمبر او نوم د دوهم ځل لپاره ليکل کېږي چې د مالياتي اظهارليک په لومړۍ برخه کې ليکل شوي دي.

۲.۲.۲ الف چټک استهلاک

چټک استهلاک پلي کېږي او کنه؟

د غږونکې پاڼې په تش ځاي کې د "هو" يا "نه" ځواب وليکي چې وښيي چې آیا تاسو د چټک استهلاک سريع مستحق ياستي او کنه.

هغه ماليه ورکونکي چې د چټک استهلاك د ترلاسه کولو مستحق گڼل کېږي بايد يو منل شوي (منظور شوي) تېټ وي. د منظور شوو تشبثونو په اړه په لومړۍ ضميمه کې معلومات شتون لري.

۱۰ کړنښه - ۲ کاله عمر لرونکې شتمنۍ (د استهلاك % ۵۰ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کړنښه کې ليکل کېږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلرئ، دا کړنښه تشه (سپينه) پريږدئ.

په دې کتگورۍ کې شاملې ۲ کاله عمر لرونکې شتمنۍ په لاندې ډول دي:

- له ودانيو (تعميرونو) نه پرته ثابته شتمنۍ.

۲۰ کړنښه - ۴ کاله عمر لرونکې شتمنۍ (د استهلاك % ۲۵ نورم)

د استهلاك د محاسبې له پانې يا د شتمنۍ د ثبت له کتاب نه د استهلاك د کموالي مجموعي کسرات په دې کړنښه کې ليکل کېږي. که چيرې تاسې دا ډول شتمنۍ ونلرئ، دا کړنښه تشه (سپينه) پريږدئ.

په دې کتگورۍ کې شاملې ۲ کاله عمر لرونکې شتمنۍ په لاندې ډول دي:

- ودانۍ (تعميرونه)

۱۰۰ کړنښه - د شتمنۍ د چټک استهلاك مجموعه

د شتمنۍ د چټک استهلاك د محاسبې په موخه د ۱۰ کړنښې نه تر ۲۰ کړنښې پورې شامل رقمونه له يو بل سره جمع کړئ او حاصل يې په لاندې ډول وليکئ:

- د دې جدول ۱۰۰ کړنښه،
- د ۷۰۰ کړنښې ۴ جدول (د مجاز کسراتو محاسبه)

دریمه ضمیمه- دریم جدول - د انتفاعي معاملو د % ۲ او % ۵ مالیې پلی کول

د مالیاتي اظهارلیک دا برخه د انتفاعي معاملو د ورکړل شوي او یا د ورکړې وړ د % ۲ او % ۵ مالیې په اړه کارول کیږي. که چیرې یو مالیه ورکونکي داسې سوداگریز فعالیت ولري چې لاسته راغلي عواید یې د % ۲ یا % ۵ انتفاعي معاملو مالیې تابع وگرځي، نوموړي مکلف دي چې ۳ جدول بشپړ کړي.

له بشپړیدو نه وروسته د نوموړي جدول یوه کاپي باید له مالیاتي اظهارلیک سره ضمیمه کړل شي.

د دریم جدول مجموعي محاسبې د مالیاتي اظهارلیک په مختلفو برخو کې لیکل کیږي.

دا جدول د انتفاعي معاملو مالیې د محاسبې د فورمې پرځای نه کارول کیږي.

له ۱۳۸۵ کال راهسې، د انتفاعي معاملو % ۲ مالیه (د انتفاعي معاملو د % ۲ او % ۵ مالیې د محاسبې د فورمې نه په کار اخستنې سره) په ربعوار ډول ورکول کیږي. مالیه ورکونکي مکلف دي چې یاده شوې فورمه او د ورکړې وړ مالیه د راتلونکي ربعي د لومړۍ میاشتې تر ۱۵ نیتې پورې په بانک تحویل کړي.

د انتفاعي معاملو مالیه د مالیه ورکونکي پراقتصادي فعالیتونو باندې د تطبیق وړ ده. د انتفاعي معاملو % ۲ او % ۵ مالیه پر هغو ناخالصو مجموعي عوایدو باندې د تطبیق وړ ده چې له ځانگړو فعالیتونو څخه لاسته راغلي دي. دا مالیه له هر ډول کسراتو نه وړاندې (پرتله له دې چې آیا مالیه ورکونکي په تیر کال او یا په روان کال کې گټه ترلاسه کړي او که یې تاوان کړي دي)، د ورکړې وړ ده. که چیرې مالیه ورکونکي دا مالیه له خپلو پیروونکو څخه ترلاسه کړي وي (په بیل کې یې اضافه کړي وي) او کنه، بیا هم مالیه ورکونکي مکلف دي چې دا مالیه ورکړي.

د مالیې وړ عوایدو د محاسبې پرمهال ورکړل شوي یا د ورکړې وړ د انتفاعي معاملو مالیه په عین کال کې د لگښت په توگه د مجرایي وړ ده.

له خدمتونو څخه لاسته راغلي مياشتني عوايد له نغدو پيسو، اجناسو او خدمتونو څخه عبارت دي. د اجناسو او خدمتونو بيه د ورځني بيې له مخې په مروجو افغانيو سره محاسبه كيږي.

د انتفاعي معاملو د ۲٪ او ۵٪ ماليې په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه كولو لپاره پر عايداتو باندي د مالياتو قانون تعليماتنامې او يا دريم لارښوود (د انتفاعي معاملو ۲٪ او ۵٪ ماليه) ته مراجعه وكړي.

۲.۳. الف د ۳ جدول بشپړول- د انتفاعي معاملو د ۲٪ او ۵٪ ماليې پلي كول او محاسبه

۲.۳.۱. د ماليه ورکونکي په اړه معلومات

په دې برخه کې د ماليه ورکونکي نوم او تشخيصيه نمبر په تکرار ډول لکه څنگه چې د مالياتي اظهارليک په لومړۍ برخه (د ماليه ورکونکي په اړه معلومات) کې ليکل شوي دي، ليکل كيږي.

۲.۲.۳. الف د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه

۱۰ کرښه - له اجناسو او خدمتونو څخه لاسته راغلي د حکمي اشخاصو ناخالص عوايد

له اجناسو او خدمتونو څخه لاسته راغلي ناخالص عوايد بايد له هر ډول کسراتو څخه دمخه وليکل شي. ناخالص عوايد هغه رقم دي چې د هر ډول کسراتو له وضع کولو څخه د مخه لاسته راځي.

۲۰ کرښه - د حقيقي اشخالصو لخوا د اجناسو د برابرولو او خدمتونو د وړاندي کولو له درکه ۷۵۰۰۰۰ افغانۍ (او ياهم له دې څخه زيات) ربعوار عوايد.

دا کرښه یواځې پر هغو حقیقي اشخاصو باندې تطبیقېږي چې له رېعوار عواید یې ۷۵۰۰۰۰ افغاني او یا له دې څخه زیات وي. حکمي اشخاص باید دا کرښه تشه پرېږدي.

۳۰ کرښه - هغه هوټلونه ، رستورانټونه او میلستونونه چې میاشتنی ناخالص عواید یې له ۷۵۰۰۰۰ افغانیو څخه کم وي

د هوټلونو، رستورانټونو او میلستونونو خدمتونه په لاندې ډول دي:

د هوټلونو او میلستونونو خدمتونه عبارت ی له : حقیقي اشخاصو ته (چې اوس مهال د لږ وخت لپاره د مسافر/میلمه په توگه پاتې کیږي) د خوب ځای برابرول او نورو اړوندو خدمتونو (د ډوډۍ، څښاک ، د کالیو وینځلو او مخابراتي په گډون) وړاندې کول دي.

د رستورانټ خدمتونه عبارت دي له : د رستورانټ لخوا د خوراک او څښاک توکو برابرول، د برابرشوو خوړو رسول/وړل او یا دهغو خوړو پلورل چې د رستورانټ په ساحه کې پخ شوي دي.

۴۰ کرښه - د انتفاعي معاملو % ۲ مالیه مجموعي عواید

له ۱۰ نه تر ۳۰ کرښې پورې سره جمع کړی او د جمع حاصل یې دهغو عوایدو مجموعه ده چې د % ۲ د انتفاعي معاملو مالیه تابع گرځي. دا رقم په ۴۰ کرښه کې ولیکی.

۲۰ کرښه- د % ۲ انتفاعي معاملو مالیه محاسبه

۴۰ کرښه (د % ۲ انتفاعي معاملو مالیه تابع مجموعي عواید) باید په % ۲ فیصده کې ضرب کړل شي. لاسته راغلي رقم باید د مالیاتي اظهارلیک د ۴ برخې په ۵۰ کرښه او ۲۳۰ کرښه کې ولیکل شي.

دا رقم د % ۲ انتفاعي معاملو مالیه رقم دي چې د مالیه ورکونکي لخوا (د انتفاعي معاملود % ۲ مالیه له وضع کولو نه دمخه چې د کال په اوږدو کې ورکول شوي ده) د ورکړې وړ دي.

لومړۍ بیلگه:

د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې تابع مجموعي عواید (۴۰ کرښه) ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
۴۰ کرښه په ۲٪ کې ضرب
۲۰۰۰ افغانۍ د مالياتي اظهارلیک د ۴ برخې په ۵۰ او ۲۳۰ کرښه کې لیکل کېږي.

۲۰ - ۹۰ کرښې پورې - په هره ربع کې دمخه ورکړل شوي د انتفاعي
معاملو ۲٪ مالیه

له ۱۳۸۵ کال نه را پدېخوا د انتفاعي معاملو ۲٪ مالیه په ربعواره توګه ورکول کېږي.
دا مالیه د انتفاعي معاملو د ۲٪ او ۵٪ مالیه د ځانګړې فورمې نه په کار اخستنې
سره ورکول کېږي.

په لومړۍ ربع (د وري له پیل نه د غیرګولي (جوزا) ترپایه پورې) کې د انتفاعي معاملو
د ۲٪ مالیه له درکه ورکړل شوي مبلغ په ۲۰ کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه
نه وي ورکړل شوې، دا کرښه تشه پریښودل کېږي.

په دویمه ربع (د سرطان له پیل نه د سنبلې ترپایه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۲٪
ماليې له درکه ورکړل شوي رقم په ۷۰ کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي
ورکړل شوې، دا کرښه تشه پریښودل کېږي.

په دریمه ربع (د میزان له پیل نه قوس ترپایه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې
له درکه ورکړل شوي رقم په ۸۰ کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل
شوې، دا کرښه تشه پریښودل کېږي.

په څلورمه ربع (د جدي له پیل نه د حوت ترپایه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۲٪
ماليې له درکه ورکړل شوي رقم په ۹۰ کرښه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي
ورکړل شوې، دا کرښه تشه پریښودل کېږي.

۱۰۰ کرنه - د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې له درکه ورکړل شوي مجموعي رقم.

د ۶۰ - ۹۰ کرنې ارقام له يو بل سره جمع کيږي او د جمع حاصل يې په ۱۰۰ کرنه کې ليکل کيږي. دا رقم د انتفاعي معاملو له ۲٪ ماليې څخه لاسته راغلي دي چې د مالي کال په اوږدو کې د ماليه ورکونکي لخوا د عوايدو لوي رياست ته ورکول شوي دي.

۱۲۰ کرنه - د ورکړې وړ د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه

۱۰۰ کرنه (د انتفاعي معاملو د ۲٪ له درکه ورکړل شوي رقم) له ۵۰ کرنې (د انتفاعي معاملو محاسبه شوې ۲٪ ماليه) څخه منفي کيږي. لاسته راغلي رقم د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۱۰ کرنه او ۱۴۰ کرنه کې ليکل کيږي.

د انتفاعي معاملو ماليې رقم د روان کال لپاره د ورکړې وړ دي.

لومړۍ بيلگه

د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې (۴۰ کرنه) له درکه لاسته راغلي عوايد ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
۴۰ کرنه په ۲٪ کې (۵۰ کرنه) ضرب
۲۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليې له درکه ورکړل شوي رقم
(۲۰ کرنه)

۱ ربع
۴۰۰ افغانۍ

(۷۰ کرنه)

۲ ربع
۴۵۰ افغانۍ

(۸۰ کرنه)

۳ ربع
۲۰۰ افغانۍ

(۹۰ کرنه)

۴ ربع
۵۵۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو د ۲٪ ماليې مجموعي ورکړل شوي رقم (۱۰۰ کرنه) ۲۰۰۰ افغانۍ
د انتفاعي معاملو د ورکړې وړ ۲٪ ماليه (۱۱۰ کرنه) ۰ افغانۍ

د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۱۰ او ۱۴۰ کرنو کې (صفر) ليکل کيږي.

دويمه بيلگه:

دانتفاعي معاملود ۲٪ ماليې (۴۰ كرنښه) له دركه لاسته راغلي عوايد ۱۰۰۰۰ افغانۍ
۴۰ كرنښه په ۲٪ كې (۵۰ كرنښه) ضرب افغانۍ ۲۰۰۰
د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليې له دركه وركړل شوي رقم
۱ ربع (۲۰ كرنښه) ۴۰۰ افغانۍ
۲ ربع (۷۰ كرنښه) ۴۵۰ افغانۍ
۳ ربع (۸۰ كرنښه) ۲۰۰ افغانۍ
۴ ربع (۹۰ كرنښه) ۴۰۰ افغانۍ
دانتفاعي معاملود ۲٪ ماليې مجموعي وركړل شوي رقم (۱۰۰ كرنښه) ۱۸۵۰ افغانۍ
د انتفاعي معاملود ۲٪ ماليې د وركړې وړ (۱۱۰ كرنښه) رقم ۱۵۰ افغانۍ
د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۱۰ او ۱۴۰ كرنښو كې ۱۵۰ افغانۍ ليكل
كيري.

۲.۳.۳. د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه

۲۰۰ كرنښه-دهوتلونو، رستيورانتيونو او ميلمستونونو ناخالص عوايد
چې مياشتني عوايد يې له ۷۵۰۰۰۰ افغانيو څخه زيات وي.

دهوتلونو، رستيورانتيونو او ميلمستونونو ناخالص عوايد چې مياشتني عوايد يې له
۷۵۰۰۰۰ افغانيو څخه زيات وي (له هر ډول كسراتو څخه وړاندې) په دې كرنښه كې
ليكل كيږي. د هوتلونو، رستيورانتيونو او ميلمستونونو د خدمتونو تعريف (د دې موخې
لپاره) هغه تعريف ته ورته دي چې د ۱.۲.۳ ضميمې په ۳۰ كرنښه كې شتون لري.

۲۱۰ كرنښه - د سالونونو او د محفلونو د كلو پو نو ناخالص عوايد د
سالونونو او د محفلونو د كلو پونو ناخالص عوايد (له هر ډول كسر څخه
وړاندې) په دې كرنښه كې ليكل كيږي.

۲۲۰ كرنښه - د ۵٪ انتفاعي معاملو ماليې مجموعي عوايد

۲۰۰ - ۲۱۰ كرنښې سره جمع كړي ترڅو د ۵٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع عوايد
لاسته راشي. لاسته راغلي رقم په ۲۲۰ كرنښه كې وليكي.

۲۳۰ کرنه- د ۵٪ انتفاعي معاملو ماليې محاسبه

۲۲۰ کرنه (د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې تابع مجموعي عوايد) په ۵٪ کې ضرب کړی او حاصل يې د مالياتي اظهارليک د ۴ برخې په ۲۳۰ کرنې او ۲۴۰ کرنه کې وليکئ.

لاسته راغلي رقم د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې رقم دي او بايد هر ډول کسراتو څخه وړاندې بايد ورکړل شي.

لومړۍ بيلگه

د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې تابع عوايد (۲۲۰ کرنه) ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
۲۲۰ کرنه په ۵٪ کې ضرب
لاسته راغلي رقم (۵۰۰۰۰) د مالياتي اظهارليک د ۴ برخې په ۲۳۰ او ۲۴۰ کرنه کې ليکل کېږي.

۲۴۰ - ۲۷۰ کرنې - د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه چې مخکې په هره ربع کې ورکول کيده.

له ۱۳۸۵ کال راهسې د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه په ربعوار ډول ورکول کېږي البته له ځانگړې فورمې (د انتفاعي معاملو ۲٪ او ۵٪ ماليې محاسبه) نه په کار اخستني سره.

په لومړۍ ربع (د وري له پيل نه د غبرگولي (جوزا) ترپايه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې له درکه ورکړل شوي مبلغ په ۲۴۰ کرنه کې ليکل کېږي. که چيرې دا ماليه نه وي ورکړل شوې، دا کرنه تشه پريښودل کېږي.

په دويمه ربع (د سرطان له پيل نه د سنبلې ترپايه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې له درکه ورکړل شوي رقم په ۲۵۰ کرنه کې ليکل کېږي. که چيرې دا ماليه نه وي ورکړل شوې، دا کرنه تشه پريښودل کېږي.

په دریمه ربع (دمیزان له بیل نه قوس تر پایه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۵٪ مالیه له درکه ورکړل شوي رقم په ۲۲۰ کرنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کرنه تشه پریښودل کېږي.

په څلورمه ربع (د جدي له پیل نه د حوت تر پایه پورې) کې د انتفاعي معاملو د ۵٪ مالیه له درکه ورکړل شوي رقم په ۲۷۰ کرنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کرنه تشه پریښودل کېږي.

۲۸۰ کرنه - د ۵٪ انتفاعي معاملو مالیه ورکړل شوې مجموعه

۲۴۰ - ۲۷۰ کرنې سره جمع کېږي او د جمعې حاصل یې په ۲۸۰ کرنه کې لیکل کېږي. دا رقم د ۵٪ انتفاعي معاملو مالیه مجموعي رقم دي چې د مالي کال په اوږدو کې د مالیه ورکوونکي خوالا دمخه د عوایدو لوی ریاست ته ورکړل شوي دي.

۲۹۰ کرنه - د ۵٪ انتفاعي معاملو مالیه د ورکړې وړ مجموعه

۲۸۰ کرنه (د ۵٪ انتفاعي معاملو مالیه له درکه ورکړل شوي ارقام) له ۲۳۰ کرنې (د انتفاعي معاملو ۵٪ محاسبه شوې مالیه) څخه منفي کېږي. لاسته راغلي رقم د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۱۵۰ او ۲۹۰ کرنه کې لیکل کېږي.

دا رقم د ورکړې وړ ۵٪ انتفاعي معاملو مالیه د روان کال لپاره دي.

دویمه بیلگه

د انتفاعي معاملو د ۵٪ مالیه تابع عواید (۲۲۰ کرنه) ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ

۲۰۰ کرنه په ۵٪ کې (۲۳۰ کرنه) ضرب ۵۰۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو ۵٪ مالیه له درکه ورکړل شوي رقم

۱ ربع (۲۴۰ کرنه) ۱۱۰۰۰ افغانۍ

۲ ربع (۲۵۰ کرنه) ۱۲۰۰۰ افغانۍ

۳ ربع (۲۲۰ کرنه) ۱۱۰۰۰ افغانۍ

۴ ربع (۲۷۰ کرنه) ۱۲۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو د ۵٪ مالیه مجموعي ورکړل شوي رقم (۲۸۰ کرنه) ۵۰۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې د ورکړې وړ رقم (۲۹۰ کرنښه) ۰ (صفر) افغانۍ
د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۲۹۰ او ۱۵۰ کرنښه کې صفر ليکل کېږي.

دريمه بيلگه

د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې تابع عوايد (۲۲۰ کرنښه) ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
۲۰۰ کرنښه په ۵٪ کې (۲۳۰ کرنښه) ضرب افغانۍ ۵۰۰۰۰

د ۵٪ انتفاعي معاملو ماليې له درکه ورکړل شوي رقم

۱ ربع (۲۴۰ کرنښه) ۱۱۰۰۰ افغانۍ

۲ ربع (۲۵۰ کرنښه) ۱۲۰۰۰ افغانۍ

۳ ربع (۲۶۰ کرنښه) ۱۱۰۰۰ افغانۍ

۴ ربع (۲۷۰ کرنښه) ۱۴۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې مجموعي ورکړل شوي رقم (۲۸۰ کرنښه) ۴۸۰۰۰۰ افغانۍ

د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليې د ورکړې وړ رقم (۲۹۰ کرنښه) ۲۰۰۰ افغانۍ

د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۲۹۰ او ۱۵۰ کرنښه کې ۲۰۰۰ افغانۍ ليکل

کېږي.

څلورمه ضميمه، څلورم جدول-د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې محاسبه او تطبيق

۴.۱ الف سرريزه

له دې برخې څخه د انتفاعي معاملو د ۱۰٪ ورکړل شوې او يا ورکړې وړ ماليې د محاسبې او تطبيق په اړه کار اخيستل کېږي. که چيرې ماليه ورکوونکي داسې اقتصادي فعاليت پرځ وړي چې عوايد يې د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع گرځي، نوموړي مکلف دي چې ۴ جدول بشپړ کړي.

د څلورم جدول محاسبه شوي ارقام د مالياتي اظهارليک په مختلفو برخو کې ليکل کېږي.

دا جدول د انتفاعي معاملو ماليې د ريعوار مالياتي اظهارليک پرځاي نشي کارول کېداي. تاسو مکلف ياست چې نوموړې فورمه او د ورکړې وړ ماليه د راتلونکې ربعي د لومړۍ مياشتې تر ۱۵ نېټې پورې په بانک کې تحويل کړي.

که چيرې ماليه ورکوونکي دعوا وکړي چې د کال په يوه يا څو مياشتو کې يې د ماليې وړ عوايد نه لرل، نوموړي مکلف دي چې په دې اړه د ماليې وزارت په ليکلې توگه خبر ورکړي او د انتفاعي معاملو مالياتي اظهارليک وړاندې کړي. که چيرې د ماليه ورکوونکي دعوا سمه وي، پرعايداتو باندې د مالياتو په قانون کې د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع گرځي. اما که چيرې يې دعوا سمه نه وي، پرعايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ ماليه ورکوونکي مکلف دي چې د انتفاعي معاملو له ماليې علاوه اضافي ماليه هم ورکړي.

د انتفاعي معاملو ۱۰٪ ماليه د هغو عوايدو پر مجموعې باندې تطبيقېږي (له هر ډول کسراتو نه وړاندې او پرته له دې چې ماليه ورکوونکي په روان او تيرو کلونو کې گټه لاسته راوړې او که له تاوان/ضرر سره مخ شوي دي) چې د کال په اوږدو کې د ځانگړو خدمتونو له وړاندې کولو څخه لاسته راځي. پيروونکو ته د انتفاعي معاملو ماليې لېږد/انتقال د ماليه ورکوونکي د مالياتي مکلفيت د رفع سبب نه گرځي.

لومړۍ بیلگه

دالف شرکت د ښو رستورانتي خدمتونو له وړاندې کولو څخه عواید لاسته راوړي. د پیرودونکو د خدمتونو د بیې د محاسبې پرمهال د الف شرکت په بل کې د انتفاعي معاملو ۱۰٪ مالیه علاوه کوي او له خپل پیرودونکي څخه یې لاسته راوړي. نوموړې مالیه په بل کې نه ده ښودل شوې، اما د خدمتونو د بیې پرمجموعي باندې اضافي شوې ده. د بیلگې په توگه، (ب) پیرودونکي د ۱۱۰۰ افغانیو بل ترلاسه کوي چې د انتفاعي معاملو ۱۰٪ مالیه په کې په جلا توگه نه ده لیکل شوې.

دا چې د انتفاعي معاملو مالیه د ۱۱۰۰ افغانیو له درکه چې د الف شرکت ترلاسه کړي دي محاسبه کېږي، د الف شرکت د مجموعي پلور له درکه د ۱۰٪ انتفاعي معاملو مالیه تابع گرځي (یعنې له پورتنیو عوایدو څخه باید ۱۱۰ افغانۍ مالیه ورکړي).

دویمه بیلگه

ددې بیلگې جزئیات د لومړۍ بیلگې جزئیاتو ته ورته دي، اما په دې توپیر چې د الف شرکت مالیه په جلا توگه په بل کې شاملوي. د بیلگې په توگه، (ب) پیرودونکي له ۱۰ مالیه (۱۰۰ افغانۍ) سره د ۱۰۰۰ افغانیو بل لاسته راوړي. په بل کې شامل رقم ۱۱۰۰ افغانۍ دي.

دا چې (الف) شرکت د انتفاعي معاملو ۱۰ فیصده مالیه د خپلو مجموعي عوایدو سره محاسبه کړې ده، د لومړۍ بیلگې له مخې نوموړي شرکت مکلف دي چې ۱۱۰ افغانۍ مالیه ورکړي ځکه چې د انتفاعي معاملو مالیه د ۱۱۰۰ افغانیو پربنسټ محاسبه کېږي. د انتفاعي معاملو مالیه مکلفیت له (الف) شرکت پورې تړاو نیسي نه له پیرودونکي پورې. دا چې پر پیرودونکي باندې د انتفاعي معاملو مالیه څومره رقم پرمشترتي باندې حسابېږي، دا موضوع شرکت پورې تړاو لري.

د هماغه کال پر عیادتو باندې د مالیاتو د محاسبې پرمهال، د انتفاعي معاملو ورکړل شوې یا د ورکړې وړ مالیه د کسر وړ ده.

هغه میاشتنی عواید چې مالیه ورکونکي یې د مالیه وړ له خدمتونو څخه لاسته

راوړې عبارت دي له پیسې، اجناس او خدمتونه. د اجناسو او خدمتونو ارزښت د بازار له ارزښت سره سم په افغانیو محاسبه کېږي.

د ۱۰٪ انتفاعي معاملو مالیه په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون تعلیماتنامې یا دریم لارښوود (د انتفاعي معاملو مالیه) ته مراجعه وکړی.

۴.۲. الف د ۴ جدول بشپړول - د ۱۰٪ انتفاعي معاملو مالیه تطبیق

۴.۲.۱. الف د مالیه ورکونکي په اړه معلومات

د مالیاتي اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم په تکراري ډول لیکل کېږي چې د مالیاتي اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي.

۴.۲.۲. الف د انتفاعي معاملو ۱۰٪ مالیه

۱۰ کرښه - له ښکلو او عصري هوټلونو او رستورانټونو څخه لاسته راغلي عواید

د عالي خدمتونو وړاندې کوونکو هوټلونو او رستورانټونو مجموعي عواید (د هر ډول کسراتو له وضع کولو نه وړاندې) په دې کرښه کې لیکل کېږي. د هوټل، رستورانټ او میلستون اصطلاح گانې د دې لارښوود په ۱.۲.۳ ضمیمه کې شتون لري.

د ښکلو او عصري هوټلونو او رستورانټونو د ناخالصو عوایدو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترسره کولو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون او د دې قانون د تعلیماتنامې ۲۲ مادې ۵ فقرې ته مراجعه وکړی.

۲۰ کرښه - له مخابراتي او هوايي مسافربري خدمتونو څخه لاسته راغلي ناخالص عواید

له مخابراتي او هوايي مسافربري خدمتونو څخه لاسته راغلي ناخالص عواید له

کسراتو نه وړاندې) په دې کرښه کې لیکل کېږي. مخابراتي او مسافر وړونکي خدمتونه په لاندې ډول دي:

مخابراتي خدمتونه د هرډول ټیلفوني، انټرنټي او فس له خدمتونو څخه عبارت دي. هوایي مسافربري خدمتونه له هغو خدمتونو څخه عبارت دي چې د پرواز پیل یې له افغانستان څخه وي.

۳۰ کرښه - هغه مجموعي عواید چې د ۱۰٪ انتفاعي معاملو تابع دي

۱۰- ۲۰ کرښې جمعه کړې او د جمعې حاصل یې به ۳۰ کرښه کې ولیکي. ترڅو د انتفاعي معاملود ۱۰٪ مالېي تابع وگرځي.

۴۰ کرښه - د ۱۰٪ د انتفاعي معاملو محاسبه

۳۰ کرښه- (۱۰٪ انتفاعي معاملو مالېي تابع عواید) په ۱۰٪ کې ضربیږي.

لاسته راغلي رقم د مالیاتي اظهارلیک د څلورمې رقم په ۴۰ کرښه او ۲۵۰ کرښه کې لیکل کېږي.

دا رقم د ۱۰٪ انتفاعي معاملو مالېي د وکړې وړ رقم دي چې د انتفاعي معاملو له ۱۰٪ مالېي نه دمخه د مالي کال په جریان کې ورکول شوي دي.

لومړۍ بیلگه

د ۱۰٪ انتفاعي معاملو مالېي تابع مجموعي عواید (۳۰ کرښه) ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
۳۰ کرښه په ۱۰٪ (۴۰ کرښه) کې ضربیږي ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
د مالیاتي اظهارلیک د ۴ برخې په ۴۰ او ۲۵۰ کرښه کې د ۱۰۰۰۰۰ افغانیو رقم لیکل کېږي.

۵۰- ۸۰ کربنې - په ربعواره توگه د انتفاعي معاملو % ۱۰ ورکړل شوي مالیه

د انتفاعي معاملو % ۱۰ مالیه ددې مالیه له فورمې څخه دکار اخستنې له ليارې په ربعواره توگه ورکول کېږي.

د % ۱۰ انتفاعي معاملو مالیه له درکه ورکړل شوي رقم د لومړۍ ربع (د حمل له پیل نه د جوزا ترپایه پورې) په ۵۰ کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کربنه تشه پاتې کېږي.

د % ۱۰ انتفاعي معاملو مالیه له درکه ورکړل شوي رقم د دویمې ربع (د سرطان له پیل نه د سنبلې ترپایه پورې) په ۶۰ کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کربنه تشه پاتې کېږي.

د % ۱۰ انتفاعي معاملو مالیه له درکه ورکړل شوي رقم د دریمې ربع (د میزان له پیل نه د قوس ترپایه پورې) په ۷۰ کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کربنه تشه پاتې کېږي.

د % ۱۰ انتفاعي معاملو مالیه له درکه ورکړل شوي رقم د څلورمې ربع (د جدي له پیل نه د حوت ترپایه پورې) په ۸۰ کربنه کې لیکل کېږي. که چیرې دا مالیه نه وي ورکړل شوې، دا کربنه تشه پاتې کېږي.

۹۰ کربنه - د انتفاعي معاملو % ۱۰ مالیه چې مخکې ورکړل شوې ده

۵۰- ۸۰ کربنې جمع کېږي او حاصل یې په ۹۰ کربنه کې لیکل کېږي. دا رقم د % ۱۰ انتفاعي معاملو له مالیه څخه عبارت دي چې مالي کال په اوږدو کې ورکړل شو دي.

۱۰۰ کربنه- د انتفاعي معاملو د ورکړې وړ % ۱۰ مالیه مجموعه

۹۰ کربنه (د انتفاعي معاملو % ۱۰ ورکړل شوي مالیه مجموعه) له ۴۰ کربنې (د انتفاعي معاملو % ۱۰ محاسبه شوې او د ورکړې وړ مالیه) څخه منفي کېږي. ترلاسه شو رقم د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۱۰۰ او ۱۶۰ کربنه کې لیکل کېږي.

دارقم دورکړې وړ ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې رقم دي.

دويمه بيلگه

د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع مجموعي عوايد (۳۰ کرښه) ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
۳۰ کرښه په ۱۰٪ (۴۰ کرښه) کې ضربیږي
د مالياتي اظهارليک د ۴ برخې په ۴۰ او ۲۵۰ کرښه کې د ۱۰۰۰۰۰۰ افغانیو رقم ليکل کيږي.
د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع مجموعي عوايد (۳۰ کرښه) ۰ (صفر) افغانۍ
د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۰۰ او ۱۲۰ کرښې کې د صفر رقم ليکل کيږي.

دريمه بيلگه

د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع مجموعي عوايد (۳۰ کرښه) ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
۳۰ کرښه په ۱۰٪ (۴۰ کرښه) کې ضربیږي
د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې مجموعه چې دمخه ورکړل شوې ده (۹۰ کرښه) ۹۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
د ۱۰٪ انتفاعي معاملو ماليې تابع مجموعي عوايد (۳۰ کرښه) ۰ (صفر) افغانۍ
د ورکړې وړ ۱۰٪ د انتفاعي معاملو دورکړې وړ ماليه (۱۰۰ کرښه) ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۱۰۰ کرښه او ۱۲۰ کرښه کې د ۱۰۰۰۰۰۰ افغانیو رقم ليکل کيږي.

پنځمه ضميمه، ۵ جدول - د اړوندو اشخاصو عوايد يا ورکړې (انتقالي بيه ايښودنه)

۵. ۱. الف سرريزه

له دې جدول څخه د اړوندو اشخاصو د عوايدو يا ورکړو د ثبت په موخه کار اخیستل کېږي.

انتقالي بيه ايښودنه هغه وخت صورت مومي چې يو نهاد په افغانستان کې فعاليت ولري او له اړوند شخص سره په معاملاتو کې د اجناسو او خدمتونو د خريد بيه لويه وېښي او د خپلو اجناسو او خدمتونو بيه ټيټه وېښي. دا کار په ماليې وړ عوايدو او په افغانستان کې د ورکړې وړ عوايدو باندې اغيزه لري.

که چيرې د اړوندو اشخاصو د ورکړې وړ او يا ورکړل شوي رقم د نا اړوندو اشخاصو له ورکړو سره توپير ولري، د ماليې وزارت په اند دغه ډول ورکړې له هغه رقم څخه عبارت دي چې د نا اړوندو اشخاصو ترمنځ د معاملو په صورت کې د ورکړې وړ دي.

هغه رقم چې د نا اړوندو اشخاصو ترمنځ په يوه معامله کې تبادله کېږي، د بازار دنرخ په توگه پيژندل کېږي.

که چيرې د اړوندو اشخاصو ترمنځ ورکړې د ورځني نرخ پر بنسټ صورت مندلي وي، په دغه صورت کې عوايد او کسرات د هغو معاملو مطابق محاسبه کېږي چې د نا اړوندو اشخاصو ترمنځ د تطبيق وړ دي.

ماليه ورکوونکي بايد ثابته کړي چې دا اړوندو اشخاصو ترمنځ ورکړې د ورځني نرخ سره سم صورت مندلي دي.

که چيرې ورکړې د ورځني نرخ پر بنسټ صورت مندلي وي، هغه رقم چې په دې جدول کې ليکل کېږي بايد په ۳ برخه (د ماليې تابع عوايدو محاسبه)، او يا ۴ برخه (د مجاز کسراتو محاسبه)، کې هم وليکل شي.

ماليه ورکوونکي مکلف نه دي چې ددې جدول ټول مرستندويه اسناد له مالياتي اظهار ليک سره ضميمه کړي، اما د اړتيا په صورت کې بايد د عوايدو لوي رياست ته سم او دقيق اسناد برابر کړي.

۲.۵ الف د پنځم جدول بشپړول- د اړوندو اشخاصو عواید او ورکړې (انتقالي بیه ټاکنه)

۱.۲.۵ الف د مالیه ورکونکي په اړه معلومات
د مالیاتي اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم په تکرار ډول لیکل کیږي چې د مالیاتي اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي.

۲.۲.۵ الف ورکړې (تادیات) او عواید

د پنځم جدول د بشپړولو پرمهال باید د عوایدو رقم په دوه قوسونو- () کې ولیکل شي نه د ورکړې رقم. که چېرې عواید او ورکړې تر یوه چترلاندي وجود ولري، دا رقمونه باید له یوبل سره ولیکل شي.

له دې جدول څخه باید یواځې د اړوندو اشخاص ترمنځ د عوایدو او ورکړو سره یو ځای ولیکل شي.

له دې جدول څخه باید یواځې د افغانانو لخوا او نورو څخه کارا خستلای شي

۱۰ کرنه - خبرتیاوې او سرگرمي

د کال په اوږدو کې له سرگرمیو او خبرتیاوو څخه د لاسته راغلو عوایدو یا ورکړو بشپړ ارقام په دغه کرنه کې لیکل کیږي.

۲۰ کرنه - ناوړه پورونه (هغه پورونه چې په گرانه لاسته راځي)

د لاسته راوړلو هغه بشپړ مبلغ (چې مالیه ورکونکي ته د عوایدو او یا پلور له درکه ورکول کیږي) چې د ناوړه پورونو په توگه حذف شوي دي، په دغه کرنه کې درج کیږي.

۳۰ کرنه - د نقلیه وسایطو لگښت

د نقلیه وسایطو د لگښت په موخه د ورکړې هغه بشپړ مبلغ چې د عوایدو له تولید، لاسته راوړلو (تحصیل) او ساتنې سره تړاو لري او د مالي کال په جریان کې ترلاسه کیږي، په دې کرنه کې درج کیږي.

۴۰ کرنه - کمیشن او فیس

د خدمتونو په بدل کې د هغه ورکړل شوي یا لاسته راغلي فیس او کمیشن رقم چې د عادي او ضروري لگښتونو له جملې څخه شمیرل کیږي، په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۵۰ کرنه - بیمه

د هغې شتمنۍ د بیمې په بدل کې د حق البیمې ورکړل شوي یا لاسته راغلی رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي چې د عوایدو د تولید، لاسته راوړلو او ساتنې لپاره ورڅخه گټه اخستل کیږي.

۶۰ کرنه - ټکتانه، تخفیف

د سوداگریزو پورونو له درکه د ټکتانې او تخفیف ورکړل شوي یا لاسته راغلي رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۷۰ کرنه - پورونه (له ټکتانې سره)

د ورکړل شوو او لاسته راغلو پورونو رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي. داسې پورونه هم شته چې پور اخستونکي مکلف دي پور ورکونکي ته ټکتانه ورکړي.

۸۰ کرنه - پورونه (پرته له ټکتانې)

د ورکړل شوو او لاسته راغلو پورونو رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي. له دغو پورونو سره ټکتانه نشته، یعنې پور اخستونکي پور ورکونکي ته د ټکتانې په ورکولو مکلف نه دي.

۹۰ کرنه - حقوقي او مسلکي خدمتونه

د مالیه ورکونکي د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې په موخه د حقوقي او مسلکي خدمتونو (لکه محاسبوي، تفتیشي او حقوقي خدمتونه) ورکړل شوي او یا لاسته راغلي رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۱۰۰ کرښه - د دفتر لگښت

د دفتر د لگښت (لکه قرطاسیه، د کمپیوټر او پرنټر استهلاکي وسایل او د دفتر د پاکولو وسایل) رقم چې د مالیه ورکونکي د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي یا لاسته راغلي دي په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۱۱۰ کرښه - د مدیریت، اداري، مالي، بازار موندنې او روزنیزو پروگرامونو لگښت

د مدیریت، اداري، مالي، بازار موندنې او روزنیزو پروگرامونو د لگښت رقم چې د مالیه ورکونکي د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي یا لاسته راغلي دي په دې کرښه کې لیکل کېږي. د مدیریت، اداري، رهبري، او د اقتصادي فعالیت د نظارت لگښت د اداري لگښت په توګه ګڼل کېږي.

د مالي رپوټونو برابرول، د بانکدارۍ او پانګې اچونې لگښتونه په مالي لگښت کې شاملېږي.

د اعلانونو، خپرونو او د نورو اړوندو فعالیتونو لگښت د بازار موندنې په لگښت کې شاملېږي.

د کار کونکو د کاري وړتیا د لوړولو په موخه د روزنیزو پروگرامونو لگښت له روزنیزو لگښتونو څخه عبارت دي.

۱۲۰ کرښه - ترمیم او ساتنه (حفظ او مراقبت)

د ترمیم او ساتنې د لگښت هغه ورکړل شوي او لاسته راغلي رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي چې د مالیه ورکونکي د عوایدو له تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې سره تړاو لري.

۱۳۰ کرښه - د کرائي یا اجارې ورکړې

د کرائي یا اجارې د ورکړو هغه ورکړل شوي یا لاسته راغلي رقم چې د مالیه ورکونکي د عوایدو له تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې سره تړاو لري، په دې کرښه کې لیکل کېږي. د هغې کارخاني د کرائي ورکړې چې د هغو جنسونو د تولید لپاره ورڅخه ګټه اخستل کېږي چې د مالیه ورکونکي لخوا پلورل کېږي، په دې کټګوري کې شاملېږي.

۱۴۰ کرنبه - څیرنه او پراختیا

د څیرنو او پرمختګ د لګښت رقم چې د مالیه ورکونکي د عوایدو له تولید، لاسته راوړنې (تحصیل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي یا لاسته راغلي دي، په دې کرنبه کې لیکل کیږي. د نوي محصول د تولید په خوځه د څیرنې لګښت هم په دې کتګوري کې شاملیږي.

۱۵۰ کرنبه - حق الامتياز

د حق الامتياز هغه ورکړل شوي یا لاسته راغلي رقم چې د اقتصادي فعالیت د پرمخ وړلو، د عوایدو په موخه د شتمنۍ د ساتلو او یا د عوایدو د تولید لپاره د یوه اړین قلم په توګه پیژندل شوي دي، په دې کرنبه کې لیکل کیږي.

۱۶۰ کرنبه - سوداګریز او خام مواد

د سوداګریزو او خامو موادو له درکه لاسته راغلي یا ورکړل شوي عواید په دې کرنبه کې لیکل کیږي. شرکت دا مالونه د خپلو اقتصادي فعالیتونو د یوې برخې په توګه پلوري او یا دا چې له خامو موادو څخه د محصولاتو په تولید موخه بازار ته وړاندې کوي.

۱۷۰ کرنبه - تدارکات

د هغو وسایلو د تدارک لپاره ورکړل شوي یا لاسته راغلي رقم په دې کرنبه کې لیکل کیږي چې د عوایدو د تولید او یا د اقتصادي فعالیت په پرمخ وړلو کې د عادي او ضروري لګښت په توګه ور څخه ګټه اخستل کیږي.

۱۸۰ کرنبه - تخنیکي او ساختماني (لګښت / عواید)

د تخنیکي او ساختماني کارونو د ترسره کولو لپاره ورکړل شوي یا لاسته راغلي رقم په دې کرنبه کې لیکل کیږي. د ودانیو (تعمیرونو) یا د بنسټیزو کارونو او ورته تخنیکي چارو (لکه د بریښنا د کیبل نصبول او داسې نور) په دې لګښت کې شاملیږي.

۱۹۰ کرنبه - د اوبو، بریښنا، ټیلیفون او نور ورته لګښتونه

د اوبو، بریښنا، ټیلیفون او نور ورته لګښتونه چې ورکړل شوي او یا لاسته راغلي دي په دې کرنبه کې لیکل کیږي.

۲۰۰ کرنښه - نور هغه عوايد له دې نه مخکې نه په بل ځاي کې نه دي ليکل شوي

په دې کرنښه کې هغه متفرقه عوايد ليکل کيږي چې د جدول په نورو برخو کې نه دي ليکل شوي. ماليه ورکونکي بايد په دې وتوانېږي چې په دې کرنښه ليکل شوي د متفرقه عوايدو مجموعه بيان کړاي شي.

۲۱۰ کرنښه - هغه ورکړې او لگښتونه چې د جدول په بل ځاي کې نه دي ليکل شوي

په دې کرنښه کې هغه ورکړې ليکل کيږي چې د جدول په بله برخه کې نه دي ليکل شوي. ماليه ورکونکي بايد په دې وتوانېږي چې په دې کرنښه ليکل شوي د متفرقه عوايدو مجموعه بيان کړاي شي.

۲۵۰ کرنښه - مجموعي عوايد

دهغو ارقامو مجموعه چې د جدول دننه په قوسونو کې ليکل شوي ده په دې کرنښه کې ليکل کيږي.

۳۰۰ کرنښه - مجموعي ورکړې

دهغو ارقامو مجموعه چې د جدول دننه په قوسونو کې ليکل شوي ده په دې کرنښه کې ليکل کيږي.

شپږمه ضميمه : هغه ورکړې يا ارقام چې بهرنۍ نماينده گۍ يا بهرني مرکزې دفتر ته د ونډې د فرضي گټې په توگه ورکول کېږي

۲.۱ الف سريزه

له دې جدول څخه د هغو ورکړو يا رقمونو د ثبت په موخه کار اخستل کېږي چې د يوه بهرني نهاد د يوې بهرنۍ نماينده گۍ لخوا د نوموړي بهرني نهاد بلې برخې (نماينده گۍ يا مرکزي دفتر) ته ورکول کېږي.

بهرني شرکتونه کولاي شي د يوې نماينده گۍ (چې په افغانستان کې ثبت او راجسټر نه ده) او يا يوې نماينده گۍ (چې په افغانستان کې ثبت او راجسټر ده) له ليارې په افغانستان کې اقتصادي فعاليتونه ترسره کړي.

هغه گټه چې د خپلواکې (مستقلې) نماينده گۍ لخوا ويشل کېږي د ماليې تابع گرځي. د ۱۳۸۵ لمريز کال له پيل نه د نماينده گيو پر گټو باندې د ماليې فيصدي ۲۰% ده. دا فيصدي هغې فيصدي ته ورته ده چې د ونډې پر گټې تطبيقيږي.

د ۱۳۸۷ لمريز کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ د يوې نماينده گۍ د ماليې وړ عوايد د يو مستقل شخص په ډول محاسبه کېږي او د نماينده گۍ او بهرني شخص (د پورته يادې شوې د ونډې له فرضي گټې نه پرته) ترمنځ د وکړو لپاره د کسراتو مجرايي نه ورکول کېږي. هغه لگښت چې د نماينده گۍ يا بهرني شخص لخوا د عوايدو د توليد په موخه په مصرف رسېږي، د شرکت لپاره د مجاز لگښت په توگه گڼل کېږي.

د شپږم جدول بشپړ رقم د ۷۱۰ کرنښې (ونډې ورکړل شوې گټه) د برخې په توگه په څلورمه برخه (د مجاز کسراتو محاسبه) کې شامل دي.

د ونډې گټې د نورو ډولونو په څير د ونډې پر فرضي گټې باندې ۲۰% موضوعي ماليه پلي کېږي. د موضوعي ماليې په اړه پوښتنې د څلورمې برخې (د مجاز کسراتو محاسبه) په ۷۱۰ الف کرنښه کې مطرح شوي دي.

بهرنی. نماینده گۍ یا بهرني مرکزي د فتر ته د ورکړو يا د ارقامو د ورکړې په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون تعلیماتنامې ته مراجعه وکړی.

۲.۲ الف د شپږم جدول بشپړول - هغه ورکړې او رقمونه چې بهرني نماینده گۍ یا بهرني مرکزي د فتر ته د ونډ فرضي گټې په توگه ورکول کېږي.

۲.۲.۱ الف د مالیه ورکونکي په اړه معلومات

د مالیاتي اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم په تکرار ډول لیکل کېږي چې د مالیاتي اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي.

۲.۲.۲ الف په شپږم جدول کې ورکړې یا پورونه

دا جدول یواځې د هغو ورکړو یا پورونو د ورکړې لپاره کارول کېږي چې د یوه بهرني نهاد د یوې نماینده گۍ لخوا د همدغه بهرني نهاد نورو برخو / څانگو ته ورکول کېږي.

۱۰ کرنښه - خبرتیاوې (اعلانونه) او سرگرمي

د مالي کال په اوږدو کې د سرگرمیو او خبرتیاوو د ورکړو (تادیاتو) بشپړ رقم (له هغو سرگرمیو او خبرتیاوو نه پرته چې له سوداگریزو او اقتصادي فعالیتونو سره تړاو نه لري) په دې کرنښه کې لیکل کېږي.

۲۰ کرنښه - ناوړه پورونه (هغه پورونه چې په اسانه لاسته نه راځي)

د لاسته راوړلو وړ هغه مجموعي رقم (چې مالیه ورکونکي ته د عوایدو یا پلور له درکه ورکول کېږي) چې د ناوړه پورونو په توگه حذف شوي دي، په دې کرنښه کې لیکل کېږي.

۳۰ کرنه - د نقلیه وسایطو لگښت

د نقلیه وسایطو هغه مجموعي لگښت په دې کرنه کې لیکل کیږي چې د مالي کال په اوږدو کې د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې او ساتنې لپاره ورکول شوي وي.

۴۰ کرنه - کمیشن او اجورې

د فعالیت د ترسره کولو لپاره د عادي او اړینو خدمتونو څخه د کار اخستنې په بدل کې ورکول کیږي، په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۵۰ کرنه - بیمه

د هغې شتمنۍ د بیمې په بدل کې د حق البیمې ورکړل شوي رقم چې د عوایدو په تولید، لاسته راوړلو او ساتنه کې کارول شوي دي، په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۶۰ کرنه - ټکټانه، تخفیف

د شرکت د پورونو له درکه د ورکړل شوي ټکټانې مجموعي رقم او د ورکړل شوي تخفیف رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۷۰ کرنه - پورونه (له ټکټانې سره)

د ورکړل شوو پورونو مجموعي رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي. داسې پورونه شته چې د پور ترلاسه کونکي مکلف دي چې پور ورکونکي ته ټکټانه ورکړي.

۸۰ کرنه - پورونه (پرته له ټکټانې)

د ورکړل شوو پورونو مجموعي رقم په دې کرنه کې لیکل کیږي. داسې پورونه شته چې د پور ترلاسه کونکي مکلف نه دي چې پور ورکونکي ته ټکټانه ورکړي.

۹۰ کربنه - حقوقي او مسلکي خدمتونه

د ماليه ورکونکي د عوايدو د توليد، لاسته راوړنې (تحصيل) او ساتنې په موخه د حقوقي او مسلکي خدمتونو (لکه محاسبوي، تفتيشي او حقوقي خدمتونه) ورکړل شوي رقم په دې کربنه کې درج کيږي.

۱۰۰ کربنه - د دفتر لگښت

د دفتر مجموعي لگښت چې د ماليه ورکونکي د عوايدو د توليد، لاسته راوړنې (تحصيل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي دي، په دې کربنه کې ليکل کيږي. قرطاسيه، د کمپيوټر او پرنټر استهلاکي مواد، پاکولو مواد او داسې نور په دې کنگوري شامل دي.

۱۱۰ کربنه - د مدیریت، اداري، مالي، بازار موندنې او روزنيزو پروگرامونو لگښت يا عوايد

د مدیریت، اداري، مالي، بازار موندنې او روزنيزو پروگرامونو د لگښت رقم چې د ماليه ورکونکي د عوايدو د توليد، لاسته راوړنې (تحصيل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي دي، په دې کربنه کې ليکل کيږي.

د ورځني مدیریت او تنظيم، کنټرول، رهبريت، او له اقتصادي فعاليتونو څخه د نظارت (څارنې) لگښت په اداري لگښتونو کې شامليږي.

د مالي رپوټونو د برابرولو لگښت، د بانک د کنټرول او ادارې د پانگې اچونې لگښتونه په مالي لگښتونو کې شامليږي.

د محصولاتو د اعلانونو او خپرونو لگښت او نور ورته لگښت په باز موندنې لگښت کې شامليږي.

د کارکوونکو د کار پتيا او پوهې د لوړولو په موخه د روزنيزو پروگرامونو او کورسونو د جوړولو لگښت په روزنيزو لگښتونو کې شامليږي.

۱۲۰ کربنه - د ترميم او ساتنې (حفظ او مراقبت) لگښت

د ترميم او ساتنې د لگښت هغه ورکړل شوي رقم چې د ماليه ورکونکي د عوايدو له

تولید، لاسته راوړنې (تحصيل)، او ساتنې سره تړاو لري، په دې کرښه کې لیکل کېږي.
۱۳۰ کرښه - د کرائي يا اجارې ورکړې

د کرائي يا اجارې د ورکړو هغه ورکړل شوي رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي چې د مالیه ورکوونکي د عوایدو له تولید، لاسته راوړنې (تحصيل) او ساتنې سره تړاو لري. د هغې کارخانې / فابریکې د کرائي ورکړې په دې کتگورۍ کې شاملېږي چې د بازار لپاره محصولات تولیدوي.

۱۴۰ کرښه - خپرڼه (تحقیق) او پراختیا

د خپرڼو او پراختیا د لگښت رقم چې د مالیه ورکوونکي د عوایدو د تولید، لاسته راوړنې (تحصيل) او ساتنې په موخه ورکړل شوي دی، په دې کرښه کې لیکل کېږي. د نوي محصول د تولید په اړه د خپرڼې لگښت په دې کتگورۍ کې شاملېږي.

۱۵۰ کرښه - حق الامتیاز

د حق الامتیاز هغه رقم چې د اقتصادي فعالیت د پرمخ وړلو، د عوایدو په موخه د شتمنۍ ساتلو او یا د عوایدو د تولید په موخه ورکړل شوي دي، په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۱۶۰ کرښه - سوداگریز او خامو مواد

د سوداگریزو او خامو موادو د لاسته راوړنې په موخه ورکړل شوي رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي.

شرکت دا مالونه د خپلو اقتصادي فعالیتونو د یوې برخې په توگه پلوري او یا دا چې له خامو موادو څخه د محصولاتو په تولید موخه بازار ته وړاندې کوي.

۱۷۰ کرښه - تدارکات

د هغو وسایلو د تدارک لپاره ورکړل شوي رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي چې د عوایدو د تولید او یا د اقتصادي فعالیت په پرمخ وړلو کې د عادي او ضروري لگښت په توگه ورڅخه گټه اخستل کېږي.

۱۸۰ کرښه - تخنیکي او ساختماني (لگښت / عواید)

د تخنیکي او ساختماني کارونو د ترسره کولو لپاره ورکړل شوي رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي. د ودانیو (تعمیرونو) یا د بنسټیزو کارونو او ورته تخنیکي چارو (لکه د بریښنا د کیبل نصبول او داسې نور) په دې لگښت کې شاملېږي.

۱۹۰ کرښه - د اوبو، بریښنا، تیلیفون او نور ورته لگښتونه

د اوبو، بریښنا، تیلیفون او نور ورته لگښتونه چې ورکړل شوي او یا لاسته راغلي دي په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۲۰۰ کرښه - نورې ورکړې یا ارقام

په دې کرښه کې هغه متفرقه عواید لیکل کېږي چې د جدول په نورو برخو کې نه دي لیکل شوي. مالیه ورکوونکي باید په دې وتوانېږي چې په دې کرښه لیکل شوي د متفرقه عوایدو مجموعه بیان کړي شي.

۲۵۰ کرښه - مجموعي ورکړې او پورونه

۱۰ - ۲۰۰ کرښې سره جمع کېږي او لاسته راغلي رقم (د جمع حاصل) د ۴ برخې (مجاز کسرات) په ۲۵۰ او ۷۱۰ کرښو کې لیکل کېږي.

۳۰۰ کرښه-د څلورمه برخې (د مجاز کسراتو محاسبه) په ۷۱۰ کرښه (ونډې ورکړل شوي گټه) کې د ورکړو د شمولیت په اړه پوښتنې.

که چیرې هغه ورکړې چې په ۶ جدول کې یې یادونه شوې ده د مالیاتي اظهارلیک د ۴ برخې (مجاز کسرات) په ۷۱۰ کرښه (د ونډې ورکړل شوي گټه) کې لیکل شوي وي ، په ۳۰۰ کرښه کې د «هو» کلمه لیکل کېږي.

که چیرې هغه ورکړې چې په ۶ جدول کې یې یادونه شوې ده د مالیاتي اظهارلیک د ۴ برخې (مجاز کسرات) په ۷۱۰ کرښه (د ونډې ورکړل شوي گټه) کې نه وي لیکل شوي ، په ۳۰۰ کرښه کې د "نه" کلمه لیکل کېږي.

دا چې د قانون له مخې دا ډول ورکړې د فرضي ونډې گټې په توگه ځنل کېږي، که

چيرې ماليه ورکونکي و نه وغواړي چې دا ورکړې د فرضي ونډې گټې په توگه وښيي ، نوموړي بايد په دې اړه قانع کوونکي او د منلو وړ اسنادو لري.

۳۵۰ کربنه - د څلورمې برخې (د مجاز کسراتو محاسبه) په نورو کربنو کې د ورکړو د شموليت په اړه پوښتنه

که چيرې هغه ورکړې چې په شپږم جدول کې يې يادونه شوې ده، د څلورمې برخې له ۷۱۰ کربنې نه پرته د دې برخې په نورو کربنو کې ليکل شوې وي، په ۳۵۰ کربنه کې د « هو » کلمه ليکل کيږي .

که چيرې ماليه ورکونکي غواړي چې دا ورکړې د فرضي ونډې گټې (د ۴ برخې ۷۱۰ کربنه) په توگه نه بلکه د کسراتو په توگه محاسبه کړي ، نوموړي بايد په دې اړه دلايل او قانع کوونکي اسناد ولري ځکه چې د قانون له مخې دا ډول ورکړې د فرضي ونډې گټې په توگه گڼل کيږي.

که چيرې په ۶ جدول کې شاملې ورکړې د ۴ برخې (مجاز کسرات) په نورو کربنو کې نه وي ليکل شوې ، په ۳۵۰ کربنه کې د « نه » کلمه ليکل کيږي.

اوومه ضميمه : اووم جدول - په بهر کې د ورکړل شوو مالياتو د کسراتو محاسبه

۱.۷ الف سريزه

اووم جدول (په بهر کې د ورکړل شوو مالياتو د کسراتو محاسبه) بايد په لاندې شرايطو کې بشپړ او وړاندې کړل شي:

- د بهرنيو عوايدو شتون
- په بهر کې تاوان/ضرر سره مخ کيدل
- په بهر کې ورکړل شوي ماليات

د اووم جدول يو نقل بايد له مالياتي اظهارليک سره ضميمه کړل شي. اووم جدول په ۱۴ ضميمه کې شتون لري.

يو افغان ميشت وگړي کولاي شي د هغو مالياتو په بدل کې د مجرائي غوښتنه وکړي چې په بهر کې ئې ورکړي دي او يايې داسې عوايد ترلاسه کړي وي چې پر عايداتو باندې د مالياتو قانون د محدوديتونو تابع دي. د هر بهرني هيواد لپاره يو محدوديت شته دي.

که چيرې په افغانستان کې شته کمپنۍ گانې چې د بهرنيو تشبثونو فعاليتونه ترسره کوي له تاوان سره مخ شي، دوي کولاي شي د تاوان لپاره د مجرائي غوښتنه وکړي. د بهرنيو فعاليتونو تاوانونه د کورنيو فعاليتونو (هغه فعاليتونه چې د افغانستان دننه ترسره کيږي) له عوايدو څخه د مجرائي وړ نه دي.

د بهرني تاوان مجرائي يواځې د بهرنيو فعاليتونو له راتلونکو گټو څخه د مجرائي وړ ده نه د کورنيو فعاليتونو له موجوده گټې څخه.

ولې پر عايداتو باندې د مالياتو په قانون کې له بدلونونو نه وړاندې په افغانستان کې ميشت شرکت چې په بهر کې ئې اقتصادي فعاليتونه درلودل، کولاي شول چې د بهرنۍ خسارې لپاره د هغو عوايدو په بدل کې مجرائي ترلاسه کړي چې په افغانستان کې يې د اقتصادي فعاليتونو له درکه ئې لاسته راوړي دي. د دې موضوع برعکس يعنې په افغانستان کې د منځ ته راغلې خسارې لپاره له بهرنيو عوايدو څخه مجرائي ترلاسه

کړي. دغه بدلون د ۱۳۸۵ کال د نومبر د میاشتې له ۱۱ نېټې څخه نافذ دي. د خسارې هغه رقم چې د راتلونکې گټې په بدل کې ئې مجرائي ترلاسه کیدای شي د هغه هیواد د مالیاتي قوانینو له مخې ټاکل کېږي چې عواید او تاوان/ضرر په کې لاسته راغلي دي. که چیرې د یوه بهرني هیواد مالیاتي قانون (د بیلگې په ډول) داسې څرگنده کړي چې د راتلونکې گټې په بدل کې د تاوان یواځې له دريو څخه یوه برخه (دریمه برخه) د راتلونکو کلونو په یوه کال کې د مجرائي وړ ده، د هماغه خسارې رقم چې په بهر کې د ورکړل شوو مالیاتو د مجاز کسراتو د محاسبې پرمهال کارول شوي وه، دلته هم کارول کېږي.

لومړۍ بیلگه

د (الف) شرکت یو افغان سهامی شرکت دی چې د غالیبو پلورنځي د افغانستان په جلال آباد ښار کې او یو پلورنځي د پاکستان په لاهور ښار کې لري. نوموړي شرکت افغانۍ، غالی، رانیسي او بیا یې د خپلو پلورنځیو له لپارې په افغانستان او پاکستان کې پلوري. په ۱۳۸۸ کال کې، د الف شرکت له هغه پلورنځي څخه چې په جلال آباد کې موقعیت لري ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه لاسته راوړه، ولې د لاهور په پلورنځي کې ۹۰۰۰۰۰ افغانۍ تاون وکړ. د الف شرکت د لاهور پلورنځي د تاوان (۹۰۰۰۰۰ افغانۍ) لپاره نشي کولای د خپلو عوایدو څخه مجرایي ترلاسه کړي په افغانستان کې یې لاسته راوړي دي. پس نوموړي شرکت مکلف دي چې په افغانستان کې د لاسته راغلي له درکه ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ ($20\% \times 1,000,000 = 200,000$) مالیات پر عایدات وضع کړي.

دویمه بیلگه

په ۱۳۸۹ کال کې، د (الف) شرکت د جلال آباد د غالیبو په پلورنځي کې ۷۰۰۰۰۰ افغانۍ تاوان کوي د لاهور له پلورنځي څخه ۸۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه لاسته راوړي. په دې حالت کې د لاهور د غالیبو له پلورنځي څخه لاسته راغلي گټه په پاکستان کې د ۳۲۰۰۰۰ افغانیو تابع گرځي. په پاکستان کې د ۱۳۸۸ کال تاوان په پاکستان کې د ۱۳۸۹ کال له گټې څخه د مجرایي وړ ده.

د پاکستان د مالیاتو قانون له مخې د (الف) شرکت کولای شي چې په هر کال کې د یوه کال لپاره د تاوان له دريو برخو څخه د یوې برخې لپاره مجرائي ترلاسه کړي. راتلونکي ته د تاوان له لپاره نه وروسته، د الف شرکت خالصه گټه ۵۰۰۰۰۰ افغانۍ ده (په ۱۳۸۹ کال کې ۸۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه منفي په ۱۳۸۸ کال کې

۳۰۰۰۰۰ افغانۍ تاوان).

پر عايداتو باندي د مالياتو قانون د ۵ مادې پر بنسټ د (الف) شرکت کولای شي چې د هغې ماليې لپاره چې په پاکستان کې يې ورکړل شوې ده، د مجرائي غوښتنه وکړي، اما د مجرائي يو ځانگړي محدوديت لري. دا محدوديت له هغې ماليې سره مساوي دي چې که چيرې ۵۰۰۰۰۰ افغانۍ په افغانستان کې ترلاسه شي، ماليه ورڅخه اخستل کيږي يعنې ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ ($500000 \times 20\%$). د ۱۰۰۰۰۰ افغانيو په بدل کې له ۳۲۰۰۰۰ څخه د زيات رقم لپاره مجرائي ورکول کيږي ولې راتلوونکو کلونو ته نشي ليرېدول کيدای.

د هر بهرني هيواد (چې عوايد په کې لاسته راغلي او د مجرائي غوښتنه په کې شوې ده) لپاره مجرائي په جلا توگه محاسبه کيږي. که چيرې يو ماليه ورکوونکي له ۳ په ډيرو هيوادونو کې عوايد و لري، د ۷ جدول ډيرو کاپيانو ته اړتيا لري. د ۷ جدول يوه کاپي په ۱۴ ضميمه کې شتون لري.

۲.۷ الف په بهر کې د ورکړل شوو ماليو د مجرائي لپاره د محاسبې جدول بشپړول

۱.۲.۷ الف د ماليه ورکوونکي په اړه معلومات

د مالياتي اظهارليک په دې برخه کې د ماليه ورکوونکي د پېژندنې هغه نمبر او نوم په تکرار ډول ليکل کيږي چې د مالياتي اظهارليک په لومړۍ برخه کې ليکل شوي دي.

۲.۲.۷ الف د اووم جدول بشپړول - په بهر کې د ورکړل شوې ماليې د مجرائي محاسبه

۱ کرښه - پر عايداتو باندي د مالياتو مجموعه

د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې له ۸۰ کرښې څخه پر عايداتو باندي د مالياتو د هر ډول کسراتو له وضع کولو نه دمخه، په دې کرښه کې ليکل کيږي.

۲ کرښه - له بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليې وړ عوايد

د ماليه ورکوونکي د ماليې وړ هغو عوايدو بشپړ رقم (يعنې عوايد منفي کسرات

لگښت، د کسراتو له وضع کولو نه وړاندې په دې کرښه کې لیکل کېږي. دا هغه رقم دي چې په بهرني هيواد کې پرې ماليه وضع شوې ده. دا رقم د ضرر له وضع کولو نه وړاندې هغه عوايد دي چې ماليه ورکونکي ورپه بهرني هيواد کې ترلاسه کړي دي.

۳ کرښه- هغه بهرني تاوانونه چې له تيرو څخه لېږدول شوي دي.

که چېرې د تيرو کلونو بهرني تاوانونه لېږدول شوي وي، په دې کرښه کې لیکل کېږي.

دهغو مجازو بهرنيو تاوانونو اندازه/رقم چې له راتلونکو عوايدو څخه د مجرايي وړ دي دهغه هيواد د مالياتي قوانينو پر بنسټ ټاکل کېږي چې عوايد او تاوان په کې لاسته راغلي دي.

که چېرې د بهرني هيواد مالياتي قانون داسې څرگند کړي چې د راتلونکې گټې په بدل کې د تاوان يواځې له دريو څخه يوه برخه (دريمه برخه) د راتلونکو کلونو په يوه کال کې د مجرائي وړ ده، د همغې خسارې رقم چې په بهر کې د ورکړل شوو مالياتو د مجاز کسراتو د محاسبې پر مهال استفاده شوي وه، په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۴ کرښه - له بهرنيو سرچينو څخه لاسته راغلي د ماليې وړ خالص عوايد

له بهرنيو سرچينو څخه د ماليې وړ خالص عوايد له ۲ کرښې (د ماليې وړ عوايد) د ۳ کرښې له منفي کولو څخه لاسته راځي.

ددې محاسبې پايله بايد په ۴ کرښه کې وليکل شي.

۵ کرښه - محاسبه

لومړۍ کرښه (پر عايداتو باندې ماليات) په څلورمه کرښه (له بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليې وړ عوايد) کې ضربېږي او لاسته راغلي رقم (د ضرب حاصل) په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۶ کرښه - له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليې وړ مجموعي عوايد

د افغانستان په گډون له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليې وړ مجموعي

عوايد په دې كرنښه كې ليكل كېږي. دا عدد د مالياتي اظهارليك د دويمې برخې له ۷۰ كرنښې څخه لاسته راځي.

۷ كرنښه - د يوه بهرني هيواد لپاره د مجرائي محاسبه

پنځمه كرنښه (محاسبه) پر شپږمې كرنښې (له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليې وړ مجموعي عوايد) باندې ويشل (تقيسيم) كېږي او په پايله كې يې د بهرنيو مالياتو د مجرايي هغه رقم ترلاسه كېږي چې د دې بهرني هيواد لپاره د ادعا وړ دي. لاسته راغلي مبلغ (د تقسيم حاصل) په ۷ كرنښه او «مالياتي مجرايي - هيواد» كې كرنښه كې ليكل كېږي.

په اوومه كرنښه كې محاسبه شوي رقم د بهرنيو مالياتو د مجرايي هغه اعظمي حد دي چې د يو ځانگړي هيواد لپاره ادعا كېداي شي. هر ډول بهرني اضافي ماليات چې دغه بهرني هيواد ته ورکړل شوي دي، د مجرائي لپاره يې دعوا نشي كېداي. د نوموړو اضافي مالياتو ورکړې په افغانستان كې د راتلونكو او يا پخوانيو كلنو پر عايداتو باندې د مالياتو د لږوالي او له ترسره كولو په موخه نشي ليرېډول كېداي.

لومړۍ بيلگه :

د (ب) شركت په افغانستان كې ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ او په بهرني هيواد (ج) كې ۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ (په افغانيو باندې د اسعارو له تبادلې نه وروسته) د ماليې وړ عوايد لري. د (ب) شركت عوايد چې له ټولو سرچينو څخه يې لاسته راوړي دي ۳۰۰۰۰۰۰ افغانۍ دي او له دې رقم څخه د ورکړې وړ رقم د ورکړې ماليې رقم ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ دي. په (ج) هيواد كې د نوموړي شركت مالياتي مكلفيت ۷۲۰۰۰۰ افغانۍ دي چې په نوموړي هيواد كې ورکول شوي دي.

لومړۍ كرنښه - پر عايداتو باندې د مالياتو مجموعه	۲۰۰۰۰۰ افغانۍ
دويمه كرنښه - له (ج) هيواد څخه د ماليې وړ عوايد	۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
دريمه كرنښه - ليرېډول شوي (انتقال شوي) تاوانونه/خسارې	صفر افغانۍ
څلورمه كرنښه - د ماليې وړ خالص عوايد	۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
پنځمه كرنښه - محاسبه (لومړۍ كرنښه ضرب په څلورمه كرنښه كې)	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
شپږمه كرنښه - له ټولو هيوادونو څخه د ماليې وړ مجموعي عوايد	۳۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
اوومه كرنښه - مجرائي ۱ (پنځمه كرنښه تقسيم پر شپږمې كرنښې)	۴۰۰۰۰۰ افغانۍ

نوموړې شرکت نشي کولای د (ج) شرکت لپاره د بهرنیو مالیاتو په توګه له ۱۲۰۰۰ افغانیو څخه د زیات رقم دعوا وکړي ځکه چې مالیات له خپل ټاکلې اندازې څخه زیات شوي دي. د (ب) شرکت مکلف دي چې ۲۰۰۰۰ افغانی مالیات ورکړي (۲۰۰۰۰ افغانی مالیاتي مکلفیت منفي ۴۰۰۰۰ افغانی مجرایي). د ۱۲۰۰۰ افغانیو اضافي رقم چې د (ب) شرکت د بهرنیو مالیاتو له درکه ورکړي دي، د لیرېد وړ نه دي او د افغانستان د عوایدو له مالیاتو څخه د کسر وړ دي.

دویمه بیلګه:

ددې بیلګې جزئیات د لومړۍ بیلګې جزئیاتو ته ورته دي اما په دې توپیر چې د (ب) شرکت له (ج) هیواد څخه ۵۰۰۰۰۰ افغانی عواید لاسته راوړي او د تیر کال تاوان (چې ۳۰۰۰۰۰ افغانی ده) یې لیرېدولي دي.

لومړۍ کرښه- پر عایداتو باندې د مالیاتو مجموعه ۲۰۰۰۰ افغانی.
 دویمه کرښه- له (ج) هیواد څخه د مالیې وړ عواید ۵۰۰۰۰۰ افغانی.
 دریمه کرښه- له (ج) هیواد څخه لیرل شوي تاوان ۳۰۰۰۰۰ افغانی.
 څلورمه کرښه- له (ج) هیواد څخه د مالیې وړ خالص عواید ۲۰۰۰۰۰ افغانی.
 پنځمه کرښه- محاسبه (لومړۍ کرښه ضرب په څلورمه کرښه کې) ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ افغانی.
 شپږمه کرښه- له ټولو هیوادونو څخه د مالیې وړ مجموعي عواید ۳۰۰۰۰۰۰ افغانی.
 اوومه کرښه- مجرائي ۱ (پنځمه کرښه تقسیم پر شپږمې کرښې) ۴۰۰۰۰ افغانی.
 نوموړې شرکت نشي کولای د (ج) هیواد د بهرنیو مالیاتو لپاره له ۱۲۰۰۰ افغانیو څخه د زیات رقم مجرایي و غواړي ځکه چې د مالیات له ټاکلې اندازې څخه زیات دي. د (ب) شرکت مکلف دي چې ۲۰۰۰۰ (۲۰۰۰۰ افغانی مالیاتي مکلفیت منفي ۴۰۰۰۰ افغانی مجرایي) افغانی مالیه ورکړي. د (ب) شرکت چې د بهرنیو مالیاتو له درکه ۱۲۰۰۰ افغانی اضافي مالیه ورکړي ده، دا اضافي مالیه په افغانستان کې د لاسته راغلو تیروکلونو او راتلونکو کلونو له عوایدو څخه د کسر او لیرېد وړ نه ده. د بهرنیو مالیاتو لپاره مجرایي یواځې په لاندې حالاتو کې جواز لري:

۱. که چیرې دهغه هیواد (چې مالیات په کې وضع شوي دي) پر عایداتو باندې د مالیاتو اظهار لیک او د مالي رسید له افغانی مالیاتي اظهار لیک سره ضمیمه او وړاندې کړل شي.
۲. که چیرې په افغانی مالیاتي اظهار لیک کې له ټولو سرچینو څخه لاسته راغلي عواید شامل شوي وي.

۳. که چیرې دهغو بهرنیو مالیاتو لپاره چې د مجرایي غوښتنه یې شوې ده مجرایي نه وي وضع شوې.

۴. د ټولو هیوادونو مالیه له داسې مالیه وي چې پر ټولو خالصو عوایدو باندې تطبیق شي.

د ورکړل شوو بهرنیو مالیاتو مجرایي یواځې پر عایداتو باندې د مالیاتو په اړه کارول کیږي. د هغو بهرنیو مالیاتو لپاره مجرایي جواز نه لري چې د مالیه ورکونکي له عوایدو څخه نه وي وضع شوې.

دا چې مالیه پر عوایدو باندې تطبیق شوې ده او کنه، د حالاتو او حقایقو له ارزولو څخه وروسته معلومېږي. ددې د معلومولو لپاره د عوایدو لوي ریاست باید و مومي چې آیا بهرنی هیواد مالیه ورکونکو ته اجازه ورکوي او کنه چې دهغوي له عوایدو څخه د منلو وړ یو رقم وضع شي.

دریمه بیلگه

د (ب) شرکت یو افغانی سهامی تشبث دي چې په بهر کې فعالیت لري او دهغو اجناسو د واردولو له درکه گمرکي محصول ورکوي چې نوموړي شرکت کې یې پلوري. دا ډول محصول د پلورل شوو اجناسو د بیې د یوې برخې په توگه گنل کیږي، اما د یاد شوي سهامی شرکت د افغانی مالیاتو په بدل کې گمرکي محصولات د مجرایي وړ نه دي.

څلورمه بیلگه

د (ج) شرکت S یو افغانی سهامی تشبث دي چې له هیواد نه بهر فعالیت لري او په بهرنی هیواد کې د پانگې د دوران ۴ فیصده مالیه ورکوي چې په یوه مالی کال ۲۲۰۰۰ افغانی کیږي. په نوموړي هیواد او په هماغه کال کې د نوموړي شرکت لخوا ورکړل شوي پر عایداتو باندې خالص مالیات ۱۲۰۰ افغانیو ته رسیږي. د پانگې د دوران ۲۲۰۰۰ افغانی مالیه د لگښت په توگه نشي وضع کېدای او په افغانستان کې پر عایداتو باندې د مالیاتو په بدل کې د پانگې د دوران مالیې لپاره د مجرایي غوښتنه نشي کېدای. یواځې پر عایداتو باندې د خالصو مالیاتو لپاره چې ۱۲۰۰ افغانی دي او په بهرنی هیواد کې ورکول شوې ده، مجرایي ورکول کیږي او په افغانستان کې ددې شرکت په مالیاتو کې تریوې اندازې پورې کموالی رامنځته کوي.

پنځمه بیلگه

د (د) شرکت یو افغاني سهامی شرکت دي چې په افغانستان او پاکستان کې د فرنیچر د تولید او وړاندې کولو فعالیتونه لري. نوموړي شرکت په پاکستان کې پر عایداتو باندې د مالیاتو تابع دي. فرض کوو چې پاکستان د نوموړي شرکت پر عوایدو باندې ۲ فیصده مالیه (منفي د پلورل شوو اجناسو بیه) وضع کوي. سره له دې چې د پاکستان مالیاتي سیستم د (د) شرکت ته اجازه ورکوي چې د پلورل شوو اجناسو د بیې لپاره د مجرایي غوښتنه وکړي، د پاکستان لخوا وضع شوې مالیه په دې دلیل د نوموړي شرکت پر عایداتو باندې مالیات نه گڼل کیږي چې د (د) شرکت د عملیاتي لگښتونو) لکه د معاش او استهلاك لگښتونه، د وضع کولو اجازه نه ورکوي.

تبصره:

هغه مالیات چې پر عایداتو باندې وضع نشي د کاري لگښت په توگه د مجرایي وړ دي ، اما د بهرنیو مالیاتو د مجرایي اجازه نه لري.

له بهرنیو سرچینو څخه مجموعي عواید - له ټولو هیوادونو څخه لاسته راغلي عواید

د څلورمې کرنيې رقم (له بهرنیو سرچینو څخه خالص عواید) او ۷ جدول د هر هغه هیواد لپاره جمع کیږي چې د بهرنیو مالیاتو د مجرایي غوښتنه ورڅخه شوې ده. د پورتنۍ محاسبې پایله (لاسته راغلي رقم) د مالیاتي اظهارلیک د دریمې برخې (د محاسبې وړ عواید) په ۴۲۰ کرښه (له بهرنیو سرچینو څخه لاسته راغلي عواید) کې لیکل کیږي.

په بهر کې د ورکړل شوو مالیاتو په بدل کې مجموعي مجرایي- د ټولو هیوادونو لپاره

د مالیاتو د مجرایي په کرښه کې مجموعي رقم (چې د ۷ کرنيې له رقم یا له هغه حقیقي رقم څخه لږ دي چې په بهرني هیواد کې ورکړل شوي دي) د هر هغه هیواد لپاره جمع کیږي چې په ۷ کرښه کې ورڅخه د بهرنیو مالیاتو مجرایي غوښتل شوي ده .

د پورتنۍ محاسبې پایله د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې (د ورکړې وړ مالیاتو محاسبه) په ۹۰ کرښه (په بهر کې د ورکړلو شوو مالیاتو لپاره مجرایي) او د ټولو هیوادونو لپاره دورکړل شوو مالیاتو د مجرایي په کرښه کې لیکل کیږي.

۱.۸ الف سرریزه

له اتم جدول څخه د روان او تیر کال د بیلانس په اړه د معلوماتو د ساتلو لپاره کار اخستل کیږي. د بیلانس په اړه معلومات باید له مالیاتې اظهارلیک سره وړاندې کړل شي. د ۸ جدول یو نقل د مالیاتې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

که چیرې له وړاندې نه داسې یو بیلانس برابر کړل شوي وي چې د اتم جدول ټول او اړین معلومات پکې شتون ولري، د یاد شوي بیلانس یو نقل باید د اتم جدول د بشپړولو پرځای ضمیمه کړل شي. کلیدي اړتیاوې په اتم جدول کې د شته کتگوریانو، دروان او راتلونکي کال له معلوماتو څخه عبارت دي چې د بیلانس له لیارې وړاندې کیږي.

پر عایداتو باندې د مالیاتې اظهارلیک د برابرولو په موخه بیلانس باید د محاسبې د وروستی-طریقي پر بنسټ ترتیب کړل شي.

د اتم جدول په بیلانس کې شامل معلومات د عامه منل شوو محاسبوي اساساتو پر بنسټ برابرېږي.

بیلانس، معمولاً (د وړاندې کولو پر مهال) د شرکت د معلوماتو او مالي وضعیت په اړه معلومات لري. بیلانس هغه سند دی چې د کال په پای او په ټاکلې نیټه کې د شرکت ټولې شتمنۍ او ثبت شوي مکلفیتونه په کې لیکل شوي دي. بیلانس له هغه سند څخه چې په یوه ټاکلې موده کې په کې عواید، گټه او یا ضرر لیکل، توپیر لري.

په ۸ جدول کې موجوده بیلانس دوه برخې لري: د شتمنۍ برخه او د مکلفیتونو برخه. دا دوه برخې باید تعادل (موازنه) ولري.

۲.۸ الف د اتم جدول بشپړول - بیلانس

۱.۲ الف د مالیه ورکونکي په اړه معلومات

د مالیاتې اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم چې د مالیاتې اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي په تکرار ډول لیکل کیږي.

۸. ۲. ۲. الف پانگه

۸. ۲. ۲. الف موجوده پانگه

له دې برخې څخه دهغو ثابتو پانگو د یاد د امنت کولو په اړه کار اخیستل کیږي چې له یوه کال نه د لږ وخت په موده کې د تبدیلی وړ دي. د بیلگې په توګه هغه مالي پانگه اچونه چې په ۱۲ میاشتو کې د ثابتې شتمنۍ پرځای د فعلی شتمنۍ په توګه ګڼل کیږي.

۱۰ کرښه - په بانک کې نغدې پیسې او یا د هغو معادل

په بانک کې د نغدو پیسو رقم او یا د نغدو پیسو معادل په دې کرښه کې لیکل کیږي. د بیلگې په توګه، د کال (په اوږدو کې) په یوه ځانګړې موده کې په بانک معیادي اماناتونه (که په سوداګریزو حسابونو کې وي او که د اماناتو په حساب کې).

۲۰ کرښه - نغدې پیسې او د موجوده نغدو پیسو معادل

د موجوده نغدو پیسو مجموعي ارزښت او یا د هغو معادل په دې کرښه کې لیکل کیږي. د بیلگې په توګه ورځني لګښت.

۳۰ کرښه - مالي پانگه اچونه

د مالي پانګې اچونې مجموعي ارزښت (د بیلگې په توګه، د یوه کال په موده کې د مالیه ورکوونکي لخوا ترلاسه شوي پورونه) په دې کرښه کې لیکل کیږي.

۴۰ کرښه - اجناس/د پلور وړ اجناس

د اجناسو مجموعي رقم او د پلور وړ اجناس (د تولید شوو اجناسو په ګډون) په دې کرښه کې لیکل کیږي. د روان کال لپاره دغه موجودي باید هغه رقم ته ورته وي چې د مالیاتي اظهار لیک په ۳۵۰ کرښه کې لیکل شوي دي.

۵۰ کرنبه - نورې ناملموسې شتمنی

د شهرت په شان د نورو ناملموسو شتمنیو مجموعي رقم په دې کرنبه کې لیکل کېږي.

۶۰ کرنبه - اومه مواد

د هغو اومه موادو مجموعي رقم په دې کرنبه کې لیکل کېږي چې د اجناسو په جوړولو کې کارول کېږي.

۷۰ کرنبه - سوداگري او نور لاسته راتلونکي حسابونه

د سوداگري او نورو لاسته راتلونکو حسابونو مجموعي پانگه په دې کرنبه کې لیکل کېږي. دا هغه ارقام دي چې په اړوند یې د مالیه ورکونکي لخوا صورت حساب وړاندې کړل شوي او کیدای شي چې ترلاسه یې کړي.

۸۰ کرنبه - د کار جریان یعنی د اجناسو د تولید کار نه دی بشپړ شوی

د ټولوروانو کارونو اندازه او نابشپړ اجناس (اجناسو د جوړونې د یوې برخې په توگه) په دې کرنبه کې لیکل کېږي.

۹۰ کرنبه - نورې جاري (ناثابتې) شتمنی

که چیرې تاسې داسې متفرقه شتمنی ولری چې د بیلاس د موجوده شتمنیو د یوې برخې په یوه کرنبه کې هم نه شاملېږي، دا ډول شتمنی په ۹۰ کرنبه کې ولیکی.

۱۰۰ کرنبه - د ناثابتو شتمنیو مجموعه

جاري شتمنی د ۱۰-۹۰ کرنسو د جمع له ليارې محاسبه کېږي او لاسته راغلی مجموعي رقم یې په ۱۰۰ کرنبه کې لیکل کېږي.

۸.۲.۲. ثابتہ شتمنی

له دې برخې څخه له یوه کال نه د زیات وخت لپاره د شتمنی د ثبت او شاملولو لپاره کاراخیستل کیږي. د بیلگې په توګه هغه مالي پانګه اچونه چې په ۱۲ میاشتو کې د ثابتې شتمنی پرځای د جاري شتمنی په توګه ګڼل کیږي.

۱۱۰ کرنه - مالي پانګه اچونه

د مالي پانګې اچونې مجموعي ارزښت په دې کرنه کې لیکل کیږي. د بیلگې په توګه د مالیه ورکوونکي لخوا ترلاسه شوي پورونه او له یو کال نه وروسته په یوه ټاکلې موده کې د پور اسناد.

۱۲۰ کرنه - معنوي شتمنی (ښه شهرت)

د معنوي شتمنی ارزښت (ښه شهرت) په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۱۳۰ کرنه - ځمکه او ودانۍ (تعمیرات)

د ځمکو او ودانیو (تعمیرونو) مجموعي ارزښت په دې کرنه کې لیکل کیږي. د بېي دا ټاکنه (قیمت گذاري) له استهلاك او نوې بیه ټاکنې نه وړاندې صورت مومي.

۱۴۰ کرنه - نورې ناملموسې شتمنی

د حق الامتیاز په شان د نورو ناملموسو شتمنیو مجموعي ارزښت په دې کرنه کې لیکل کیږي.

۱۵۰ کرنه - نور لاسته راتلوونکي اجناس

د نورو لاسته راتلوونکو حسابونو مجموعي ارزښت په دې کرنه کې لیکل کیږي. دا هغه ارقام دي چې تاسو یې صورت حساب وړاندې کړي دي او کیدای شي په راتلوونکي کال کې ترلاسه نه کړي.

۱۶۰ کرنه - جایداد، وسایل او تجهیزات

له استهلاك او نوې بېي له معلومولو نه دمخه، د جایداد، وسایلو او تجهیزاتو اصلي

مجموعی ارزښت په دې کرښه کې لیکل کېږي.
۱۷۰ کرښه - نورې ثابتې شتمنۍ

که چیرې تاسې داسې متفرقه شتمنۍ ولري چې د بیلانس د ثابتې شتمنۍ په یوه کرښه کې هم نه شي شاملیدای، داشتمنۍ په دې کرښه کې ولیکۍ.

۱۸۰ کرښه - د ثابتې شتمنۍ مجموعه

د ثابتې شتمنۍ مجموعه د ۱۱۰ - ۱۷۰ کرښو د جمع کولو له ليارې محاسبه کېږي او پایله (لاسته راغلی رقم) یې په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۱۹۰ کرښه - مجموعی پانگه

مجموعی شتمنۍ د ۱۰۰ - ۱۸۰ کرښو د جمع کولو له ليارې پیدا (محاسبه) کېږي او پایله یې په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۸.۲.۳ الف مکلفیتونه او پانگه

۸.۲.۳.۱ الف موجوده مکلفیتونه

دا برخه له یوه کال نه د لږ وخت مالیاتي مکلفیتونو لپاره کارول کېږي. د بیلگې په ډول هغه پور چې باید په راتلونکو ۱۲ میاشتو کې ورکول شي، د غیرجاري مکلفیتونو پرځای د جاري مکلفیتونو په توگه ګڼل کېږي.

۲۰۰ کرښه - بانکي اضافي ورکړې

د بانکي اضافي ورکړو رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۲۱۰ کرښه - پورونه (موجوده رقمونه)

هغه مجموعی پورونه په دې کرښه کې لیکل کېږي چې له یوه کال څخه لږ ټاکلي وخت لري.

۲۲۰ کرنه - موجوده مالیاتی مکلفیتونه

د موجوده مالیاتی مکلفیتونو مجموعه په دې کرنه کې لیکل کېږي. دا هغه مالیات دي چې محاسبه شوي دي او په راتلونکي کال د ورکړې وړ دي ، اما تراوسه نه دي ورکړل شوي.

۲۳۰ کرنه - احتمالي لگښت (لنډ مهالي)

له یوه کال څخه د کم وخت احتمالي لگښت (لکه د کلنۍ رخصتیاو احتمال لگښت) په دې کرنه کې لیکل کېږي.

۲۴۰ کرنه - سوداگری اود ورکړې نور موارد

د سوداگری او نورو ورکړې وړ مواردو مجموعي پانگه په دې کرنه کې لیکل کېږي. دا هغه ارقام دي چې صورت حساب یې لا دمخه ترتیب شوي دي اما تراوسه نه دي ورکړل شوي.

۲۵۰ کرنه - نور موجوده مالیاتی مکلفیتونه

که چیرې تاسې داسې متفرقه شتمنۍ ولري چې د بیلانس د ثابتې شتمنۍ په یوه کرنه کې هم نه شي شاملیدای ، نو د شتمنۍ په دې کرنه کې ولیکۍ.

۲۶۰ کرنه - د موجوده مالیاتی مکلفیتونو مجموعه

موجوده مالیاتی مکلفیتونه د ۲۰۰ - ۲۵۰ کرنو د جمع کولو له لپارې محاسبه کېږي او پایله (نتیجه) یې په دې کرنه کې لیکل کېږي.

۸.۲.۳.۲ الف ثابت مکلفیتونه

د مالیاتی مکلفیتونو د ثبت په موخه له دې برخې څخه له یوه کال نه د زیات وخت لپاره کار اخیستل کېږي. د بیلگې په توگه هغه پورونه چې له دولسو میاشتو څخه زیات ټاکلي وخت ولري، د ثابت مالیاتی مکلفیت په توگه گڼل کېږي.

۸. ۲. ۳. الف د شرکت پانگه

له دې برخې څخه د پانگې په ثبتولو کې کار اخیستل کېږي. د شرکت شتمنۍ یا مالکیت ته پانگه ویل کېږي.

۴۰۰ کرنه - عمومي شتمنۍ

په دې کرنه کې هغه شتمنۍ لیکل کېږي چې د مالک لخوا د پانگې په توګه کارول کېږي. له دې کتګورۍ څخه هغه وخت کار اخیستل کېږي چې شرکت د مشهورو کمپنیو په لست کې نه وي.

۴۱۰ کرنه - احتیاطي پیسې

د احتیاطي پیسو رقم په دې کرنه کې ولیکۍ. یادې شوې پیسې د ونډې له هغې ګټې څخه عبارت دي چې غوښتنه (دعوا) یې شویده ، ولې تراوسه نه ده ورکړل شوې.

۴۲۰ کرنه - متراکم عایدات

د متراکمو عایداتو مجموعي رقم په دې کرنه کې لیکل کېږي.

۴۳۰ - سهامی پانگه

په دې کرنه هغه سهامی پانگه لیکل کېږي چې د شرکت د مالکینو لخوا په شرکت پانگه شوې ده. له دې کتګورۍ څخه هغه وخت کار اخیستل کېږي چې شرکت د مشهورو کمپنیو په لست کې نه وي.

۴۴۰ کرنه - نورې پانگې

که چیرې تاسې داسې متفرقه پانگه ولري چې د بیلانس د ثابتې شتمنۍ په یوه کرنه کې هم نه شي شاملیدای ، نو په دې کرنه کې یې ولیکۍ.

۴۵۰ کرنه - عوايد / خالص ضرر

له خپل صورت حساب څخه د عوايد و ضررونو مجموعي رقم په دې کرنه کې وليکي.

۴۶۰ کرنه - مجموعي پانگه

مجموعي پانگه د ۴۰۰ - ۴۵۰ کرنو د جمع کولو له ليارې محاسبه کيږي او نتيجه يې په ۴۶۰ کرنه کې ليکل کيږي.

۴۷۰ کرنه - د مالياتي مکلفيتونو او پانگې مجموعه

د مالياتي مکلفيتونو او پانگې مقدار د ۳۲۰ - ۴۶۰ کرنو د جمع کولو له ليارې محاسبه کيږي او پايله يې په دې کرنه کې ليکل کيږي.

۲۷۰ کرنه - مجموعي استهلاك

د ملموسو او ناملموسو شتمنيو مجموعي استهلاك په دې کرنه کې ليکل کېږي. د ملموسو شتمنيو نمونه له ماشين الاتو او تجهيزاتو څخه عبارت ده او د ناملموسو شتمنيو نمونه د شتمني له معنوي ارزښت يا ښه شهرت څخه عبارت دي.

۲۸۰ کرنه - پورونه

له يو کال نه د زيات وخت پورونه په دې کرنه کې ليکل کېږي.

۲۹۰ کرنه - احتمالي لگښت

له يو کال نه د زيات احتمالي لگښتونو لپاره زيرمه شوي رقم په دې کرنه کې ليکل کېږي.

۳۰۰ کرنه - نور ثابت مالياتي مکلفيتونه

که چيرې تاسې داسې متفرقه شتمني ولري چې د بيلانس د ثابتې شتمني په يوه کرنه کې هم نه شي شامليداي، نو د شتمني په دې کرنه کې وليکي.

۳۱۰ کرنه - د ثابتو مکلفيتونو مجموعه

د ثابتو مکلفيتونو مجموعه د ۲۷۰-۳۰۰ کرنو د جمع کولو له ليارې محاسبه کېږي او پايله يې په دې کرنه کې وليکي.

۳۲۰ کرنه - مجموعي مالياتي مکلفيتونه

د مالياتي مکلفيتونو مجموعه د ۳۱۰-۲۲۰ کرنو د جمع کولو له ليارې محاسبه کېږي او پايله يې په دې کرنه کې وليکي.

نهمه ضمیمه : ۹ جدول- پانگه ایزی خسارې او گټې

۱.۹ الف سريزه

د پانگې ایزی گټې او ضرر د محاسبې لپاره له نهم جدول څخه کار اخیستل کېږي. که چیرې مو په مالیاتي دوره کې شتمنی پلورلې ، تبادلې او یا لیرېدولې وي ، ۹ جدول باید بشپړ کړی او له خپل مالیاتي اظهارلیک سره یې ضمیمه کړی. د ۹ جدول یو نقل ددې لارښوود په ۱۴ ضمیمه کې شتون لري.

د ثابتې شتمنی له پلور ، لیرېد او یا تبادلې څخه لاسته راغلي گټه ، او په یوه تشبث (سوداگریز فعالیت) کې پانگه اچونه د عوایدو په توگه گڼل کېږي او مالیه ورکونکي ته د فاعلي تمام شوې بېبې د رقم ترمنځ توپیر (له استهلاک نه وروسته بیه او د پلور اړوند نور لگښتونه) د عوایدو په توگه گڼل کېږي چې په اړه یې باید رپوټ ورکړل شي. که چیرې دا توپیر په گټه نه بلکه په ضرر کې هم شتون ولري ، نو باید رپوټ کړل شي.

د شتمنی له پلور څخه لاسته راغلي عواید باید ۴۶۰ کرنه کې ولیکل شي. که چیرې مالیه ورکونکي د شتمنی په پلور کې تاوان وکړي ، موضوع باید د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۵۰ کرنه کې ولیکل شي.

مالیه ورکونکي مکلف دي چې پوره اسناد وساتي ترڅو د ۴۶۰ او ۵۰ کرنې اړوند معاملې په کې وښودل شي. معاملې باید د استهلاک له جدولونو ، کاري جدولونو او شتمنی له ثبت سره تطبیق کړل شي. د استهلاک او کاري جدولونو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره ددې لارښوود ۱۱ ضمیمې ته مراجعه وکړی.

لاندې موارد په پانگه کې شامل دي:

- د معنوي یا بڼه شهرت پانگې په گډون سوداگری یا تشبث
- د تجهیزاتو ، ماشین الاتو ، ساختمانونو او ځمکو په گډون کارخانه یا ددې پانگې هره برخه
- هغه تجهیزات چې په تشبث کې د پرسونل او شتمنی د لیرېد په موخه کارول کېږي ،

- په سهامی یا محدود المسولیت شرکتونو کې ونډه

هغه ځانگړي کسرات چې د مالیه وړ عوایدو د محاسبې پرمهال مجاز دي په لاندې ډول دي:

- د شتمنی او پانگې اچونې پلورل شوي لگښت ، علاوه شوي لگښت یا دهغې ښه والي منفي له هغه وخته راهسې د شتمنی د مجاز استهلاک مجموعه چې شتمنی په ملکیت کې قرار لري.
- د کمیشن ، د اعلانونو او حقوقي ، د معاملو مالیاتو او اسنادو ، د شتمنی د پلور او لیږد د هر ډول لگښت په گډون ، د پلور لگښت.

د " ثابتې پانگې " اصطلاح له هغې شتمنی څخه عبارت ده چې له مالیه ورکوونکي سره شتون لري (پرتله له دې چې له سوداگری یا تشبث سره تړاو لري او کنه). په دې اصطلاح کې د مالیه ورکوونکي سوداگریز فعالیت یا نورې ورته شتمنی چې کیدای شي د اجناسو په موجودي کې شاملې شي ، نه شاملیږي. همدارنگه په دې اصطلاح کې هغه شتمنی نه شاملیږي چې د معمولي پلور په موخه د مالیه ورکوونکي په سوداگریز فعالیت یا تشبث کې شتون لري.

۲.۹ الف ۹ جدول - پانگه ایزه گټه یا ضرر

۲.۹.۱ الف د مالیه ورکوونکي په اړه معلومات

د مالیاتي اظهارلیک په دې برخه کې د مالیه ورکوونکي د پیژندنې هغه نمبر او نوم چې د مالیاتي اظهارلیک په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي په تکرار ډول لیکل کیږي.

۲.۹.۲ د نهمې ضمیمې بشپړول

۱ کرنه - دلاسته راغلو یا دلاسته راوړلو وړ پیسو عمومي ارزښت

د شتمنی په بدل کې لاسته راغلي یا دلاسته راوړلو وړ عمومي ارزښت په دې کرنه کې لیکل کیږي. د پیسو ارزښت معمولا له هغه څه نه عبارت دي چې مالیطه ورکوونکي

یې د شتمنی د پلور، تبادلې یا لیرېد په بدل کې لاسته راوړي. دا پیسې همدارنگه له هغو پیسو او د بازار د نرخ پربنسټ له هغو رقمونو څخه عبارت دي چې د اجناسو او خدمتونو څخه لاسته راځي. کیدای شي دا پیسې د مالیه ورکوونکي د تاوان او د استهلاک وړ شتمنی د تخریب په بدل کې د ورکړل شوي بيمې په توگه حساب شي. که چیرې یو مالیه ورکوونکي د یوې شتمنی ملکیت په داسې بڼه له لاسه ورکړي چې په بدل کې یې هیڅ ارزښت لاسته نه راوړي او نه به یې راوړي، پرځای صفر لاسته راوړل کیږي.

۲ کرښه - د شتمنی د لاسته راوړلو لگښت

د شتمنی د پیر اصلي بیه (قیمت) په دې ځای کې لیکل کیږي. که چیرې شتمنی مالیه ورکوونکي ته د ډالۍ یا میراث په توگه ورکړل شي، دهغې د لاسته راوړلو بیه / لگښت صفر دي.

۳ کرښه - د لیرېد ترنیتي پورې مجاز استهلاک

پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پربنسټ د لیرېد ترنیتي پورې د استهلاک مجموعه په دې کرښه کې لیکل کیږي.

۴ کرښه - د شتمنی د لاسته راوړلو خالصه بیه

دریمه کرښه له دویمې کرښې څخه منفي کړي او حاصل (د شتمنی د لاسته راوړلو خالصه بیه) یې په څلورمه کرښه کې ولیکي.

۵ کرښه - د اصلاحاتو او ترمیماتو لگښت

د پلورل شوي شتمنی د ترمیم او اصلاح لگښت په دې کرښه کې ولیکي. په ترمیماتو کې یواځې عمده او مهم موارد شامل دي، د ترمیم او ساتنې (حفظ او مراقبت) کوچني لگښتونه په دې ترمیماتو او اصلاحاتو کې شامل نه دي.

۲ کرښه - د لیرېد لگښت

د شتمنی د پلور لگښت په دې ځای کې لیکل کېږي. په دې لگښتونو کې د شتمنی د پلور په اړه د اعلانونو لگښت، د شتمنی د لېږد لگښت او نور ورته لگښتونه شامل دي.

۷ کرښه - گټه یا تاوان (ضرر)

۴، ۵ او ۶ کرښه له ۱ کرښې څخه منفي کړي او حاصل یې په دې کرښه کې ولیکي. که چیرې دا حاصل یو منفي رقم (ضرر) وي، په قوسونو کې ولیکي.

که چیرې د ۶ کرښې رقم مثبت وي، د پانگې گټه نښي او که چیرې ددې کرښې رقم منفي وي، د ضرر (تاوان) ښکارندوي دي.

که چیرې عمومي گټه موجوده وي، ددې جدول د ۷ کرښې رقم د مالیاتي اظهارلیک د ۳ برخې په ۴۶۰ کرښه کې ولیکي. د عمومي ضرر (تاوان) په صورت کې ددې جدول د ۷ کرښې رقم د مالیاتي اظهارلیک د دویمې برخې په ۵۰ کرښه کې ولیکي.

یادداښت: که چیرې مو په مالیاتي دوره کې له یوې شتمنې څخه زیاتې شتمنی لېږدولې وي، تاسو کولای شې ددې معاملې ټول ارزښت په دې جدول کې ولیکي. او یا دا چې د هر انتقال لپاره یو جلا جدول وکاروی. مجموعي خالصه گټه او ضرر (په ترتیب سره) د مالیاتي اظهارلیک د دریمې برخې په ۴۶۰ کرښه او د دویمې برخې په ۵۰ کرښه کې ولیکي.

لومړۍ بیلگه:

د یو شرکت له ونډو څخه لس ونډې چې د شرکت مالک ته په ۱۰۰۰۰ افغانۍ تمام شوې دي ۵ کاله وروسته په ۱۰۰۰۰ افغانۍ پلورل کېږي. ښکاري چې له دې معاملې څخه هیڅ ډول د مالیې تابع گټه او عواید لاسته نه دي راغلي.

دویمه بیلگه:

د یو افغان سهامی شرکت لس ونډې د الف شرکت د ډالۍ په توگه ورکول کېږي چې دا ونډې د الف شرکت ته د صفر په بیه تمامېږي. که چیرې د الف شرکت دا ونډې په

۵۰۰۰۰ افغانۍ وپلوري، نو مکلف دي چې ۵۰۰۰ افغانۍ د پلور د فیس په توګه ورکړي او پاتې ۴۵۰۰۰ افغانۍ به شرکت د ګټې په توګه پاتې شي چې باید د مالیاتې اظهارلیک د دریمې برخې په ۴۲۰ کرنه کې ولیکل شي.

دریمه بیلګه:

د ۱۳۸۹ کال د کب میاشتې په ۲۹ نیټه د (ب) شرکت د دفتر خپله ودانۍ په ۱۳۰۰۰۰۰ افغانۍ پلوري. یاده شوې ودانۍ د ۱۳۸۵ کال د وري (حمل) په لومړۍ نیټه په ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ پیرودل شوې وه. د نومړې ودانۍ کلني استهلاك ۲۰۰۰۰۰ افغانۍ ده او د ۵ کلونو مجموعي وضع شوي رقم ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ کیږي او د پلور لګښت ۵۰۰۰۰ افغانۍ دي. لاسته راغلې ګټه په لاندې ډول محاسبه کیږي.

د پلور بیه (۱ کرنه)	۱۳۰۰۰۰۰	افغانۍ
اصلي بیه (۲ کرنه)	۱۰۰۰۰۰۰	افغانۍ
منفي: استهلاك (۳ کرنه)	۱۰۰۰۰۰۰	
د لګښت له وضع نه وروسته پاتې رقم (۴ کرنه)	۹۰۰۰۰۰۰	
منفي: د پلور لګښت (۶ کرنه)	۴۰۰۰۰۰۰	
د پلور له درکه پانګه ایزه ګټه (۷ کرنه)	۵۰۰۰۰	
	۳۹۵۰۰۰۰	افغانۍ

د شتمنۍ د پلور د ګټې له درکه د (ب) شرکت ۳۹۵۰۰۰۰ افغانۍ د پانګې د ګټې په توګه په ۴۲۰ کرنه کې لیکي. که چیرې نوموړي شرکت په ۱۳۸۹ کال کې له یوې شتمنۍ څخه زیاتې شتمنۍ وپلوري، په ۴۲۰ کرنه کې لیکل شوې ګټه د ټولو شتمنیو د پلور له درکه لاسته راغلې ګټه ګڼل کیږي. د (ب) شرکت باید د ټولو هغو اړوندو معاملو اسناد وساتي چې له مخې یې په ۴۲۰ کرنه کې لاسته راغلي رقم ترلاسه شوي دي.

څلورمه بیلګه

ددې بیلګې جزئیات د دریمې بیلګې جزئیاتو ته ورته دي اما په دې توپیر چې د (ب) شرکت د دفتر خپله ودانۍ د ۸۰۰۰۰۰۰ افغانیو په بدل کې پلوري. پانګه ایز ضرر په لاندې ډول محاسبه کیږي:

د پلور بیه (۱ کرنښه) ۸۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
 اصلي بیه (۲ کرنښه) ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ
 منفي: استهلاک (۳ کرنښه) ۱۰۰۰۰۰۰
 د لگښت له وضع نه وروسته پاتې رقم (۴ کرنښه) (۱۰۰۰۰۰۰)
 منفي: د پلور لگښت (۲ کرنښه) ۵۰۰۰۰
 د پلور له درکه پانگه ایز ضرر (۷ کرنښه) (۱۰۵۰۰۰۰) افغانۍ

د پلور له درکه د پانگه ایز ضرر په توگه (ب) شرکت په ۵۰ کرنښه کې ۱۰۵۰۰۰۰ افغانۍ لیکي. که چیرې نوموړي شرکت د ۱۳۸۹ کال په اوږدو کې یوه شتمنۍ و پلوري، په ۴۲۰ کرنښه کې لیکل شوي رقم د پلورل شوې شتمنۍ (چې له درکه یې پانگه ایز ضرر لاسته راغلي دي) مجموعي ضرر دي. د (ب) شرکت باید دهغو معاملو ټول اړوند اسناد وساتي چې له درکه یې په ۵۰ کرنښه کې لیکل شوي رقم لاسته راغلي دي.

د یو سهامی یا محدود المسؤلیت شرکت د هرې شتمنۍ د گټې له لیرېدو څخه لاسته راغلي گټه (د لیرېدو د بڼې په پام کې نه نیولو سره) د لاندې مواردو په گډون، د مالیاتو تابع ده:

- د پیسو په بدل کې د پلور په بڼه لیرېدونه
- د نورو مالونو په بدل کې لیرېدونه
- د نورو مالونو او پیسو په بدل کې لیرېدونه
- د دوستي او اړیکو ساتلو په موخه د ډالۍ لیرېدونه
- دهغه کس د پخوانیو او راتلونکو خدمتونو په بدل کې لیرېدونه چې ډالۍ ورته ترتیب شوي ده.

هغه عواید چې د منقولې یا نامنقولې شتمنۍ د پلور یا لیرېدو له درکه د میراث په توگه لاسته راځي، په دې بره کې د مالیاتو تابع نه گرځي. میراث لاسته راوړونکي ته دا میراث د صفرافغانۍ بڼې په بدل کې تمامیږي.

هغه گټه چې د شتمنۍ د پلور، تبادلې یا لیرېدو پرمهال تشبیتیري، عواید یې د معاملې په کال کې د مالې تابع دي (ولو که عواید یې په څوکلونو کې لاسته راغلي وي).

پنځمه بیلگه:

د (ب) شرکت چې یو محدود المسؤلیت شرکت دی د ۱۰ کلونو لپاره یو پارتمان په ملکیت کې لري او په دې موده کې د پارتمان ارزښت زیات شوي دي. په ۱۳۸۹ کال کې د (ب) شرکت دا پارتمان په ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه پلوري. دا گټه په د ۱۰ کلونو په موده کې د گټې ښکارندوي دي. ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ رقم په ۱۳۸۹ مالي کال (د ملکیت د پلور کال) کې د مالیه تابع دي.

د یوې شتمنۍ د لیرېد او تبادلې په وخت کې د یو جنس د ازاد بازار ارزښت د گټې د محاسبې لپاره یو اساس دي. هغه تبادله چې د ارزښت لرونکو اجناسو معاوضه وي او یادې برخې د معاملې د پیسو یوه برخه جوړوي، کیدای شي له مخې یې د مالیه وړ عواید معلوم کړل شي. د تبادله شوي ملکیت د استهلاک لگښت، او د تبادلې له ليارې د بازار ارزښت د لیرېد لاسته راغلي لگښت د منفي کولو له ليارې مشخص کیږي.

شپږمه بیلگه

د (ج) شرکت خپل ۱۰۰۰ ونډې د یو بل سهامی شرکت له استوگنځي سره چې مالک یې یو انفرادي شخص دي، تبادله کوي. سره له دې چې د ونډې گټه پرمنظمه توگه ورکول کیږي، دا ونډې په هېڅ سوداگریز فعالیت کې نه دي کارول شوي او د بازار ارزښت یې هم نه دي معلوم. ددغو ونډو یوه ونډه لس کاله وړاندې په ۲۰۰ افغانۍ پیریدل شوي وه. که چیرې د نوموړي استوگنځي بیه / ارزښت له ۲۰۰۰۰۰ افغانیو څخه زیات وي، څرگنده ده چې د تبادلې پرمهال د هرې ونډې ارزښت له دې ملکیت سره له ۲۰۰ افغانیو څخه زیات دي. که چیرې د مالیه وزارت لخوا د بیې ټاکنې په پایله کې ددې ملکیت ارزښت ۱۰۰۰۰۰۰۰ افغانۍ وښودل شي، دا د بازار ارزښت دي چې د گټې د محاسبې لپاره کارول کیږي. که چیرې د ونډو د لیرېد لگښت ۲۰۰۰ افغانۍ وي، د (ج) شرکت (چې مخکې ددې ونډو مالک وه) گټه په لاندې ډول معلوم کیږي:

- الف. په بازار کې د جنس (کور) ارزښت ۱۰۰۰۰۰۰
ب. منفي د ونډو د لیرېد لگښت (۱۰۰۰ ضرب ۲۰۰) ۲۰۰۰۰۰
ج. د ونډو له لیرېد څخه لاسته راغلي گټه ۸۰۰۰۰۰

د. منفي د ليريد لگښت ۲۰۰۰
هـ د ونډو د تبادلې له درکه لاسته راغلي خالصه گټه ۷۹۸۰۰۰

۷۹۸۰۰۰ افغانۍ د ونډو د تبادلې له درکه د (ج) شرکت د خالصې گټې په توگه گڼل کيږي او د ماليې تابع دي. د ۷۹۸۰۰۰ افغانیو رقم باید په ۴۶۰ کږښه کې وليکل شي.

هغه گټه چې د هغو منقولو او نا منقولو شتمنيو له درکه لاسته راځي چې په افغانستان کې فزيکي شتون لري، داسې گڼل کيږي چې گویا له افغاي سرچینې څخه لاسته راغلي او عوايد يې د ماليې تابع دي.

د شتمني له پلور څخه په لاسته راغلو عوايدو کې لاندې موارد شامل دي:

- د تشبث له استهلاك وړ شتمنی د پلور له درکه عوايد
- په افغانستان کې د هر ډول منقولې شتمنی، معدني زيرمو او طبيعي سرچينو کې د ونډې يا ملکيت د پلور له درکه لاسته راغلي عوايد
- په افغانستان کې د تشبث د پرمخ وړلو لپاره په هر ډول امتياز کې د ونډې يا د امتياز د ملکيت له پلور څخه لاسته راغلي عوايد
- د کورنيو يا بهرنيو تضامني شرکتو د ونډو د پلور له درکه لاسته راغلي عوايد، که چېرې تضامني شرکت په افغانستان کې پانگه ولري.

اوومه بيلگه

د (د) شرکت يو بهرني پانگه اچوونکي شرکت دي په يو تضامني محدود المسؤليت انگليسي شرکت په پانگه کې ۱۰ ونډې لري. دا تضامني شرکت په افغانستان کې د کانونو د را ايستلو ملکيت هم لري. که چېرې د (د) شرکت په انگليسي شرکت کې خپله ونډه وپلوري، گټه يې (که چېرې وي) له افغاني سرچينو څخه لاسته راغلي گټه بلل کيږي او بايد د ماليې وړ عوايدو په توگه په ۴۶۰ کږښه (د مالونو پلور) کې وليکل شي. په يو افغاني سهامی يا محدود المسؤليت شرکت کې د پلور گټه عوايد گڼل کيږي البته په دې شرط چې د شرکت د مالونو ارزښت "عمدتاً" له مالکيت يا په مستقيميه يا غيرمستقيميه توگه د نورو اشخاصو لپارې لاسته راغلي وي. نور اشخاص هغه

کسان دي چې په افغانستان کې د نامنقولو ملکیتونو مالکان دي او یا هغه کسان دي چې په دې ملکیتونو کې ونډه لري. په دې ملکیت د هیدروکاربن (د طبعي گاز په څیر) قراردادونه، د د کانونو د رایستلو او د کانونو د رایستلو د صلاحیت د جواز قراردادونه شامل دي (لکه څنګه چې پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې تشریح شوي دي).

د "عمدتاً" اصطلاح له % ۵۰ څخه د زیات ارزښت په معني دي.

یو سهامی یا محدود المسؤلیت شرکت داسې ګڼل کېږي چې په نامستقیمه توګه د نهاد د ونډې د ارزښت له مخې د ټیټې کچې د نهاد د شتمنۍ مالک دي یا دا چې د لوړې کچې نهاد د ټیټې کچې د نهاد په ردیف کې قرار لري. د لوړ ردیف نهاد هغه نهاد دي چې دیو ټیټ ردیف نهاد مالک دي. د بیلګې په توګه که چیرې د الف شرکت د ب شرکت د یو یو ونډې مالک وي، د الف شرکت د لوړ ردیف شرکت او د ب شرکت د ټیټ ردیف شرکت ګڼل کېږي.

اتمه بیلګه

د (ه) شرکت چې یو بهرني پانګه اچوونکي دي چې په (و) افغان سهامی شرکت کې ونډه لري. د (و) شرکت د دویم افغاني شرکت (د "ز" شرکت) د ټولو پلورل شوو ونډو مالک دي. د (و) شرکت یواځنې شتمنۍ د (ز) شرکت ونډې دي او د (ز) شرکت یواځنې شتمنۍ هغه ثابت شتمنۍ ده چې د بامیانو په ولایت کې موقعیت لري. که چیرې (ه) شرکت د (و) شرکت ونډې وپلوري، لاسته راغلې ګټه یې داسې ګڼل کېږي چې ګویا له افغاني سرچینې څخه لاسته راغلې ده ځکه چې د (و) شرکت شتمنۍ (چې په مستقیمه توګه د "و" شرکت په ملکیت کې قرار لري) عمدتاً په افغانستان کې د ثابتو شتمنیوله جملې څخه ده.

د تشبث په سوداګریزو فعالیتونو کې د پانګې له پلور یا تبادلې څخه لاسته راغلي ضرر په هغه کال کې د مالیه ورکوونکي له مالیه تابع عوایدو څخه د مجرایي وړ دي چې د پانګې پلور یا تبادلې په کې صورت موندلای دي. ددې موضوع د پلي کیدو په موخه، مالیه ورکوونکي باید په هماغه کې د مالیه تابع عواید ولري. د مالیه

تابع عوايدو د لرلو په صورت کې، ماليه ورکوونکي کولاي شي له نورو معافيتونو او مجاز کسراتو سره، د ماليې وړ عوايدو د محاسبې پرمهال د ضرر اندازه (مقدار) کسر کړي. که چېرې ماليه ورکوونکي پر عايداتو باندې د مالياتو قانون د ۴ مادې پر بنسټ د ماليې وړ عوايد و نه لري، نوموړي نشي کولاي خپل ضرر کسر کړي. د شتمنۍ د پلور، تبادلې او ليرېد له درکه لاسته راغلي ضرر بايد د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۵۰ کرښه کې وليکل شي.

لسمه ضمیمه: د تلفاتو او آفاتونوله درکه د منځته راغلو تاوانونو د محاسبې سند

۱۰.۱ الف سریزه

د اور، باد، زلزلې او نورو مصیبتونو له امله د هغو شتمنیو له لاسه ورکول (چې د عوایدو په تولید، لاسته راوړنه او ساتنه کې کارول کیدي) د خسارې په توګه د مجرایي وړ دي البته په دې شرط چې د بیمې لخوا یې ضرر (تاوان) نه وي جبران شوي.

د دغې مجرایي د غوښتنې په موخه مالیه ورکونکي (د جایداد مالک) باید داسې اسناد ولري چې د له منځه تللي شتمني ارزښت په څرګند ډول وښيي.

د تیرکال د ضرر دریمې برخې لپاره په روان کال او په راتلونکو دوه کلونو کې مجرایي ورکول کیږي.

د شتمني د مجرایي وړ ضرر د محاسبې لپاره باید د شتمني د ضرر د محاسبې له سند څخه کار واخیستل شي. د مالي کال لپاره د مجرایي وړ رقم د مالیاتي اظهارلیک د څلورمې په ۲۷۰ کرښه کې لیکل کیږي.

مالیه ورکونکي باید د دې سند یو نقل او د نورو اسنادو نقلونه له ځان سره وساتي. له کلني مالیاتي اظهارلیک سره د دې سند ضمیمه کولو ته اړتیا نشته.

د تلفاتو او آفاتونوله درکه د منځته راغلو تاوانونو د محاسبې سند په ۱۴ ضمیمه (د محاسبې جدولونه او پاڼې) کې شتون لري.

۱۰.۲. د تلفاتو او آفاتونوله درکه د منځته راغلو تاوانونو د محاسبې سند تشریح

هرې منقولې او نا منقولې شتمني ته د ورپیداشوي ضرر د هر مثال لپاره باید یوه کرښه بشپړه شي چې پر عایداتو باندې د مالیاتو په قانون کې د تعریف شوي ضرر سره سمون ولري. د هر کالم معلومات باید بشپړ وي. که چېرې زیاتو معلوماتو ته اړتیا وي، نو د خسارې د محاسبې بل سند باید (فوټو کاپي یا بل نقل) وکارول شي.

لومړي ستون - د ضرر (خسارې) پرمهال د شتمنۍ کم شوي ارزښت

د خسارې په وخت کې د شتمنۍ کم شوي ارزښت باید په دې ستون کې ولیکل شي. دا معلومات د شتمنۍ د ثبت له کتاب او د استهلاک د محاسبې له سند څخه ترلاسه کېدای شي (البته د خسارې د رقم پریښت وخت ټاکل کېږي).

د بیلګې په توګه، که چیرې خساره د کال په نیمايي کې رامنځ ته شي، نو د خسارې د رامنځ ته کېدو په وخت کې د شتمنۍ کم شوي ارزښت له هغه ارزښت څخه عبارت دي چې د تیر کال په وروستو کې یې درلود منفي د شپږو میاشتو لپاره د شتمنۍ د ارزښت د کموالي چې شتمنۍ په کې د ضرر له رامنځته کېدو نه مخکې کارول شوې ده.

لومړۍ بیلګه

په هغه ځای کې چې د (الف) شرکت د سرک ساختماني کار ترسره کوي، د اور لګیدو یوه پېښه رامنځ ته شوه چې له کبله یې د (الف) شرکت یو عراده لنگر ته زیان ورسید. د اور لګیدو دغه پېښه د ۱۳۸۹ مالي کال په نیمايي کې رامنځ ته شوه. د شتمنۍ د استهلاک د محاسبې سند په لاندې ډول دي:

د ۱۳۸۹ کال په وروستیو کې د تعدیل وړ ارزښت ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ
د نیمايي کال استهلاک (% ۲۰ نورم) ۱۰۰۰۰ افغانۍ
د ضرر په وخت کې د شتمنۍ کم شوي ارزښت (لومړي ستون) ۹۰۰۰۰ افغانۍ

د (الف) شرکت باید د یو عراده لنگر د خسارې له درکه ۹۰۰۰۰ افغانۍ په لومړي ستون کې ولیکي.

دویم ستون - د بیمې ورکړه

د هغې شتمنۍ لپاره د بیمې د ورکړې رقم په دې کرښه کې لیکل کېږي چې په پېښه کې له منځه تللي ده. د بیمې د نه ورکړې په صورت کې، د نوموړې شتمنۍ لپاره په دویم (۲) ستون کې صفر لیکل کېږي.

دریم ستون - د شتمنی خالص ضرر

خالص ضرر د ضرر په وخت کې د هغه کم شوي ارزښت (د بیمې د ورکړې نه پرته) څخه عبارت دي چې د هرې زیان منې شوي شتمنی لپاره محاسبه کېږي.

دویم ستون له لومړي ستون څخه منفي کېږي او محاسبه شوي رقم په دریم ستون کې لیکل کېږي. دغه کار باید د هرې شتمنی لپاره چې په پېښه کې تخریب شوي ده، ترسره شي.

دویمه بیلگه

په هغه ځای کې چې د (ب) شرکت د سرک ساختماني کار ترسره کوي د اور لگیدو یوه پېښه رامنځ ته شوه چې له کبله یې د (ب) شرکت یو عراده لنگر له منځه ولاړ. د اور لگیدو دغه پېښه د ۱۳۸۹ مالي کال په نیمایي کې را منځ ته شوه. د شتمنی د استهلاك د محاسبې سند لاندې معلومات لري.

د ۱۳۸۸ کال په وروستیو کې د تعدیل وړ ارزښت	۱۰۰۰۰۰ افغانی
د نیمایي کال استهلاك (۲۰٪ نورم)	۱۰۰۰۰ افغانی
د ضرر په وخت کې د شتمنی کم شوي ارزښت (لومړي ستون)	۹۰۰۰۰ افغانی
د بیمې ورکړې (دویم ستون)	۵۰۰۰۰ افغانی
د خسارې له درکه خالص ضرر (دریم ستون)	۴۰۰۰۰ افغانی

د (ب) شرکت باید د یو عراده لنگر د خسارې له درکه ۴۰۰۰۰ افغانی په دریم ستون کې ولیکي.

څلورم ستون - د شتمنی ډول

په پېښه کې د زیان منې شوي شتمنی ډول په دې ستون کې لیکل کېږي. دا د استهلاك د محاسبې سند ته ورته دي. د شتمنی د روښانه کولو لپاره باید په اړه پوره توضیحات شتون ولري.

پنځم ستون - د ضرر ډولونه

د هرې زیان منې شوي شتمنی د هرې برخې د ضرر ډول په دې ستون کې لیکل کېږي. د حادثو ډولونه په لاندې ډول دي: د اور لگیدنه، باد، زلزه او نورې پېښې.

۳۰۰ کرنه - د تلفاتو او آفاتو له امله د منځته راغلي خسارې مجموعه

د دريم کالم ټول رقمونه سره جمع کيږي او لاسته راغلي رقم د دې سند په ۳۰۰ کرنه کې ليکل کيږي. په دريم ستون کې مجموعي رقم د شتمني د خالص ضرر له درکه په دې کرنه کې ليکل کيږي.

۳۱۰ کرنه - د تلفاتو او آفتونو له دره ستله داگ خسارې د دريمي برخې محاسبه

په يو مالي کال کې د شتمني د خسارې په بدل کې د مجوزې مجرائي د ترلاسه کولو لپاره ۳۰۰ کرنه (د ضرر مجموع) پر ۳ باندې وويشل کيږي. پرعايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ په يوه مالي کال کې يواځې د خسارې دريمه برخه د مجرائي وړ ده. بناءً، د يوې پيښې په وجه را منځته شوي ضرر د درې کالو په موده کې د مجرائي وړ دي.

دريمه بيلگه

په هغه ځاي کې چې د (ج) شرکت د سرک ساختماني کار ترسره کوي د اور لگيدو يوه پيښه رامنځ ته شوه چې له کبله يې د (ج) شرکت دوه عرادې لنگر له منځه ولاړل.

د سرک جوړولو لومړي لنگر - خالص ضرر	۳۰۰۰۰ افغانۍ
د سرک جوړولو دويم لنگر - خالص ضرر	۲۴۰۰۰ افغانۍ
د شتمني مجموعي ضرر (۳۰۰ کرنه)	۵۴۰۰۰ افغانۍ
د ضرر د دريمي برخې محاسبه (۳۰۰ کرنه تقسيم پر ۳)	۱۸۰۰۰ افغانۍ

د (ج) شرکت کولاي شي په ۳۱۰ کرنه کې ۱۸۰۰۰ افغانۍ وليکي. دا د مجرائي هغه رقم دې چې د (ج) شرکت يې د هغه ضرر په بدل کې غوښتنه کوي چې په تير مالي کال کې ورسره مخ شوي دي.

۳۲۰ کرنښه - له تیرو کلونو څخه د شتمنی د خسارې لېږد (انتقال)

را منځته شوې خسارې د ۳ کالو په موده کې د مجرائي وړ دي. یعنې په هریوه کال کې د ضرر دریمه برخه د مجرائي وړه چې د ټولې خسارې لپاره په ۳ کالو کې مجرائي ورکول کیږي. کیدای شي چې په یوه ځانګړي مالي کال کې هغه خسارې موجودې وي چې د یوه یا دوه تیرو کلونو څخه لېږدول شوي او په روان کال کې د مجرائي وړ وي. د تیرو کلونو د کسراتو د تصدیق په موخه ما لیه ورکونکي باید د شتمنی د خسارې په اړه د محاسبې سند له ځان سره ولري.

له تیریوه یا دوه کالو څخه را انتقال شوې خساره باید په ۳۲۰ کرنښه کې ولیکل شي.

څلورمه بیلګه

په هغه ځای کې چې د (د) شرکت د سرک ساختماني کار ترسره کوي په ۱۳۸۹ لمریز کال کې د اور لګیدو یوه پېښه را منځ ته شوه.

په ۱۳۸۹ کال کې د شتمنی مجموعي ضرر (۳۰۰ کرنښه) ۵۴۰۰۰ افغانۍ

د دریمې برخې ضرر محاسبه (۳۱۰ کرنښه) ۱۸۰۰۰ افغانۍ

په ۱۳۸۸ لمریز کال کې د (د) شرکت تجهیزات د زلزلې له کبله تخریب شول چې مجموعي ضرر ئې ۳۰۰۰۰ افغانیو ته رسیږي. نوموړي شرکت د دغه ضرر دریمه برخه په ۱۳۸۸ لمریز کال کې وضع کړه چې دریمه برخه ئې په ۱۳۸۹ لمریز کال او پاتې بله برخه ئې په ۱۳۹۰ لمریز کال کې د مجرائي وړه. د (د) شرکت حساب په دې بیلګه کې په لاندې ډول دي:

د خسارې له درکه د ضرر انتقال ۱۰۰۰۰ افغانۍ

د (د) شرکت باید ۱۰۰۰۰ افغانۍ په ۳۲۰ کرنښه کې ولیکي.

۳۳۰ کرنښه - د ضرر په بدل کې مجموعي مجرائي

په روان کال کې د را منځ ته شوي ضرر د محاسبې لپاره ۳۱۰ او ۳۲۰ کرنښې سره جمع کیږي او لاسته راغلي رقم د مالیاتي اظهار لیک د څلورمې برخې په ۳۳۰ او ۲۷۰ کرنښو کې لیکل کیږي.

۱.۱۱ الف د جايداد د استهلاک سند

د استهلاک د عمومي محاسبې سند په ۱۴ ضمیمه (جدولونه او د محاسبې پاڼې) کې شتون لري. که چېرې ماليه ورکونکي و غواړي چې د استهلاک له اسنادو څخه د شتمنۍ د محاسبې او معلومات ساتنې په موخه کار واخلي، په هر مالي کال کې د استهلاک د هر نورم لپاره باید له یوه ځانگړي سند څخه کار واخیستل شي.

د استهلاک په سند کې د موجودو معلوماتو څخه د استهلاک جدولونو (لومړي یا دویم جدول) په بشپړولو کې گټه اخستل کیږي. ماليه ورکونکي باید د استهلاک اسناد له ځان سره وساتي او کله چې د عوایدو ریاست د دغو اسنادو غوښتنه وکړي، نو ماليه ورکونکي باید دغه اسناد ورته برابر کړي. دا اسناد له مالیاتي اظهارلیک سره نه ضمیمه کیږي. د شتمنۍ د استهلاک په اړه د معلوماتو د ورکولو په موخه باید یواځې لومړي یا دویم جدول له مالیاتي اظهارلیک سره ضمیمه کړل شي.

په لاندې بیلگه کې هغه شتمنۍ کارول شوې ده چې عمر یې ۵۰ کاله او د استهلاک نورم ۲٪ دي.

لومړي ستون - د شتمنۍ استهلاک

د هرې شتمنۍ لپاره باید یوه ځانگړې کرښه بشپړ کړل شي. په نوموړې کرښه کې د شتمنۍ په اړه توضیحات باید په داسې شکل سره ورکړل شي چې له مخې ئې شتمنۍ په اسانۍ سره وپیژندل شي. دا توضیحات باید د شتمنۍ په ټول عمر کې یو شان وي.

دویم ستون - د پیریدلو نیتیه

په دې ستون کې هغه نیتیه لیکل کیږي چې شتمنۍ په کې پیرودل شوې او یا ماليه ورکونکي ته په کې لېږدول شوې ده. دا نیتیه له یو کال نه تر بل کال پورې ثابت وي یعنې د کومې ځانگړې شتمنۍ لپاره بدلون نه مومي.

دریم ستون - بیه/ قیمت

د شتمنی د لاسته راوړلو یا پیریدلو په وخت کې د شتمنی بیه، د شتمنی د لیرد بیه او یا د شتمنی د بادلي بیه په دې ستون کې لیکل کېږي. دغه بیه له یو کال نه تر بل کاله پورې ثابته ده او د کومې ځانگړې دارايي لپاره تغیر نه مومي.

خلورم ستون- د شتمنی د فترې ارزښت

د یوې شتمنی د فترې ارزښت له هغه ارزښت څخه عبارت دي چې د مالي کال په پای کې یې لري. که چیرې دا لومړي کال وي چې د شتمنی استهلاك په کې صورت مومي، د شتمنی بیه د نوموړي ارزښت په توگه گڼل کېږي. د شتمنی ارزښت له هرډول استلاک نه وړاندې د هغې له بیې څخه عبارت دي.

د پاتې رقمونو تصحیح

که چیرې یومالیه ورکونکي نه غواړي چې استهلاكیدونکې شتمنی ولري او یا ورڅخه کار واخلي، په دې حالت کې د پاتې رقمونو د تصحیح موضوع منځ ته راځي.

د پاتې ارقامو تصحیح یا تغیر یوه محاسبوي او مالیاتي اصطلاح ده چې د شتمنی د استهلاك لپاره کارول کېږي.

- د شتمنی د استهلاك لپاره د پاتې ارقامو تصحیح یا تغیر وخت صورت مومي:
- که چیرې له شتمنی څخه کار اخیستنه پای ته ورسېږي، یعنې که چیرې شتمنی وپلورل شي، له منځه ولاړه شي او یا تخریب شي.
 - که چیرې شتمنی ونه کارول شي او بیا ورڅخه هیڅکله استفاده ونه شي.
 - که چیرې له شتمنی څخه د نه کارولو په موخه د شتمنی له نصبولو څخه ډډه وشي او د بیا کارونې لپاره بیا نصب نه کړل شي،
 - که چیرې له شتمنی هیڅ ونه کارول شي او پرېکړه وشي چې په هیڅ صورت ورڅخه استفاده ونه شي.

که چیرې د پاتې ارقامو د تصحیح موضوع صورت مومي، نو پاتې ارقام باید د کسراتو له وضع نه وروسته محاسبه شي. دا رقم باید له هغه وخت نه چې پانگه په کار

اچول شوې ده او يا له هغه وخت نه چې د شتمني د پلور له کبله تاوان منځ ته راغلي په پام کې ونيول شي. (د پانگه ايزې گټې او ضرر د محاسبې په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ۹ جدول ۹ ضميمې ته مراجعه وکړي).

دا عمليه د شتمني د نهايي ارزښت او دفتري ارزښت د پرتلې له مخې او په هغه وخت کې اجرا کېږي چې د شتمني د ارزښت په پام کې نيولو سره د پاتې ارقامو تصحيح صورت ومومي.

پنځم ستون - نيټه

د پاتې ارقامو د تغيير يا تصحيح نيټه په دې ستون کې ليکل کېږي. د بيلگې په توگه هغه نيټه ليکل کېږي چې شتمني په کې پلورل شوې، له منځه تللي، تخريب شوي، يا له شتمني څخه د نه کار اخيستنې نيټه.

شپږم ستون - نهايي ارزښت

د شتمنس نهايي ارزښت بايد په دې ستون کې وليکل شي. نهايي ارزښت په عمومي ډول له هغه ارزښت څخه عبارت دې چې د پاتې رقم د تغيير او تصحيح په وخت کې له شتمني څخه لاس ته راځي. نهايي ارزښت له هغو رقمونو او غير نغدي منفعتونو (اجناسو او خدماتو) څخه عبارت دې چې د شتمني له درکه د بازار د نرخ پر بنسټ لاس ته راځي. د استهلاك وړ شتمني د تخريب او خسارې لپاره د بيمې ورکړه هم نهايي ارزښت بلل کېدای شي. که چيرې يوه شتمني حذف شوې وي په بدل کې هيڅ ډول ارزښت لاسته نه وي راغلي او په راتلونکي کې هم نه ترلاسه کېږي، په دغه صورت کې د نوموړې شتمني نهايي ارزښت صفر دې.

د کسراتو له وضع کولو نه وروسته پاتې رقمونه (ارقام)

د کسراتو له وضع کولو نه وروسته پاتې ارقام له لاندې محاسبې څخه لاسته راځي:

نهايي ارزښت/بیه

منفي: د شتمني د اصلي بيې مجاز کسرات

منفي: هغه مجاز استهلاك چې په روان او تيركال يې غوښتنه شوې ده مساوي: د كسراتو له وضع كولو نه وروسته پاتې رقم كه چيرې له يوې شتمنۍ څخه د مالي وړ كار اخيستنه فيصدي له ۱۰۰٪ څخه كمه وي، د كسراتو له وضع كولو نه وروسته د پاتې رقم پر تصحيح باندې بايد عين فيصدي تطبيق شي. يعنې له شتمنۍ د مالي وړ كار اخيستنه بايد د محاسبې پر ټولو برخو تطبيق شي.

اووم ستون - د محاسبې وړ

كه چيرې د كسراتو له وضع كولو نه وروسته پاتې رقم د گټې په توگه وگڼل شي، نوموړي رقم د شتمنۍ د پلور د محاسبې په وخت كې د پانگې دگټې د يوې برخې په توگه گڼل كيږي. د پانگې گټې په محاسبه كې ددې رقم د شاملولو په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه كولو لپاره، د مالياتي اظهارليك ۹ ضميمې ته مراجعه وكړئ.

د محاسبې وړ رقم په اړه د جزئياتو لپاره لاندې دويمې بيلگې ته مراجعه وكړئ.

اتم ستون - د كسر وړ

كه چيرې د كسراتو له وضع كولو نه وروسته پاتې رقم ضرر وگڼل شي، دې ته كسر ويل كيږي. د شتمن د پلور د محاسبې پر مهال دا ډول كسر د ضرر د يوې برخې په توگه گڼل كيږي او د مجرايي وړ ده.

د كسراتو له وضع كولو نه وروسته د پانگې د ضرر په محاسبه كې د پاتې رقم د شاملولو په اړه د زياتو معلوماتو د ترلاسه كولو لپاره د مالياتي لارښوود ۹ ضميمې ته مراجعه وكړئ.

د محاسبې وړ رقم په اړه د جزئياتو لپاره لاندې دويمې بيلگې ته مراجعه وكړئ.

په ارزښت كې كموالي

د يوې شتمنۍ د ارزښت كموالي له شتمنۍ څخه د استفادې او يا له هغه كموالي څخه عبارت دي عبارت دي چې په هر مالي كال كې د نوموړې شتمنۍ لپاره ټاكل كيږي.

نهم ستون - گټور عمر

د شتمنۍ گټور عمر په دې ستون کې ليکل کيږي. د شتمنۍ د يوې کټگوري گټور عمر د مالياتو قانون په تعليماتنامه کې توضيح شوي دي. د شتمنۍ گټور عمر له له يو کوچني معياد څخه پيل کيږي چې تر لسو ممکنه معيادونو پورې دوام کوي چې له ۲ کلونو څخه پيل کيږي او تر ۵۰ کلونو پورې دوام کوي. البته دا امر د شتمنې تر ډول او تردې چې معمولي او يا چټک استهلاك د تطبيق وړ دي، پورې اړه لري. د عوايدو رياست له تائيد نه وروسته مختلفې دورې کارول کيدای شي.

لسم ستون- د نورم فيصدي

په دې ستون کې د فيصدي هغه نورم ليکل کيږي چې په نهم ستون کې شامل شوي او د شتمنۍ له گټور عمر پورې تړاو لري. نورمونه د مالياتو قانون په تعليماتنامه کې توضيح شوي دي. د فيصدي نورمونه له ۲٪ نه تر ۵۰٪ پورې دي. د بيلگې په توگه، د ۵۰ کالو گټور عمر لپاره ۲٪ نورم ټاکل شوي دي. دا هغه نورم دي چې په يوه مالي کال کې د يوې شتمنۍ د ارزښت د کموالي په محاسبه ورڅخه کار اخيستل کيږي.

يوولسم ستون - د ماليې وړ کاروني فيصدي

د ماليې وړ کاروني فيصدي له هغې فيصدي څخه عبارت دي چې له شتمنۍ څخه د مالياتي موخو لپاره کار اخيستل کيږي. يعنې دا له هغې فيصدي څخه عبارت دي چې د عوايدو په توليد کې ورڅخه کار اخيستل کيږي. که چېرې د شتمنۍ له يوې برخې څخه په سوداگريزو فعاليتونو او له يوې برخې څخه يې په شخصي فعاليتونو کې کار اخيستل شي، نو په دې صورت کې يواځې د هغې شتمنې د استهلاك لپاره د مجرائي غوښتنه کيدای شي چې په سوداگريزو فعاليتونو کې کارول کيږي.

لومړۍ بيلگه

د الف شرکت له تيرو څخه جوړه شوې يوه ودانۍ (تعمير) لري چې له درې برخو (۷۵٪) څخه يې د يوې فابريکې لپاره کار اخلي او عوايد ورڅخه لاس ته راوړي. د ودانې له څلورمې برخې (۲۵٪) څخه د الف شرکت ونډه لرونکي د خپلې کورنۍ د استوگنځي په

توگه کار اخلي. په دې ډول حالت کې یواځې د ودانې ۷۵٪ (درې برخې) د مالیې وړ دي او پاتې ۲۵٪ (یوه برخه) ئې یې د شخصي گټو لپاره استفاده کیږي. د هغې برخې لپاره چې د شخصي گټې اخیستنې لپاره کارول کیږي، د استهلاك مجرایي نه ورکول کیږي.

دولسم ستون - د شتمنۍ د ارزښت د کموالي له درکه و کسراتو وضع کول

د شتمنۍ د ارزښت د کموالي له درکه و کسراتو وضع کول په دې کرښه کې لیکل کیږي. دا رقم باید د هرې شتمنۍ لپاره په جلا توگه محاسبه کړل شي.

۱. هغه شتمنۍ چې په ټول کال کې ساتل شوي او ۱۰۰٪ ورڅخه استفاده شوي ده، په لاندې ډول محاسبه کیږي:

ابتدایي ارزښت (دریم ستون) د نورم په فیصدي کې ضرب (۱۰ ستون)

۲. که چیرې له شتمنې څخه د مالیې وړ گټه اخیسنه له ۱۰۰٪ څخه کمه وي، محاسبه یې په لاندې ډول ترسره کیږي:

ارزښت (دریم ستون) د فیصدي په نورم کې ضرب (۱۰ ستون) د مالیې وړ گټې اخیستنې په فیصدي کې ضرب (۱۱ ستون)

که چیرې هغه معیاد چې شتمنۍ په کې د مالیې وړ گټې اخیستنې لپاره کارول شوي ده له یو بشپړ مالي کال څخه لږ وي، د یادوو شوو شمیرو (۱ او ۲) اړوند محاسبه باید په داسې بڼه ترسره شي چې دا موده په کې د «قستمی روش» (چې په ۳.۱ الف برخه کې تشریح شوي ده) پریښت شامله شي.

په ۱۲ کرښه (د شتمنۍ د ارزښت د کموالي له درکه و کسراتو وضع کول) کې د شاملو محاسبو مجموعه ددې ستون په پای کې لیکل کیږي. دا رقم د استهلاك لومړي جدول په اړونده کرښه کې هم لیکل کیږي.

دويمه بيلگه

د الف شرکت په ۱۳۸۳/۱/۱ نېټه د ۱۲۰۰۰۰۰ افغانیو په ارزښت فرنيچر و پيريدل او په ۱۳۸۹/۳/۳۱ نېټه يې بيرته په ۸۰۰۰۰۰ افغانۍ و پلورل. د ماليې وړ استفادې فيصدي ۱۰۰ فيصده رقم بنسټي. فرض کوو چې پر عايداتو باندي د مالياتو قانون د تعليماتنامې پر بنسټ د الف شرکت د استهلاك د ۱۰٪ نورم له مخې د فرنيچر لپاره مجرايي ترلاسه کړي ده.

د ۱۳۸۹ کال جدول بايد په لاندې ډول بشپړ کړل شي:

لومړي ستون	د شتمنۍ تشریح فرنيچر (ميزونه) دلته ليکل کيږي
دويم ستون	د پيريدولو نېټه په دې ځاي کې ۱۳۸۳/۱/۱ ليکل کيږي
درېم ستون	بیه په دې ځاي کې ۱۲۰۰۰۰۰
افغانۍ ليکل کيږي	
څلورم ستون	د تغير وړ لومړي ارزښت
دا د تغير وړ نهايي ارزښت په ۱۳۸۸ کال کې اخیستل کيږي.	
د شتمنۍ لومړنې بیه	د ۱۲۰۰۰۰۰ افغانۍ
منفي: د ۱۰ فيصده نورم پر بنسټ د ۵ کلونو استهلاك (د ۱۲۰۰۰۰۰ افغانیو ۱۰ فيصده ضرب په ۵ کلونو کې)	۲۰۰۰۰۰ افغانۍ
د ۱۳۸۸ کال په پای کې نهايي ارزښت	۲۰۰۰۰۰ افغانۍ
د تغير وړ لومړني ارزښت د تير کال د انتقال شوي نهايي ارزښت رقم دي، نو ځکه ۴ ستون د ۲۰۰۰۰۰ افغانیو رقم بنسټي.	

د بیلانس تنظیم:

دا چې پلورنه په یوه ځانگړي وخت کې ترسره شوې ده، په جدول کې باید لاندې برخه بشپړه شي:

پنځم ستون: د لیرد (انتقال) نیټه
په دې ځای کې ۳۱ / ۱ / ۱۳۸۹ لیکل کیږي

شپږم ستون: د استفادې د پای ارزښت
لاسته راوړل شوې نغدې پیسې په ځای کې لیکل کیږي چې
۸۰۰۰۰۰ افغانۍ دي.

اووم - اتم ستون: د محاسبې وړ رقم / د کسر رقم
د محاسبې وړ رقم محاسبه په لاندې ډول وي:

د پلور بیه (نهایی ارزښت) ۸۰۰۰۰ افغانۍ
منفي لومړني ارزښت (په ۱ / ۱ / ۱۳۸۹ نیټه) ۶۰۰۰۰ افغانۍ
منفي درې میاشتنی استهلاك (ځکه چې شتمني په ۳۱ / ۳ / ۱۳۸۹ نیټه پلورل شوې ده) ۳۰۰۰۰ افغانۍ
د محاسبې وړ ارزښت ۱۷۰۰۰۰ افغانۍ
په دې حالت کې باید د ۱۷۰۰۰۰ افغانیو رقم په ۷ ستون کې ولیکل شي. که چېرې
د محاسبې وړ رقم یو منفي رقم وي، ضرر ټیټي چې باید په ۸ ستون (د کسرو) کې
ولیکل شي.

نهم ستون - گټور عمر
پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د لارښوونو پر بنسټ په دې کرښه کې ۱۰ کاله لیکل
کیږي.
لسم ستون - د فیصدي نورم

دا چې د میز لپاره د تطبیق وړ نورم ۱۰ فیصده دي، په دې ستون کې هم باید ۱۰
فیصده ولیکل شي.

یولسم ستون - د مالېې وړ استفاده

دا چې شتمني په تشبث کې په بشپړه توگه کارول شوې ده، په دې ستون کې ۱۰۰
فیصده لیکل کیږي.

دولسم ستون- د ارزښت د کموالي کسر

دا حالت بايد په لاندې ډول محاسبه شي:

د شتمنۍ بيه د استهلاک په نورم کې ضرب په $3/12$ کې ضرب (ځکه چې په ۱۳۸۹ کال کې د ۳ مياشتو لپاره کارول شوي ده) د استفادې په فيصدي کې ضرب. پایله يې ۳۰۰۰۰۰ افغانۍ کېږي (۱۲۰۰۰۰۰۰ ضرب په ۱۰ فيصده کې ضرب په $3/12$ ضرب په ۱۰۰ فيصده کې)

په دولسم ستون کې د ۳۰۰۰۰۰ افغانیو رقم ليکل کېږي.

ديارلسم ستون - د کال په پای کې تغير يا تصحيح وړ ارزښت

د هرې شتمنۍ د هرې برخې تغير وړ ارزښت د کال په پای کې محاسبه کېږي.

د تغير يا تصحيح وړ ارزښت له تغير وړ ابتدايي ارزښت (۴ ستون) منفي د شتمنۍ د ارزښت د کموالي له درکه کسرات - ۱۲ کړبنه) څخه عبارت دي. د کال په پای کې د تغير وړ ارزښت د راتلوونکي کال په پيل کې د تغير وړ ابتدايي ارزښت گڼل کېږي.

دریمه بیلگه

که چېرې په څلورم ستون کې د یوې شتمنۍ ابتدايي ارزښت ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ او په ۱۲ کړبنه کې د هغې د ارزښت د کموالي له درکه کسر ۴۰۰۰۰۰ افغانۍ وي، د کال په پای کې به د نوموړې شتمنۍ تغير وړ ارزښت ۶۰۰۰۰۰ افغانۍ وي (۴ ستون منفي ۱۲ ستون).

دولسمه ضميمه : د ليرد وړ ضرر د محاسبې سند

۱۲. الف د محاسبې د سند او د ليرد وړ خالص عملياتي ضرر پيژندنه

خالص عملياتي ضرر هغه وخت منع ته راځي چې د فعاليتونو لگښت له عوايدو څخه زيات وي.

خالص عملياتي ضرر هغه وخت د مجرايي وړ دي که چيرې تشبث په هماغه کال کې عملياتي گټه ترلاسه کړې وي.

د خالص عملياتي ضرر د ليرد لپاره (له دې سره چې آيا مالیه ورکونکي ثبت دي او که نه) دوه لارې شتون لري. ددې سند له مخې ثبت شوي تشبث هغه تشبث دي چې د خصوصي پانگه اچونې د قانون (چې د ۱۳۸۴ کال د قوس په ۱۵ نيټه تعديل شوي دي) پر بنسټ د آيسا په اداره کې ثبت او راجسټري وي. دا حکم د ۱۳۸۳ لمريز کال د سرطال له لومړۍ نيټې يا له هغې نيټې څخه د تطبيق وړ دي چې تشبث په کې ثبت او راجسټري شوي (هريو بې چې وروسته شوي وي).

له آيسا سره ټول ثبت او راجسټري شوي نهادونه (له لاندې محدودو سکتورونو نه پرته) د ثبت شوو نهادونو په نوم ياديږي او د ۱۳۸۷ لمريز کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ تر نا محدود وخت پورې د ضرر له ليرد او چټک استهلاك څخه تر نا محدود وخت پورې له شتمنۍ څخه کا د راخيستل کيدا شي.

محدود تشبثونه په لاندې ډول دي:

- د وسلو او چاود ديدونکو موادو توليد او پلور
- د پيسو فعاليتونه (له بانکي لارې څخه نه)
- د بيمې فعاليتونه
- هغه تشبثونه چې په طبيعي سرچينو (د ځنگل ساتلو په گډون) او بنسټيزو فعاليتونو (لکه مخابرات ، ساختمان ، پايپ لين) کې بې پانگه اچولې ده مگر دا چې د ځانگړو قوانينو له مخې ورته ياد شوي امتيازات ورکړل شوي وي او ياد شوي تشبثونه د دغو قوانينو له مخې فعاليت وکړي.

د ثبت شوو نهادونو په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د افغانستان خصوصي پانگه اچونې قانون ته (چې د ۱۳۸۴ کال د قوس په ۱۵ نیټه تعدیل شوي دي) مراجعه وکړی. ددې قانون ۵ ماده د ځانگړو سکتورونو په اړه صراحت لري. د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون ۷ فصل په ځانگړې توگه د بیمه شرکتونو د مالیاتو په اړه صراحت لري. ددې قانون ۱۲ فصل د کانونو د را ایستلو صنعت د مالیه ورکوونکو په اړه مالیاتي مقررات وړاندې کوي.

د عملیاتي ضرر د لیرد په اړه د زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون او لارښوود ته مراجعه وکړی.

د نامحدودې مودې لپاره د لیرد وړ ضرر

په یادو شوو طرز العملونو کې د مالیاتي امتیازونو پر بنسټ خالص عملیاتي ضرر (د ضرر تر بشپړ جبران پورې) تریو نامحدوده وخت پورې د لیرد وړ دي.

تر نامحدوده راتلونکې پورې د هغو منظور شوو تشبثونو (چې مالیاتي معافیت یې د ۱۳۸۳ کال د سرطان له لومړۍ نیټې څخه پای ته رسیږي) لپاره د ضرر د لیرد امتیاز له همغې نیټې څخه او یا د ثبت او رجسټر له لومړې نیټې (هره نیټه چې وروستی وي) څخه پیل کیږي.

هغه عملیاتي ضرر چې د ۱۳۸۳ کال د سرطان د لومړۍ نیټې او د ثبت او رجسټر د نیټې ترمنځ منځته راځي، د نامحدود وخت لپاره د لیرد وړ دي. دا ډول ضرر یواځې د ضرر د عادي لیرد میتود (په یو کال کې دریمه برخه) پر بنسټ انتقالیدای شي.

هغه عملیاتي ضررونه چې د مالیاتي معافیت په موده منځته راځي د لیرد او مجرایي وړ نه دي.

هغه نهادونه چې د منظور شوو تشبثونو په توگه ثبت او رجسټر شوي دي، ددوي د شتمنۍ د استهلاک د محاسبې پر مهال چټک استهلاک ترلاسه کولای شي. په دې اړه د زیاتو معلوماتو د ترسره کولو لپاره ددې مالیاتي لارښوود ۱ او ۲ ضمیمې ته مراجعه وکړی.

د ليرېد وړ محدود يا معياري ضرر

د ليرېد وړ محدود يا معياري ضرر د احكامو پر بنسټ شرکتونه کولای شي چې د ليرېد وړ عملياتي ضرر (دهغې له منځته راتلو څخه وروسته) د درې کلونو په موده کې جبران کړي. يعنې په يوه کال کې د ضرر دريمه برخه او په درې راتلونکو کلونو کې ټول ضرر د مجرايي وړ دي. که چيرې د ماليې وړ عوايد شتون ونه لري، کوم ضرر چې بايد په يوځانگړي کال کې کسر شي، راتلونکي کال ته نشي ليرېدول کېدای. دا ضرر حذفېږي. هغه عملياتي ضررونه چې د مالياتي معافيت په موده کې منځ ته راځي د ليرېد وړ مجرايي وړ نه دي.

د بهرنيو فعاليتونو عملياتي ضرر له کورنيو ماليې وړ عوايدو څخه د مجرايي وړ نه دي او همدارنگه د کورنيو فعاليتونو ضرر ته د بهرنيو ماليې وړ عوايدو څخه مجرايي نه ورکول کېږي.

لومړۍ بيلگه

د (ب) افغاني شرکت په افغانستان او پاکستان کې د غاليو د پلور مرکزونه لري چې يو يې د افغانستان د جلال آباد په ښار کې او بل يې د پاکستان د لاهور په ښار کې موقعيت لري. نوموړي شرکت په افغانستان کې غالي پيري او د نوموړو مرکزونو له ليارې يې پر پيروونکو پلوري. په ۱۳۸۸ کال کې د نوموړي شرکت د جلال آباد د مرکز له ليارې ۱۰۰۰۰۰۰ افغانيو معادل عوايد ترلاسه کړل ولې د لاهور ښار په مرکز کې رامنځته شوي عملياتي ضرر يې د ۹۰۰۰۰۰۰ افغانيو معادل دي. د ماليې له درکه نوموړي شرکت بايد ۲۰۰۰۰۰۰ افغانۍ (۲۰٪ X ۱۰۰۰۰۰۰) ورکړي. د نوموړي شرکت د ۹۰۰۰۰۰۰ افغانيو عملياتي ضرر لپاره د جلال آباد مرکز له عوايدو څخه مجرايي نه ورکول کېږي.

دويمه بيلگه

ددې بيلگې حقايق او معلومات لومړۍ بيلگې ته ورته دي. په ۱۳۸۹ کال کې نوموړي شرکت د جلال آباد په مرکز کې د ۷۰۰۰۰۰۰ افغانيو معادل تاوان وکړ، ولې د لاهور ښار له مرکز څخه يې ۸۰۰۰۰۰۰ افغانۍ گټه لاسته راوړه. د لاهور ښار له مرکز څخه

لاسته راغلي گټه په پاکستان کې د ۳۲۰۰۰۰۰ افغانیو معادل مالي تابع ده. د لاهور مرکز له ليارې د ۱۳۸۹ کال له گټې څخه د ۱۳۸۸ کال ضرر مجرايي د انتقال وړ ده. د ضرر له وضع کولو نه وروسته د ليرې وړ خالصه گټه ۵۰۰۰۰۰۰ افغانی ده. پر عايداتو باندې د مالياتو قانون د ۵ مادې د حکم پر بنسټ افغاني شرکت کولاي شي چې په بهر کې د ورکړل شوو مالياتو لپاره مجرايي ترلاسه کړي، البته يو محدوديت سره. دا محدوديت د ماليې له هغه رقم سره مساوي دي که چيرې ۵۰۰۰۰۰۰ افغانی گټه له افغاني سرچينو څخه لاسته راغې وي، دا ماليه په افغانستان کې ورکړې وړه وه (۱۰۰۰۰۰ افغانی). د ۱۰۰۰۰۰۰ افغانیو له وضع نه وروسته پاتې رقم له ۳۲۰۰۰۰۰ افغانی (په پاکستان کې ورکړل شوې ماليه) دورکړل شوې ماليې په توگه د مجرايي وړ نه دي او راتلونکي ته هم د ضرر په توگه نشي ليرې وړول کېدای.

د يو مالي کال په اوږدو کې د ضرر (هغه رقم چې د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۲۰ کرښه کې ليکل شوي دي) د ثابتولو په موخه ماليه ورکونکي بايد موثق اسناد وړاندې کړل شي. د ليرې وړ ضرر د محاسبې لپاره يو جلا پاڼه /سند شتون لري چې دوه برخې لري: لومړې برخه يې د نامحدود وخت لپاره د ضرر د ليرې او دويمه برخه يې د ليرې وړ محدود يا معياري ضرر لپاره کارول کېږي. د نوموړې پاڼې /سند د مختلفو برخو بشپړول د يو نهاد له ثبت او جستړ، د لومړۍ ثبت او راجستري نېټې او له مالياتي معافيت پورې تړلي دي.

ماليه ورکونکي بايد له ټولو نورو اسنادو سره سره د ليرې وړ ضرر د محاسبې اسناد له ځان سره وساتي او د اړتيا په صورت کې يې د عوايدو لوي رياست ته وړاندې کړي. ماليه ورکونکي مکلف نه دي چې دا اسناد/ورقي له مالياتي اظهارليک سره ضميمه کړي.

د ليرې وړ ضرر د محاسبې سند/پاڼه په ۱۴ ضميمه (جدولونه او پاڼې) کې شتون لري.

۲.۱۲. د ليرې وړ ضرر د محاسبې د سند/پاڼې په اړه توضيحات

۱ کړبنه - د ثبت او راجسټر شوي نهاد په اړه پوښتنه

آيا تاسو د آيسا په اداره کې (د کورنيو او بهرنيو خصوصي پانگه اچونې د قانون له مخې) د منظور شوي او راجسټر شوي نهاد په توگه پيژندل کېږي؟ که چيرې مو ځواب مثبت وي، نو په څېرنگه تش ځاي کې د «هو» کلمه وليکي. که چيرې تاسو يو ثبت شوي نهاد نه ياست، نو په څېرنگه تش ځاي کې د «نه» کلمه وليکي.

۲ کړبنه - د آيسا په اداره کې د ثبت او راجسټريشن لومړۍ نيتيه

که چيرې د لومړۍ کړبنې پوښتنې ته ځواب مثبت وي، ددې کړبنې په څېرنگه تش ځاي کې د لومړي ثبت او راجسټريشن نيتيه ليکل کېږي. د يوه ځانگړي کال له ضرر سره د چلند په اړوند د لومړي ځل ثبت او راجسټريشن نيتيه ډيره مهمه ده. هغه ضرر چې له لومړني ثبت او راجسټريشن څخه وړاندې منځته راغلي دي، د ليرد وړ محدود يا معياري ضرر د مقرراتو پر بنسټ محاسبه کېږي (له هغو حالاتو نه پرته چې ماليه ورکونکي مالياتي معافيت لري). يواځې هغه ضرر ته د نامحدود وخت لپاره د ضرر د ليرد د مقرراتو پر بنسټ محاسبه او مجرايي ورکول کېږي چې د لومړني ثبت او راجسټريشن له نيتيې څخه وروسته منځته راځي.

ومړۍ برخه: د معياري ليرد وړ ضرر

لومړي ستون - د ضرر کال

هغه کال په دې ځاي کې وليکي چې ضرر په کې رامنځته شوي دي.

دويم ستون - مجموعي ضرر

ټول هغه ضرر چې د کال په اوږدو کې ورسره مخ شوي ياست په دې ستون کې وليکي. که چيرې گټه ترلاسه شوې وي، په دې ستون کې څه نه ليکل کېږي (تش پريښودل کېږي).

دریم ستون - د ضرر د لیږد کلونه

په دویمه کښه کې د لیکل شوي رقم دریمه برخه په هر سپین رنگه ستون کې لیکل کېږي.
دهغه ضرر حد اکثر مقدار چې له گټې څخه د مجرایي وړ دي

دا رقم (د ۳-۷ کښو مجموعه) د هر کال لپاره دي چې د ستون په صدر کې لیکل شوي دي.

د لومړۍ برخې (د ضرر لیږد) د بشپړولو ساده طریقه په لاندې ډول ده

لومړۍ بیلگه

د (الف) شرکت عملیاتي پایلې په لاندې ډول بیان شوي دي:

د ضرر کال			د ضرر مجموعه			هغه کلونه چې ضرر ورته لیږدول کېږي		
۱۳۸۷	۱۳۸۸		۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶			
۱۳۸۲	۱۲۰۰۰۰		۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰			
۱۳۸۳	۱۵۰۰۰۰		۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰			
			۴۰۰۰۰	۹۰۰۰۰	۵۰۰۰۰			

په هر کال کې
حد اکثر مجرایي

په دې بیلگه کې د (الف) شرکت کولای شي چې د ۱۳۸۴ کال له عوایدو څخه د مجرایي وړ ضرر د رقم د معلومولو لپاره د ۱۳۸۲ او ۱۳۸۳ کلونو د لیږد وړ ضررونه سره جمع کړي. که چیرې نوموړي شرکت په ۱۳۸۴ کال کې ضرر لاسته راوړي، د ۱۳۸۲ او ۱۳۸۳ کلونو ضررونو لپاره په ۱۳۸۴ کال کې غوښتنه نشي کیدای.

د بیلگې په توگه که چیرې د (الف) شرکت په ۱۳۸۴ کال کې ۲۰۰۰۰ افغانیو معادل گټه لاسته راوړي، د ۱۳۸۲ او ۱۳۸۳ کلونو د لیږد وړ ۲۰۰۰۰ افغانیو ضرر د

مجرايي وړ دي. د ليرېد وړ ضرر (۷۰۰۰۰۰ افغانۍ) په راتلونكو كلونو كې د مجرايي وړ نه دي.

دويمه برخه : د نامحدود وخت لپاره د ليرېد وړ ضرر
لومړي ستون - كال

په دې ستون كې هغه كال ليكل كيږي چې عملياتي ضرر په كې را منځته شوي دي

دويم ستون : گټه/د كال ضرر

په لومړي ستون كې د ليكل شوې گټې يا ضرر رقم په دې ستون كې ليكل كيږي.

دريم ستون : د كال په پيل كې ضرر

دا د تير كال (د كال د پاي) د ضرر بيلانس دي. كه چيرې د ۱۳۸۹ كال په پيل كې د ضرر رقم وليكل شي، دا رقم د ۱۳۸۸ كال د پاي رقم دي. كه چيرې له ۱۳۸۴ كال څخه پيل شي (ځكه چې په دې كال شركت د آيسا په اداره كې ثبت شوي دي)، د ۱۳۸۴ كال د پيل ضرر به صفر وي.

څلورم ستون: تعديلات

دا هماغه رقم دي چې د گټې او ضرر په توگه په دويم ستون كې ليكل شوي دي. ضرر بايد په دوه قوسونو كې وليكل شي.

پنځم ستون: د ضرر نهايي بيلانس

۳ او ۴ ستونونه سره جمع كړي. او د حاصل يې په ۵ ستون كې وليكي. كه چيرې ۵ ستون مثبت رقم ولري، په دې معامله كې د ۵ ستون ارزښت صفر دي.

په هر كال كې د نهايي ضرر بيلانس هغه ضرر دي چې وروستي كال ته ليرېدول كيږي.
څلورمه بيلگه

که چیرې د یو شرکت نهایی بیلابنس د ۱۳۸۸ کال لپاره ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ د ضرر په توګه وښيي، دا حد اکثر رقم دي چې د ۱۳۸۹ کال له ګټې څخه د مجرایي وړ دي. که چیرې په ۱۳۸۹ کال ۱۱۰۰۰۰ افغانۍ ګټه ولري، په دې صورت کې د ۱۰۰۰۰۰ افغانیو رقم له ۱۱۰۰۰۰ افغانیو څخه کسر کیږي او پاتې رقم (۱۰۰۰۰۰) افغانۍ د مالیې وړ عوایدو په توګه پاتې کیږي. بنا، د ۱۳۸۹ کال په پای کې د ضرر نهایی بیلابنس د رقم د مثبت والي په وجه صفر دي- ۳ ستون جمع ۴ ستون یعنی ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ + ۱۱۰۰۰۰ افغانۍ یا ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ. په دې حالت کې به ۱۳۹۰ کال ته لیردول شوي ضرر صفر وي.

پنځمه بیلګه

د (ج) شرکت په ۱۳۸۳ کال کې له ۱۰۰۰۰۰ افغانیو عملیاتي ضرر سره مخ کیږي. په ۱۳۸۴ کال کې د نوموړي شرکت ګټه ۱۵۰۰۰۰ افغانۍ وي. د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو په وخت، د (ج) شرکت د ۱۳۸۳ کال عملیاتي ضرر (۱۰۰۰۰۰ افغانۍ) د ۱۳۸۴ کال له عملیاتي ګټې څخه کسر کوي او ۵۰۰۰۰ افغانۍ د مالیې وړ عوایدو په توګه پای کیږي.

که چیرې د (ج) شرکت په ۱۳۸۴ کال له ضرر سره مخ شي، په ۱۳۸۴ کال کې د ۱۳۸۳ کال د ضرر جبران کول شونې نه ده ځکه چې عملیاتي ګټه شته چې ضرر ته ورڅخه مجرایي ورکول شي. په داسې حالاتو کې د ۱۳۸۳ کال عملیاتي ضرر هغو راتلونکو کلونو ته لیردول کېدای شي چې د جبران لپاره یې عملیاتي ګټه ولري. د ۱۳۸۴ کال ضرر هم د لیرد وړ دي.

شپږمه بیلګه

په ۱۳۸۳ کال کې، (د) شرکت له ۱۰۰۰۰۰ افغانیو عملیاتي ضرر سره مخ شو. په ۱۳۸۴ کال کې د نوموړي شرکت عملیاتي ګټه ۵۰۰۰۰ افغانیو ته رسېږي. د (د) شرکت کولاي شي چې د ۱۳۸۳ کال د ضرر (۵۰۰۰۰ افغانۍ) لپاره مجرایي ترلاسه کړي. په همدې ترتیب د ۱۳۸۳ کال ضرر (۵۰۰۰۰ افغانۍ) ورستیو کلونو ته د لیرد او مجرایي په موخه باقی پاتې کیږي.

په ۱۳۸۵ کال کې د (د) شرکت ۱۵۰۰۰۰ افغانۍ عملیاتي ګټه ترلاسه کړه. په دې حالت کې نوموړي شرکت کولاي شي چې د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کول پرمهال

د ۱۳۸۳ مالیاتی کال عملیاتی ضرر (۵۰۰۰۰ افغانی) د ۱۳۸۵ کال له عملیاتی گټې سره جبران کړي.

که چیرې د (د) شرکت په ۱۳۸۵ کال کې له عملیاتی ضرر سره مخ شوي وي، د ۱۳۸۳ کال ضرر په ۱۳۸۵ کال کې نشي جبران کیدای. د ۱۳۸۳ کال ضرر د راتلونکو کلونو له گټو څخه د مجرایي او جبران په موخه لیرېډول کیږي. د ۱۳۸۵ کال عملیاتی ضرر هم راتلونکو کلونو ته لیرېډول کیدای شي.

د یرلسمه ضمیمه: د جریمې د محاسبې جدول

۱.۱۳ سرریزه

د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون پر بنسټ، دلاندې حالاتو په ګډون، جریمه په ګڼ شمیر مواردو کې پلې کیږي:

۱. په ټاکلي وخت د ذمت مالیې نه ورکول (۱۰۰ ماده)،
۲. د سوداګریزو معلوماتو په اړه د اسنادو نه ساتل او دغو اسنادو ته د نه لاس رسې په اړه اجرات نه کول (۱۰۱ ماده)،
۳. د مالیاتو اظهار لیک نه وړاندې کول (۱۰۲ ماده)،
۴. د مالیاتو نه وضع کول (۱۰۳)،
۵. د مالیاتو نه ورکول (۱۰۴ ماده)،
۶. د مالیې ورکوونکي د پیژندې د نمبر نه ترلاسه کول (۱۰۵ ماده).

د مالیې ورکوونکي لخوا د خپل ځاني سنجونې په اړه په مالیاتو اظهار لیک کې دوه جریمې شاملې دي. دا جریمې د ۱۳۸۷ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو قانون د ۱۰۰ او ۱۰۲ مادې پر بنسټ پلې کیږي.

د خپل ځاني سنجونې جریمې په دویمه برخه (د ورکړې وړ مالیاتو محاسبه) او د هغو مجموعي ورکړو په مجموعه کې شاملېږي چې په بانک کې تحویلېږي.

د مالیاتو اظهار لیک دا برخه دلاندې جریمو د سنجونې لپاره کارول کیږي:

- په ټاکلي وخت د مالیاتو اظهار لیک نه وړاندې کول (۱۰۲ ماده)،

- په ټاکلي وخت د مالياتو نه ورکول (۱۰۰ ماده)

نورې جريمې د ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون پر بنسټ د عوايدو لوي رياست لخوا ټاکل او سنجول کيږي ولو که جريمې د ۱۰۰ او ۱۰۲ مادې پر بنسټ هم سنجول شوې وي.

۱۳. ۲ د جريمې د محاسبې جدول تشریح

۱۳. ۲. ۱. د جريمې محاسبه - د مالياتي اظهارليک نه وړاندې کول (۱۰۲ ماده)

که چيرې مو د مالياتي کال په پاي کې مالياتي اظهارليک د جوزا له ۳۱ نيټې نه وروسته وړاندې کړي وي، د ۱۳۸۷ کال پر عايداتو باندې د مالياتو قانون د ۱۰۲ مادې پر بنسټ تاسو مکلف يې چې په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو له امله جريمه و سنجوي او تاديه يې کړي. که چيرې په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو لپاره مناسب او د منلو وړ دليل ونه لري، تاسو مکلف ياست چې جريمه ورکړي.

که چيرې مو د مالياتي کال په پاي کې مالياتي اظهارليک د جوزا په ۳۱ نيټه وړاندې کړي وي، تاسو د جريمې تابع نه گرځي.

د جريمې رقم د هغو ورځو (منفي د رخصتۍ ورځې) له شمير پورې تړلي دي چې اظهارليک په کې نه دي وړاندې شوي. د ۱۳۸۲ کال لپاره او يا هم تردې دمخه د هرې ورځې پر سرر سهامې او محدود المسؤليت شرکتونو جريمه ۱۰۰۰ افغانۍ ده. امله ۱۳۸۷ کال نه را پديخوا د يوې ورځې وروستو والي جريمه ۵۰۰ افغانۍ ده.

مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو له امله په ځانگړو حالاتو کې لوړې زياتې جريمې جريمې وضع کيږي.

۱۰ کرنبه - د مالياتي اظهارليک د وړاندې کولو ټاکلي نيټه د مالياتي اظهارليک د وړاندې کولو وروستۍ نيټه له مالياتي کال نه وروسته د راتلونکي کال د جوزا مياشتې ۳۱ ورځ ده. په ټاکلي وخت د مالياتي اظهارليک د نه وړاندې کولو جريمه له همدې نيټې نه وروسته د پلي کيدو وړ ده.

۲۰ کرښه - د مالياتي اظهار ليک د وړاندې کولو نيټه

هغه نيټه په دې کرښه کې ليکل کيږي چې مالياتي اظهار ليک پکې وړاندې کړل شوي دي. که چيرې دا نيټې د جوزا له ۳۱ نيټې نه وروسته وي، تاسو د جريمې تابع ياست مگر دا چې د مالياتي اظهار ليک د نه وړاندې کولو لپاره قانع کوونکي دلايل ولري.

لومړۍ بيلگه

د (الف) شرکت مکلف دي چې د ۱۳۸۸ کال لپاره خپل کلني مالياتي اظهار ليک د ۱۳۸۹ کال د جوزا تر ۳۱ نيټې پورې وړاندې کړي. نوموړي شرکت د ۱۳۸۸ کال مالياتي اظهار ليک د ۱۳۸۹ کال د سرطان تر ۱۰ نيټې پورې نه وړاندې کوي (يعنې له ټاکلي نيټې څخه ۱۰ ورځې وروسته). کله چې د عوايدو لوي رياست ورڅخه د معلوماتو غوښتنه کوي، شرکت ورته ځواب ورکوي د صورت حساب په بشپړولو کې يې ستونزه درلوده. دا چې دا يو مناسب او قانع کوونکي دليل نشي کېدای، د (الف) شرکت مکلف دي چې په ټاکلي وخت د مالياتي اظهار ليک د وړاندې کولو له درکه ۵۰۰۰ افغانۍ (۵۰۰۰ ضرب په ۱۰ کې) جریمه ورکړي.

دويمه بيلگه

د (ب) افغان ساهمي شرکت مکلف دي چې د ۱۳۸۸ کال مالياتي اظهار ليک د ۱۳۸۹ کال د جوزا تر ۳۱ نيټې پورې وړاندې کړي، ولې دا شرکت د ۱۳۹۰ کال د حمل تر لومړۍ نيټې پورې نه وړاندې کوي. د شرکت په دفتر کې د اورلگيدو او د اسنادو د سوزيدو له امله يې ونشو کړای چې مالياتي اظهار ليک په ټاکلي وخت وړاندې کړي. د دفتر له بيا رغاونې څخه سملاسي وروسته نوموړي شرکت خپل مالياتي اظهار ليک وړاندې کوي. دا چې ياد شوي شرکت په ټاکلي وخت د مالياتي اظهار ليک د نه وړاندې کولو لپاره قانع کوونکي دلايل لري، نوموړي د جريمې تابع نه گرځي.

۳۰ کرښه - د اظهار ليک د وړاندې کولو له وروستې نيټې څخه د ۱۳۸۷ کال د حوت تر ۳۰ ورځې پورې د ورځو شمير.

که چيرې د ۱۳۸۶ کال او يا تردې دمخه د نورو کلونو مالياتي اظهار ليک وړاندې

کوی، د مالیاتی اظهارلیک د وړاندې کولو له کال نه وروسته د جوزا تر ۳۰ ورځې پورې د ورځو شمیر په دې کرښه کې ولیکي. د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو ورځ هم په دې ورځو کې شاملېږي.

د ۱۳۸۷ کال اظهارلیک د بشپړولو پرمهال دا کرښه تشه پرېږدی.

دریمه بیلگه

د لومړۍ بیلگې د معلوماتو پر بنسټ:

د (الف) شرکت د ۵ برخې په ۳۰ کرښه کې د ۱۰ رقم لیکي.

۴۰ کرښه - د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو د ورستۍ نیتې او د ۱۳۸۷ کال د کب (حوت) د ۳۰ ورځې ترمنځ د رخصتې ورځو شمیر

د مالیاتي اظهارلیک د وړاندې کولو د ورستۍ نیتې او د ۱۳۸۷ کال د کب (حوت) د ۳۰ ورځې ترمنځ د رسمي رخصتېو ورځې محاسبه او په دې کرښه کې یې ولیکي.

۵۰ کرښه: د مالیاتي اظهارلیک وړاندې کولو د ورستۍ نیتې او د ۱۳۸۷ کال د کب (حوت) د ۳۰ ورځې ترمنځ د جریمې تابع ورځو شمیر

د جریمې د ورځو شمیر په لاندې ډول محاسبه کېږي او پایله یې په ۵۰ کرښه کې لیکل کېږي: په ۴۰ کرښه کې د لیکل شوو رخصتېو ورځو شمیر منفي په ۳۰ کرښه کې د هغو ورځو شمیر چې د مالیې ورکړه په کې وروسته شوې ده.

څلورمه بیلگه

د لومړۍ بیلگې له معلوماتو څخه په کار اخیستنې سره داسې وگڼئ/فرض کړې چې په ځنډ شوو لسو ورځو کې یوه ورځ رسمي رخصتې وه. د (الف) شرکت خپل مالیاتي اظهارلیک په لاندې ډول بشپړوي:

- د هغو ورځو شمیر چې د مالیې ورکړه پکې ځنډول شوې ده (۳۰ کرښه) ۱۰
 د رخصتي ورځو شمیر (۴۰ کرښه) ۱
 د جرمې تابع ورځو شمیر (۵۰ کرښه) ۹

۲۰ کرښه - د جرمې رقم

د جرمې رقم په لاندې ډول محاسبه کړی: ۵۰ کرښه (د جرمې تابع ورځې) ضرب ۱۰۰ افغانۍ.

۷۰ کرښه - په ۱۳۸۸ کال او وروستیو کلونو کې پر عایداتو باندې د مالیاتو اظهارلیک د وړاندې کولو په اړه د هغو ورځو شمیر چې اظهارلیک په کې ځنډیدلی دي.

په ۱۳۸۸ کال او وروستیو کلونو کې د مالیاتو اظهارلیک د ځنډ ورځو شمیر په دې کرښه کې ولیکی.

پنځمه بیلگه

یومالیه ورکونکي د ۱۳۸۶ کال پر عایداتو باندې د مالیاتو اظهارلیک د ۱۳۸۸ کال د غبرگولي په ۳۱ نیټه وړاندې کوي. د ۱۳۸۷ کال د غبرگولي د ۳۱ نیټې او ددې کال د کب د ۳۰ نیټې ترمنځ توپیر باید په ۳۰ کرښه کې ولیکل شي.

د ۱۳۸۸ کال د وري د لومړې نیټې او ددې کال د غبرگولي د ۳۱ نیټې ترمنځ توپیر باید په ۷۰ کرښه کې ولیکل شي.

۸۰ کرښه - په ۱۳۸۸ کال کې درخصتي ورځو شمیر یا هغه موده چې د مالیاتي اظهارلیک وړاندې کول پکې ځنډول شوي دي.

په ۱۳۸۸ کال او وروستیو کلونو کې د هغو رسمي رخصتو ورځې چې د مالیاتي اظهارلیک وړاندې کول پکې ځنډول شوي دي محاسبه کيږي او حاصل یې په دې کرښه کې لیکل کيږي.

شپږمه بیلگه

د پورتنۍ بیلگې د توضیحاتو پر بنسټ، د ۱۳۸۸ کال د وري د لومړۍ نېټې او د ددې کال د کب تر ۳۱ نېټې ترمنځ د رسمي رخصتیو شمیر په دې کرښه کې لیکل کېږي.

۹۰ کرښه - د جرمې تابع ورځې

د جرمې تابع ورځې په لاندې ډول محاسبه کېږي او حاصل یې په دې کرښه کې لیکل کېږي: په ۸۰ کرښه کې د رخصتۍ ورځو شمیر منفي د هغو ورځو شمیر چې په ۷۰ کرښه کې لیکل شوي دي.
۱۰۰ کرښه - د جرمې رقم

د جرمې رقم په لاندې ډول محاسبه کېږي: ۹۰ کرښه (د جرمې تابع ورځې) ضرب په ۵۰۰ افغانیو کې.

۱۱۰ کرښه - د جرمې مجموعي رقم

۲۰ او ۱۰۰ کرښه سره جمع کېږي او مجموعي رقم یې په لاندې کرښو کې لیکل کېږي:

- په دې مخ کې ۱۱۰ کرښه
- په دویمه برخه (د ورکړې وړ مالېې محاسبه) کې ۸۰ کرښه (د اظهارلیک نه وړاندې کول - په خپله د مالیه ورکونکي لخوا سنجول شوي جریمه)

۲.۳.۱۳ د جرمې محاسبه - په ټاکلي وخت د ورکړې وړ مالېې ورکړه
(۱۰۰ ماده)

که چېرې تاسو په مالیاتي اظهارلیک لیکل شوي محاسبه شوي مالیه د راتلونکي مالیاتي کال د غبرگولي په ۳۱ نېټه ورنه کړی، تاسو مکلف یاست چې په ټاکلي وخت د مالیه د نه ورکړې له امله جریمه محاسبه کړی.

په ټاکلي وخت د مالیاتي اظهارلیک له وړاندې کولو سره سره دا جریمه د تطبیق وړ ده. د جرمې رقم د هغو ورځو پر بنسټ محاسبه کېږي چې مالیه پکې ځنډول شوي ده. د ناورکړل شوي مجموعي رقم (پر عایداتو باندې د مالیاتو او د انتفاعي معاملو وړ

ماليې په گډون له درکه د هرې ځنډول شوې ورځې پرسرد جريمې رقم ۰.۱ يو دي.

۱۲۰ کربنه - پرعايداتو باندي د مالياتو په اظهارليک کې د ماليې ورکړې وخت

د راتلونکي کال د غبرگولي ۳۱ نيته د ماليې د ورکړې لپاره ټاکل شوې نيته اوخت دي (چې پرعايداتو باندي د مالياتو په اظهارليک کې ليکل شوي دي).

۱۳۰ کربنه - پرعايداتو باندي د مالياتو ورکړه

د ماليې د ورکړې نيته په دې کربنه کې ليکل کيږي. که چيرې مالیه د راتلونکي کال د غبرگولي له ۳۱ نيته نه وروسته (چې له امله يې مالیه ورکول کيږي) ورکول شي، په هغه صورت کې مالیه د تطبيق وړ ده.

۱۴۰ کربنه - د ځنډورځې

د ماليې د ټاکلې نيته او د ماليې د ورکړې د نيته ترمنځ توپير محاسبه کړي او حاصل يې په دې کربنه کې وليکي. اوومه بيلگه

د (ج) شرکت مکلف دي چې خپله د ذمت مالیه د ۱۳۸۹ کال تر ۳۱ نيته پورې ورکړي ، ولې نوموړي شرکت د ۱۳۸۸ کال مالیه د ۱۳۸۹ کال د چنگاښ تر ۱۱ نيته پورې نه تاديه کوي. د ماليې ورکړه تر ۱۱ ورځو پورې ځنډول شوې ده او دا ورځې د ټاکلي نيته د ماليې د ورکړې تر ورځې پورې (چې د ځنډ ورځې هم پکې شاملې دي) محاسبه شوي دي.

د (ج) شرکت بايد د ځنډ ورځې (۱۱) په دې کربنه کې وليکي.

۱۵۰ کربنه - د هغې ماليې رقم چې په ټاکلي وخت نه ده ورکړل شوې

د نا ورکړل شوې ماليې رقم په دې کربنه کې ليکل کيږي.

۱۶۰ کرنښه - د جريمې رقم

د جريمې رقم په لاندې ډول محاسبه کېږي: ۱۴۰ کرنښه (هغه رقم چې په ټاکلي وخت نه دي ورکړل شوي)
ضرب په ۰.۰۰۱ (۰.۱٪) کې او په ۱۴۰ کرنښه (د ځنډ ورځو شمېر) کې. ددې عملې حاصل په لاندې کرښو کې ليکل کېږي:

- په دې مخ کې ۱۶۰ کرنښه
- د دويمې برخې (د ورکړې وړ ماليې محاسبه) ۹۰ کرنښه (په ټاکلي وخت د ماليې نه ورکول- به خپله د ماليه ورکوونکي لخوا سنجول شوې ماليه)

اتمه بيلگه

د (د) شرکت مکلف دي چې خپل ماليات او پرعايداتو باندې د مالياتو اظهارليک د ۱۳۸۹ کال تر ۳۱ نيټې پورې تاديه او وړاندې کړي ، ولې نوموړي شرکت ماليات او پرعايداتو باندې د مالياتو اظهارليک د غبرگولي له مياشتې نه ۱۰ ورځې وروسته هم نه تاديه او وړاندې کوي. بنا ، د ماليې ورکړه او د اظهارليک وړاندې کول تر ۱۰ ورځو پورې ځنډول شوي دي او په مالياتي اظهارليک کې يې مالياتي مکلفيت ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ دي. په ټاکلي وخت د ماليې د نه ورکړې جریمه ۱۰۰۰۰۰۰ افغانۍ ده (۱۰۰۰۰۰۰ X ۱۰ X ۰.۰۰۱ ورځې).

د (د) شرکت بايد د ۵ برخې په ۱۶۰ کرنښه او د دويمې برخې په ۱۹۰ کرنښه کې ۱۰۰۰ افغانۍ وليکي.

نهمه بيلگه

د (د) شرکت حالت هغه حالت ورته دي چې په ۷ بيلگه کې ليکل شوي دي ، ولې د (د) شرکت خپل مالياتي اظهارليک په ټاکلي نيټه وړاندې کوي. دا چې ماليه ۱۰ ورځې وروسته ورکړل شوې ده ، په ټاکلي وخت د ماليې د نه ورکړې له امله اضافي ماليه وضع کېږي. د اضافي ماليې رقم له هغه رقم سره مشابه دي چې په ۷ بيلگه کې ليکل شوي دي ، اما يو توپير کې شته او هغه دا چې د (د) شرکت پرعايداتو باندې د مالياتو اظهارليک د ماليې له ورکړې نه پرته په ټاکلي وخت وړاندې کوي.

څوارلسمه ضميمه : جدولونه او د سنجونې (محاسبې) پاڼې / اسناد

په دې برخه کې جدولونه او د محاسبې اسناد شتون لري.

که چيرې غواړئ چې له جدول او يا د محاسبې له سند څخه کار واخلي، لومړی فوتوکاپي کړئ او بيا يې وکاروئ.

د مالياتي اظهارليک او د مالياتي لارښوود اړوندې برخې ماليه ورکونکي ته د جدولونو او د محاسبې د اسنادو د وړاندې کولو په اړوند مفصل معلومات ورکوي.

له بشپړيدو نه وروسته يو جدول بايد له مالياتي اظهارليک سره ضميمه کړل شي. تاسو بايد د جدول يو نقل او نور ثبت شوي اسناد له ځان سره وساتئ.

اما له مالياتي اظهارليک سره د محاسبې د سند (له بشپړيدو نه وروسته) ضميمه کولو ته اړتيا نشته. ولې تاسو بايد د محاسبې پاڼه او نور ثبت شوي اسناد وساتي او د غوښتنې په صورت کې د عوايدو لوي رياست وړاندې کړئ.

په دې لارښوود کې د جدولونو او د محاسبې د پاڼو لست په لاندې ډول دي:

جدولونه

لومړي جدول - معمولي استهلاك

دويم جدول - چټک استهلاك

درېم جدول - د انتفاعي معاملو ۲٪ او ۵٪ ماليه

څلورم جدول - د انتفاعي معاملو ۱۰٪ ماليه

پنځم جدول - اړوند شخص ته ورکړې او عوايد / له اړوند شخص څخه ورکړې او عوايد (انتقالي بيه ټاکنه)

شپږم جدول - د بهرنۍ نمايندگۍ يا د بهرني مرکزي دفتر ورکړې او پورونه (د ونډې فرضي گټه)

اووم جدول - په بهر کې د ورکړل شوي ماليې لپاره د مجرايي محاسبه
اتم جدول - بيلانس
نهم جدول - پانگه ايزه گټه يا ضرر

د سنجونې / محاسبې پاڼې

- له تلفاتو او آفاتو څخه د منځته راغلو تاوانونو د سنجونې پاڼه
- د استهلاك د سنجونې پاڼه
- د ليرد وړ عملياتي ضرر د سنجونې پاڼه
- د جريمې د محاسبې د سنجونې پاڼه

Schedule 1 - Ordinary Depreciation
(Complete Annual Income Tax Return for
Corporations and Limited Liability
Companies)

پانچویں جدول: عادی مستحقیات پر مبنی پر
 محدود ذمہ داری کمپنیوں اور کارپوریشنوں کے لیے
 عادی مستحقیات کا بیان (محدود ذمہ داری کمپنیوں کے لیے)

Version: 2011-03-28-001-PK

1	Taxpayer Identification Number	ذمہ داری ورکرونگ کی ڈیزائننگ نمبر
2	Name of Taxpayer	ذمہ داری ورکرونگ کا نام

Ordinary Depreciation **عادی مستحقیات**

	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے
	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے
	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے	دستخط کنندہ کی طرف سے
10	Depreciation calculated in accordance with the straight-line method or annual register	Rate	Depreciation method (AFB)
10	From straight-line or annual register	50%	AFB
20	From straight-line or annual register	33%	AFB
30	From straight-line or annual register	25%	AFB
40	From straight-line or annual register	20%	AFB
50	From straight-line or annual register	15%	AFB
60	From straight-line or annual register	14%	AFB
70	From straight-line or annual register	10%	AFB
80	From straight-line or annual register	7%	AFB
90	From straight-line or annual register	5%	AFB
100	From straight-line or annual register	2%	AFB
110	From straight-line or annual register		AFB
120	From straight-line or annual register		AFB
130	From straight-line or annual register		AFB
140	From straight-line or annual register		AFB
150	From straight-line or annual register		AFB
160	From straight-line or annual register		AFB
200	Total ordinary depreciation for all assets	AFB	AFB
Ministry of Finance (Issue with Tax Return)			

Schedule Z - Accelerated Depreciation
(Complete Annual Income Tax Return for
Corporations and Limited Liability
Companies)

فرم جدول - چک استهلاک (مستثنای فرم های تکمیلی
 شرکتی یا شرکت با مسئولیت محدود و سایر اشخاص حقوقی)

Version: 2017-03-20-007-03

1	Taxpayer Identification Number		1	شماره شناسنامه مالیاتی دین دار
2	Name of Taxpayer		2	نام شرکت یا شخص حقوقی

Accelerated Depreciation چک استهلاک

	Accelerated depreciation? (See Tax Table for rules and exceptions)	Yes / No	مورد	چک استهلاک (مستثنای فرم های تکمیلی شرکتی یا شرکت با مسئولیت محدود و سایر اشخاص حقوقی)	
	Depreciation Calculation is completed in the worksheet or annual register	تورم	دستگاه محاسبه و ثبت	دستگاه محاسبه	
	Depreciation Calculation is completed in the worksheet or annual register	Rate	Depreciation rate/limit (AFB)	Classification of property	
10	له جدول یا د ششماهه د ثبت له قانون ششماهه From worksheet or annual register	8-2 50%	افزایش AFB	شش ماهه جی 2: کل ایستگاه های محاسبه 2-year property	10
20	له جدول یا د ششماهه د ثبت له قانون ششماهه From worksheet or annual register	70% 25%	کاهش AFB	شش ماهه جی 2: کل ایستگاه های محاسبه 6-year property	20
100	Total accelerated depreciation for all assets (Qual amounts on line 70 and line 200 unless have used all line 700 in Section 6)	AFB	کاهش	استهلاک د 100 و 70 فرسودگی مردود جمع کل (به این ترتیب که در ششماهه د ثبت به 700 فرسوده می شود ششماهه)	100
Ministry of Finance/Version (same with Tax Return)					Ministry of Finance/Version (same with Tax Return)
دانشور وزارت امور مالیاتی					دانشور وزارت امور مالیاتی

Schedule 3 - 2% and 5% Business Receipts Tax Reconciliation (Complete Annual Income Tax Return for Corporations and Limited Liability Companies)

دويم جدول - د ۲٪ او ۵٪ انتفاعي معاملو د ماليو توخيډ کول (سپهاسي او محدودالمسئوليت شرکتونو لپاره پر عايداتو باندې د مالياتو کلتی بشپړ اظهار لیک)

Version: 2011-03-028-001-EP

1	Taxpayer Identification Number		د ماليه ورکړونکي د پېژندنې نمبر	
2	Name of Taxpayer		د ماليه ورکړونکي نوم	
	کلتی ناکمالي عوايد (له هر ډول مجرائي څخه د مخه)			
	Gross Receipts for the Year (before any deductions)			
	2 % Business Receipt Tax		د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه	
10	Gross receipts of goods and services of legal persons	افس	افغاني	د حکمي اشخاصو د مالونو او خدمتونو له درکه لاسته راغلي ناکمالي عوايد
20	Gross receipts of goods and services of 750,000 afghani or more per quarter of natural persons	افس	افغاني	په هر ربعه کې د حقيقي اشخاصو د مالونو او خدمتونو له درکه لاسته راغلي ۷۵۰۰۰۰ افغانيو او يا له هغه زيات ناکمالي عوايد
30	Gross receipts of hotels, restaurants, and guesthouses with total monthly income below 750,000 afghani	افس	افغاني	د هوتلونو، رسورانو او مېستونونو ناکمالي عوايد چې مياشتني بشپړ عوايد يې د ۷۵۰۰۰۰ افغانيو څخه کم وي
40	Total (Add line 10 through to line 30)	افس	افغاني	مجموعه (۳۰ لړۍ سره جمع کړئ)
50	Multiply line 40 by 2% (Enter here and on line 630 of Section 4)	افس	افغاني	۴۰ لړۍ په ۲٪ کې ضرب کړئ (په دې لړۍ او د څلورمې برخې په ۳۰ لړۍ کې درج کړئ)
60	Q1 Amount of 2% BRT already paid	افس	افغاني	۱ ربع: د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
70	Q2 Amount of 2% BRT already paid	افس	افغاني	۲ ربع: د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
80	Q3 Amount of 2% BRT already paid	افس	افغاني	۳ ربع: د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
90	Q4 Amount of 2% BRT already paid	افس	افغاني	۴ ربع: د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
100	Total amount of 2% BRT already paid add line 60 to 90	افس	افغاني	د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ ۶۰ لړۍ د ۹۰ لړۍ سره جمع کړئ
110	Amount of 2% BRT payable (subtract line 100 from line 50) enter here and on line 140 of Section 2)	افس	افغاني	د انتفاعي معاملو ۲٪ ماليه د ورکړې وړ مبلغ (۱۰۰ لړۍ له ۵۰ لړۍ څخه منفي کړئ) په دې لړۍ او د دويمې برخې په ۱۴۰ لړۍ کې درج کړئ
	کلتی ناکمالي عوايد (له هر ډول مجرائي څخه د مخه)			
	Gross Receipts for the Year (before any deductions)			
	5 % Business Receipt Tax		د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه	
200	Gross receipts of hotels, restaurants, and guesthouses with total monthly income more than 750,000 afghani	افس	افغاني	د هوتلونو، رسورانو او مېستونونو ناکمالي عوايد چې مياشتني بشپړ عوايد يې له ۷۵۰۰۰۰ افغانيو څخه زيات وي
210	Gross receipts of halls and clubs where events are held	افس	افغاني	د هور ساليونو او کلبونو ناکمالي عوايد چې په کې پروگرامونه نيول کېږي
220	Total (add line 200 and line 210)	افس	افغاني	مجموعه (۲۰۰ او ۲۱۰ لړۍ سره جمع کړئ)
230	Multiply line 220 by 5% (Enter here and on line 640 of Section 4)	افس	افغاني	۲۲۰ لړۍ د ۵٪ سره ضرب کړئ (په دې لړۍ او د څلورمې برخې په ۴۰ لړۍ کې درج کړئ)
240	Q1 Amount of 5% BRT already paid	افس	افغاني	۱ ربع: د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
250	Q2 Amount of 5% BRT already paid	افس	افغاني	۲ ربع: د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
260	Q3 Amount of 5% BRT already paid	افس	افغاني	۳ ربع: د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
270	Q4 Amount of 5% BRT already paid	افس	افغاني	۴ ربع: د انتفاعي معاملو ۵٪ ماليه ورکړل شوي مبلغ
280	Total amount of 5% BRT already paid (Add line 240 to line 230)	افس	افغاني	د انتفاعي معاملو د ۵٪ ورکړل شويو ماليو بشپړ مبلغ (د ۲۴۰ لړۍ نه تر ۲۳۰ لړۍ سره جمع کړئ)
290	Amount of 5% BRT payable (subtract line 270 from line 220) Enter here and on line 150 of Section 2)	افس	افغاني	د انتفاعي معاملو د ۵٪ ماليه د ورکړې وړ مبلغ (۲۲۰ لړۍ له ۲۷۰ لړۍ څخه منفي کړئ) په دې لړۍ او د دويمې برخې په ۱۵۰ لړۍ کې درج کړئ
Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return)			Taxpayer/Blue	
د مالي وزارت لپاره			ماليه ورکړونکي لپاره	

**Schedule 4 - 10% Business Receipts Tax
Reconciliation (Complete Annual Income
Tax Return for Corporations and Limited
Liability Companies)**

خلورم جدول - د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي توحيد (د سهامي او
محدودالمسئوليت شركتونو لپاره پر عايداتو باندي د مالياتو كلتي
بشپړاظهارليك)

Version: 2011-03-028-001-EP

1	Taxpayer Identification Number		<input type="text"/>	د ماليه ورکونکي د پېژندنې نمبر	۱
2	Name of Taxpayer		<input type="text"/>	د ماليه ورکونکي نوم	۲
			د کال په جريان کې له خدماتو څخه لاسته راغلي عوايدو، هر ډول مجراني څخه نيمه)		
			Gross Receipts for the Year (before any deductions)		
	10 % Business Receipt Tax			د انتقاعي معاملو ۱۰٪ ماليي	
10	Gross receipts of luxury or premium hotels and restaurants (Article 66(5) of the Income Tax Act 2009)	AFS	افغاني	د تخملي اوقيمي هوټلونو او رسټورانو له درکه ناخالص عوايدو (۱۳۸۸ کال پر عايداتو باندي د مالياتو د قانون ۶۶ د مادې ۵ افغري پر بنسټ)	۱۰
20	Gross receipts from Communication and Air transport service (Article 66(5) of the Income Tax Act 2009)	AFS	افغاني	د مخابراتي او هوايي ترانسپورت د خدمتونو له درکه ناخالص عوايدو (د ۱۳۸۸ کال پر عايداتو باندي د مالياتو د قانون ۶۶ د مادې ۵ قلم)	۲۰
30	Total (Add line 10 and line 20)	AFS	افغاني	بشپړ عوايدو، ۱۰ او ۲۰ کرښې سره جمع کوي)	۳۰
40	Multiply line 30 by 10% (Enter here and on line 650 of Section 4)	AFS	افغاني	۳۰ کرښه د ۱۰٪ سره ضرب کوي (په دې کرښه او د خلورمې برخې په ۶۵۰ کرښه کې اړخ کوي)	۴۰
50	Q1 Amount of 10% BRT already paid	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي ورکړل شوي مبلغ	۵۰
60	Q2 Amount of 10% BRT already paid	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي ورکړل شوي مبلغ	۶۰
70	Q3 Amount of 10% BRT already paid	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي ورکړل شوي مبلغ	۷۰
80	Q4 Amount of 10% BRT already paid	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي ورکړل شوي مبلغ	۸۰
90	Total amount of 10% BRT already paid (Add lines 50 to line 80)	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ۱۰٪ ماليي ورکړل شوي بشپړ مبلغ، ۵۰ څخه تر ۸۰ کرښې سره جمع کوي)	۹۰
100	Total amount of 10% BRT payable (subtract line 90 from line 40) Enter here and on line 160 of Section 2)	AFS	افغاني	د انتقاعي معاملو د ورکړې وړ ۱۰٪ ماليي مجموعي مبلغ (۹۰ کرښه له ۴۰ کرښې څخه منفي کوي) په دې کرښه او د دوهمې برخې په ۱۶۰ کرښه کې اړخ کوي)	۱۰۰
Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return)					Taxpayer/Blue
د ماليي وزارت لخوا (د اظهار ليک سره دې ضميمه شي)					د ماليه ورکونکي لخوا

Schedule 5 - Receipts or Payments with a Connected Person (Transfer Pricing) (Complete Annual Income Tax Return for Corporations and Limited Liability Companies)

پنجم جدول: د اړوند شخص لخوا د عوایدو لاسته راوړل او د مالي ورکړه (د لېوډ د بېي ټاکل) (د سهامی او محدودالمسئولیت شرکتونو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو کلنی بشپړاظهارلیک)

Version: 2011-03-028-EP

1	Taxpayer Identification Number	<input type="text"/>	د مالیه ورکونکي د پیژندنې نمبر	1
2	Name of Taxpayer	<input type="text"/>	د مالیه ورکونکي نوم	2

Place brackets () around receipts د عوایدو میلم باید د دوه قوسونو په منځ کې ولیکل شي

Note: all receipts and payments must be at the market rate یادونه: ټول عواید او ورکړې باید د ورځې د نرخ له مخې محاسبه شي

10	Advertising and entertainment	AFS	افغانی	څیړنیاوي او سرگرمي	10
20	Bad debts	AFS	افغانی	ناروړه پورونه (مه پورونه چې په کرانه ترلاسه کړي)	20
30	Car and truck expenses	AFS	افغانی	د مسافر وړونکو او باروړونکو موټرو لگښت	30
40	Commissions and fees	AFS	افغانی	کمیشن او فیس	40
50	Insurance	AFS	افغانی	بیمه	50
60	Interest, discounts	AFS	افغانی	ټکټانه - تخفیف	60
70	Loans - interest bearing	AFS	افغانی	ټکټانه لږوونکي پورونه	70
80	Loans - interest free	AFS	افغانی	د ټکټانې نه پرته پورونه	80
90	Legal and professional services	AFS	افغانی	حقوقی او مسلکي خدمات	90
100	Office expenses	AFS	افغانی	د دفتر لگښت	100
110	Management, financial, administrative, marketing, training	AFS	افغانی	د مالي، اداري، بازارپیداوونې، روزنيز پراگړامونو/لگښت	110
120	Repairs and maintenance	AFS	افغانی	ترمیم او ساتنه	120
130	Rent or lease payments	AFS	افغانی	د کرانې یا اجارې ورکړې	130
140	Research and development	AFS	افغانی	څیړنې او پرمختګ	140
150	Royalties	AFS	افغانی	حق الامتیازات	150
160	Stock in trade and raw materials	AFS	افغانی	سوداګریز مالونه او خام مواد	160
170	Supplies	AFS	افغانی	اکمالات	170
180	Technical, construction	AFS	افغانی	تخنیکي، ساختمان	180
190	Utilities	AFS	افغانی	عادي لگښت (ریښنا، اوبو، ټلېفون)	190
200	Other receipts not already listed	AFS	افغانی	نور هغه عواید چې په بل ځای کې ورته یادونه نه ده شوې	200
210	Other payments not already listed	AFS	افغانی	نورې هغه ورکړې چې بل ځای کې ورته یادونه نه ده شوې	210
250	Total receipts (add all lines with amounts in brackets ())	AFS	افغانی	بشپړ عواید (د ټولو کرښو میلم له هغه میلم سره جمع کښي چې د قوسونو په منځ کې قرار لري ())	250
300	Total payments (add all other lines)	AFS	افغانی	مجموعي ورکړې (پاتې نورې کرښې سره جمع کښي)	300

Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return) Taxpayer/Blue
 د مالي وزارت لخوا (د اظهارلیک سره باید ضمیمه شي) مالیه ورکونکي/بېي رنگی

Schedule 6 - Payments or Amounts Incurred to a Foreign Branch or Foreign Headquarters (Deemed Dividends) (Complete Annual Income Tax Return for Corporations and Limited Liability Companies)

شهریه جدول: هغه ورکړی یا مبلغونه چې بهرني نماينده گي يا بهرني مرکز ي دفتر ته ورکړل شوي دي (د وندي د گڼي په توگه کتل کيوي) (د سېماسي او محدودالمسئوليت شرکتونو لپاره پر عيادتو باندي د مالياتو کتلې بشپړ اظهار ليک)

Version: 2011-03-028-001-EP

1	Taxpayer Identification Number	<input type="text"/>	د ماليه ورکړونکي د پېژندنې نمبر
2	Name of Taxpayer	<input type="text"/>	د ماليه ورکړونکي نوم

Payments or Amounts Incurred by a branch of a foreign entity to another part of the foreign entity are deemed to be Dividends
 هغه ورکړي يا مبلغونه چې د بهرني نهاد د يوي نماينده گي لخوا د يا د شوي نهاد بلې نماينده گي ته ورکړل شوي وي د وندي گڼه کتل کيوي

10	Advertising and entertainment	AFS	افغاني	څېړنيزي او تفريح	۱۰
20	Bad debts	AFS	افغاني	ننورې پورونه (هغه پورونه چې په کرانه تر لاسه کيوي)	۲۰
30	Car and truck expenses	AFS	افغاني	د مسافر وړونکو او بار وړونکو موټرو لگښت	۳۰
40	Commissions and fees	AFS	افغاني	کميشن او فيس	۴۰
50	Insurance	AFS	افغاني	بیمه	۵۰
60	Interest, discounts	AFS	افغاني	ټکانه ، تخفيف	۶۰
70	Loans - interest bearing	AFS	افغاني	ټکانه لرونکي پورونه	۷۰
80	Loans - interest free	AFS	افغاني	له ټکانه نه پرته پورونه	۸۰
90	Legal and professional services	AFS	افغاني	حقوقی او مسلکي خدمات	۹۰
100	Office expenses	AFS	افغاني	د دفتر لگښت	۱۰۰
110	Management, financial, administrative, marketing, training	AFS	افغاني	د اداري ، مالي ، بازار پيدا کونکي او روزنيز پراگرامونو لگښت	۱۱۰
120	Repairs and maintenance	AFS	افغاني	ترميم او ساتنه	۱۲۰
130	Rent or lease payments	AFS	افغاني	د کراني يا اجاري ورکړي	۱۳۰
140	Research and development	AFS	افغاني	څيړني او پرمختگ	۱۴۰
150	Royalties	AFS	افغاني	حق الامتيازونه	۱۵۰
160	Stock in trade and raw materials	AFS	افغاني	سوداگريز مالونه او اوښه مواد	۱۶۰
170	Supplies	AFS	افغاني	تدارکات	۱۷۰
180	Technical, construction	AFS	افغاني	تخنيکي ، ساختمان	۱۸۰
190	Utilities	AFS	افغاني	عادي لگښت (برېښنا ، اوبه ، ټليفون)	۱۹۰
200	Other payments or amounts	AFS	افغاني	نور مبلغونه يا ورکړي	۲۰۰
250	Total payments or amounts incurred (add lines 10 through to line 200) enter here and add to line 710 in Section 4)	AFS	افغاني	بشپړوونکړل شوي مبلغونه يا ورکړي (له ۱۰ څخه تر ۲۰۰ کرښي سره جمع کوي) په دې کرښه او د څلورمې برخې په ۷۱۰ کرښه کې درج کوي	۲۵۰
300	Have any of these payments been included at other line 710 in Section 4, Allowable Deduction Calculation?	Yes / No		هوډنه	۳۰۰
350	Have any of these payments been included at other lines of Section 4, Allowable Deduction Calculation?	Yes / No		هوډنه	۳۵۰
Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return) د ماليې وزارت لپاره (د اظهار ليک سره بايد ضميمه شي)				Taxpayer/Blue ماليه ورکړونکي لپاره	

اووم چلول- د بهرني ماليي د مجراني محاسبه(د سهامي او محدودالمنوليت شرکتونو لپاره پر عايداتو باندې د مالياتو کلني بشپړ اظهارليک)

Version: 2011-03-028-001-EP

د ماليي ورکړونکي د پېژندنې نمبر

د ماليي ورکړونکي نوم

د بهرني هيواد نوم:

په لومړي هيواد کې د ماليي د مجراني محاسبه

۱	پرعاداتو باندې بشپړه ماليه (د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۸۰ کرښه)	افغاني
۲	له دغه بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ عوايد	افغاني
۳	د ماليي وړ هغه خساره چې په بهرني هيواد کې منځ ته راغلي او له تېرو کلونو څخه ليريدول شوي ده	افغاني
۴	له بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ ځواک عوايد(درېمه کرښه له دوهمې برخې څخه منفي کيږي)	افغاني
۵	لومړۍ کرښه له څلورمې کرښې سره ضرب کيږي	افغاني
۶	له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليي وړ بشپړ عوايد(د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۷۰ کرښه)	افغاني
۷	لومړۍ مجراني - ۵ کرښه پر ۶ کرښې باندې ویشل کيږي	افغاني

له دغه بهرني هيواد څخه د لاسته راغلو ماليي وړ عوايدو لپاره د مالياتو بشپړه مجراني په بهرني هيواد کې له هغه رېښتيني(واقعي) ورکړل شوي مبلغ او د دمت ماليي څخه عبارت ده چې د پورتنۍ محاسبې له منفي کولو څخه لاسته راځي .

د ماليي مجراني - لومړی هيواد

د بهرني هيواد نوم:

په دوهم هيواد کې د ماليي د مجراني محاسبه

۱	پرعاداتو باندې بشپړه ماليه (د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۸۰ کرښه)	افغاني
۲	له دغه بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ عوايد	افغاني
۳	د ماليي وړ هغه خساره چې په بهرني هيواد کې منځ ته راغلي او له تېرو کلونو څخه ليريدول شوي ده	افغاني
۴	له بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ ځواک عوايد(درېمه کرښه له دوهمې برخې څخه منفي کيږي)	افغاني
۵	لومړۍ کرښه په څلورمې کرښه کې ضربويږي	افغاني
۶	له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليي وړ بشپړ عوايد(د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۷۰ کرښه)	افغاني
۷	لومړۍ مجراني - ۵ کرښه پر ۶ کرښې باندې ویشل کيږي	افغاني

له دغه بهرني هيواد څخه د لاسته راغلو ماليي وړ عوايدو لپاره د مالياتو بشپړه مجراني په بهرني هيواد کې له هغه رېښتيني(واقعي) ورکړل شوي مبلغ او د دمت ماليي څخه عبارت ده چې د پورتنۍ محاسبې له منفي کولو څخه لاسته راځي .

د ماليي مجراني - دويم هيواد

د بهرني هيواد نوم:

په درېم هيواد کې د ماليي د مجراني محاسبه

۱	پرعاداتو باندې بشپړه ماليه (د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۸۰ کرښه)	افغاني
۲	له دغه بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ عوايد	افغاني
۳	د ماليي وړ هغه خساره چې په بهرني هيواد کې منځ ته راغلي او له تېرو کلونو څخه ليريدول شوي ده	افغاني
۴	له بهرني هيواد څخه لاسته راغلي د ماليي وړ ځواک عوايد(درېمه کرښه له دوهمې برخې څخه منفي کيږي)	افغاني
۵	لومړۍ کرښه له څلورمې کرښې سره ضرب کيږي	افغاني
۶	له ټولو هيوادونو څخه لاسته راغلي د ماليي وړ بشپړ عوايد(د مالياتي اظهارليک د دوهمې برخې ۷۰ کرښه)	افغاني
۷	لومړۍ مجراني - ۵ کرښه پر ۶ کرښې باندې ویشل کيږي	افغاني

له دغه بهرني هيواد څخه د لاسته راغلو د ماليي وړ عوايدو لپاره د مالياتو بشپړه مجراني په بهرني هيواد کې د رېښتيني(واقعي) ورکړل شوي او د دمت ماليي څخه د پورتنۍ محاسبې له منفي کولو په پايله کې د لاسته راغلي مبلغ څخه عبارت ده.

د ماليي مجراني - دريم هيواد

بهرني بشپړ عوايد - له ټولو بهرنيو هيوادونو څخه لاسته راغلي عوايد: د ياد شوو عوايدو بشپړ مبلغ په ځکه کرښه او د مالياتي اظهارليک د درېمې برخې په ۴۲۰ کرښه کې درج کيږي

د ماليي بشپړ مجراني - د ټولو بهرنيو هيوادونو: د ياد شوي مجراني بشپړ مبلغ په دغه کرښه او د مالياتي اظهارليک د دويمې برخې په ۹۰ کرښه کې درج کيږي

Schedule 8 - Balance Sheet (Complete Annual Income Tax Return Corporations and Limited Liability Companies)

تم جدول - بیلانسن (د سهامی او محدود الممسولیت شرکتونو لپاره پر عایداتو باندې د مالیاتو کلنی بشپړ اظهار لیک)

Version: 2011-03-028-EP

1	Taxpayer Identification Number						د مالیه ورکړونکي د پېژندنې شمېر
2	Name of Taxpayer						د مالیه ورکړونکي نوم
Assets		Current Tax Year	Previous Tax Year	شتمنۍ			
Current Assets				موجوده شتمنۍ			
10	Cash and Cash Equivalents at Bank	AFS		افغانۍ	نغدي پيسې او معادل يې په بانک		
20	Cash and Cash Equivalents on Hand	AFS		افغانۍ	موجوده نغدي پيسې او معادل يې		
30	Financial Investments	AFS		افغانۍ	ماليې پانگې		
40	Inventories / Finished Goods	AFS		افغانۍ	موجوده اجناس / هغه اجناس چې د توليد کړيې پای ته رسيدلي دي		
50	Other Intangible Assets	AFS		افغانۍ	نورې نا ملموسې شتمنۍ		
60	Raw Materials	AFS		افغانۍ	اړوم مواد		
70	Trade and Other Receivables	AFS		افغانۍ	موندگري او نور لاسته راټولونکي شيان		
80	Work in Progress / Unfinished Goods	AFS		افغانۍ	محصولاته/ هغه اجناس چې د توليد کار يې نه دی بشپړ شوی		
90	Other Current Assets	AFS		افغانۍ	نورې موجوده شتمنۍ		
100	Total Current Assets	AFS		افغانۍ	د موجوده شتمنو مجموعه		
Non-Current Assets (Fixed Assets)				ثابت شتمنۍ			
110	Financial Investments	AFS		افغانۍ	ماليې پانگې		
120	Goodwill	AFS		افغانۍ	سړولې		
130	Land and Buildings	AFS		افغانۍ	ځمکې او نيمسرونه		
140	Other Intangible Assets	AFS		افغانۍ	نورې نا ملموسې شتمنۍ		
150	Other Receivables	AFS		افغانۍ	نور لاسته راټولونکي شيان		
160	Property, Plant and Equipment	AFS		افغانۍ	نېچيزات، ماشين آلات او وسايل		
170	Other Non-Current Assets	AFS		افغانۍ	نورې ثابتې شتمنۍ		
180	Total Non-Current Assets	AFS		افغانۍ	د ثابتو شتمنو مجموعه		
190	Total Assets	AFS		افغانۍ	مجموعه شتمنۍ		
Liabilities and Equity				مالیاتو ملکیتونه او د وندو ارزښتونه			
Current Liabilities				موجوده مالیات ملکیتونه			
200	Bank Overdrafts	AFS		افغانۍ	له بانک څخه د پيسو ورسپل		
210	Borrowings (Current portion)	AFS		افغانۍ	پېروربه (موجوده برخې)		
220	Current Tax Liabilities	AFS		افغانۍ	موجوده مالیاتو ملکیتونه		
230	Provisions (Short-term)	AFS		افغانۍ	زادرسې (لڼد مهالې)		
240	Trade and Other Payables	AFS		افغانۍ	موندگري او د ورکړې وړ نور شيان		
250	Other Current Liabilities	AFS		افغانۍ	نور موجوده مالیاتو ملکیتونه		
260	Total Current Liabilities	AFS		افغانۍ	د موجوده مالیاتو ملکیتونو مجموعه		
Non-Current Liabilities (Fixed Liabilities)				ثابت مالیاتو ملکیتونه			
270	Accumulated Depreciation	AFS		افغانۍ	مجموعه شتمنۍ		
280	Borrowings	AFS		افغانۍ	وړونه		
290	Provisions	AFS		افغانۍ	زادرسې		
300	Other Non-Current Liabilities	AFS		افغانۍ	نور ثابت مالیاتو ملکیتونه		
310	Total Non-Current Liabilities	AFS		افغانۍ	د ثابتو مالیاتو ملکیتونو مجموعه		
320	Total Liabilities	AFS		افغانۍ	مجموع مالیاتو ملکیتونه		
Equity				د وندو ارزښتونه			
400	Capital	AFS		افغانۍ	پانگه		
410	Other Reserves	AFS		افغانۍ	نورې زادرسې		
420	Retained Earnings / Profit	AFS		افغانۍ	سپارل شوي ګټې		
430	Share Capital	AFS		افغانۍ	د پانگې ونډه		
440	Other Equity	AFS		افغانۍ	د وندې نور ارزښتونه		
450	Net Profit / Loss	AFS		افغانۍ	خالصه ګټه او ضرر		
460	Total Equity	AFS		افغانۍ	د وندې مجموعه ارزښتونه		
470	Total Liabilities and Equity	AFS		افغانۍ	د مالیاتو ملکیتونو او د وندو د ارزښتونو مجموعه		
Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return)				Taxpayer/Blue			
د مالیاتو وزارت لخوا (د اظهار لیک سره بیا ضمیمه شوي)				مالیه ورکړونکي لخوا			

جدول 9 - کته یا ضرر(ا) سهامی او محدودالمسئولیت شرکتون لپاره پر عایداتو باندی دمالیاتو
شرکت های سهامی و محدودالمسئولیت

کلی بنسټر اظهارلیک

**Schedule 9 - Capital Gain or Loss (Complete Annual Income)
Tax Return for Corporations and Limited Liability
Companies)**

Version: 2011-03-028-001-EPD

Tax payer Identification Number

په نامه وروگردنګي د پېژندنې نوم
شماره ثبتنامه/مخامه/خنده

Name of Taxpayer

نوم ورګردنګي نوم
سوماليه/خانده

که چېرې مو د مالياتي کال په موده کې د شرکت اړوند شمېنې انتقال کړي وي په دې صورت کې باید د کال په جریان کې د تر لاسه شوي کتې يا زیان د محاسبه کولو په خاطر لاندې جدول بشپړ کړئ. په دغه جدول کې د ننولو انتقالونو بشپړ مبلغ درج کړئ. د خپلې خوښې مطابق یواځې د یوې ژبې جدول بشپړ کړئ.

1	د شمېنې د پلور له درکه تر لاسه شوي يا د تر لاسه کيدو وروښو ارزښت	افغاني	_____
2	منفي: د شمېنې تر لاسه کيدو اصلي ارزښت	افغاني	_____
3	منفي: د انتقال تر مهال مجاز استهلاك	افغاني	_____
4	د تر لاسه کيدو خالص ارزښت (3 کرښه له 2 کرښې څخه منفي کيږي)	افغاني	_____
5	منفي: د تر ميمونو ارزښت	افغاني	_____
6	منفي: د انتقال لګښت	افغاني	_____
7	کته/ضرر(ا): 4 او 6 کرښې له 1 کرښې څخه منفي کيږي)	افغاني	_____

- بشپړې کتې د شتون په صورت کې دغه مبلغ د درېيمې برخې په 40 ګرښه کې درج کيږي.
- بشپړ ضرر د شتون په صورت کې باید شوی مبلغ په دغه کارې پانې کې د نندو کوسونو په منځ کې لیکل کيږي او دغه مبلغ د دويمې برخې په 50 ګرښه کې درج کيږي.

در صورت که دارائې هې شملې انتقال را در سال مالی انتقال داده باشید، باید جدول نيل را بمنظور محاسبه مفاد يا ضرر سرمايوې تکميل نماييد.
مجموع تمام التقاتل را در اين جدول شامل ساخته و صرف يك جدول را در زيان مورد نظر خويش تکميل نماييد.

1	ارزش مجموعی مبلغ حاصله/قابل حصول	افغاني	_____
2	منفي: مصارف مبلغ حاصله	افغاني	_____
3	منفي: استهلاك مجاز برای انتقال	افغاني	_____
4	مصارف مبلغ خالص حاصله (سطر 2 منفي سطر 3)	افغاني	_____
5	منفي: قيمت اصلاحات	افغاني	_____
6	منفي: مصارف انتقال	افغاني	_____
7	مفاد/ضرر(ا): سطر 1 منفي سطر 4، 5 و 6	افغاني	_____

در صورت که مفاد مجموعی وجود داشته باشد، مبلغ مذکور در سطر 40 بخش 3 درج گردند.
در صورت که ضرر مجموعی وجود داشته باشد، مبلغ مذکور را در این صفحه در بین قوس قرار داده و این مبلغ را در سطر 50 بخش 2 درج نماييد.

If you have transferred business assets in the tax year you need to complete the Schedule below to calculate capital gain or loss in the tax year. Include the total of all transfers in this Schedule. Complete one Schedule only, in the language of your choice.

1	Full Value of consideration received / receivable	_____
2	Less: Cost of Acquisition	AFS _____
3	Less: depreciation allowed up to transfer date	AFS _____
4	Net acquisition cost (line 2 less line 3)	AFS _____
5	less: Cost of Improvements	AFS _____
6	less: Expenses of transfer	AFS _____
7	Gain / Loss (line 1 less lines 4, 5, and 6)	AFS _____

If there is a Total Gain, enter the amount on line 460 of Section 3
If there is a Total Loss, place brackets around the amount on this worksheet, and enter the amount on line 50 of Section 2

Ministry of Finance/Yellow (leave with Tax Return)

Taxpayer/Blue

د مالي وزارت لپاره (د اظهارليک سره بايد سمېته شي)

مخامه وروگردنګي لپاره

د شتمنی د ضرر د سنجش پاڼه

Version: 2011-03-28-P

١- د ضرر پر مهال د شتمنی نوم شوی ارزښت	(٢) د بهمی ورکړه	(٣) خالص ضرر (دويم ستون له لومړي ستون څخه منفي ګرځ شي)	(٤) د شتمنی توضیح	(٥) د ضرر ډول
١٠		افغانی		
٢٠		افغانی		
٣٠		افغانی		
٤٠		افغانی		
٥٠		افغانی		
٦٠		افغانی		
٧٠		افغانی		
٨٠		افغانی		
٩٠		افغانی		
١٠٠		افغانی		
١١٠		افغانی		
١٢٠		افغانی		
١٣٠		افغانی		
١٤٠		افغانی		
١٥٠		افغانی		
١٦٠		افغانی		
١٧٠		افغانی		
١٨٠		افغانی		
١٩٠		افغانی		
٢٠٠		افغانی		
٢١٠		افغانی		
٢٢٠		افغانی		
٢٣٠		افغانی		
٢٤٠		افغانی		
٢٥٠		افغانی		
٣٠٠	د ضرر بشپړ مبلغ (د دویم ستون ټول رقمونو باید جمع ګرځ شي)	افغانی		
٣١٠	٣٠٠ کرښه پر ٣ باندې ویشل کېږي. له نوموړي محاسبی څخه لاسته راغلی مبلغ د یاد شوي کال لپاره د مجرائی وړ ضرر څخه عبارت دی.	افغانی		
٣٢٠	له نورو کالونو څخه باید انتقال شوي ضرر مبلغ په دغه کرښه کې درج ګرځ شي.	افغانی		
٣٣٠	٣١٠ کرښه باید له ٣٢٠ کرښې سره جمع ګرځ شي (لاسته راغلی مبلغ باید په دغه کرښه او د مالیایې اظهار لیک د څلورمې درجې په ٣٧٠ کرښه کې درج ګرځ شي)	افغانی		

لنډې پاڼې یو ټول نقل د خپلو سوابقو په موخه وساتئ

